

KUNGL. MAJ:TS PROPOSITION

TILL RIKSDAGEN

ANGÅENDE

STATSVERKETS TILLSTÅND OCH BEHOV UNDER BUDGETÅRET 1963/64

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1963/64.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat:

RIKSSTAT FÖR BUD- DRIFT-

A. Egentliga statsinkomster:

I. Skatter	18 040 200 000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	276 141 000	
III. Diverse inkomster	<u>391 000 000</u>	18 707 341 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder:

I. Statens affärsverksfonder	415 000 000	
II. Riksbanksfonden	50 000 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond	34 258 000	
IV. Försvarets fonder	41 713 000	
V. Statens utlåningsfonder	334 217 000	
VI. Fonden för låneunderstöd	14 202 000	
VII. Fonden för statens aktier	105 000 000	
VIII. Statens pensionsfonder	77 415 000	
IX. Diverse kapitalfonder	<u>43 500 000</u>	1 115 305 000

Säger för inkomster å driftbudgeten 19 822 646 000

Återföring från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel .. 250 000 000

Summa kr. 20 072 646 000

GETÅRET 1963/64

BUDGETEN

A. *Egentliga statsutgifter:*

I. Kungl. hov- och slottsstaterna	5 499 000	
II. Justitiedepartementet	194 055 000	
III. Utrikesdepartementet	177 942 000	
IV. Försvarsdepartementet	3 645 833 000	
V. Socialdepartementet	5 588 713 000	
VI. Kommunikationsdepartementet	1 700 958 000	
VII. Finansdepartementet	1 024 646 000	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	2 743 371 000	
IX. Jordbruksdepartementet	601 965 000	
X. Handelsdepartementet	258 950 000	
XI. Inrikesdepartementet	1 293 366 000	
XII. Civildepartementet	805 035 000	
XIII. Oförutsedda utgifter	1 000 000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	<u>35 026 000</u>	18 076 359 000

B. *Utgifter för statens kapitalfonder:*

I. Statens affärsverksfonder.....	50 000 000	
II. Luftfartsfonden	12 300 000	
III. Riksgäldsfonden	820 000 000	
IV. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar .	668 270 000	
V. Avskrivning av oreglerade kapitalmedels- förluster.....	<u>1 000 000</u>	1 551 570 000

Säger för utgifter å driftbudgeten ***19 627 929 000***Beräknat överskott å statsregleringen:*

Överskott av inkomster.....	*194 717 000	
Balanserade kommunalskattemedel	<u>250 000 000</u>	*444 717 000
	Summa kr.	20 072 646 000

* Exklusive beräknad förbrukning av reservationsmedel 100 000 000 kr.

KAPITAL-

Länemedel 1 112 897 000

Summa kr. 1 112 897 000

BUDGETEN

I. Statens affärsverksfonder:			
Postverkets fond	—	401 000	
Televerkets fond		99 800 000	
Statens järnvägars fond		87 500 000	
Statens vattenfallsverks fond		225 000 000	
Domänverkets fond		<u>313 000</u>	412 212 000
II. Luftfartsfonden			1 059 000
III. Statens allmänna fastighetsfond			104 834 000
IV. Försvarets fonder:			
Försvarets fastighetsfond		38 826 000	
Försvarets fabriksfond		<u>9 849 000</u>	48 675 000
V. Statens utlåningsfonder			619 693 000
VI. Fonden för låneunderstöd			4 044 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket			34 900 000
IX. Diverse kapitalfonder:			
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond .		6 900 000	
Jordfonden		<u>6 000 000</u>	12 900 000
			1 238 317 000
Avgår kapitalåterbetalning:			
Avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedels-			
förluster		1 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning		<u>124 420 000</u>	125 420 000
			Summa kr. 1 112 897 000

Stockholms slott den 3 januari 1963

GUSTAF ADOLF*G. E. Sträng*

INKOMSTER Å DRIFTBUDGETEN

SPECIFIKATION AV INKOMSTERNA Å DRIFTBUDGETEN FÖR BUDGETÅRET 1963/64

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	8 200 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	8 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i> ..	2 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	120 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	87 000 000	
h) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	126 000 000	8 554 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	505 000 000	
b) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 160 000 000	1 665 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	925 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	2 800 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	415 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	230 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	37 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i> ..	29 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i> ..	1 035 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	

i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	35 000 000		
j) Skatt å sprit, <i>bevillning</i> ..	1 325 000 000		
k) Skatt å vin, <i>bevillning</i> ..	120 000 000		
l) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	185 000 000		
m) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	25 000 000		
n) Energiskatt, <i>bevillning</i> ..	640 000 000	7 821 000 000	18 040 200 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Vattendomstolsavgifter	1 000 000
2. Inkomster vid fångvården	4 500 000
3. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	9 400 000
4. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	3 800 000
5. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000
6. Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen	11 000
7. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	700 000
8. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	4 700 000
9. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	830 000
10. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	450 000
11. Inkomster vid statens mentalsjukhus	49 000 000
12. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	325 000
13. Inkomster vid karolinska sjukhuset	46 000 000
14. Inkomster vid serafimerlasarettet	8 700 000
15. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, <i>att tillföras automobilskattemedlen</i> ..	1 300 000
16. Förrätningsavgifter vid statens bilinspektion, <i>att tillföras automobilskattemedlen</i> ..	5 000 000
17. Avgifter för registrering av motorfordon ..	10 800 000
18. Försäljning av sjökort m. m.	720 000
19. Fyr- och båkmedel	18 000 000
20. Lotspenningar	12 000 000
21. Skeppsmättningsavgifter	500 000
22. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	8 000 000
23. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	110 000
24. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen ..	1 000 000
25. Inkomster vid statens geotekniska institut ..	1 500 000
26. Inkomster vid matematikmaskinnämnden ..	2 500 000
27. Inkomst av myntning och justering	15 000 000
28. Kontrollstämpelmedel	1 400 000
29. Bidrag till bankinspektionen	1 050 000

Kungl. Maj:ts proposition nr 1 år 1963

30. Bidrag för revision av sparbankerna	530 000	
31. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 670 000	
32. Avgifter för granskning av biograffilm	270 000	
33. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000	
34. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000	
35. Inkomster vid statens jordbruksnämnd ...	450 000	
36. Inkomster vid statens centrala frökontroll- anstalt	3 000 000	
37. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m. ..	1 100 000	
38. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000	
39. Inkomster vid statens maskinprovningar ..	300 000	
40. Avgifter vid köttbesiktning	4 400 000	
41. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 600 000	
42. Inkomster vid veterinärhögskolan	840 000	
43. Inkomster vid lantmäteriväsendet	19 500 000	
44. Inkomster vid rikets allmänna kartverk...	4 200 000	
45. Avgifter för statskontroll å krigsmateriel- tillverkningen	55 000	
46. Inkomster vid Sveriges geologiska under- sökning	1 100 000	
47. Inkomster vid statens provningsanstalt ...	3 400 000	
48. Inkomster vid statens skeppsprovningssan- stalt	1 500 000	
49. Inkomster vid statens institut för konsu- mentfrågor	300 000	
50. Patent- och varumärkes- samt registre- ringsavgifter	17 000 000	
51. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	400 000	
52. Inkomster av statens gruvegendom	3 900 000	276 141 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	40 000 000	
2. Totalisatormedel	63 000 000	
3. Tipsmedel	105 000 000	
4. Lotterimedel	118 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	65 000 000	391 000 000
		18 707 341 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder*I. Statens affärsverksfonder:*

1. Postverket, beviljning	15 000 000	
2. Televerket	120 000 000	
3. Statens vattenfallsverk	260 000 000	
4. Domänverket	20 000 000	415 000 000

II. Riksbanksfonden

50 000 000

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	2 915 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 755 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	14 617 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	275 000	
6. Uppsala universitets	»	1 270 000	
7. Lunds universitets	»	1 195 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	185 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	10 565 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 480 000	34 258 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	38 713 000	
2. Försvarets fabriksfond	3 000 000	41 713 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	30 000
2. Värnpliktslånefonden	1 000
3. Statens bostadslånefond	1 000
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	2 000
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	3 300 000
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	11 000
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	250 000
8. Lånefonden för bostadsbyggande	310 000 000
9. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	615 000
10. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 600 000
11. Statens bosättningslånefond	1 450 000
12. Vattenkraftslånefonden	240 000
13. Luftfartslånefonden	750 000
14. Tullverkets båtlånefond	1 000
15. Statens lånefond för universitetsstudier	510 000
16. Allmänna studielånefonden	700 000
17. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	300 000
18. Jordbrukets lagerhusfond	470 000
19. Jordbrukets maskinlånefond	1 075 000
20. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	70 000
21. Fonden för supplementär jordbrukskredit	1 000
22. Kraftledningslånefonden	210 000
23. Elektrifieringslånefonden	1 000
24. Egnahemslånefonden	4 000 000
25. Arrendelånefonden	1 000
26. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000
27. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1 000
28. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000
29. Statens avdikningslånefond	1 900 000

30. Täckdikningslånefonden	1 000	
31. Bevattningslånefonden	1 000	
32. Fiskerilånefonden	500 000	
33. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
34. Skogsväglånefonden	35 000	
35. Statens skogslånefond	1 000	
36. Lånefonden för insamling av skogsfrö	30 000	
37. Statens lånefond för den mindre skeppsfar- ten	1 400 000	
38. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	30 000	
39. Sjöfartsverkets båtlånefond	1 000	
40. Statens hantverks- och industrilånefond...	4 725 000	334 217 000

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Bostadsstyrelsens delfond	600 000	
2. Statskontorets »	10 500 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	2 000	
4. Riksbankens »	2 500 000	
5. Riksgäldskontorets »	600 000	14 202 000

VII. Fonden för statens aktier 105 000 000

VIII. Statens pensionsfonder:

1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 400 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	13 000 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk ..	35 000	77 415 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet	23 500 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	20 000 000	43 500 000
		1 115 305 000
	Summa kr.	19 822 646 000

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten

FÖRSLAG TILL
STAT FÖR STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1963/64

Inkomster*A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*

1. Slottsbyggnadernas	delfond	2 488 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	6 877 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	9 679 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	75 102 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	610 000	
6. Uppsala universitets	»	4 768 000	
7. Lunds universitets	»	3 519 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	957 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	25 660 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	5 302 000	134 962 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	400 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	750 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	137 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	4 300 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	250 000	
6. Uppsala universitets	»	45 000	
7. Lunds universitets	»	48 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	165 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	2 325 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 160 000	9 580 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	96 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	1 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	235 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	1 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000		
b) Bidrag från Uppsala läns landsting ..	320 000		
c) Övriga diverse inkomster	1 000	571 000	

7. Lunds universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- förvaltning	50 000		
b) Övriga diverse inkomster	1 000	51 000	
8. Sjöfartsstyrelsens delfond		1 000	
9. Medicinalstyrelsens , ...		1 000	
10. Karolinska sjukhusets , ...		1 000	959 000
Summa kr.			145 501 000

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostna- der för de kungl. slotten med tillhö- rande byggnader	1 241 000		
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottning- holm, Ulriksdal och Haga	355 000		
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	582 000		
d) Vissa istandsättningsarbeten	805 000	2 983 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		3 248 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	2 565 000		
b) Bränsle och lyse för kansli lokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	745 000	3 310 000	
4. Byggnadsstyrelsens delfond		32 876 000	
5. Generaltullstyrelsens , ...		245 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	825 000		
b) Övriga fastigheter	1 536 000	2 361 000	
7. Lunds universitets delfond		1 458 000	
8. Sjöfartsstyrelsens , ...		705 000	
9. Medicinalstyrelsens , ...		12 186 000	
10. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	2 440 000		
b) Serafimerlasarettet	230 000	2 670 000	62 042 000

B. Avsättning till vårdeminskningsskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	1 015 000
3. Beskickningsfastigheternas , , <i>förslagsvis</i>	342 000
4. Byggnadsstyrelsens , , <i>förslagsvis</i>	7 086 000
5. Generaltullstyrelsens , , <i>förslagsvis</i>	101 000
6. Uppsala universitets delfond:	
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i> ..	597 000
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	1 153 000

7. Lunds universitets delfond, förslagsvis	465 000	
8. Sjöfartsstyrelsens , förslagsvis	118 000	
9. Medicinalstyrelsens , förslagsvis	5 170 000	
10. Karolinska sjukhusets , förslagsvis	1 523 000	16 973 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	450 000	
3. Beskickningsfastigheternas , förslagsvis	4 410 000	
4. Byggnadsstyrelsens , förslagsvis	25 058 000	
5. Generaltullstyrelsens , förslagsvis	240 000	
6. Uppsala universitets , förslagsvis	600 000	
7. Lunds universitets , förslagsvis	500 000	
8. Sjöfartsstyrelsens , förslagsvis	115 000	
9. Medicinalstyrelsens , förslagsvis	65 000	
10. Karolinska sjukhusets , förslagsvis	790 000	32 228 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens , ...	2 915 000	
3. Beskickningsfastigheternas , ...	1 755 000	
4. Byggnadsstyrelsens , ...	14 617 000	
5. Generaltullstyrelsens , ...	275 000	
6. Uppsala universitets , ...	1 270 000	
7. Lunds universitets , ...	1 195 000	
8. Sjöfartsstyrelsens , ...	185 000	
9. Medicinalstyrelsens , ...	10 565 000	
10. Karolinska sjukhusets , ...	1 480 000	34 258 000
Summa kr.		145 501 000

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten

BERÄKNAT FÖRSLAG TILL
STAT FÖR FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1963/64

Inkomster*A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*

1. Kasernbyggnaders delfond.....	121 349 000	
2. Befästningars "	38 700 000	160 049 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	5 250 000	
2. Befästningars "	350 000	5 600 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	2 600 000	
2. Befästningars "	100 000	2 700 000

D. Diverse inkomster:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	2 000 000	
2. Befästningars "	100 000	2 100 000
Summa kr.		170 449 000

Utgifter*A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:*

1. Kasernbyggnaders delfond.....	71 119 000	
2. Befästningars "	29 272 000	100 391 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	14 080 000	
2. Befästningars " , förslagsvis	2 205 000	16 285 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis.....	11 100 000	
2. Befästningars " , förslagsvis	3 960 000	15 060 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	34 900 000	
2. Befästningars "	3 813 000	38 713 000
Summa kr.		170 449 000

UTGIFTER Å DRIFTBUDGETEN

EGENTLIGA STATSUTGIFTER

I. KUNGL. HOV- OCH SLOTSSTATERNA

A. Kungl. hovstaten

1	Kungl. Maj:ts hovhållning	2 575 000
2	Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Västerbotten	190 000
3	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Halland	125 000
4	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	395 000
		3 285 000

B. Kungl. slottsstaten

1	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid de kungl. slotten	1 639 000
2	Ved och kol för de kungl. slotten	575 000
		2 214 000
	Summa kr.	5 499 000

II. JUSTITIEDEPARTEMENTET

A. Justitiedepartementet m. m.

Statsrådsberedningen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	811 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	38 000
		849 000
Justitiedepartementet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 543 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	239 000
5	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	375 000
		3 157 000
6	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>	316 000
7	Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter, <i>förslagsanslag</i>	35 000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	2 300 000
9	Fideikommissnämnden, <i>reservationsanslag</i>	75 000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	225 000
		6 957 000

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

Justitiekanslersämbetet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	408 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48 000
		456 000
Riksåklagarämbetet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	539 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	29 000
		568 000
		1 024 000

C. Domstolarna

Högsta domstolen m. m.:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 822 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	310 000
		5 132 000
Regeringsrätten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 000
5	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	55 000
		1 277 000
Hovrätterna:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	13 821 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 234 000
		15 055 000
Häradsrätterna:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	33 158 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 959 000
10	Ersättningar till nämndemän, <i>förslagsanslag</i>	4 500 000
		39 617 000

Vattendomstolarna:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 831 000
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	591 000
13	Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	210 000
14	Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet, <i>förslagsanslag</i>	250 000
		66 963 000

D. Rättegångsväsendet i allmänhet

1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>	8 500 000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, <i>förslagsanslag</i>	5 500 000
3	Understöd för utomprocessuell rättshjälp, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000
4	Tornedalens rättshjälpsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	160 000
5	Efterutbildning inom rättegångsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	45 000
		15 905 000

E. Fångvården m. m.

Fångvårdsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 532 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 160 000
		4 692 000
Fångvårdsanstalterna:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	53 765 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 202 000
5	Maskin- och verktygsutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 100 000
6	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
7	Anskaffning, montering och transport av bårackar m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 400 000
		79 467 000
8	Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m., <i>förslagsanslag</i>	142 000
9	Interneringsnämnden, <i>förslagsanslag</i>	60 000
10	Ungdomsfängelsenämnden, <i>förslagsanslag</i>	57 000
Skyddskonsulentorganisationen:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 864 000
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	684 000
		4 548 000
13	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000
14	Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl., <i>förslagsanslag</i>	800 000
15	Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare, <i>reservationsanslag</i>	15 000
16	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.	1 000 000
17	Bidrag till svenska skyddsförbundet	228 000
		94 009 000

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	6 877 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 967 000	8 844 000
3	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		184 000
4	Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>		67 000
5	Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m., <i>reservationsanslag</i>		50 000
6	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område, <i>förslagsanslag</i> ..		42 000
7	Bidrag till Nordisk årsbok m. m., <i>reservationsanslag</i>		10 000
			9 197 000
		Summa kr.	194 055 000

III. UTRIKESDEPARTEMENTET

A. Utrikesdepartementet m. m.

Utrikesförvaltningen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*37 000 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	* 8 500 000
3	Vissa bostadskostnadsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	45 500 000
4	Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat, <i>reservationsanslag</i>	* 2 500 000
5	Kursdifferenser, <i>förslagsanslag</i>	*1 500 000
6	Ersättningar åt olönade konsulter, <i>förslagsanslag</i> .	1 000
7	Särskilda förhandlingar med främmande makter, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000
8	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i> .	2 200 000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	30 000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	300 000
11	Tillfälliga representationskostnader, <i>reservationsanslag</i>	125 000
		350 000
		53 606 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer

1	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>	4 000
2	Förenta Nationerna, <i>förslagsanslag</i>	14 450 000
3	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, <i>förslagsanslag</i>	2 175 000
4	Europeiska frihandelssammanslutningen, <i>förslagsanslag</i>	740 000
5	Europarådet, <i>förslagsanslag</i>	617 000
6	Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté .	50 000
		18 036 000

C. Internationell biståndsverksamhet

Bistånd genom internationella organ

1	FN:s utvidgade tekniska biståndsprogram (EPTA)	10 400 000
2	FN:s särskilda fond.....	27 200 000
3	FN:s barnfond (UNICEF)	3 900 000
4	Internationella livsmedelsfonden, <i>reservationsanslag</i> ..	6 910 000
5	Övrigt multilateralt tekniskt bistånd, <i>reservationsanslag</i>	
		5 000 000
		53 410 000

Bilateralt tekniskt bistånd

Nämnden för internationellt bistånd (NIB):

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 723 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	390 000
		2 113 000

* Beräknat belopp.

8	Fältprojekt, <i>reservationsanslag</i>	23 000 000
9	Stipendiat- och kursverksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	3 500 000
10	Rekrytering och utbildning av experter, <i>reservationsanslag</i>	500 000
11	Bidrag till insamlingen »Sverige Hjälper», <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
		30 113 000
	<i>Nordiskt bistånd</i>	
12	Bistånd till Tanganyika, <i>reservationsanslag</i>	2 750 000
		2 750 000
	<i>Humanitärt bistånd</i>	
13	Humanitärt bistånd, <i>reservationsanslag</i>	5 000 000
		5 000 000
		91 278 000

D. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i>	9 629 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	585 000	10 214 000
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare, <i>förslagsanslag</i>		150 000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		25 000
5	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, <i>reservationsanslag</i>		3 372 000
6	Särskilda medel för upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, <i>reservationsanslag</i>		1 100 000
7	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater, <i>reservationsanslag</i>		1 000
8	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor		165 000
			15 027 000
			Summa kr. 177 942 000

IV. FÖRSVARSDEPARTEMENTET

A. Försvarsdepartementet m. m.

Försvarsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 095 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	340 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	350 000
		3 785 000
		8 785 000

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

Försvarets civilförvaltning:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 120 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000
		7 720 000
Försvarets sjukvårdsstyrelse:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 720 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	164 000
		1 884 000
Fortifikationsförvaltningen:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*13 800 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	750 000
7	Forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	800 000
		15 350 000
Försvarets intendenturverk:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*6 400 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*350 000
10	Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 545 000
		11 295 000
Armétygförvaltningen:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	30 500 000
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000
13	Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 350 000
		41 750 000
Marinförvaltningen:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*16 500 000
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000
		18 000 000
Flygförvaltningen:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*37 500 000
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 525 000
18	Datamaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 600 000
		43 625 000

* Beräknat belopp.

Försvarets förvaltningsdirektion:

19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	325 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18 000	343 000
			139 967 000

C. Försvarskrafterna*Försvarsstaben*

Försvarsstaben:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 465 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 077 000	
3	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	44 000	
4	Vissa bostadskostnadsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	350 000	11 936 000
			11 936 000

Armén

Avlöningar m. m. till fast anställd personal:

5	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*320 000 000	
6	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	1 400 000	
7	Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl., <i>förslagsanslag</i>	11 700 000	
8	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	250 000	
9	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	20 000 000	353 350 000
10	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		*93 700 000
11	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 935 000
12	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		11 500 000
Expenser m. m.:			
13	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	16 200 000	
14	Renhållning, <i>förslagsanslag</i>	4 700 000	
15	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 330 000	
16	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 300 000	24 530 000
Mathållning m. m.:			
17	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	49 000 000	
18	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	50 000 000
Intendenturmateriel m. m.:			
19	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	*56 300 000	
20	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	11 000 000	
21	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	4 500 000	71 800 000
Övningar m. m.:			
22	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	39 000 000	
23	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
24	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 050 000	
25	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	3 400 000	44 451 000
Anskaffning och vård av hästar m. m.:			
26	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
27	Uttagning av hästar, <i>förslagsanslag</i>	50 000	

* Beräknat belopp.

28	Veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
29	Hundväsendet, <i>reservationsanslag</i>	71 000	123 000
Tygmateriel m. m.:			
30	Anskaffning av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*410 000 000	
31	Underhåll av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	78 000 000	
32	Förhyrning av motorfordon m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 800 000	
33	Uttagning av motorfordon och motorredskap, <i>förslagsanslag</i>	134 000	493 934 000
Hemvärnets:			
34	Hemvärnets avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 034 000	
35	Hemvärnets omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	753 000	
36	Hemvärnets intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	725 000	
37	Hemvärnets övningar, <i>reservationsanslag</i>	*2 950 000	
38	Hemvärnets tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 815 000	10 277 000
			1 157 600 000

Marinen

Avlöningar m. m. till fast anställd personal:

39	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*127 000 000	
40	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	135 000	
41	Avlöningar till personal i marinens reserver, <i>förslagsanslag</i>	2 100 000	
42	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	265 000	
43	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	11 750 000	141 250 000
44	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		*19 300 000
45	Sjukvård m. m. <i>förslagsanslag</i>		1 060 000
46	Resersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 100 000
Expenser m. m.:			
47	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 100 000	
48	Renhållning, <i>förslagsanslag</i>	2 550 000	
49	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 180 000	
50	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	450 000	10 280 000
51	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		17 000 000
Intendenturmateriel m. m.:			
52	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 500 000	
53	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
54	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 300 000	10 800 000
Övningar m. m.:			
55	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	23 500 000	
56	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	200 000	
57	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	415 000	
58	Materialförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	255 000	
59	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	10 000	24 380 000

* Beräknat belopp.

Flytande materiel, vapenmateriel m. m.:			
60	Fartygsbyggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	*108 000 000	
61	Anskaffning av vapenmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*82 000 000	
62	Underhåll av fartyg m. m., <i>reservationsanslag</i> .	50 430 000	
63	Anskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	600 000	241 030 000
Bidrag och understöd:			
64	Bidrag till sjövärnsskåren, <i>reservationsanslag</i> ...		*400 000
			468 600 000
<i>Flygvapnet</i>			
Avlöningar m. m. till fast anställd personal:			
65	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*154 000 000	
66	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	10 000	
67	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	
68	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	325 000	
69	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	1 590 000	157 425 000
70	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		*15 100 000
71	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>		830 000
72	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		6 300 000
Expenser m. m.:			
73	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 300 000	
74	Renhållning, <i>förslagsanslag</i>	2 900 000	
75	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	
76	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	420 000	13 620 000
77	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		11 300 000
Intendenturmateriel m. m.:			
78	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000 000	
79	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
80	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 050 000	13 050 000
Övningar m. m.:			
81	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	8 931 000	
82	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	28 000	8 959 000
Flygmateriel m. m.:			
83	Anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*939 300 000	
84	Drift och underhåll av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	179 600 000	
85	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	7 000 000	
86	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	5 000 000	
87	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 150 000	1 132 050 000
Bidrag och understöd:			
88	Understöd åt privatflyget, <i>reservationsanslag</i> ...		366 000
			1 359 000 000
			2 997 136 000

* Beräknat belopp.

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål

Krigsarkivet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	607 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	54 000
3	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 000
4	Inredning av vissa arkivaliemagasin, <i>reservationsanslag</i>	20 000
		684 000
Armémuseum:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	316 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	72 000
7	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	18 000
		406 000
Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	58 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10 000
10	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	40 000
		108 000
Försvarets forskningsanstalt:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 800 000
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 155 000
13	Viss forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	*34 715 000
14	Engångsanskaffning av viss utrustning, <i>reservationsanslag</i>	1 400 000
		52 070 000
Försvarets radioanstalt:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 470 000
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 004 000
17	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	55 000
18	Anskaffning och underhåll av materiel, <i>reservationsanslag</i>	2 825 000
		20 354 000
Försvärshögskolan:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	394 000
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	70 000
		464 000
Militärhögskolan:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 985 000
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	350 000
23	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	800 000
24	Militärhistorisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		4 235 000
Försvarets läroverk:		
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 710 000
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	100 000
		1 810 000
Försvarets brevskola:		
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	266 000
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000
		326 000
Försvarets sjukvårdsförråd:		
29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	734 000
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	121 000
31	Vissa flyttningskostnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000
		955 000
Militärapoteket:		
32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	866 000
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000
		916 000

* Beräknat belopp.

Försvarets tandvård:			
34	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 490 000	
35	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	2 770 000
Militärpsykologiska institutet:			
36	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	660 000	
37	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	145 000	805 000
Centrala värnpliktsbyrån:			
38	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 150 000	
39	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	470 000	1 620 000
Militärmusiken:			
40	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 500 000	
41	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	540 000	
42	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	160 000	13 200 000
Industriell krigsberedskap:			
43	Årskostnader för industriell krigsberedskap, <i>förslagsanslag</i>	*700 000	
44	Engångskostnader för industriell krigsberedskap, <i>reservationsanslag</i>	*5 000 000	5 700 000
Byggnads- och reparationsberedskapen:			
45	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000	
46	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	2 200 000	2 300 000
Anskaffning av viss materiel m. m.:			
47	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000	
48	Engångsansskaffning av sjukvårdsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 600 000	
49	Vissa signalförbindelser m. m., <i>reservationsanslag</i>	11 300 000	
50	Anskaffning av fortifikatoriskt materiel, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
51	Järnvägskrigsbromateriel, <i>reservationsanslag</i> ...	3 000 000	
52	Anskaffning av krigskartor, <i>reservationsanslag</i> ..	700 000	23 100 000
53	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>		*38 500 000
Personalvårdsverksamhet m. m.:			
54	Försvarets personalvård: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 555 000	
55	Försvarets personalvård: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	230 000	
56	Soldathemsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	190 000	
57	Fritidsundervisning m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	563 000	2 538 000
Bidrag och understöd:			
58	Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m., <i>reservationsanslag</i>	*3 625 000	
59	Lottaorganisationen, <i>reservationsanslag</i>	*1 185 000	
60	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>	160 000	
61	Frivilliga djursjukvården i krig, <i>reservationsanslag</i>	20 000	
62	Frivilliga skytteväsendet, <i>reservationsanslag</i> ...	2 100 000	
63	Understöd åt vissa föreningar m. m.	80 000	
64	Bidrag till social verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000	7 270 000

* Beräknat belopp.

Vissa övriga gemensamma ändamål:

65	Inskrivningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
66	Vissa specialundersökningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	460 000	
67	Reseersättningar till värnpliktiga m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*13 900 000	
68	Vissa civilanställningsåtgärder, <i>förslagsanslag</i>	2 000 000	
69	Vidareutbildning av viss civil personal, <i>reservationsanslag</i>	263 000	
70	Försvarsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	600 000	
71	Försvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>	568 000	
72	Publikations- och blankettryck, <i>förslagsanslag</i> .	4 000 000	
73	Militärmedicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i> ...	*1 500 000	24 991 000
			205 122 000

E. Flygtekniska försöksanstalten

Flygtekniska försöksanstalten:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 770 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 880 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	300 000	10 950 000
			10 950 000

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	32 000	
2	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
3	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 129 000	1 211 000

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

4	Kasernbyggnaders delfond, <i>förslagsanslag</i>	*121 282 000	
5	Befästningars delfond, <i>förslagsanslag</i>	*38 700 000	159 982 000
6	Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk, <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
7	Ersättning för automobilskatt, <i>förslagsanslag</i>		7 700 000
8	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>		15 000
9	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>		15 000
10	Vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		275 000
11	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>		235 000
12	Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 000 000
13	Vissa hälsovårdsåtgärder m. m., <i>förslagsanslag</i>		80 000
14	Täckande av vissa medelsbrister, <i>förslagsanslag</i> ...		10 000
15	Borttagande av pansarhinder m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
16	Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m., <i>förslagsanslag</i> ...		13 000 000
17	Omskolning av i militärtjänst skadade, <i>förslagsanslag</i>		250 000
18	Rationaliseringsförsök, <i>reservationsanslag</i>		50 000
19	Prisundersökningar m. m.		50 000
20	Bärgning m. m. av regalskeppet Wasa, <i>reservationsanslag</i>		1 100 000

* Beräknat belopp.

21	Inredning m. m. av vissa kontorslokaler, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
22	Reglering av prisstegringar.....	*100 000 000
		<u>288 873 000</u>
		Summa kr. 3 645 833 000

* Beräknat belopp.

V. SOCIALDEPARTEMENTET

A. Socialdepartementet m. m.

Socialdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 413 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	140 000
3	Socialattachéer, <i>förslagsanslag</i>	323 000
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	130 000
		6 006 000

B. Allmän försäkring m. m.

Försäkringsdomstolen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	670 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 000
		705 000
Försäkringsrådet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	724 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 000
		759 000
Riksförsäkringsverket:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	15 793 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 130 000
7	Bidrag till folkpensioner m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 110 000 000
8	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>	6 200 000
9	Bidrag till sjukförsäkringen, <i>förslagsanslag</i>	365 000 000
10	Vissa yrkesskadeersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	4 900 000
		3 508 487 000

C. Socialvård, nykterhetsvård m. m.

Socialstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 443 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	490 000
		3 933 000
Statens socialvårdskonsulenter:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	505 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	129 000
5	Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 750 000
6	Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem, <i>reservationsanslag</i>	4 000 000
7	Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem	133 000
8	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>	35 000
9	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem, <i>reservationsanslag</i>	214 000

10	Bidrag till driften av barnhem, <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
11	Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem ..		89 000
Ungdomsvårdsskolorna:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	13 793 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 443 000	
14	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	530 000	
15	Anordnande och drift av provisoriska förläggningar, <i>reservationsanslag</i>	550 000	
16	Personalutbildning, <i>reservationsanslag</i>	55 000	21 371 000
17	Bidrag till inackorderingshem m. m., <i>reservationsanslag</i>		227 000
18	Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor, <i>reservationsanslag</i>		600 000
Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 344 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 100 000	8 444 000
21	Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>reservationsanslag</i> ..		1 500 000
22	Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>		24 500 000
23	Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 050 000
24	Utbildning av nykterhetsvårdspersonal, <i>reservationsanslag</i>		97 000
Länsnykterhetsnämnderna:			
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 140 000	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	599 000	2 739 000
27	Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder, <i>förslagsanslag</i>		20 000 000
28	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.		103 000
29	Bidrag till Länkrörelsen		400 000
30	Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl., <i>förslagsanslag</i>		60 000
			98 479 000

D. Stöd åt barnfamiljer m. m.

1	Allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	947 000 000
2	Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	3 100 000
3	Bostadsrabatter, <i>förslagsanslag</i>	180 000 000
4	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	31 000 000
5	Bidrag till driften av barnstugor, <i>reservationsanslag</i> ..	*5 300 000
6	Bidrag till barnpsykologiska forskningslaboratoriet m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000
7	Ferieresor, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
8	Bidrag till driften av semesterhem, <i>förslagsanslag</i> ..	460 000

* Beräknat belopp.

9	Stipendier för underlättande av husmoderssemetter, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
10	Bidrag till driften av barnkolonier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 950 000
11	Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinor, <i>reservationsanslag</i>	350 000
12	Omkostnader för statens bosättningslån, <i>förslagsanslag</i>	350 000
		1 172 810 000

E. Arbetarskydd

Arbetarskyddsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 405 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	295 000	2 700 000
Yrkesinspektionen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 653 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 039 000	5 692 000
5	Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område		100 000
6	Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen, <i>förslagsanslag</i>		3 000
			8 495 000

F. Medicinalstyrelsen m. m.

Medicinalstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 980 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	846 000	6 826 000
Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	702 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	207 000	909 000
5	Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i>		727 000
6	Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara, <i>reservationsanslag</i>		5 000 000
Strålskyddsverksamhet m. m.:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 714 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	225 000	
9	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	800 000	2 739 000
Centrala sjukvårdsberedningen:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 196 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	176 000	1 372 000
Statens institut för folkhälsan:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 970 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 144 000	6 114 000
Statens bakteriologiska laboratorium:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 618 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 382 000	
16	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	350 000	12 350 000
Statens rättskemiska laboratorium:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 842 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	483 000	2 325 000

Statens farmaceutiska laboratorium:

19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 410 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	323 000	1 733 000
21	Svenska farmakopékommittén m. m., <i>förslagsanslag</i>		264 000
Statens rättsläkarstationer:			
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 035 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	238 000	1 273 000
24	Anordnande av en rättsläkarstation i Göteborg, <i>reservationsanslag</i>		1 000
25	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>		50 000
Länsläkarväsendet:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 073 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	294 000	2 367 000
Provinsiälläkare:			
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	30 000	3 030 000
30	Bidrag till provinsiälläkarväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i>		11 325 000
			58 405 000

G. Mentalsjukhus m. m.

Statens mentalsjukhus:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	222 000 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	76 150 000	298 150 000
3	Kostnader för mentalsjukvårdsberedningen, <i>förslagsanslag</i>		1 500 000
4	Utrustning av nya mentalsjukhus m. m., <i>reservationsanslag</i>		*7 300 000
Utbildning av mentalsjukvårdspersonal:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 710 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	815 000	7 525 000
7	Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus, <i>förslagsanslag</i>		14 000 000
8	Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>		53 000 000
9	Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett, <i>reservationsanslag</i>		1 000
10	Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett, <i>förslagsanslag</i>		1 100 000
11	Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, <i>reservationsanslag</i>		110 000
12	Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>		2 300 000
Statens skol- och yrkeshem på Salbohed:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	700 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	260 000	960 000
Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	403 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	117 000	520 000
17	Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>reservationsanslag</i>		5 000 000

* Beräknat belopp.

18	Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>		15 000 000
19	Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>		11 300 000
	Vilhelmsro sjukhus:		
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 780 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	625 000	3 405 000
22	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>		1 800 000
23	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 200 000
			424 171 000

H. Universitetssjukhus m. m.

Karolinska sjukhuset:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	62 898 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	16 400 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*5 100 000	84 398 000

Serafimerlasarettet:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 294 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 955 000	16 249 000
6	Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m., <i>reservationsanslag</i>		*430 000
7	Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, <i>förslagsanslag</i> ..		*553 000
8	Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		*1 120 000
9	Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus, <i>förslagsanslag</i>		1 400 000
10	Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare, <i>förslagsanslag</i>		6 080 000
11	Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		3 900 000
12	Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>reservationsanslag</i>		2 000 000
13	Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		80 000
14	Bidrag till lasarettet i Lund, <i>förslagsanslag</i>		14 000 000
15	Bidrag till Malmö allmänna sjukhus, <i>förslagsanslag</i> ..		*5 300 000
16	Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		12 000 000
17	Bidrag till lasarettet i Umeå, <i>förslagsanslag</i>		5 100 000
18	Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>reservationsanslag</i>		200 000
19	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 500 000
20	Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>		80 000
21	Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>		1 760 000
22	Bidrag till anordnande av epidemivårdanstalter, <i>reservationsanslag</i>		1 000

* Beräknat belopp.

23	Bidrag till driften av epidemivårdanstalter, <i>förslagsanslag</i>	300 000
24	Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka, <i>reservationsanslag</i>	500 000
25	Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka, <i>förslagsanslag</i>	5 500 000
26	Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, <i>förslagsanslag</i>	2 700 000
27	Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	100 000
28	Bidrag till Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i>	2 535 000
		167 786 000

I. Viss rehabiliteringsverksamhet

1	Statens arbetsklirik i Stockholm, <i>reservationsanslag</i> ..	630 000
2	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, <i>reservationsanslag</i>	19 600 000
3	Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m., <i>förslagsanslag</i>	12 700 000
4	Bidrag till Svenska vanförevårdens centralkommitté	200 000
5	Bidrag till De vanföras riksförbund	425 000
6	Bidrag till De blindas förening	680 000
7	Bidrag till hörapparater, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000
8	Bidrag till Hörselfrämjandets riksförbund	225 000
		39 460 000

J. Utbildning av sjukvårdspersonal

Barnmorskeläroanstalten i Stockholm:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	228 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	229 000
3	Anordnande av elevbostäder, <i>reservationsanslag</i> ..	350 000
		807 000
Barnmorskeläroanstalten i Göteborg:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	214 000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	117 000
		331 000
Statens sjuksköterskeskola i Stockholm:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	782 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	205 000
		987 000
Statens sjuksköterskeskola i Göteborg:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	405 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	350 000
		755 000
Statens sjuksköterskeskola i Norrköping:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	285 000
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	149 000
		434 000
12	Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor, <i>förslagsanslag</i>	1 160 000
Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	885 000
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	128 000
		1 013 000

15	Utbildning av viss sjukvårdspersonal, <i>förslagsanslag</i>	354 000
16	Utbildningskurser i arbetsterapi, <i>förslagsanslag</i> ..	28 000
		5 869 000

K. Allmän hälsovård m. m.

1	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>	16 400 000
2	Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 500 000
3	Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>	8 400 000
4	Läkemedel åt vissa kvinnor och barn, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000
5	Abortförebyggande åtgärder, <i>förslagsanslag</i>	390 000
6	Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning, <i>förslagsanslag</i>	100 000
7	Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård, <i>förslagsanslag</i>	700 000
8	Stipendier till studerande vid tandläkarhögskola, <i>förslagsanslag</i>	750 000
9	Bidrag till driften av folktandvården, <i>förslagsanslag</i>	11 000 000
10	Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård, <i>reservationsanslag</i>	200 000
11	Kurs för vissa utländska tandläkare, <i>förslagsanslag</i>	46 000
12	Understödjande av dispensärverksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 900 000
13	Allmän hälsokontroll, <i>förslagsanslag</i>	1 650 000
14	Medicinalstyrelsens skärmbildscentral, <i>förslagsanslag</i>	660 000
15	Nyskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	60 000
16	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>	2 500 000
17	Skyddsympning mot difteri, <i>förslagsanslag</i>	120 000
18	Skyddsympning mot polio, <i>förslagsanslag</i>	2 700 000
19	Yrkesmedicinska centralen, <i>förslagsanslag</i>	320 000
20	Bidrag till forskningsverksamhet på yrkesmedicinens område, <i>reservationsanslag</i>	50 000
21	Ambulans- och räddningsflygtjänst, <i>förslagsanslag</i> ..	900 000
22	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	200 000
23	Hälsovårdsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	300 000
24	Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse, <i>förslagsanslag</i>	200 000
25	Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare, <i>förslagsanslag</i>	60 000
26	Bidrag till världshälsovärdsorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 160 000
27	Vissa internationella resor, <i>reservationsanslag</i>	60 000

28	Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea, <i>reservationsanslag</i>	*2 600 000
		59 826 000

L. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	6 733 000	
2	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 586 000	
3	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	25 660 000	
4	Karolinska sjukhusets delfond, <i>förslagsanslag</i>	<u>5 302 000</u>	39 281 000
5	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		208 000
6	Internationellt socialpolitiskt samarbete, <i>förslagsanslag</i>		1 300 000
7	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i> ..		<u>130 000</u>
			40 919 000
			Summa kr. 5 588 713 000

* Beräknat belopp.

VI. KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

Kommunikationsdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 109 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	143 000	2 252 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i> , därav hälften att avräknas mot automobilskattemedlen		1 400 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		160 000
			<u>8 812 000</u>

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet

Väg- och vattenbyggnadsverket

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	14 111 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	2 324 000	16 435 000
	Vägförvaltningarna:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	36 610 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	5 941 000	42 551 000
5	De lokala vägnämnderna m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		325 000
6	Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		875 000
			<u>60 186 000</u>

Vägunderhåll och vägbyggnader

Väghållningen på landet samt i städer och stadsliggande samhällen, där kronan är väghållare:

7	Vägunderhållet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	440 000 000	
8	Byggande av riksvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	275 000 000	
9	Byggande av länsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	202 000 000	
10	Byggande av ödebygdsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	5 000 000	
11	Byggande av storbroar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	18 000 000	940 000 000

Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som är väghållare:

12	Bidrag till underhåll av vägar och gator, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	68 000 000	
13	Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	215 000 000	283 000 000
Enskild väghållning:			
14	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	29 500 000	
15	Bidrag till byggande av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	15 600 000	45 100 000
Diverse ändamål:			
16	Kostnader för övergång till högertrafik, <i>reservationsanslag</i>	*10 000 000	
17	Utredningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	400 000	
18	Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	25 000	
19	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, <i>förslagsanslag</i>	1 000	10 426 000
			1 278 526 000

Vatten- och avloppsanläggningar

20	Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar, <i>reservationsanslag</i>	70 000 000	
			1 408 712 000

C. Vägtrafikväsendet

Statens bilinspektion:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	4 862 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 806 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	500 000	7 168 000
4	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1 000
5	Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		4 250 000
6	Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		500 000
Statens biltrafiknämnd:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	890 000	

* Beräknat belopp.

8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	96 000	986 000
9	Statens trafiksäkerhetsråd m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		228 000
10	Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		900 000
11	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen		*900 000
			<u>14 933 000</u>

D. Sjöfart*Sjöfartsverket**Sjöfartsstyrelsen:*

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 558 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>1 365 000</u>	7 923 000
	<i>Lots- och fyrstaten:</i>		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26 948 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>6 582 000</u>	33 530 000
	<i>Fartygsinspektionen:</i>		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 718 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>243 000</u>	1 961 000
			<u>43 414 000</u>

Säkerhetsanstalter för sjöfarten m. m.

7	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i> .		2 700 000
8	Materielanskaffning till vissa farleder m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
9	Viss omläggning av utprickningssystemet för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		90 000
10	Driftkostnader för radionavigeringsstationer, <i>förslagsanslag</i>		200 000
11	Anskaffning av lotsbåtar, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
12	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		30 000
13	Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		80 000
14	Statens isbrytarverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		6 143 000
15	Nytt isbrytarfartyg, <i>reservationsanslag</i>		11 700 000
16	Mättnings- och rekognosceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		1 850 000
17	Ombyggnad av sjömättningsfartyg, <i>reservationsanslag</i>		<u>400 000</u>
			<u>24 993 000</u>

Hamnar och farleder

18	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>		2 000 000
19	Statliga farledsarbeten, <i>reservationsanslag</i>		200 000
20	Byggnad av fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>		3 000 000
21	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>förslagsanslag</i>		175 000

* Beräknat belopp.

22	Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		1 000 000
			6 375 000

Sjöbefälsskolorna

Sjöbefälsskolorna:

23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 211 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	197 000	
25	Inventarier till nya skollokaler, <i>reservationsanslag</i>	150 000	
26	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	400 000	
27	Fortbildningskurser m. m., <i>reservationsanslag</i>	50 000	
28	Ersättning åt författare av läroböcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000	4 009 000
			4 009 000

Övriga sjöfartsändamål

	Handelsflottans pensionsanstalt:		
29	Administrationskostnader		1 000
	Statens sjöhistoriska museum:		
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	413 000	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	68 000	
32	Underhåll och ökning av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	4 000	485 000
33	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		750 000
34	Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor, <i>förslagsanslag</i>		90 000
35	Avsättning till handelsflottans välfärdsfond, <i>förslagsanslag</i>		370 000
36	Understöd åt skärgårdsrederier m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
			1 996 000
			80 787 000

E. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 336 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 381 000	
3	Underhåll av materiel m. m., <i>förslagsanslag</i>	615 000	
4	Nyanskaffning av instrument m. m., <i>reservationsanslag</i>	200 000	
5	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	2 841 000	
6	Väderlektjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i>	3 787 000	15 160 000
7	Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m., <i>förslagsanslag</i>		950 000
			16 110 000

F. Byggnadsväsendet

Byggnadsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 250 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	948 000	9 193 000

3	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>		700 000
	Länsarkitektsorganisationen:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 798 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	596 000	7 394 000
6	Bidrag till upprättande av regionplaner m. m., <i>reservationsanslag</i>		100 000
7	Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden, <i>förslagsanslag</i> ...		50 000
			<u>17 442 000</u>

G. Tekniska institut

1	Statens väginstitut, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		1 385 000
2	Statens väginstitut: Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		105 000
	Statens geotekniska institut:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	982 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	129 000	
5	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	1 444 000	
6	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	100 000	2 655 000
			<u>4 145 000</u>

H. Statens elektriska inspektion m. m.

	Statens elektriska inspektion:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	794 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	62 000	856 000
3	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>		9 000
			<u>865 000</u>

I. Djurgårdsnämnden

	Djurgårdsnämnden:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	212 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17 000	229 000
			<u>229 000</u>

J. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 325 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	6 260 000	
3	Sjöfartsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	957 000	9 542 000
4	Driftbidrag till statens järnvägar		*80 000 000
5	Bidrag till viss busstrafik m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen		3 000 000
6	Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, <i>förslagsanslag</i>		60 700 000

* Beräknat belopp.

7	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	20 000
8	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	511 000
9	Geotekniska undersökningar i Götaälv dalen m. m., <i>reservationsanslag</i>	50 000
10	Viss beredskapsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		153 923 000
		Summa kr. 1 700 958 000

VII. FINANSDEPARTEMENTET

A. Finansdepartementet m. m.

Finansdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 336 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 433 000	6 769 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		2 500 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		125 000
			<u>9 394 000</u>

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

Kammarkollegiet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 550 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	125 000	1 675 000

Kammarrätten:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 192 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	157 000	
5	Anskaffning av vissa inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	105 000	4 454 000

Statistiska centralbyrån:

6	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	9 715 000	
7	Omkostnader för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	5 595 000	
8	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	1 250 000	
9	Utredningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	1 000	
10	Maskincentralen, <i>förslagsanslag</i>	* 1 000	
11	Kostnader för 1960 års folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	200 000	
12	Kostnader för specialredogörelser baserade på 1960 års folk- och bostadsräkningar, <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	
13	Kostnader för 1965 års folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	150 000	18 412 000
14	Delegationen för statistikfrågor, <i>reservationsanslag</i> ..		240 000

Folkbokföringen:

15	Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer, <i>förslagsanslag</i>	85 000	
16	Ersättningar till Stockholm, Göteborg och Malmö för vissa kostnader för folkbokföringen, <i>förslagsanslag</i>	152 000	
17	Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 358 000	2 595 000

* Beräknat belopp.

Konjunkturinstitutet:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	811 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	165 000	
20	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	390 000	1 366 000
Statskontoret:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 815 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*461 000	4 276 000
Riksrevisionsverket:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 648 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	787 000	5 435 000
Matematikmaskinnämnden:			
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 260 000	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*785 000	
27	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*700 000	
28	Kostnader för maskintid vid andra datamaskiner än nämndens egna, <i>förslagsanslag</i>	*4 000 000	8 745 000
29	Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen, <i>reservationsanslag</i>		1 400 000
			48 598 000

C. Skatte- och kontrollväsen

Tullverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	5 017 000	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, <i>förslagsanslag</i>	79 560 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 860 000	
4	Anskaffning av viss materiel, <i>reservationsanslag</i> ..	1 400 000	94 837 000
Kontrollstyrelsen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 048 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	360 000	3 408 000
Kontrollstyrelsens lokalförvaltning:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 497 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	695 000	3 192 000
Mynt- och justeringsverket:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 227 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	253 000	
11	Nyanskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	270 000	2 750 000
Statens justerare:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 083 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	146 000	1 229 000
Riksskattenämnden:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	876 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	95 000	971 000
16	Avsättning till banktillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>		445 000
17	Avsättning till fondtillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>		55 000
18	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>		100 000

* Beräknat belopp.

19	Avsättning till sparbankstillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>	450 000
20	Revision av sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>	530 000
21	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>	1 970 000
22	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 255 000
23	Kostnader för årlig taxering m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	24 000 000
24	Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1965, <i>förslagsanslag</i>	200 000
25	Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden, <i>förslagsanslag</i>	11 000 000
26	Anmärkningsarvoden, <i>förslagsanslag</i>	1 000
		146 898 000

D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>	41 000 000
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>	30 000
3	Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m., <i>förslagsanslag</i>	56 000 000
4	Skatteersättning till kommunerna i anledning av 1957 års ortsavdragsreform, m. m., <i>förslagsanslag</i>	410 000 000
5	Skatteersättning till kommunerna i anledning av 1961 års ortsavdragsreform, <i>förslagsanslag</i>	290 000 000
		797 030 000

E. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 625 000	
2	Generaltullstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	610 000	2 235 000
3	Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>		340 000
4	Bilateralt finansiellt bistånd, <i>reservationsanslag</i>		20 000 000
5	Statens krigsförsäkringsnämnd m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		31 000
6	Bidrag till Föreningen fruktdrycker		25 000
7	Bidrag till vanföra ägare av motorfordon, <i>förslagsanslag</i> ..		600 000
			23 231 000

Summa kr. 1 024 646 000

VIII. ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

A. Ecklesiastikdepartementet

Ecklesiastikdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 141 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	290 000	3 431 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		3 000 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		300 000
			<u>6 781 000</u>

B. Allmänna kultur- och bildningsändamål

a) Konst, litteratur, musik m. m.

1	Stöd åt konstnärlig verksamhet m. m.		*42 542 000
	Statens biografbyrå:		
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	236 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	33 000	269 000
			<u>42 811 000</u>

b) Arkiv, bibliotek, museer m. m.

Riksarkivet:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 615 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	110 000	
6	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	9 000	
7	Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som är av vikt för fäderneslandets historia, <i>reservationsanslag</i>	2 000	1 736 000

Landsarkiven:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 437 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	181 000	
10	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	7 000	
11	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	15 000	1 640 000

Ortnamnskommissionen:

12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	267 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 000	
14	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	49 000	343 000

Landsmålsarkiven:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	536 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	26 000	
17	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	83 000	645 000

* Beräknat belopp.

Kungl. biblioteket:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 286 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	492 000	
20	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ...	638 000	3 416 000
21	Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>förslagsanslag</i>		90 000
22	Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>reservationsanslag</i>		45 000
Stifts- och landsbiblioteken:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	464 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 000	
25	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	98 000	574 000
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 676 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	419 000	
28	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	3 145 000
29	Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	921 000	
Statens historiska museum m. m.:			
30	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	65 000	
Riksantikvarieämbetet:			
31	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i>	325 000	
32	Fornminnesinventering, <i>reservationsanslag</i>	206 000	531 000
Nationalmuseet:			
33	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 740 000	
34	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	283 000	
35	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	421 000	2 444 000
Livrustkammaren:			
36	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	352 000	
37	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40 000	392 000
Naturhistoriska riksmuseet:			
38	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 768 000	
39	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	229 000	
40	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	275 000	2 272 000
Statens etnografiska museum:			
41	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	262 000	
42	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	78 000	
43	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	8 000	348 000
44	Medelhavsmuseet, <i>förslagsanslag</i>		181 000
45	Bidrag till nordiska museet		*656 000

* Beräknat belopp.

46	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund	104 000
47	Bidrag till vissa museer m. m.	191 000
	Svenskt biografiskt lexikon:	
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	227 000
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	45 000
50	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>	77 000
51	Bidrag till nämnden för svensk språkvård	20 000
		20 108 000
c)	<i>Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.</i>	
52	Bidrag till folkbibliotek, <i>förslagsanslag</i>	7 611 000
53	Bidrag till föreläsnings- och studiecirkelverksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	*23 000 000
54	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar	300 000
55	Utbildning av ungdomsledare, <i>reservationsanslag</i>	1 700 000
56	Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	6 200 000
57	Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer	771 000
58	Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
59	Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 873 000
60	Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet	15 000
61	Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blinda, <i>reservationsanslag</i>	437 000
62	Bidrag till kulturell verksamhet bland döva	13 000
		42 920 000
d)	<i>Internationellt-kulturellt samarbete</i>	
63	Främjande av internationellt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	732 000
64	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 575 000
65	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	82 000
66	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i>	310 000
67	Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.	210 000
68	Bidrag till avlöande av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris	26 000
69	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.	15 000
70	Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	700 000
71	Vissa kostnader för den nordiska hushållshögskolan, <i>förslagsanslag</i>	22 000
		3 672 000
		109 511 000

* Beräknat belopp.

C. Kyrkliga ändamål

Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 440 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	192 000	
3	Kostnader för skogsbiträden, <i>förslagsanslag</i>	1 000	1 633 000
4	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		8 000
5	Vissa ersättningar till kyrkofonden		5 051 000
6	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		113 000
7	Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken		6 000
8	Bidrag till restaurering av Uppsala domkyrka, <i>reservationsanslag</i>		300 000
9	Bidrag till restaurering av Västerås domkyrka		250 000
10	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		100 000
11	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		1 000
12	Bidrag till svenska ekumeniska nämnden		27 000
			7 489 000

D. Skolväsendet*a) Centrala och regionala myndigheter m. m.*

Skolöverstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 818 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 052 000	8 870 000
Överstyrelsen för yrkesutbildning:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 005 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	639 000	6 644 000
Länsskolnämnderna:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 979 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 497 000	9 476 000
7	Läroboksnämnden, <i>förslagsanslag</i>		182 000
8	Centrالنämnden för skolungdomsutbytet med utlandet, <i>förslagsanslag</i>		1 000
9	Bidrag till skolbibliotek, <i>förslagsanslag</i>		200 000
			25 373 000

b) Pedagogiskt utvecklingsarbete

Statens försöksskola i Linköping:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 534 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	88 000	1 622 000
12	Pedagogiskt utvecklingsarbete inom det allmänna skolväsendet, <i>reservationsanslag</i>		1 874 000
13	Pedagogiska hjälpmedelscentraler, <i>förslagsanslag</i>		513 000
14	Information om skolreformen, <i>reservationsanslag</i>		200 000
15	Yrkespedagogisk reformverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		300 000
			4 509 000

c) *Det obligatoriska skolväsendet m. m.*

Grundskolor m. m.:

16	Bidrag till driften av grundskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 090 000 000	
17	Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i>	1 400 000	
18	Bidrag till anordnande av skolskjutsar, <i>förslagsanslag</i>	60 000 000	
19	Bidrag till pedagogisk utrustning m. m., <i>förslagsanslag</i>	15 500 000	
20	Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning, <i>reservationsanslag</i>	929 000	
21	Folkundervisningens främjande i rikets nordligaste gränsorter m. m., <i>reservationsanslag</i>	300 000	
22	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna	30 000	1 168 159 000
Nomadskolor:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 715 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	650 000	
25	Fältstudiekurser för nomadbarn, <i>förslagsanslag</i> ..	66 000	2 431 000
Statens blindskolor m. m.:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 660 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 031 000	
28	Inredning och utrustning av skolhem i Örebro, <i>reservationsanslag</i>	300 000	4 991 000
Statens dövskolor m. m.:			
29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 532 000	
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 020 000	
31	Engångsanskaffning av utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	160 000	8 712 000
32	Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn, <i>förslagsanslag</i>		405 000
33	Resor för blind- och dövskolelever jämte ledsagare, <i>förslagsanslag</i>		280 000
			1 184 978 000

d) *Gymnasier m. m.*

Statliga allmänna gymnasier m. m.:

34	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	253 320 000	
35	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	16 010 000	
36	Laboratorieutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	495 000	269 825 000
37	Bidrag till driften av högre kommunala skolor, <i>förslagsanslag</i>		61 200 000
38	Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 270 000
Privatskolor:			
39	Bidrag till vissa privatskolor, <i>förslagsanslag</i>	15 280 000	
40	Bidrag till hälsovården vid vissa privatskolor, <i>förslagsanslag</i>	43 000	
41	Bidrag till vissa internatskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	940 000	16 263 000
42	Intagningsnämnder vid vissa allmänna gymnasier m. fl. läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		36 000

43	Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		190 000
44	Vissa kostnader för student- och realexamina, <i>förslagsanslag</i>		1 215 000
Tekniska gymnasier:			
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	36 650 000	
46	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 090 000	
47	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 200 000	
48	Fortbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	50 000	44 990 000
49	Bidrag till handelsgymnasier, <i>förslagsanslag</i>		12 500 000
50	Vissa kostnader för handelsgymnasieexamen, <i>förslagsanslag</i>		90 000
			408 579 000

e) Yrkesskolor m. m.

Konstfackskolan:

51	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 983 000	
52	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	266 000	
53	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	220 000	2 469 000
54	Bidrag till driften av centrala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		38 000 000
55	Bidrag till driften av lokala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		95 000 000
56	Bidrag till bergsskolan i Filipstad, <i>förslagsanslag</i> ...		260 000
57	Bidrag till textilinstitutet i Borås, <i>förslagsanslag</i> ...		309 000
58	Bidrag till Lennings textilt tekniska institut i Norrköping, <i>förslagsanslag</i>		216 000
59	Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer, <i>förslagsanslag</i>		90 000
60	Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter, <i>reservationsanslag</i>		78 000
61	Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 700 000
62	Bidrag till kostnader för granskning av utförda gällprov		25 000
63	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i>		100 000
			139 247 000

f) Folkhögskolor

64	Bidrag till driften av folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	26 300 000
65	Bidrag till arvoden åt skolläkare vid folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	49 000
		26 349 000

g) Investeringsbidrag

66	Bidrag till byggnadsarbeten m. m. inom skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	*170 000 000
67	Bidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet, <i>reservationsanslag</i>	1 000
68	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folk-skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000

* Beräknat belopp.

69	Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	600 000	
70	Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000	
		<u>176 101 000</u>	
		1 965 136 000	

E. Högre utbildning och forskning

a) Centrala myndigheter m. m.

Universitetskanslersämbetet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	756 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	80 000	
3	Ämnes- och fakultetskonferenser, <i>reservationsanslag</i>	<u>10 000</u>	846 000
4	Antagningsnämnden för civilekonomutbildning, <i>förslagsanslag</i>		19 000
	Överstyrelsen för de tekniska högskolorna:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	164 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>68 000</u>	232 000
	Utrustningsnämnden för universitet och högskolor:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	296 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>64 000</u>	360 000
9	Bidrag till akademiska rektorskonventet i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		<u>31 000</u>
			1 488 000

b) Universiteten m. m.

Uppsala universitet:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	34 107 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 841 000	
12	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 785 000	
13	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	875 000	
14	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	<u>715 000</u>	41 323 000

Lunds universitet:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	33 034 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 550 000	
17	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 665 000	
18	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	630 000	
19	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	<u>730 000</u>	39 609 000

Göteborgs universitet:

20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	19 876 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 461 000	
22	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 385 000	
23	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	210 000	
24	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	650 000	
25	Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid Göteborgs botaniska trädgård	<u>180 000</u>	24 762 000

Stockholms universitet:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	20 075 000
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 406 000
28	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 970 000
29	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	490 000
		23 941 000
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 195 000
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	936 000
32	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 145 000
33	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	250 000
34	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	150 000
		17 676 000
Medicinska högskolan i Umeå:		
35	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 508 000
36	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	341 000
37	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	515 000
38	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	70 000
39	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	110 000
		5 544 000
Tandläkarhögskolan i Stockholm:		
40	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 679 000
41	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	851 000
42	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	205 000
43	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 000
44	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	230 000
		6 990 000
Tandläkarhögskolan i Malmö:		
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 987 000
46	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	651 000
47	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	185 000
48	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 000
49	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	140 000
		5 988 000
Tandläkarhögskolan i Umeå:		
50	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 005 000
51	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	882 000
52	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	160 000
53	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 000
54	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	62 000
		5 134 000
Tandläkarhögskolorna:		
55	Lärarkliniker, <i>förslagsanslag</i>	450 000
56	Matematisk-naturvetenskaplig och samhällsvetenskaplig utbildning och forskning i Umeå	*572 000
Farmaceutiska institutet:		
57	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 878 000
58	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	165 000

* Beräknat belopp.

59	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	385 000	
60	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000	2 448 000
61	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm		1 285 000
Handelshögskolan i Göteborg:			
62	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 560 000	
63	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	165 000	
64	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	65 000	1 790 000
Journalistinstitutet i Stockholm:			
65	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	238 000	
66	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	57 000	295 000
Journalistinstitutet i Göteborg:			
67	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	236 000	
68	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	59 000	295 000
69	Socionomutbildning		*2 465 000
70	Nordiska Afrikainstitutet, <i>reservationsanslag</i>		298 000
71	Vidareutbildning av läkare, <i>reservationsanslag</i>		85 000
72	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tand-sköterskor, <i>förslagsanslag</i>		60 000
73	Bidrag till den internationella engelskspråkiga kurs- verksamheten vid Stockholms universitet, <i>reserva- tionsanslag</i>		110 000
			181 120 000

c) *Tekniska högskolorna*

Tekniska högskolan i Stockholm:

74	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , varav 180 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	24 276 000	
75	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 485 000	
76	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 575 000	
77	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 350 000	
78	Bokinköp och bokbindning för högskolans biblio- tek, <i>reservationsanslag</i>	190 000	
79	Resebidrag till studerande	100 000	30 976 000

Chalmers tekniska högskola:

80	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , varav 154 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	19 701 000	
81	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 399 000	
82	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 205 000	
83	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	950 000	
84	Bokinköp och bokbindning för högskolans biblio- tek, <i>reservationsanslag</i>	190 000	
85	Resebidrag till studerande	54 000	24 499 000

Tekniska högskolan i Lund:

86	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 623 000	
87	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	338 000	
88	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	325 000	
89	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservations- anslag</i>	100 000	
90	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	85 000	
91	Resebidrag till studerande	2 000	3 473 000

58 948 000

* Beräknat belopp.

d) *Högre konstnärlig utbildning*

Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:

92	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	939 000	
93	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	224 000	
94	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	155 000	1 318 000
Musikaliska akademien med musikhögskolan:			
95	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 697 000	
96	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	139 000	
97	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument, <i>reservationsanslag</i>	71 000	2 907 000
98	Bidrag till musikkonservatoriet i Göteborg		205 000
99	Bidrag till musikkonservatoriet i Malmö		132 000
			4 562 000

e) *Gemensamt för universitet och högskolor*

100	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>	150 000
101	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>	1 360 000
102	Resestipendier åt lärare m. fl., <i>reservationsanslag</i> ..	155 000
103	Gästföreläsningar, <i>reservationsanslag</i>	228 000
104	Extra utgifter vid universitet och högskolor, <i>reservationsanslag</i>	685 000
		2 578 000

f) *Vissa forskningsändamål*

105	Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 825 000
106	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier, <i>reservationsanslag</i>	6 716 000
107	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000
108	Medicinsk forskning	*9 800 000
109	Humanistisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	2 125 000
Statens råd för samhällsforskning:		
110	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	91 000
111	Samhällsforskning, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
Statens naturvetenskapliga forskningsråd:		
112	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	209 000
113	Naturvetenskaplig forskning, <i>reservationsanslag</i> ..	8 950 000
114	Atomforskning, <i>reservationsanslag</i>	7 675 000
115	Europeiskt samarbete inom kärnforskningen, <i>förslagsanslag</i>	4 900 000
116	Rymdforskning, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
117	Europeiskt samarbete inom rymdforskningen, <i>förslagsanslag</i>	3 700 000
118	Särskilda forskartjänster, <i>förslagsanslag</i>	1 666 000
119	Bidrag till nordiskt institut för sjöfart, <i>förslagsanslag</i> ..	30 000
120	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut ..	324 000
121	Bidrag till Institutet för internationell ekonomi	150 000

* Beräknat belopp.

122	Bidrag till vetenskaplig verksamhet vid vetenskapsakademien, <i>förslagsanslag</i>	530 000
123	Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm	130 000
124	Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik, <i>förslagsanslag</i>	642 000
		56 563 000
g)	<i>Inredning och utrustning</i>	
125	Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>	15 000 000
		15 000 000
		320 259 000

F. Lärarutbildning

a)	<i>Klass- och ämneslärarutbildning m. m.</i>	
1	Ökad ämnes- och förskollärarutbildning m. m., <i>förslagsanslag</i>	*19 326 000
	Lärarhögskolan i Stockholm:	
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*6 926 000
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*692 000
4	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*120 000
		7 738 000
	Lärarhögskolan i Malmö:	
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 438 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*500 000
7	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*457 000
8	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	*300 000
		6 695 000
	Lärarhögskolan i Göteborg:	
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 279 000
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*197 000
11	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*155 000
		3 631 000
	Folkskoleseminarierna:	
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*29 717 000
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*2 181 000
14	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*695 000
15	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*950 000
		33 543 000
16	Utbildning av förskollärare, <i>förslagsanslag</i>	*1 450 000
17	Vidareutbildning av lärare m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	*1 840 000
18	Avlöning åt deltagare i praktiska lärarkurser m. m., <i>förslagsanslag</i>	*7 554 000
19	Arvoden åt blivande lärare för blinda och döva, <i>förslagsanslag</i>	*398 000
		82 175 000
b)	<i>Övnings- och yrkeslärarutbildning</i>	
	Gymnastiska centralinstitutet:	
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 002 000
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	216 000
22	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	58 000
		1 276 000

* Beräknat belopp.

Seminarier för huslig utbildning:		
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 616 000
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	738 000
25	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	165 000
26	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	175 000
		6 694 000
Slöjdlärarseminariet:		
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	425 000
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	80 000
29	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	30 000
30	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjd-läro-utbildning	80 000
31	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>	2 600 000
32	Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>förslagsanslag</i>	4 840 000
		16 025 000
c) Fortbildning m. m.		
33	Lärares fortbildning m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 965 000
34	Utbildning av lärare vid folkhögskolor, <i>reservationsanslag</i>	88 000
35	Bidrag till Ericastiftelsen, <i>förslagsanslag</i>	221 000
36	Kurser för personal m. fl. vid skolor för blinda och döva, <i>reservationsanslag</i>	58 000
37	Resestipendier till vissa lärare i främmande språk, <i>reservationsanslag</i>	195 000
38	Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>	32 000
39	Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska, <i>förslagsanslag</i>	75 000
		5 634 000
		103 834 000

G. Studiesociala ändamål

Studiehjälpnsnämnden:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	208 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	45 000
		253 000
Garantilånenämnden:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	419 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	83 000
5	Studiebidrag och stipendier, <i>förslagsanslag</i>	141 000 000
6	Brevskolestipendier, <i>reservationsanslag</i>	100 000
7	Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>	26 270 000
8	Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>	6 200 000
9	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>	300 000
10	Bidrag till anordnande av skolmåltider, <i>förslagsanslag</i>	18 300 000

11	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmål- tider, <i>förslagsanslag</i>	150 000
12	Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>	85 000
		193 160 000

H. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	41 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	30 482 000	
3	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	3 182 000	
4	Lunds universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	3 519 000	37 224 000
5	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		27 000
			37 251 000
		Summa kr. 2 743 371 000	

IX. JORDBRUKSDEPARTEMENTET

A. Jordbruksdepartementet m. m.

Jordbruksdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 766 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	128 000	1 894 000
Lantbruksrepresentanter:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	157 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000	189 000
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 300 000
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		200 000
			3 588 000

B. Lantbruksstyrelsen

Lantbruksstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 256 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	578 000	4 834 000
			4 834 000

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

Lantbruksnämnderna:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	13 652 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 180 000	16 832 000
Bidrag till hushållningssällskapen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 044 000	
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	5 785 000	16 829 000
5	Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap, <i>reservationsanslag</i>		75 000
6	Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 110 000
7	Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m., <i>reservationsanslag</i>		13 000 000
8	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, <i>reservationsanslag</i>		400 000
9	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>		500 000
10	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, <i>förslagsanslag</i>		1 030 000
11	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>		3 825 000
12	Befrämjande av husdjursaveln m. m., <i>reservationsanslag</i>		2 415 000

Statens hingstdepå och stuteri:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	655 000
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 000
		656 000
15	Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen	34 000
16	Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis, <i>reservationsanslag</i>	135 000
17	Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen	350 000
		59 191 000

**D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt
stöd åt vissa jordbruk**

Statens jordbruksnämnd:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 648 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	764 000
		4 412 000
3	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>förslagsanslag</i>	*153 000 000
4	Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m., <i>förslagsanslag</i>	22 000 000
5	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket, <i>förslags- anslag</i>	100 000 000
6	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 117 000
7	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbru- ket, <i>reservationsanslag</i>	994 000
8	Kostnader i samband med permanent skörde-skade- skydd, <i>reservationsanslag</i>	13 640 000
		296 163 000

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

Statens centrala frökontrollanstalt:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 084 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 161 000
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	800 000
		5 045 000
Statens växtskyddsanstalt:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 245 000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	657 000
		2 902 000
6	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i> ..	100 000
Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	523 000
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	154 000
		677 000
Statens maskinprovningar:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	599 000
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	357 000
11	Utrustning för provningsavdelningen i Norrland, <i>reservationsanslag</i>	60 000
		1 016 000
		9 740 000

* Beräknat belopp.

F. Undervisningsanstalter på jordbrukets område, m. m.

Lantbrukshögskolan:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 245 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 060 000	
3	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	1 015 000	
4	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 010 000	
5	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	180 000	
6	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	2 295 000	
7	Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 000	16 806 000
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 028 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	499 000	
10	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	63 000	
11	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	137 000	
12	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	17 000	
13	Trädgårdsekonomisk byrå, <i>förslagsanslag</i>	23 000	2 767 000
14	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, <i>förslagsanslag</i>		154 000
Trädgårdsskolan i Norrköping:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	222 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	46 000	
17	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	500 000	768 000
18	Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>		15 596 000
19	Studiehjälp åt elever vid lantbrukets yrkesskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 050 000
20	Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor, <i>reservationsanslag</i>		6 000 000
21	Reseunderstöd för studier på lantbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		75 000
			45 216 000

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område

1	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m., <i>reservationsanslag</i>		2 100 000
Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader:			
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	358 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	142 000	
4	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	50 000	550 000
5	Bidrag till jordbrukstekniska institutet		400 000
6	Bidrag till Sveriges utsädesförening		2 246 000
7	Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling		430 000
8	Åtgärder för att förebygga skördeskador, <i>reservationsanslag</i>		250 000
			5 976 000

H. Veterinärväsendet m. m.

Veterinärstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 106 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	93 000	1 199 000
Veterinärstaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 549 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	250 000	8 799 000
5	Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier, <i>förslagsanslag</i>		3 665 000
Statens veterinärmedicinska anstalt:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 617 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 039 000	4 656 000
8	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m., <i>förslagsanslag</i>		500 000
9	Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>		280 000
10	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, <i>förslagsanslag</i>		750 000
Veterinärhögskolan:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 881 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 248 000	
13	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	375 000	
14	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	300 000	
15	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	60 000	6 864 000
Veterinärinrättningen i Skara:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	336 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 000	337 000
			27 050 000

I. Skogsväsendet

Skogsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 581 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	307 000	1 888 000
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	18 382 000	
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	5 487 000	23 869 000
5	Statens skogsförbättringsanslag, <i>förslagsanslag</i> ...		6 500 000
6	Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen .		10 000 000
7	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>		6 500 000
8	Kostnader för virkesmätning, <i>förslagsanslag</i>		274 000
Skogshögskolan:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 488 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 820 000	
11	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	850 000	
12	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	250 000	
13	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	50 000	9 458 000

Statens skogsmästarskola:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	229 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	147 000	
16	Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	70 000	446 000
Statens skogsskolor m. m.:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 318 000	
18	Omkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 407 000	2 725 000
19	Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 400 000
20	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		329 000
			67 389 000

J. Lantmäteri- och kartväsendet

Lantmäteristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 591 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	284 000	2 875 000
Lantmäteristaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	34 490 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 327 000	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	450 000	41 267 000
6	Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl., <i>reservationsanslag</i>		431 000
7	Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		445 000
Rikets allmänna kartverk:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 615 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	427 000	
10	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 793 000	
11	Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	2 636 000	
12	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 250 000	
13	Inlösen och tryckning av kartor m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 440 000	16 161 000
			61 179 000

K. Fiskeriväsendet m. m.

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:			
Fiskeristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 765 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	615 000	2 380 000
Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:			
Vatteninspektionen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	849 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	257 000	1 106 000
5	Undersökningar inom fiskeriorganisationen, <i>förslagsanslag</i>		1 000
Fiskeriintendenter m. m.:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	302 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 000	329 000

8	Utbildning av fiskeritjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ..	60 000	
9	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>	235 000	
10	Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske, <i>förslagsanslag</i>	20 000	
11	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation, <i>reservationsanslag</i>	65 000	
12	Stödfartyg för sillfisket, <i>reservationsanslag</i>	10 000	
13	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, <i>förslagsanslag</i>	20 000	
14	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen	910 000	
15	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	
			9 186 000

L. Lappväsendet m. m.

Lappväsendet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	650 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	212 000	862 000
3	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande, <i>reservationsanslag</i>		70 000
			982 000

M. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		7 985 000
2	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		665 000
3	Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m., <i>förslagsanslag</i>		30 000
Bidrag till skogs- och lantbruksakademien:			
4	Akademien, <i>förslagsanslag</i>	130 000	
5	Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	94 000	224 000
6	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m., <i>reservationsanslag</i>		250 000
7	Bidrag till viss ungdomsverksamhet		525 000
8	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
9	Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder, <i>förslagsanslag</i>		142 000
10	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		5 000
11	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m., <i>förslagsanslag</i>		100 000
12	Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m., <i>förslagsanslag</i>		50 000
			11 578 000
		Summa kr.	601 965 000

X. HANDELSDEPARTEMENTET

A. Handelsdepartementet m. m.

Handelsdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 114 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	170 000	
3	Utvävande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen, <i>förslagsanslag</i>	55 000	2 339 000
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		500 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		165 000
			3 004 000

B. Industri, hantverk och handel

Kommerskollegium:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 698 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	307 000	
3	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservationsanslag</i>	8 000 000	12 005 000

Bergsstaten:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	386 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	54 000	440 000

Sprängämnesinspektionen:

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	425 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 000	480 000

Statens institut för hantverk och industri:

8	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>	980 000	
9	Vissa omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	69 000	
10	Bidrag till kursverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i>	485 000	
11	Utrustning och inredning, <i>reservationsanslag</i>	400 000	1 934 000
12	Bidrag till företagareföreningar m. fl.: Administrationskostnader, <i>reservationsanslag</i>	1 300 000	
13	Bidrag till företagareföreningar: Råntegaranti, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	2 300 000
14	Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 200 000
15	Bidrag till Sveriges standardiseringskommission		615 000
16	Befrämjande av hemslöjden, <i>reservationsanslag</i>		266 000
17	Bidrag till svenska slöjdföreningen		50 000
18	Främjande av utrikeshandeln m. m., <i>reservationsanslag</i>		5 446 000
			24 786 000

C. Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 788 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	995 000	
3	Resor och fältarbeten, <i>reservationsanslag</i>	178 000	
4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	250 000	
5	Malmletning, <i>reservationsanslag</i>	2 791 000	
6	Järnmalm sinventering m. m. i Norrbotten, <i>reservationsanslag</i>	2 865 000	9 867 000
			9 867 000

D. Teknisk provnings- och försöksverksamhet

Statens provningsanstalt:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 483 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	184 000	
3	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	2 821 000	
4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	800 000	5 288 000

Statens skeppsprovninganstalt:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 522 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	219 000	
7	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	60 000	
8	Vissa projekteringsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	200 000	2 001 000
			7 289 000

E. Teknisk forskning

1	Statens tekniska forskningsråd, <i>förslagsanslag</i>	244 000	
2	Teknisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	8 100 000	
3	Bidrag till Ingeniörsvetenskapsakademien	471 000	
4	Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	1 960 000	
5	Bidrag till Svenska textillforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	324 000	
6	Bidrag till Institutet för metallforskning, <i>förslagsanslag</i>	301 000	
7	Bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning, <i>förslagsanslag</i>	888 000	
8	Bidrag till Institutet för optisk forskning, <i>förslagsanslag</i>	167 000	
9	Bidrag till Svenska silikatforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	134 000	
10	Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen	15 000	
			12 604 000

F. Atomenergiverksamhet

1	Delegationen för atomenergifrågor, <i>reservationsanslag</i>	225 000	
2	Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi, <i>reservationsanslag</i>	113 000 000	
3	Internationellt atomenergisamarbete, <i>förslagsanslag</i> ..	9 260 000	
			122 485 000

G. Pris- och konkurrensförhållanden m. m.

Näringsfrihetsrådet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	156 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10 000
		166 000
Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	449 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000
		481 000
Statens pris- och kartellnämnd:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 847 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	399 000
		3 246 000
Statens institut för konsumentfrågor:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 244 000
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	478 000
		1 722 000
9	Statens konsumentråd, <i>förslagsanslag</i>	83 000
10	Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning, <i>reservationsanslag</i>	1 250 000
11	Bidrag till varudeklarationsnämnden	300 000
		7 248 000

H. Patent- och registreringsväsendet m. m.

Patent- och registreringsverket:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 032 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 664 000
		13 696 000
Svenska uppfinnarkontoret:		
3	Administrationskostnader	295 000
4	Understödjande verksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	85 000
5	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>	470 000
		14 546 000

I. Ekonomisk försvarsberedskap

Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 790 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	210 000
3	Omkostnader för statlig lagerhållning m. m., <i>förslagsanslag</i>	33 240 000
4	Distributionsmateriel för olja, <i>reservationsanslag</i>	500 000
		35 740 000

J. Diverse

Statliga krisorganen:		
1	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>	92 000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 663 000
3	Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet	1 900 000
4	Turistpropaganda i Amerikas förenta stater	104 000
5	Avsättning till fonden för idrottens främjande ...	14 100 000

6	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande.	2 100 000
7	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	210 000
8	Bidrag till vissa internationella byråer m. m., <i>förslagsanslag</i>	112 000
9	Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	150 000
		21 431 000
		Summa kr. 258 950 000

XI. INRIKESDEPARTEMENTET

A. Inrikesdepartementet m. m.

Inrikesdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 099 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	368 000	2 467 000
3	Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, <i>förslagsanslag</i>		47 000
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		2 000 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		150 000
			<u>4 664 000</u>

B. Överståthållarämbetet och landsstaten

Överståthållarämbetet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 684 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	850 000	12 534 000

Länsstyrelserna:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	99 700 000	
4	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	220 000	
5	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
6	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	12 586 000	
7	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	260 000	115 766 000

Landsfogdarna m. fl.:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 605 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	549 000	4 154 000

Häradsskrivarna m. fl.:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	21 860 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 120 000	23 980 000

Landsfiskalerna m. fl.:

12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	36 570 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 010 000	41 580 000
			<u>198 014 000</u>

C. Arbetsmarknad m. m.

Arbetsdomstolen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	253 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	21 000	274 000

Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 000	225 000

Arbetsmarknadsstyrelsen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 516 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 328 000	12 844 000
Arbetsförmedlingen:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	52 005 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 803 000	64 808 000
9	Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder, <i>reservationsanslag</i> , därav förslagsvis 170 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen		300 000 000
10	Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrädsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		1 000
11	Omskolning m. m., <i>förslagsanslag</i>		135 000 000
12	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>		62 000 000
13	Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade, <i>reservationsanslag</i>		* 7 600 000
14	Bidrag till driften av verkstäder för handikappade, <i>förslagsanslag</i>		* 3 100 000
15	Bidrag till vanförestalter m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		7 720 000
16	Omhändertagande av flyktingar, <i>förslagsanslag</i>		4 500 000
17	Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, <i>förslagsanslag</i>		9 000
			598 081 000

D. Bostadsbyggande m. m.

Bostadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 568 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	980 000	5 548 000
Länsbostadsnämnderna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 205 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	901 000	8 106 000
Statens hyresråd:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	937 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	89 000	1 026 000
7	Statens nämnd för samlingslokaler, <i>förslagsanslag</i> ..		87 000
8	Räntebidrag, <i>förslagsanslag</i>		240 000 000
9	Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		9 000 000
10	Byggnadsforskning		800 000
11	Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler		30 000
12	Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler, <i>reservationsanslag</i>		600 000
			265 197 000

E. Polisväsendet

Statspolisintendenten m. fl.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 720 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	2 464 000	
Statspolisorganisationen:			
2	Inköp av motorfordon m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav 1 590 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 837 000	

* Beräknat belopp.

3	Underhålls-, drift- och expeditiionskostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 4 051 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	4 422 000	
4	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i> , därav 21 690 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	32 512 000	
5	Polisradioväsendet, <i>reservationsanslag</i> , därav 288 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	339 000	41 574 000
6	Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av spioneri m. m., <i>förslagsanslag</i> .. Norrbottens statliga poliskår:		13 250 000
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	961 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	342 000	1 303 000
Statens polisskola:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 330 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.....	2 533 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 56 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.....	428 000	
11	Inredning och utrustning av nybyggnad, <i>reservationsanslag</i> , därav 130 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.....	1 000 000	3 961 000
Statens kriminaltekniska anstalt:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 543 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	703 000	2 246 000
14	Polisväsendets organisationsnämnd, <i>förslagsanslag</i> ..		452 000
15	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
16	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>		36 500 000
17	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 300 000
18	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 200 000
19	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 1 620 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen		9 000 000
20	Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, <i>förslagsanslag</i>		600 000
			112 986 000

F. Civilförsvaret m. m.

Civilförsvarsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 318 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 046 000	5 364 000
Statens civilförvarsskolor:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 337 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 685 000	6 022 000

5	Avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 800 000
6	Vissa kostnader för civilförvarsutbildning m. m., <i>förslagsanslag</i>		7 252 000
7	Civilförsvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>		150 000
8	Försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		400 000
9	Anskaffning av civilförsvarsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		* 41 406 000
10	Förvaring och underhåll av civilförsvarsmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i>		8 896 000
11	Bidrag till byggande av skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>		* 14 500 000
12	Drift av skyddsrum, <i>förslagsanslag</i>		660 000
13	Bidrag till kommuner för anordnande av branddamm- mar för civilförsvarsändamål, <i>reservationsanslag</i>		* 500 000
14	Viss sambandsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		1 302 000
15	Anskaffning av viss sambandsmateriel, <i>reservations- anslag</i>		935 000
16	Vissa teleanordningar, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
17	Kostnader för anskaffande av identitetsbrickor m. m., <i>förslagsanslag</i>		400 000
	Statens brandinspektion:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	442 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	102 000	544 000
	Statens brandskola:		
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	352 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	129 000	481 000
22	Bidrag till förebyggande och släckning av brand, <i>för- slagsanslag</i>		1 190 000
			<u>94 802 000</u>

G. Diverse

	Statens utlänningskommission:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 784 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	294 000	4 078 000
3	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslags- anslag</i>		100 000
4	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa inter- nationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i> ..		30 000
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
5	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	90 000	
6	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	15 324 000	15 414 000
			<u>19 622 000</u>
			Summa kr. 1 293 366 000

* Beräknat belopp.

XII. CIVILDEPARTEMENTET

A. Civildepartementet m. m.

Civildepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 644 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	1 694 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		300 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30 000
			<u>2 024 000</u>

B. Vissa myndigheter

Statens lönenämnd:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	345 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 000	351 000

Statens avtalsnämnd:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	512 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	66 000	578 000

Statens personalpensionsverk:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 857 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 396 000	
7	Utrustning och inredning av nya lokaler m. m., <i>reservationsanslag</i>	200 000	6 453 000
8	Statens personalbostadsdelegation, <i>förslagsanslag</i> ...		110 000
			<u>7 492 000</u>

C. Pensionsväsendet

1	Personalpensionsförmåner m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 23 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemed- len		*616 000 000
2	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>		270 000
3	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.		10 000
4	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslags- anslag</i>		7 700 000
			<u>623 980 000</u>

D. Allmänna indragningsstaten

1	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m., <i>förslagsanslag</i>		250 000
---	--	--	---------

* Beräknat belopp.

E. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
1 Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	229 000
2 Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggspensioneringen, <i>förslagsanslag</i>	130 000 000
3 Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>	40 000 000
4 Viss utbildningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	650 000
5 Lönekostnader vid omplacering av partiellt arbetsföra, <i>förslagsanslag</i>	300 000
6 Kostnader för vissa förhandlingar m. m., <i>förslagsanslag</i>	10 000
7 Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	100 000
	171 289 000
Summa kr.	805 035 000

XIII. OFÖRUTSEDDA UTGIFTER

1 Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
---	-----------

XIV. RIKSDAGEN OCH DESS VERK M. M.

Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	13 900 000
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	1 750 000
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	1 960 000
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i> ...	1 500 000
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>reservationsanslag</i>	79 000
6	Utgivande av otryckta ständsprotokoll, <i>reservationsanslag</i>	75 000
7	Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, <i>förslagsanslag</i>	80 000
8	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	725 000
9	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>	550 000
Riksgäldskontoret:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 352 000
11	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 190 000
12	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	275 000
Riksdagens ekonomibyrå:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 058 000
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	465 000
Riksdagsbiblioteket:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	573 000
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000
17	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	135 000
Justitieombudsmannen och hans expedition:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	575 000
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000
20	Utgivande av register till justitieombudsmannens ämbetsberättelser, <i>reservationsanslag</i>	5 000
Militieombudsmannen och hans expedition:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	324 000
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000
Riksdagens revisorer och deras kansli:		
23	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	45 000
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	254 000
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000
Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	224 000
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	86 000
28	Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet, <i>förslagsanslag</i>	63 000
29	Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt, <i>förslagsanslag</i>	45 000
		418 000

Pensioner:

30	Pensioner åt f. d. riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i> ..	1 680 000	
31	Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i>	435 000	
32	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>	1 025 000	
33	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	125 000	3 265 000
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
34	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		120 000
35	Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande, <i>förslagsanslag</i>		900 000
36	Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande, <i>förslagsanslag</i>		1 500 000
37	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>		10 000
38	Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>		195 000
39	Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggspensioneringen, <i>förslagsanslag</i>		600 000
	Summa kr.		35 026 000

UTGIFTER FÖR STATENS KAPITALFONDER

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

1 Underskott å statens järnvägars fond	*50 000 000
--	-------------

II. LUFTFARTSFONDEN

1 Underskott å luftfartsfonden	12 300 000
--------------------------------------	------------

III. RIKSGÄLDSFONDEN¹

1 Underskott å riksgäldsfonden	820 000 000
--------------------------------------	-------------

IV. AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

A. Statens affärsverksfonder

Kommunikationsdepartementet:

1 Teleanläggningar m. m. (I: B: 1), <i>reservationsanslag</i>	12 100 000
2 Järnvägar m. m. (I: C: 1), <i>reservationsanslag</i> ...	4 500 000
	16 600 000

B. Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

1 Vissa byggnadsarbeten för fångvården (III: 1), <i>reservationsanslag</i>	8 250 000
--	-----------

Utrikesdepartementet:

2 Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	3 100 000
---	-----------

Försvarsdepartementet:

3 Byggnadsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten (III: 3), <i>reservationsanslag</i>	788 000
---	---------

Socialdepartementet:

4 Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna (III: 4), <i>reservationsanslag</i>	2 300 000
5 Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m. (III: 6), <i>reservationsanslag</i>	765 000
6 Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium (III: 7), <i>reservationsanslag</i>	1 500 000

¹ Stat för riksgäldsfonden se Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 82.

* Beräknat belopp.

7	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens rättsläkarstation vid Stockholm (III: 8), <i>reservationsanslag</i>	350 000	
8	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. (III: 9), <i>reservationsanslag</i>	*29 000 000	
9	Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklings- hämning (III: 10), <i>reservationsanslag</i>	1 850 000	
10	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	*3 000 000	
11	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala (III: 12), <i>reservationsanslag</i>	*4 500 000	
12	Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund (III: 13), <i>reservationsanslag</i> ..	*1 000 000	44 265 000

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

13	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stock- holm (III: 14), <i>reservationsanslag</i>	75 000	
14	Kontorshus i kvarteret Murmästaren i Stockholm (III: 17), <i>reservationsanslag</i>	2 500 000	
15	Byggnadsarbeten för statens bilinspektion (III: 18), <i>reservationsanslag</i>	525 000	
16	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten (III: 19), <i>reservationsanslag</i>	90 000	
17	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 20), <i>reser- vationsanslag</i>	1 310 000	4 500 000

F i n a n s d e p a r t e m e n t e t :

18	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m. (III: 21), <i>reservations- anslag</i>		35 000
----	--	--	--------

E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :

19	Nybyggnad för riksarkivet (III: 22), <i>reservations- anslag</i>	387 000	
20	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala (III: 23), <i>reservationsanslag</i>	*2 951 000	
21	Byggnadsarbeten vid universitetet i Lund (III: 24), <i>reservationsanslag</i>	2 610 000	
22	Byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm (III: 26), <i>reservationsanslag</i>	3 719 000	
23	Byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirur- giska institutet (III: 27), <i>reservationsanslag</i>	1 005 000	
24	Byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå (III: 28), <i>reservationsanslag</i>	*1 094 000	
25	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Stock- holm (III: 29), <i>reservationsanslag</i>	4 202 000	
26	Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola (III: 30), <i>reservationsanslag</i>	11 232 000	
27	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund (III: 31), <i>reservationsanslag</i>	*6 500 000	
28	Nybyggnad för forskningslaboratorium i Studs- vik (III: 32), <i>reservationsanslag</i>	163 000	

* Beräknat belopp.

29	Byggnadsarbeten vid seminarierna för huslig utbildning (III: 33), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
30	Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m. (III: 34), <i>reservationsanslag</i>	2 003 000	36 866 000

Jordbruksdepartementet:

31	Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt (III: 35), <i>reservationsanslag</i>	88 000	
32	Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt (III: 36), <i>reservationsanslag</i>	40 000	
33	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan (III: 37), <i>reservationsanslag</i>	2 130 000	
34	Byggnadsarbeten vid Svenska Reproduktions Aktiebolaget (III: 38), <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	4 258 000

Inrikesdepartementet:

35	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna (III: 39), <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	
36	Nybyggnad för statens polisskolas huvudskola i Stockholm (III: 41), <i>reservationsanslag</i>	2 250 000	
37	Vissa skyddsrumsanläggningar (III: 42), <i>reservationsanslag</i>	8 600 000	
38	Anordnande av en civilförsvarsskola m. m. (III: 43), <i>reservationsanslag</i>	150 000	
39	Uppförande av förrådsbyggnader för civilförsvaret (III: 44), <i>reservationsanslag</i>	375 000	12 875 000
			114 937 000

C. Försvarets fonder**Försvarsdepartementet:****Försvarets fastighetsfond:**

1	Kasernbyggnaders delfond (IV: A: 1—5), <i>reservationsanslag</i>	*46 513 000
2	Befästningars delfond (IV: A: 7—18), <i>reservationsanslag</i>	*155 800 000
		202 313 000

D. Statens utlåningsfonder**Försvarsdepartementet:**

1	Värnpliktslånefonden (V: 2), <i>reservationsanslag</i>	500 000
---	--	---------

Ecklesiastikdepartementet:

2	Statens lånefond för universitetsstudier (V: 5), <i>reservationsanslag</i>	15 300 000	
3	Allmänna studielånefonden (V: 6), <i>reservationsanslag</i>	15 300 000	30 600 000

Jordbruksdepartementet:

4	Fiskerilånefonden (V: 8), <i>reservationsanslag</i>	540 000
---	--	---------

* Beräknat belopp.

Inrikesdepartementet:

5	Lånefonden för bostadsbyggande (V: 10), <i>reservationsanslag</i>	148 000 000	
6	Lånefonden för allmänna samlingslokaler (V: 12), <i>reservationsanslag</i>	5 400 000	153 400 000
			<u>185 040 000</u>

E. Fonden för låneunderstöd

Socialdepartementet:

1	Lån till nybyggnader m. m. vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare (VI: 1), <i>reservationsanslag</i>	784 000	
2	Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten (VI: 3), <i>reservationsanslag</i> ..	210 000	
3	Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten (VI: 4), <i>reservationsanslag</i>	380 000	
4	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby (VI: 5), <i>reservationsanslag</i>	825 000	2 199 000

Finansdepartementet:

5	Bidrag till Internationella utvecklingsfonden (VI: 7), <i>reservationsanslag</i>	32 102 000	
6	Kreditgivning m. m. för utvecklingsändamål (VI: 8), <i>reservationsanslag</i>	30 000 000	62 102 000

Ecklesiastikdepartementet:

7	Lån till Uppsala studentkår (VI: 10), <i>reservationsanslag</i>	419 000	
8	Lån till Bibliotekstjänst aktiebolag (VI: 11), <i>reservationsanslag</i>	990 000	1 409 000

Jordbruksdepartementet:

9	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. (VI: 12), <i>reservationsanslag</i>		70 000
---	---	--	--------

Handelsdepartementet:

10	Lån till utbyggnad av oljelagringen (VI: 14), <i>reservationsanslag</i>	2 600 000	
11	Lån till utbyggnad av oljelagringen 1963—1969 (VI: 15), <i>reservationsanslag</i>	59 000 000	61 600 000

Inrikesdepartementet:

12	Räntefria lån till bostadsbyggande (VI: 16), <i>reservationsanslag</i>		<u>20 000 000</u>
			147 380 000

F. Diverse kapitalfonder**Handelsdepartementet:**

Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:

1	Anordnande av drivmedelsförråd (IX: 3), <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
---	---	-----------

Summa kr. 668 270 000

V. AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELSFÖRLUSTER

1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	1 000 000
---	--	-----------

FÖRSLAG TILL STAT FÖR RIKSGÄLDSFONDEN FÖR BUDGETÅRET 1963/64

Utgifter

A. Räntor å statsskulden:

1. Ränta å räntelöpande obligationslån, <i>förslagsvis</i>	467 194 354	
2. Vinster å premieobligationslån, <i>förslagsvis</i>	82 390 000	
3. Ränta å statsskuldförbindelser, <i>förslagsvis</i>	59 000 000	
4. » » sparobligationer, emission 5, <i>förslagsvis</i>	100 000	
5. » » sparobligationer av år 1960 och 1961, <i>förslagsvis</i>	12 000 000	
6. » » av staten övertagna lån, <i>förslagsvis</i>	400 000	
7. » » lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., <i>förslagsvis</i>	34 000 000	
8. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300 000	
9. Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm	90 000	
10. » » konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7 500	
11. » » Göta kanals reparationsfond	7 045	
12. » » kortfristig upplåning hos banker m. fl., <i>förslagsvis</i>	10 000 000	
13. » » skattkamarväxlar, <i>förslagsvis</i>	170 000 000	
14. » » beräknad ny upplåning, <i>förslagsvis</i>	19 937 101	
		855 426 000

B. Kapitalrabatter m. m.:

1. Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1 000 000	
2. Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	600 000	
3. Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	1 000	1 601 000
		Summa kr. 857 027 000

Inkomster

A. Räntor:

1. Ränta å uppköpta obligationer	20 000	
2. » » rörliga krediter	35 000 000	
3. » » utlånade medel m. m.	200 000	85 220 000

B. Uppgäld och kursvinster:

1. Uppgäld	1 000	
2. Kursvinster	1 000	2 000

C. Diverse inkomster:

1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	1 600 000	
2. Dragningslistor å premielånen	200 000	
3. Övriga diverse inkomster	5 000	1 805 000
		87 027 000

Underskott att avföras å riksstatens driftbudget 820 000 000

Summa kr. 857 027 000

KAPITALBUDGETEN

INKOMSTERNÄ Å KAPITALBUDGETEN

1	Lånemedel	1 112 897 000
---	-----------------	---------------

INVESTERINGSSTATER FÖR BUDGETÅRET 1963/64

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . . .	7 000 000
inom fonden	7 400 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	— 401 000		
	<u>7 000 000</u>		<u>7 000 000</u>

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	437 000 000
från riksstaten	12 100 000		
inom fonden	325 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	99 800 000		
	<u>437 000 000</u>		<u>437 000 000</u>

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	312 000 000
från riksstaten	4 500 000		
inom fonden	215 000 000		
Övriga kapitalmedel	5 000 000		
Investeringsbemyndigande.	87 500 000		
	<u>312 000 000</u>		<u>312 000 000</u>

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	430 000 000
inom fonden	204 500 000		
Övriga kapitalmedel	500 000		
Investeringsbemyndigande.	225 000 000		
	<u>430 000 000</u>		<u>430 000 000</u>

E. Domänverkets fond

Övriga kapitalmedel	1 000	Summa investeringsanslag . .	314 000
Investeringsbemyndigande..	313 000		
	<u>314 000</u>		<u>314 000</u>

II. LUFTFARTSFONDEN

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . .	7 500 000
inom fonden	6 440 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	1 059 000		
	<u>7 500 000</u>		<u>7 500 000</u>

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	258 645 000
från riksstaten	114 937 000		
inom fonden	38 873 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	104 834 000		
	<u>258 645 000</u>		<u>258 645 000</u>

IV. FÖRSVARETS FONDER

A. Försvarets fastighetsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	257 425 000
från riksstaten	202 313 000		
inom fonden	16 285 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	38 826 000		
	<u>257 425 000</u>		<u>257 425 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . .	13 800 000
inom fonden	3 950 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	9 849 000		
	<u>13 800 000</u>		<u>13 800 000</u>

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER

Utrikesförvaltningens lånefond

Investeringsbemyndigande	200 000	Investeringsanslag	200 000
--------------------------	---------	--------------------------	---------

Värnpliktslånefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	500 000
från riksstaten	500 000		

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens lånefond för universitetsstudier

Avskrivningsmedel från riksstaten	15 300 000	Investeringsanslag	15 300 000
--	------------	--------------------------	------------

Allmänna studielånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	15 300 000	Investeringsanslag	15 300 000
--	------------	--------------------------	------------

Lånefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande .	730 000	Investeringsanslag	730 000
----------------------------	---------	--------------------------	---------

Fiskerilånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	540 000	Investeringsanslag	2 700 000
Investeringsbemyndigande.	2 160 000		
	<u>2 700 000</u>		<u>2 700 000</u>

Statens hantverks- och industrilånefond

Investeringsbemyndigande.	21 000 000	Investeringsanslag	21 000 000
---------------------------	------------	--------------------------	------------

Lånefonden för bostadsbyggande

Avskrivningsmedel från riksstaten	148 000 000	Investeringsanslag	740 000 000
Investeringsbemyndigande.	592 000 000		
	<u>740 000 000</u>		<u>740 000 000</u>

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Avskrivningsmedel från riksstaten	5 400 000	Investeringsanslag	9 000 000
Investeringsbemyndigande.	3 600 000		
	<u>9 000 000</u>		<u>9 000 000</u>

Summa investeringsbemyndiganden för statens utbildningsfonder 619 693 000

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	170 062 000
från riksstaten	147 380 000		
Övriga kapitalmedel	18 638 000		
Investeringsbemyndigande.	4 044 000		
	<u>170 062 000</u>		<u>170 062 000</u>

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET

Övriga kapitalmedel	7 000 000	Summa investeringsanslag .	41 900 000
Investeringsbemyndigande..	<u>34 900 000</u>		<u>41 900 000</u>
	41 900 000		41 900 000

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	51 000 000
från riksstaten.....	2 000 000		
inom fonden	42 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	<u>6 900 000</u>		<u>51 000 000</u>
	51 000 000		51 000 000

B. Jordfonden

Investeringsbemyndigande .	6 000 000	Investeringsanslag	6 000 000
----------------------------	-----------	--------------------------	-----------

SÄGER BETRÄFFANDE SAMTLIGA
INVESTERINGSSTATER FÖR:

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	2 797 379 000
från riksstaten	668 270 000		
inom fonden	859 448 000		
Övriga kapitalmedel	31 344 000		
Investeringsbemyndigande	<u>1 238 317 000</u>		<u>2 797 379 000</u>
	2 797 379 000		2 797 379 000

KAPITALINVESTERING

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverket

1	Posthus m. m.	7 000 000
---	--------------------	-----------

B. Televerket

1	Teleanläggningar m. m.	402 000 000
2	Rundradioanläggningar	35 000 000
		437 000 000

C. Statens järnvägar

1	Järnvägar m. m.	312 000 000
---	----------------------	-------------

D. Statens vattenfallsverk

1	Kraftstationer m. m.	430 000 000
---	---------------------------	-------------

E. Domänverket

Justitiedepartementet:

1	Förvärv av fångkolonier	140 000
---	-------------------------------	---------

Jordbruksdepartementet:

2	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar	119 000
3	Byggnadsarbeten m. m. vid de av statens centrala frökontrollanstalt disponerade egendomarna i Stora Råby	55 000
		174 000
		314 000
	Summa kr. 1 186 314 000	

II. LUFTFARTSFONDEN

Kommunikationsdepartementet:

Luftfartens markorganisation:

1	Flygplatser m. m.	7 500 000
---	------------------------	-----------

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Justitiedepartementet:		
1	Vissa byggnadsarbeten för fångvården	18 000 000
Utrikesdepartementet:		
2	Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen	5 300 000
Försvarsdepartementet:		
3	Byggnadsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten.	1 575 000
Socialdepartementet:		
4	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna	4 600 000
5	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	1 000
6	Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.	1 530 000
7	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium	3 000 000
8	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens rättsläkarstation vid Stockholm	700 000
9	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.	*58 000 000
10	Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning	3 700 000
11	Utbyggande av karolinska sjukhuset	*6 000 000
12	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala ..	*9 000 000
13	Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund	*2 000 000
		88 531 000
Kommunikationsdepartementet:		
14	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm	300 000
15	Radiohus	12 000 000
16	Televisionshus	11 900 000
17	Kontorshus i kvarteret Murmästaren i Stockholm	10 000 000
18	Byggnadsarbeten för statens bilinspektion	2 100 000
19	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	180 000
20	Säkerhetsanstalter för sjöfarten	1 450 000
		37 930 000
Finansdepartementet:		
21	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.	140 000
Ecklesiastikdepartementet:		
22	Nybyggnad för riksarkivet	1 547 000
23	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala....	*5 901 000
24	Byggnadsarbeten vid universitetet i Lund.	5 220 000
25	Byggnadsarbeten vid universitetet i Göteborg..	1 000
26	Byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm..	7 438 000
27	Byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet	2 010 000

* Beräknat belopp.

28	Byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå	*2 188 000	
29	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Stockholm.....	8 404 000	
30	Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola	22 464 000	
31	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund..	*13 000 000	
32	Nybyggnad för forskningslaboratorium i Studsvik.	325 000	
33	Byggnadsarbeten vid seminarierna för huslig utbildning.....	2 000 000	
34	Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m.	4 006 000	74 504 000
Jordbruksdepartementet:			
35	Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt	175 000	
36	Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt ..	80 000	
37	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan.....	4 260 000	
38	Byggnadsarbeten vid Svenska Reproduktions Aktiebolaget	4 000 000	8 515 000
Inrikesdepartementet:			
39	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna.....	6 000 000	
40	Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål ..	4 000 000	
41	Nybyggnad för statens polisskolas huvudskola i Stockholm	4 500 000	
42	Vissa skyddsrumsanläggningar	8 600 000	
43	Anordnande av en civilförsvarsskola m. m.....	300 000	
44	Uppförande av förrådsbyggnader för civilförsvaret	750 000	24 150 000
		Summa kr.	258 645 000

* Beräknat belopp.

IV. FÖRSVARETS FONDER

A. Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond:

1	Byggnadsarbeten för gemensamma ändamål	*15 425 000	
2	Byggnadsarbeten för armén	*42 200 000	
3	Byggnadsarbeten för marinen	*10 000 000	
4	Byggnadsarbeten för flygvapnet	* 7 400 000	
5	Flygfältsarbeten m. m.	*18 000 000	
6	Markförvärv för övningsfält m. m.	* 7 600 000	100 625 000

Befästningars delfond:

7	Berghangarer	* 2 500 000	
8	Anordnande av vissa drivmedelsförråd	*13 900 000	
9	Vissa ammunitionsförråd	*15 200 000	
10	Uppställningsplatser för radarstationer	* 9 300 000	
11	Vissa fortifikatoriska anordningar för kustartilleri- batterier	*19 500 000	
12	Anordnande av vissa lokaler för luftbevakningen m. m.	*34 700 000	
13	Tygmaterieförråd i berg	* 1 500 000	
14	Bergverkstäder vid flygvapnet	* 600 000	
15	Fullträffsäkra uppehållsplatser	* 5 000 000	
16	Anläggningar för robotvapen	* 3 800 000	
17	Övriga befästningsarbeten	*19 800 000	
18	Flyttning av Stockholms örlogsbas (Muskövarvet)	*30 000 000	
19	Markförvärv för befästningar	* 1 000 000	156 800 000
			257 425 000

B. Försvarets fabriksfond

1	Anskaffning av maskiner och utrustning m. m. för försvarets fabriksverk	6 700 000	
2	Vissa byggnadsarbeten för försvarets fabriksverk	3 100 000	
3	Ämbetsbyggnad för försvarets fabriksstyrelse	4 000 000	13 800 000
			13 800 000
Summa kr.			271 225 000

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER

Utrikesdepartementet:

1	Utrikesförvaltningens lånefond	200 000
---	--	---------

Försvarsdepartementet:

2	Värnpliktslånefonden	500 000
---	--------------------------------	---------

* Beräknat belopp.

S o c i a l d e p a r t e m e n t e t :			
3	Statens bosättningslånefond		1 000
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :			
4	Statens lånefond för den mindre skeppsfarten		1 000
E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :			
5	Statens lånefond för universitetsstudier	15 300 000	
6	Allmänna studielånefonden	15 300 000	
7	Lånefonden för inventarier i studentbostäder	730 000	31 330 000
J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :			
8	Fiskerilånefonden.....		2 700 000
H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t :			
9	Statens hantverks- och industrilånefond		21 000 000
I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :			
10	Lånefonden för bostadsbyggande	740 000 000	
11	Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnads- industrien.....	1 000	
12	Lånefonden för allmänna samlingslokaler	9 000 000	749 001 000
		Summa kr.	804 733 000

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

S o c i a l d e p a r t e m e n t e t :			
1	Lån till nybyggnader m. m. vid erkända vårdan- stalter för alkoholmissbrukare	784 000	
2	Lån till utländska läkare för viss efterutbildning ..	1 000	
3	Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten.....	210 000	
4	Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa bygg- nadsarbeten	380 000	
5	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby	825 000	2 200 000
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :			
6	Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1962/63		7 500 000
F i n a n s d e p a r t e m e n t e t :			
7	Bidrag till Internationella utvecklingsfonden	32 102 000	
8	Kreditgivning m. m. för utvecklingsändamål	30 000 000	
9	Lån för inrättande av alkoholfria restauranger ..	1 000	62 103 000
E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :			
10	Lån till Uppsala studentkår.....	419 000	
11	Lån till Bibliotekstjänst aktiebolag	990 000	1 409 000
J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :			
12	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.....		250 000

Handelsdepartementet:

13	Lån till Aktiebolaget Atomenergi	15 000 000	
14	Lån till utbyggnad av oljelagringen	2 600 000	
15	Lån till utbyggnad av oljelagringen 1963—1969.	59 000 000	76 600 000

Inrikesdepartementet:

16	Räntefria lån till bostadsbyggande		20 000 000
		Summa kr.	170 062 000

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET**Kommunikationsdepartementet:**

1	Förskott till vissa plankostnader m. m.		300 000
---	--	--	---------

Finansdepartementet:

2	Vissa projekteringskostnader		25 000 000
---	------------------------------------	--	------------

Jordbruksdepartementet:

3	Särskild lagring av livsmedel	*10 000 000	
4	Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar	300 000	10 300 000

Handelsdepartementet:

5	Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m. ...		6 300 000
		Summa kr.	41 900 000

IX. DIVERSE KAPITALFONDER**Kommunikationsdepartementet:****Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:**

1	Vägmaskiner m. m.		49 000 000
---	------------------------	--	------------

Jordbruksdepartementet:

2	Jordfonden		6 000 000
---	------------------	--	-----------

Handelsdepartementet:**Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:**

3	Anordnande av diivmedelsförråd		2 000 000
		Summa kr.	57 000 000

* Beräknat belopp.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 janu-
ari 1963.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Med åberopande av de beslut om förslag till riksdagen angående statsverkets inkomster och utgifter för budgetåret 1963/64, som Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande föredragande enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under nämnda budgetår av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag, vid vilket fogats specifikationer av inkomsterna och utgifterna å riksstaten, och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Lars Wettergren

BILAGA I TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1963

FINANSPLANEN

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 jan-
nuari 1963.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster för budgetåret 1963/64 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla riksrevisionsverkets skrivelse den 14 december 1962 med inkomstberäkning för nämnda budgetår (*bihang 1*).

Finansplanen

Den internationella ekonomiska utvecklingen

Framstegstakten i den västeuropeiska ekonomin var 1962 något långsammare än 1961, men avsaktningen var mindre påtaglig än den som inträdde mellan 1960 och 1961. I högre grad än 1961, då begynnande kapacitetsbrist bromsade hastigheten i expansionen, återspeglade dämpningen under loppet av 1962 en avmattning i efterfrågans tillväxt, även om arbetskraftsbrist på sina håll fortfor att öva ett återhållande inflytande på produktionsökningen. Försvagningen av efterfrågan var främst lokaliserad till industrins investeringar; dessutom synes den västeuropeiska exporten till Förenta Staterna ha stagnerat på den nivå som uppnåddes mot slutet av 1961 — då den amerikanska återhämtningen började förlora i styrka — medan exporten till området utanför OECD-länderna tenderade nedåt. Ökningstakten i den privata konsumtionen i Västeuropa synes visserligen ha reducerats något under 1962 men var fortfarande, underbyggd av ansenliga inkomststegringar, högre än bruttonationalproduktens tillväxt. De svackor i den totala efterfrågan som uppstod främst genom industrins avtagande investeringsbenägen-

het fylldes emellertid ut genom en ökning i det offentligas efterfrågan på varor och tjänster. Byggnadsverksamheten har i allmänhet också positivt influerats genom särskilda åtgärder för stimulans av bostadsbyggandet.

Även under 1963 torde man kunna räkna med en fortsatt ekonomisk expansion i Västeuropa och förloppet synes rätt nära ansluta sig till de utvecklingstendenser som observerats under föregående år. I Storbritannien synes därvid den tidigare stagnationen efterträdas av en måttlig expansion bl. a. till följd av de stimulerande åtgärder som vidtogs mot slutet av fjolåret. I flertalet övriga länder beräknas produktionens ökningstakt snarast bli något lägre än 1962. Den privata konsumtionen kommer att utgöra en expansiv faktor även under 1963 och stiga snabbare än den totala produktionen; inkomststegringarna har åtminstone hittills tenderat att fortgå i blott obetydligt reducerad takt. Å andra sidan kan industrins investeringar antas avta ytterligare. En dämpning av industrins investeringar har som nämnts gjort sig gällande redan under 1962. Den har bl. a. yttrat sig i en svag tillbakagång i maskinindustrins produktionsvolym under tredje kvartalet i Västtyskland, Frankrike och Österrike. Bakom tendensen till avmattning av företagens investeringskonjunktur ligger en inträffad sammanpressning av industriföretagens vinstmarginaler med åtföljande begränsning av deras självfinansieringsmöjligheter samt en inom flera industrigrenar framträdande överkapacitet. Det förefaller troligt, att dessa tendenser kommer att fortsätta att göra sig gällande under 1963. Avmattningen i industriinvesteringarna synes emellertid i betydande omfattning — enligt mönstret från föregående år — komma att uppvägas av en stegrad ökningstakt i offentliga utgifter av investeringskaraktär samt ökat bostadsbyggande. I Västtyskland strävar dock myndigheterna att hålla igen på bostadsbyggandet för att mildra rådande tendenser till övertryck på byggnadsmarknaden. Den stimulans som Västeuropa kan påräkna under 1963 via vidgad export till andra världsdelar torde vara relativt blygsam. En sammanvägning av de angivna tendenserna pekar enligt de senaste prognoserna för de europeiska OECD-länderna mot en ökning i den sammanlagda bruttonationalprodukten 1963 med 3 1/2 å 4 procent att jämföra med 4 och 4 1/2 procent under 1961 respektive 1960.

Återhämtningen i Förenta Staterna efter konjunkturavmattningen vintern 1960—1961 bromsades upp redan i början av 1962 vid en nivå avsevärt under fullt kapacitetsutnyttjande. Näringslivets investeringar blev sålunda knappast den drivfjäder som man ursprungligen hade förmodat. Exporten utvecklades däremot gynnsamt och den privata konsumtionen synes ha stigit i stort sett enligt förväntningarna. Till stor del var det emellertid endast tack vare stegrade offentliga utgifter som aktivitetsnivån över huvud taget visade någon uppgång under hösten 1962. Mot slutet av året framträdde dock vissa tecken på förnyad ekonomisk livaktighet, vilket medfört att man nu ser något mer optimistiskt på konjunkturutsikterna än blott för några månader sedan. Såväl privat konsumtion som näringslivets fasta investeringar antas komma att ligga något högre 1963 än 1962, även om investe-

ringsexpansionen under loppet av 1963 torde bli begränsad. Dessutom kan en positiv effekt emotas genom att lagerinvesteringarna ånyo ökar. Byggnadsverksamheten förutses totalt stiga med ca 3 procent från 1962 till 1963. Den mest betydande stimulansen till aktiviteten synes dock härröra från de offentliga utgifterna och vidare kan exporten förmodas stiga något under inflytande av förbättrat kostnadsläge och en fortsatt expansion i Västeuropa. Det står emellertid klart, att en mer väsentlig förbättring av sysselsättningen och kapacitetsutnyttjandet endast kan uppnås om den ekonomiska politiken ges en starkare efterfrågebefrämjande inriktning.

Arbetsmarknaden har i flertalet västeuropeiska länder även under 1962 utmärkts av brist på arbetskraft, låt vara att denna tenderade att lättas något mot slutet av året, då arbetslösheten i allmänhet låg något högre än ett år tidigare. I Västtyskland har de lediga platserna fortsatt att mångdubbelt överstiga antalet arbetslösa och även i Italien har bristen på kvalificerad arbetskraft börjat bli kännbar. Under inflytande av det alltfjämt spända arbetsmarknadsläget har lönerna allmänt skjutit starkt i höjden och ökningen har i regel med bred marginal överskridit produktivitetsförbättringarna. Denna omständighet torde i betydande omfattning ha medverkat till den uppgång i prisstegringstakten som gjorde sig gällande under 1962, även om denna delvis också återspeglar höjda livsmedelspriser till följd av fetslagna skördar 1961. Prisstegringarna har varit mer moderata i Förenta Staterna och Storbritannien än i övriga länder. Det därigenom förbättrade relativa konkurrensläget i de båda nämnda länderna synes i viss mån redan ha gynnsamt påverkat exportutvecklingen, vilket i Storbritannien — delvis också på grund av att 1961 års efterfrågedämpande politik hållit tillbaka importen — lett till en förbättring i bytesbalansen. I Förenta Staterna har däremot den kraftiga importökning som beledsagat konjunkturåterhämtningen hittills förhindrat motsvarande förbättring. Å andra sidan har handelsbalansen undergått försämring i de länder där kostnadsstegringarna varit mest markerade såsom i Västtyskland och i mindre utsträckning i Frankrike och Italien. Nedgången i den västtyska konkurrensförmågan belyses bl. a. av att exportpriserna på industriprodukter — delvis till följd av uppskrivningen av den tyska valutan — ökade med 7 å 8 procent från mitten av 1960 till mitten av 1962 efter att dessförinnan varit stabila i tre år. Tendensen till utjämning av konkurrenslägena förefaller således ha verksamt bidragit till den utveckling mot bättre jämvikt i de internationella betalningarna som ägde rum under 1962.

Sammanfattningsvis föreligger för närvarande en stark inriktning på ökade offentliga investeringar och ökat bostadsbyggande. Med hänsyn härtill förefaller det inte sannolikt att föreliggande tendenser till uppbromsning och tillbakagång i fråga om företagsinvesteringarna, främst industrins investeringar, skall få så genomgripande återverkningar på sysselsättning och inkomstbildning, att den internationella ekonomiska expansionen kommer att väsentligt mattas under 1963, i varje fall inte under den nu överblickbara delen av året.

Denna bedömning av den internationella konjunkturen 1963 har påverkats av den utveckling mot en högre ambitionsnivå, som numera präglar den ekonomiska politiken. Beslutet att uppställa en femtioprocentig produktions-tillväxt under 1960-talet som riktmärke för OECD-länderna tillsammans är betecknande för de enskilda staternas ökade benägenhet att se den ekonomiska utvecklingen i längre perspektiv. En långsiktig, balanserad expansion uppfattas numera också i högre grad än tidigare som en målsättning med direkta konsekvenser för konjunkturpolitiken.

Utvecklingen i Storbritannien och framför allt Förenta Staterna, som tillsammans svarar för mer än två tredjedelar av OECD-staternas sammanlagda produktion, har mot bakgrund av femtioprocentismålet hittills knappast varit tillfredsställande. I båda länderna synes man emellertid nu — trots kvarstående svårigheter på betalningsbalansområdet — inrikta sig på en klart expansionsfrämjande politik. De amerikanska myndigheterna har sålunda tillkännagivit sin avsikt att trots föreliggande budgetunderskott, som för innevarande budgetår beräknas uppgå till 7 å 8 miljarder dollar, söka genomföra en omfattande skattesänkning i syfte att motverka förefintliga avmattningstendenser. I Storbritannien har man under hösten genomfört lättnader inom såväl penning- som finanspolitiken. På den europeiska kontinenten, där den samhällsekonomiska utvecklingen de senaste åren varit gynnsammare, har det i allmänhet hittills inte förelegat behov av generellt efterfrågestimulerande åtgärder. I olika sammanhang har man emellertid demonstrerat en högre beredskap mot en konjunkturförsvagning än vad som tidigare varit fallet.

Vid höstens möte i OECD:s ministerråd enades de tjugo ländernas representanter om ett klart uttalande till förmån för tanken på en intensifierad expansionspolitik i Förenta Staterna och underströk i samband därmed att möjligheterna nu förbättrats att undgå eller motverka eventuellt uppkommande balansstörningar på det internationella betalningsområdet. För några år sedan skulle farhågorna för inflationistiska följdverkningar ha förhindrat en sådan enighet.

Även de mera långsiktiga problemen kring tillväxtmålet har varit föremål för diskussioner inom OECD. Härvid har — speciellt med tanke på den fleråriga undersysselsättningen i Nordamerika — framhållits behovet av en ekonomisk politik som framkallar en generellt sett tillräckligt expansiv efterfrågeutveckling för att säkra full sysselsättning. Å andra sidan har man också anfört att de av en sådan politik framkallade inflationsriskerna borde förebyggas genom »en adekvat inkomstpolitik och åtgärder för att säkra produktionsresursernas rörlighet».

Bland annat på grundval av erfarenheter vunna under efterkrigstidens i det närmaste permanent fulla sysselsättning har från svensk sida i dessa diskussioner varnats mot att alltför ensidigt betrakta tillväxttakten som bestämd enbart av efterfrågetryckets styrka samt att i alltför hög grad lita till direkta politiska ingripanden i löne- och prisbildningsprocessen, då det gällt att förebygga inflation. Statliga ingripanden i lönebildningen kan —

även om de på kort sikt skulle vara effektiva — lätt åstadkomma snedvridningar i inkomstfördelningen. De kan därmed på längre sikt utlösa balansrubbande lönerörelser för att återställa relationerna mellan löner och andra inkomster, eller mellan olika löntagargrupper inbördes; den vid högt efterfrågetryck påskyndade löneglidningen på områden med elastiskt lönesystem spelar härvid en betydande roll.

Att med generella medel driva en målmedvetet antiinflationär, d. v. s. efterfrågedämpande, politik kompletterad med selektiva och anpassningsfrämjande åtgärder på arbetsmarknaden i så stor omfattning att full sysselsättning ändå uppnås, måste därför, enligt den mening som från svensk sida hävdats i OECD, vara huvudlinjen i strävandet efter en hög och stabil framstegstakt. Det gäller dels att underlätta näringslivets anpassning till förändrade marknads- och tekniska förhållanden, dels — vilket till stor del är samma sak — att främja arbetskraftens anpassning till näringslivets behov med hjälp av åtgärder för omskolning och omflyttning samt mobilisering av existerande arbetskraftsreserver. Det kan även bli fråga om särskilda åtgärder för arbetsanskaffning på områden där existerande arbetskraftsöverskott inte på annat sätt kan utnyttjas. En sådan politik bör, om den bedrivs tillräckligt aktivt, medföra ett rationellt utnyttjande av produktionsfaktorerna under ett snabbt framåtskridande samtidigt som den verkar stabiliserande på kostnadssidan. Den är också en förutsättning för att de omställningssvårigheter, som vi kan ställas inför i en större marknad och som en följd av industrialiseringsprocessen i u-länderna, skall kunna övervinnas på ett tillfredsställande sätt.

Som jag tidigare erinrat om har läget på det internationella betalningsområdet utvecklats relativt gynnsamt under 1962. Den fortsatta produktionskostnadsstegringen på den europeiska kontinenten har inneburit en förbättring av konkurrensbetingelserna för exporten från Förenta Staterna och Storbritannien. Den amerikanska betalningsbalansen har stärkts genom omfattande återbetalningar i förtid av amerikanska krediter till olika europeiska stater, i första hand Frankrike. I detta sammanhang kan nämnas, att Sverige under 1962 återbetalade hela det kvarstående beloppet, ca 16 milj. dollar av det s. k. Marshall-lånet, som eljest skulle ha förfallit till successiv återbetalning fram till och med 1983. Om man bortser från de stora förskjutningarna mellan Förenta Staterna och Kanada under sommarhalvåret i samband med den kanadensiska valutakrisen, har de kortfristiga kapitalrörelserna varit betydligt mera begränsade än under de närmast föregående åren. Till en del sammanhänger detta med den fortgående utjämningen av räntedifferenserna länderna emellan. Det vidgade internationella samarbetet på betalningsområdet har emellertid otvivelaktigt också avsevärt bidragit till att förebygga balansstörande spekulativa kapitalrörelser. Inom ramen för detta samarbete har centralbankerna åstadkommit en bättre stabilisering än tidigare av guldmarknaden i London. Inte minst under höstens Kuba-kris torde centralbankernas åtgärder i sistnämnda hänseende haft en viss betydelse för vidmakthållandet av den relativa balansen på valutaom-

rådet. Genom speciella ömsesidiga låneöverenskommelser med flera europeiska centralbanker har vidare de amerikanska myndigheterna förvärvat europeiska valutor för att vid behov kunna intervensera på valutamarknaderna till stöd för dollarkursen.

Ratifikationsprocessen för den generella låneöverenskommelse som ingåtts mellan tio till internationella valutafonden anslutna industriländer har nu i det närmaste avslutats; Sveriges deltagande godkändes genom riksdagens beslut i maj 1962. Därmed har valutafondens resurser att förhindra allvarliga betalningsrubbningar förbättrats högst avsevärt. En viss ytterligare förstärkning av dess resurser synes vidare ske genom att Schweiz, som inte är medlem av valutafonden, kan väntas ansluta sig till det generella lånearrangemanget genom särskilda avtal.

Inom ramen för det fortsatta EFTA-samarbetet har de inbördes tullarna nu sänkts med 50 procent eller parallellt med tullavtrappningarna inom EEC. Utvecklingen mot en vidare europeisk integration har under 1962 haft som huvudelement förhandlingarna om i första hand Storbritanniens inträde som medlem i EEC. Sverige har liksom Schweiz och Österrike inför EEC:s ministerråd presenterat sina synpunkter beträffande en association med EEC. Vårt lands intresse av att på alla områden där det är förenligt med den svenska neutralitetspolitiken delta i integrationsarbetet har därvid klart framhållits. I avvaktan på förhandlingar om association med Gemenskapen har det interna svenska utredningsarbetet intensifierats.

Realekonomiskt innebär integrationen en inbördes anpassning av de deltagande staternas ekonomier med därav betingade strukturomvandlingar. För den individuella staten är storleken av de omställningssvårigheter, som en sådan process innebär, främst beroende av det skydd som dess näringsliv tidigare haft och den allmänna förmåga till anpassning efter ändrade förhållanden som dess näringsliv och ekonomiska politik uppvisar. I båda dessa hänseenden synes vårt lands utgångsläge vara gott. Genom en sedan länge liberal handelspolitik har näringslivet i Sverige i högre grad än i de flesta andra länder stimulerats och tvingats till specialisering och tillvaratagande av arbetsfördelningens fördelar. Sverige är också välrustat internationellt sett i vad avser de ekonomisk-politiska instrumenten för en långt gående anpassning av produktionsresurserna till ändringar i efterfrågebetingelserna. Det är emellertid uppenbart att integrationen även för vår del kommer att skapa problem, vilkas smidiga lösning kräver ett intensivt utnyttjande av den ekonomiska politikens arsenal. I första hand får därvid en ytterligare utbyggnad av den i vid mening rörlighetsfrämjande politiken antas komma i förgrunden. Även i fråga om mera generell verkande medel, såsom t. ex. finanspolitiken, kan emellertid det västeuropeiska ekonomiska samarbetet väntas skapa krav på höjd beredskap och effektivitet. Till arten är dock de problem som den pågående utvecklingen i Europa kan väntas aktualisera inte annorlunda än dem som vi redan förut är rätt väl förtrogna med. I långa stycken blir dessa problem också oberoende av den närmare utformningen av vår association med EEC.

Inom GATT har arbetet på en allmänliberalisering av världshandeln fortsatt. Möjligheterna att härvid uppnå väsentliga resultat har förbättrats genom godkännandet i Förenta Staternas kongress av den nya handelslagen, den s. k. Trade Expansion Act. Härigenom har den amerikanske presidenten erhållit fullmakt att under en femårsperiod förhandla om bl. a. en femtioprocentig reduktion av de amerikanska importtullarna samt ett fullständigt borttagande av tullarna för sådana varugrupper, där handeln mellan Förenta Staterna och EEC täcker åttio procent eller mera av världshandeln. Beslut om upptagande av förhandlingar om linjära tull-sänkningar torde komma att fattas i GATT under våren 1963. Såvitt nu kan bedömas kan förhandlingarna dock icke komma i gång förrän tidigast under 1964. Dessa förhandlingar måste tillmätas stor vikt inte endast med avseende på Sveriges och andra industriländers handelsutveckling utan kanske framför allt genom att de öppnar möjlighet till en radikal reduktion av hindren gentemot u-ländernas export.

Olika åtgärder ägnade att möjliggöra en ökning och stabilisering av u-ländernas exportintäkter har diskuterats såväl inom GATT som i olika FN-organ och på andra håll. Från svensk sida har härvid drivits en aktiv politik i överensstämmelse med den fundamentala vikt som enligt proposition nr 100 till fjolårets riksdag bör tillmätas de handelspolitiska åtgärderna i strävandena att underlätta u-ländernas ekonomiska utveckling. Sålunda har de svenska representanterna i den särskilda GATT-kommitté som arbetar med dessa frågor verkat för en fortgående reduktion av tullar, kvantitativa restriktioner och interna skatter på importvaror från u-länderna. I en av FN:s råvarukommission tillsatt arbetsgrupp under svenskt ordförandeskap har man närmare utarbetat vissa förslag avsedda att kompensera u-länderna för de kraftiga fluktuationerna i deras exportintäkter. Sverige har vidare medverkat i förhandlingarna om ett långtidsavtal syftande till en stabilisering av kaffemarknaden; proposition angående Sveriges anslutning till detta avtal kommer att föreläggas årets riksdag. På det hela taget har emellertid under det gångna året få konkreta framsteg gjorts i riktning mot en lösning av u-ländernas handelsproblem. Dessa länder knyter nu stora förhoppningar till den FN-konferens rörande handel och utveckling som enligt ett nyligen av generalförsamlingen träffat beslut skall äga rum senast i början av 1964.

Även kapitaltillförseln till u-länderna har varit föremål för fortsatt internationell uppmärksamhet, främst inom FN och OECD. Strävandena har inriktats på att inte bara öka denna kapitaltillförsel utan också förbättra de villkor på vilka den sker och åstadkomma en lämplig fördelning både på givar- och mottagarsidan. Det statliga biståndet har under de senaste åren svarat för en allt större del av det totala kapitalflödet till u-länderna medan den privata kapitalexporten till dessa länder snarast varit sjunkande. Inom den statliga biståndsgivningen har en förskjutning skett från gåvor till lån, vilka emellertid i ökad utsträckning lämnats på för mottagarländerna gynnsamma villkor. Ehuru några totalsiffror för det internationella

biståndet under 1962 ännu inte föreligger, vill det synas som om expansionstakten för den kvantitativt helt dominerande bilaterala biståndsgivningen skulle vara avtagande.

Den ekonomiska politiken

Konjunkturutveckling och konjunkturpolitik under 1962. Den ekonomiska utvecklingen i Sverige under 1962 kan betecknas som tillfredsställande. I vårt land liksom i flertalet andra västeuropeiska länder framträdde under året visserligen en del tendenser till avmattning i konjunkturen, men dessa kunde i hög grad neutraliseras av den ekonomiska politiken. Enligt nu föreliggande preliminära beräkningar uppvisade den totala produktionen en volymmässig stegring utöver 1961 års nivå med omkring 3 1/2 procent. Denna ökning är visserligen mindre än vad som registrerades för de närmast föregående åren, men den ligger å andra sidan väl i linje med vad som genomsnittligt uppnåddes under 1950-talet. Uppbromsningen i ökningstakten har inom flertalet branscher främst berott på att produktionskapaciteten successivt blivit allt fullständigare utnyttjad i och med att högkonjunkturen fortskridit. Samtidigt har vissa branscher mött en dämpning i efterfrågan. Långsammare produktionsökning under 1962 jämfört med 1961 noteras i första hand för industrin. Inom skogsbruket har avverkningen direkt minskat. Tjänstesektorerna har fortsatt att expandera i ungefär oförändrad takt. För byggnads- och anläggningsverksamhetens del skedde en mycket betydande aktivitetshöjning under årets senare del.

I fråga om konjunkturrens interna drivkrafter kan observeras att de totala investeringarna i fast realkapital ökat 1962 inemot lika mycket som året innan eller med 4 procent. Näringslivets investeringar, som under en rad år visat en betydligt större ökning än de offentliga, har emellertid redan första halvåret 1962 visat tecken på avmattning. Detta har motvägts genom betydande utvidgningar av de offentliga investeringarna, framför allt de kommunala. Tyngdpunkten i investeringsökningen under 1962 har härmed förskjutits från det privata till det offentliga området. De privata investeringarnas volym beräknas preliminärt ha ökat 3 procent 1962 mot 7 procent 1961. För de offentliga investeringarna är motsvarande ökningstal 6 respektive 4 procent.

Den privata konsumtionen uppvisade 1962 enligt de informationer som nu föreligger en stegring med ca 3 procent. Inkomststegringen kan beräknas ha varit betydligt större, varför en ytterligare uppgång i det personliga sparandet torde ha ägt rum. Den förhållandevis kraftiga ökningen av inkomster och lönekostnader har utlöst en prisstegring, som varuskatten inräknad uppgått till närmare 5 procent under loppet av 1962. Exkluderas effekten av den allmänna varuskattens höjning, vilken ju utgjorde ett led i en total skattesänkning, begränsar sig prisstegringen till 3 procent. Sta-

tens och kommunernas löpande utgifter för konsumtionsändamål, d. v. s. för framför allt sjukvård, undervisning och försvar, fortsatte även under fjolåret att vara ett expansivt element i konjunkturen med en sammanlagd volymmässig ökning av ca 5 procent.

I överensstämmelse med tidigare erfarenheter har konjunkturimpulserna i stor utsträckning förmedlats via utrikeshandeln. Exportleveranserna av verkstadsprodukter har fortsatt att öka i snabb takt under intryck av den under 1962 ännu rådande internationella investeringskonjunkturen och steg med inte mindre än ca 15 procent över nivån 1961. På andra områden — i första hand massa och trävaror men också järnmalm — förelåg däremot avsättningssvårigheter, främst på grund av lagerreduktioner i avnärmländerna. Exportvolymen beräknas ha minskat något mellan 1961 och 1962 för järnmalm och trävaror samt ökat förhållandevis obetydligt för massa. Totala exportvolymen beräknas ha ökat med 8 procent 1962, vilket må jämföras med en ökning av 5 procent för OECD-länderna tillsammans. Samtidigt steg den svenska importvolymen med 5 procent. Trots att exportvolymen således ökade inte obetydligt kraftigare än importvolymen har en viss försämring av bytesbalansen i förhållande till 1961 inträffat, främst på grund av att förhållandet mellan export- och importpriserna försämrades med 2 à 3 procent mellan de båda åren. Valutareserven har emellertid fortsatt att stiga; under de elva första månaderna 1962 utgjorde uppgången ca 600 milj. kr.

Som en följd av förändringarna i konjunkturläget framträdde på arbetsmarknaden under fjolåret tendenser till avmattning i den höga efterfrågan på arbetskraft som kännetecknade 1960 och 1961. Detta gäller särskilt de av avsättningssvårigheter påverkade exportindustrierna; det dämpade läget i skogsindustrin återverkade också på sysselsättningen i skogsbruket. Även om detta lokalt medfört en viss höjning av arbetslösheten, har 1962 dock karakteriserats av en hög sysselsättning. Möjligheterna att tillgodose efterfrågan på arbetskraft var något större än tidigare, men fortfarande förelåg stor brist på yrkesarbetare och fackutbildad arbetskraft.

Den tillfredsställande utvecklingen av produktion och sysselsättning under fjolåret betingades i inte oväsentlig grad av att den ekonomiska politiken på ett tidigt stadium ingrep mot uppdykande avmattningstendenser. Den förda politiken har som en av sina förutsättningar haft att finanspolitiken generellt ej har lättats. Statsbudgetens inverkan på totalefterfrågan torde i själva verket under 1962 ha varit tämligen neutral. Genom finanspolitikens styrka skapades utrymme för en betydande stimulans av sysselsättningen på utsatta områden utan att därmed någon allmän balansrubbing behövt riskeras.

Budgetpolitiken möjliggjorde en avsevärd lättnad av kreditmarknaden syftande till att allmänt stimulera företagens upplånings- och investeringsverksamhet. Diskontot sänktes under våren i två omgångar från 5 till 4 procent, varvid det allmänna ränteläget justerades ned i motsvarande mån; placeringskvoterna för kapitalmarknadsinstituten mildrades eller upphäv-

des och bankernas utlåningsmöjligheter ökades genom statsskulds- och likviditetspolitikens utformning.

Under den snabba konjunkturuppgången 1960—1961 åstadkoms genom fondering av statsskulden en omfattande indragning av likvida tillgångar från affärsbankerna, varigenom bankernas utlåningsmöjligheter gick ned kraftigt, samtidigt som man på olika sätt sökte begränsa deras upplåning i riksbanken. I det nuvarande läget har politiken i stället inriktats på att säkra en likviditetsökning i banksystemet ägnad att stimulera en ökning av utlåningen. Den markanta ökning av näringslivets upplåning på såväl den korta som den långa delen av kreditmarknaden som sedan ägt rum tyder på att åtgärderna möjliggjort investeringar som annars ej kommit till stånd. En viss del av upplåningsökningen torde dock ha använts av företagen till att bygga upp likviditetsställningen efter den kraftiga likviditetsminskning som skedde 1960 och 1961.

På bostadsbyggnadsområdet medgavs ökad igångsättning i syfte att motverka en befarad ökning av arbetslösheten inom byggnadsfacket under årets andra hälft. Under hösten vidtogs ytterligare åtgärder syftande till att säkra en hög igångsättning under kvartalen kring årsskiftet 1962—1963. Arbetslöshetsperspektiven inför hösten och vintern föranledde vidare arbetsmarknadsmyndigheterna att under våren frisläppa investeringsfonder för byggnadsprojekt som påbörjades före november månads ingång och avseende de kostnader som nedlägges under perioden juli 1962—april 1963. Ansökningar motsvarande en beräknad byggnadskostnad av 1 200 milj. kr. har beviljats. Hela detta belopp torde ej hinna utnyttjas under den föreskrivna tidrymden; ej heller kan det utnyttjade beloppet i dess helhet förutsättas täcka projekt som annars ej kommit till utförande under denna period. Detta hindrar inte att frisläppandet av fonderna ändå haft en ej obetydlig inverkan på näringslivets byggnadsinvesteringar. I denna riktning pekar den betydande uppgången i ansökningar om igångsättningstillstånd från näringslivets sida under höstmånaderna, liksom även uppgifterna om beviljade tillstånd och verkställd igångsättning. Vidare torde de under årets andra hälft expanderande investeringarna i undervisningsanstalter och sjukhus i allt högre grad ha bidragit till ökad efterfrågan på byggnadsarbetsmarknaden.

Den konjunktur som rått under 1962 med markanta skillnader i efterfrågan på arbetskraft mellan olika näringsgrenar och mellan olika delar av landet har illustrerat betydelsen av en aktiv arbetsmarknadspolitik. Sys-selsättningsstimulerande åtgärder har också under året insatts i växande omfattning. Utnyttjandet av de rörlighetsstimulerande medlen har intensifierats och utbildningen vid omskolningskurserna har ökat väsentligt. Arbetsmarknadsverket beräknar sålunda att under innevarande budgetår komma upp i en utbildningskapacitet omfattande 30 000 personer, vilket är ca 10 000 mer än förra budgetåret. Behovet av beredskapsarbeten har ökat inte oväsentligt och under november 1962 sysselsattes härigenom i genomsnitt ca 6 300 mot ca 3 000 under samma tid året innan. Intensifieringen av arbets-

marknadspolitiken medför att förslag kommer att föreläggas riksdagen att på tilläggsstat bevilja ytterligare 200 milj. kr. innevarande budgetår för vissa sysselsättningspolitiska åtgärder.

Orderutvecklingen i verkstadsindustrin under fjolåret gav vissa antydningar om att också vissa delar av denna bransch skulle kunna komma att råka i ett mer utsatt läge. Detta får främst ses som en följd av den ökade försiktigheten hos företagen när det gäller maskininvesteringar, vilket på ett påtagligt sätt senare kommit till uttryck i industrins i den senaste investeringsenkäten redovisade planer för 1963. I detta läge har möjlighet lämnats att utnyttja investeringsfonder för maskininvesteringar. Storleksordningen av den stimulerande effekt man därigenom kan uppnå på detta område, är dock än så länge svårbedömbär.

Den fortsatta snabba ekonomiska expansionen och den därmed följande stegringen av den allmänna inkomstnivån har medfört kraftiga ökningar också av statsinkomsterna. För budgetåret 1961/62 redovisas sålunda en inkomstökning av närmare 1,4 miljarder kr., vilket överensstämmer med de beräkningar som anmälades i kompletteringspropositionen våren 1962. För innevarande budgetår beräknas inkomstökningen till inemot 1,8 miljarder kr., vilket med nära 600 milj. kr. överstiger tidigare beräkningar. Orsakerna här till är en något snabbare stegring av skatteunderlaget än vad som beräknats samt en viss ökning av skatteuppbörden också vid givet skatteunderlag.

De totala statsutgifterna steg 1961/62 med 1,2 miljarder kr., vilket innebär en något lägre ökning än vad som förutsetts. Detta sammanhänger med en inte väntad fortsatt uppbyggnad av reservationsmedelsbehållningarna. Den överbalansering av totalbudgeten som uppnåddes 1960/61 bibehölls därmed även under 1961/62 och förstärktes ytterligare något. För innevarande budgetår är utgiftsstegringen väsentligt större — ca 2,7 miljarder kr. — vilket i hög grad är en följd av de stora socialpolitiska reformerna vid 1962 års riksdag och ökade utbetalningar till kommunerna i anslutning till 1961 års skattereform. Trots den snabba inkomstökningen under 1962/63 skulle därmed ett visst underskott uppstå å totalbudgeten. Omsvängningen i budgetutvecklingen har ännu inte avspeglats sig i den löpande inkomst- och utgiftsutvecklingen utan kommer, bl. a. på grund av att socialreformernas fulla genomslag inträder först från kalenderårsskiftet, att göra sig gällande under första halvåret 1963.

Konjunkturutsikterna för 1963. Såsom framhålls i den *preliminära nationalbudgeten* (bihang 2) väntas inför 1963 varken något generellt inflationstryck eller några allmänna deflationstendenser. Arbetsmarknadsläget kännetecknas för närvarande av en viss ojämnhets som i stort sett varit tilltagande under 1962. Sålunda råder ett inte oväsentligt överskott på arbetskraft inom skogsbruket och inom nordligare delar av landet, samtidigt som det alljämt föreligger tendenser till brist på arbetskraft inom sydligare delar av

landet och där särskilt inom byggnadsindustrin. Arbetsmarknadspolitiken är därför inställd på att stimulera arbetskraftens rörlighet i riktning mot de regioner och de näringsgrenar som uppvisar en alltfjämt kvarstående brist på arbetskraft. Det blir delvis ett avvägningsproblem, hur långt en rörlighetsbefrämjande arbetsmarknadspolitik kan lösa de akuta problem som uppstår i dagens läge. Utvecklingen får visa i vad mån det kan bli möjligt att genom en aktiv lokaliseringspolitik, som inte uppger kravet på samhällsekonomisk effektivitet, i ökad utsträckning bereda arbetskraften stadigvarande sysselsättning inom nuvarande överskottsområden.

I den preliminära nationalbudgeten förutses en fortsatt ehuru avsakande uppgång av exportvolymen. Ökningen är starkast framträdande ifråga om papper och massa, sedan lageravvecklingen för sistnämnda produkt numera förefaller vara avslutad. Även för verkstadsindustrin väntas någon fortsatt exportstegring. För exportpriserna förutses i medeltal ett oförändrat läge, liksom även för importpriserna. Totalt sett beräknas därmed exporten även under 1963 förbli en expansionsstödjande faktor. Huruvida den beräknade exportökningen till fullo kommer att förverkligas blir främst beroende av den internationella konjunkturutvecklingen, som i synnerhet vad avser andra halvåret 1963 är svårbedömbär.

För näringslivets investeringar väntas en obetydlig volymminskning från 1962 till 1963. Bakom uppskattningen av en nästan oförändrad totalvolym ligger en förutsedd nedgång i industrins investeringar med ca 8 procent, medan investeringarna inom handeln och samfärdseln beräknas visa en fortsatt uppgång. Med hänsyn till den investeringsexpansion, som ägt rum inom industrin utan avbrott från 1957 och som 1962 fört upp investeringsnivån till inte mindre än 60 procent över 1957 års nivå, behöver en i och för sig begränsad nedgång under 1963 inte anses anmärkningsvärd. Jag kommer i det följande att ytterligare beröra denna fråga.

Trots det förutsedda stilleståndet i näringslivets investeringar väntas investeringsvolymen totalt komma att stiga med 4 procent under 1963, vilket för övrigt står i god överensstämmelse med den av långtidsutredningen skisserade utvecklingen. Ökningen avser emellertid helt bostäder samt statliga och kommunala investeringar och kommer — i huvudsak som en följd härav — att domineras av byggnads- och anläggningsarbeten. Med hänsyn till de kapacitetsproblem som föreligger på planerings- och projekteringssidan och med tanke på de begränsade möjligheterna att tillföra, utbilda och omskola arbetskraft för byggnadsindustrin och på den pågående kostnadsstegringen inom denna sektor, har det inte ansetts rimligt att nu förutsätta en större ökning av byggnadsvolymen än den i nationalbudgeten beräknade, d. v. s. 7 å 8 procent. Igångsättningen av nya byggnadsföretag under 1963 får anpassas med hänsyn till nämnda kapacitetsförhållanden. Det är angeläget att planerings- och projekteringsarbetet på byggnadsområdet intensifieras inom såväl den statliga som kommunala och privata sektorn för att öka utrymmet för sysselsättningspolitiska åtgärder.

Sysselsättningspolitiken under 1963 kommer framför allt att bestämmas av utvecklingen inom investeringsområdet. Uppgifterna blir emellertid av helt olika karaktär när det gäller byggnadsområdet och när det gäller verkstadsproduktionen. På byggnadssidan föreligger, som jag redan antytt, framför allt ett produktions- och kapacitetsproblem; på verkstadssidan däremot kan ett efterfrågeproblem tänkas bli aktualiserat. Jag återkommer senare till frågan om hur det allmänna skall kunna öka sina möjligheter att i konjunkturutjämnande syfte inverka på den efterfrågan som riktar sig mot verkstadsproduktionen.

I fråga om löpande utgifter och därmed följande **anspråk på arbetskraft** och produktionskapacitet planerar både stat och kommun också för 1963 relativt kraftiga ökningar. Offentlig konsumtion väntas sålunda stiga 6 procent i real omfattning.

Även för den privata konsumtionen förutses en förhållandevis betydande ökning, ca 4 procent. Eftersom de enskilda konsumenternas disponibla inkomster beräknas öka med reallt ca 5 procent, förutses en kraftig ökning av det personliga sparandet komma till stånd.

I fråga om lagerinvesteringarna kalkylerar nationalbudgeten med en nedgång från 1962 till 1963 på ca en halv miljard kr. Nedgången torde främst komma att avse råvaror och skogsindustriprodukter.

Med avseende på produktionsutvecklingen under 1963 tyder föreliggande kalkyler på ungefär samma stegring som 1962. Till denna väntas bidra en icke oväsentlig produktionsåterhämtning inom massaindustrin, som dock trots detta beräknas få ett relativt lågt kapacitetsutnyttjande. Till ökningen bidrar även verkstadsindustrin, som enligt en av konjunkturinstitutet upprättad försörjningsbalans kan väntas öka sin produktion med ett par procent. Efterfrågan på verkstadsprodukter förutses få tillskott från privat konsumtion, offentliga investeringar — däribland beställningar från försvaret och vissa av affärsverken — och export, medan däremot industrins maskininvesteringar svarar för ett visst efterfrågebortfall. För importen av verkstadsprodukter slutligen räknar man med samma procentuella volymökning som för exporten vid likaledes i medeltal oförändrade priser.

Sammanfattningsvis synes den svenska ekonomin under det närmaste året få stöd av en i stort sett stigande internationell efterfrågan, åtminstone under den första delen av året för vilken utsikterna med högre grad av säkerhet kan överblickas. Exportvolymen som helhet kan väntas stiga, även om marknadsutsikterna för vissa exportgrenar är mindre gynnsamma. Ifråga om den svenska konjunkturs drivkrafter synes emellertid komma att gälla, att dessa i än högre grad än under 1962 förskjutes i riktning mot bostäder och offentliga investeringar och därmed till byggnads- och anläggningsverksamheten.

Hållbarheten i den preliminära nationalbudgetens bedömningar är givetvis mera begränsad för senare delen av året. I nationalbudgeten räknas med en fortsatt internationell ekonomisk expansion som det mest sann-

lika alternativet för hela året 1963. Osäkerheten i denna bedömning gör, att man inte helt kan bortse från möjligheten att en mer markerad försämring av den internationella investeringskonjunkturen kan inträda under senare delen av året.

Svensk ekonomi har sedan länge gynnats av utvecklingen på de internationella marknaderna. Speciellt under tiden efter kriget har världshandeln växt relativt snabbt, och våra traditionella exportprodukter har inom ramen för denna utveckling i stort sett haft ett gynnsamt läge. Därmed har utrymme skapats för en relativt snabbt fortgående höjning av svensk produktion och levnadsstandard. Under de senaste åren har emellertid, internationellt sett, tendenser framträtt till en alltför snabb ökning av produktionskapaciteten på ett antal områden, där Sverige har väsentliga exportintressen. Denna tendens har tagit sig uttryck i outnyttjad produktionskapacitet, sänkta priser och krympta vinstmarginaler. Denna marknadsutveckling för ett antal av våra viktigare exportnäringar har återverkat på orderingången till verkstadsföretagen, bl. a. varven och tillverkarna av utrustning för pappersmassefabriker.

Det är ännu för tidigt att bedöma, hur länge den svaga konjunkturen för dessa viktiga exportnäringar kommer att bestå eller om den eventuellt kommer att ytterligare försämrats. Avgörande blir den fortsatta internationella konjunkturutvecklingen samt takten i den långsiktiga ekonomiska expansionen på våra viktigare exportmarknader.

Årets budgetförslag. Den ekonomiska expansionen under fjolåret medförde en fortsatt snabb ökning av skatteunderlaget. För inkomst av tjänst uppgick ökningen till inte mindre än ca 10 procent. Det var därmed tredje året i följd som lönesumman i samhället steg med 10 procent eller mera. Det är klart, att en ökning i denna takt i varje fall på sikt inte är förenlig med samhällsekonomisk balans. I förhållande till lönekostnadernas stegring har dock prishöjningarna varit begränsade, vilket innebär att en sammanpressning av företagens vinstmarginaler ägt rum. Såsom framgått av det föregående har den svenska ekonomin härvidlag följt ett mönster, som varit typiskt på den västeuropeiska kontinenten. Jämfört med flera betydande industriländer såsom Frankrike och Västtyskland framstår höjningen av den svenska kostnads- och prisnivån som förhållandevis måttlig och behöver därmed från synpunkten av vårt internationella konkurrensläge inte inge oro.

Den nu förutsedda uppbromsningen i ökningen av skatteunderlaget är mot bakgrunden av den extremt snabba ökningen under de senast förflutna åren och den lugnare konjunkturatmosfären naturlig och ur balanssynpunkt önskvärd. För 1963 har sålunda riksrevisionsverket liksom konjunkturinstitutet räknat med en uppgång i lönesumman med 7 procent. Även med denna begränsning av ökningstakten torde dock en viss prisstegring inte kunna undvikas under 1963 även om den blir mindre än i fjol. För 1964 utgår riks-

revisionsverket i enlighet med praxis från ett schablonmässigt antagande om en fyraprocentig ökning av skatteunderlaget, emedan hållpunkter för en i någon mening realistisk prognos saknas. Antagandet för 1963, vilket för inkomstkalkylen för 1963/64 spelar störst roll, skiljer sig inte nämnvärt från den genomsnittliga faktiska stegringen sedan mitten av 1950-talet. Trots detta blir uppgången detta budgetår i de samlade statsinkomsterna obetydlig, ca 50 milj. kr., i jämförelse med nu föreliggande beräkningar för 1962/63. Detta beror på att en förutsedd normal ökning i uppbörden av indirekta skatter nästan helt uppväges av en nedgång på inkomstskatttiteln, som enligt riksrevisionsverket skulle komma att redovisa en 400 milj. kr. lägre nettointäkt än under innevarande budgetår. Denna omsvängning, som redan tidigare förutsetts, bör något kommenteras, eftersom den i hög grad påverkar det nu framlagda riksstatsförslaget.

Det är framför allt två faktorer som betingar omsvängningen i intäkterna av inkomstskatten. Den ena gäller regleringen av kommunalskatteuppbörden och den andra verkningarna av 1961 års skattereform. Under de närmast föregående åren har uppbörden av kommunal inkomstskatt, vilken ju inflyter tillsammans med den statliga inkomstskatten, väsentligt överstigit den samtidiga utbetalningen av förskott till kommunerna. Detta sammanhänger med att utbetalningen av förskott beräknas på det senast kända skatteunderlaget, som baseras på förhållandena två år före det aktuella uppbördsåret. Den starka stegring av skatteunderlaget som ägt rum under senare år, har härigenom automatiskt medfört en betydande statlig »skuld» till kommunerna, en »skuld» som regleras när taxeringsresultaten föreligger. Detta innebär, att kommunerna under 1963 och 1964 vid sidan av utbetalningar av förskott för dessa år även erhåller betydande belopp i slutavräkning på skatten för inkomståren 1961 och 1962. Utbetalningarna av kommunskattemedel belastar inkomstskatttitelns utgiftssida och minskar följaktligen i samma mån statens behållning på titeln. Under budgetåret 1961/62 steg de totala utbetalningarna av kommunalskattemedel (förskott plus slutavräkning samt övergångsvis utbetalning från titeln av ersättning på grund av 1961 års ortsavdragshöjning) med 700 och för 1962/63 beräknas nu en ökning med 600 milj. kr. Av skäl som jag här anfört skulle ökningen i utbetalningarna under 1963/64 bli väsentligt större och uppgå till inemot 1 000 milj. kr. Den kassamässiga belastningen ur statens synpunkt motsvaras alltså av en förbättring i kommunernas finansiella ställning. Det statliga lånebehovet ökar härigenom, samtidigt som kommunernas inkomster ökar. Om kommunernas utgifter vore oberoende av växlingar i deras inkomster, skulle transaktionen vara neutral för den offentliga sektorns totala lånebehov men så är som bekant inte förhållandet. Under 1963 planerar kommunerna en utgiftsökning framför allt för investeringsändamål, vilket torde medföra att kommunernas upplåningsbehov under 1963 trots de starkt stigande inkomsterna inte beräknas minska med mer än 200 milj. kr.

Den andra orsak som förklarar uppbromsningen i statsinkomsternas ökning under nästa budgetår är de eftersläpande effekterna av 1961 års skattereform. Det framhölls redan i proposition 1961:188 att det kassamässiga

inkomstbortfallet för staten till följd av skattesänkingsförslagen skulle bli större under 1963/64 än som motsvarade skattereformens långsiktiga helårseffekt. Sänkningen av skatteskalorna och Ortsavdragens höjning, som gällt från och med inkomståret 1962, påverkade ej med hela sin effekt uppbörden under detta år utan en del av skattesänkningseffekten framkommer i form av minskad kvarskatt våren 1964 och ökad skatteåterbäring hösten 1963. Detta torde vara den väsentligaste förklaringen till att nettokvarskatten, d. v. s. nettot mellan kvarstående och överskjutande skatt, av riksrevisionsverket beräknas sjunka 1963/64 med ca 350 milj. kr. jämfört med budgetåret 1962/63.

Den här diskuterade utvecklingen av inkomstskatten påverkas självfallet om de grundläggande antagandena om skatteunderlagets höjning ändras, men det bör understrykas, att även rätt långtgående ändringar av dessa antaganden inte upphäver omsvängningen. Skulle t. ex. skatteunderlaget även under 1964 förutsättas stiga med 7 procent (i stället för såsom schablonmässigt antagits 4 procent), skulle inkomstskatten ändå ge en lägre intäkt 1963/64 än innevarande budgetår. Minskningen skulle då bli ca 200 milj. kr. Även om man skulle utgå från ett med hänsyn till den allmänna konjunkturutvecklingen så relativt högt alternativ som en 8-procentig ökning av inkomst av tjänst för såväl 1963 som 1964, skulle också i detta fall, ehuru på en höjd nivå, inträda en viss minskning av inkomstskatten 1963/64 jämförd med 1962/63. Vid bedömningen av den statsfinansiella effekten av ett sådant antagande, bör emellertid beaktas ofrånkomliga effekter på budgetens utgiftssida i form av pris- och lönehöjningar.

Utvecklingen av statsinkomsterna under ett framförhållande budgetår kan naturligtvis aldrig med exakthet förutsägas. Tendensen till en mycket markerad uppbromsning av statsinkomsternas ökning under 1963/64 är dock helt klar. Den medför, att en väsentlig höjning av budgetens underskott är omöjlig att undvika 1963/64 även vid en ytterst restriktiv budgetbehandling. Budgetarbetet för 1963/64 har härutöver bestämts av att flera väsentliga utgiftsökningar redan i utgångsläget var givna. Detta gäller verkningarna av de socialpolitiska reformer som beslöts av fjolårets riksdag och som trädde i kraft genom lagen om allmän försäkring den 1 januari innevarande år. Reformerna kommer därmed att belasta budgeten 1963/64 med sin helårseffekt. Den i november 1962 träffade överenskommelsen i försvarsfrågan medför en väsentlig uppräknings av försvarsanslagen. Den konjunkturbedömning för 1963, som jag tidigare redovisat, har klarlagt behovet att i sysselsättningsstabiliserande syfte ytterligare öka de offentliga investeringarna och att även under nästkommande budgetår bedriva en aktiv och därmed kostnadskrävande arbetsmarknadspolitik. Härtill kommer att den statliga utgiftsutvecklingen på många viktiga områden, såsom utbildningsväsendet och sjukvården, i långa stycken ligger fast. Den automatiska uppräknings till helt budgetår av 1963 års lönenivå för de statsanställda medför en betydande utgiftsstegring.

Fullföljandet av tidigare utgiftsbeslut och en målmedveten satsning på

en effektiv sysselsättningsberedskap har i förening med uppbromsningen av statsinkomsternas ökning nödvändiggjort en restriktiv behandling av nya utgiftsåtaganden. Trots detta kommer det statliga upplåningsbehovet enligt föreliggande riksstatsförslag att öka med i runt tal 600 milj. kr. över det upplåningsbehov som nu förutses för innevarande budgetår och därmed komma upp i storleksordningen 1 miljard kr. Det betyder, att den utveckling, som inleddes under 1962/63 kommer att ytterligare accentueras under nästkommande budgetår. Den under 1962/63 inträdande försvagningen av budgetbalansen fortsätter och reallt kommer utvecklingen under 1963 liksom under 1962 att kännetecknas av en viss förskjutning av expansionskraften inom ekonomin till offentliga investeringar och bostadsbyggande. Försvagningen av budgetbalansen bör, om den håller sig inom den här angivna ramen, vara konjunkturpolitiskt försvarlig. Det sistnämnda gäller under förutsättning att det statliga upplåningsbehov som nu förutses kan tillgodoses på ett sätt som inte leder till en likviditetsökning i samhällsekonomin av inflationistisk karaktär. Utvecklingstendenserna på kapitalmarknaden gör det dock realistiskt att räkna med att denna förutsättning skall kunna förverkligas.

Vad här anförts ger sålunda klart vid handen, att det statsfinansiella läget på sikt är långt ifrån problemfritt. Visserligen torde statsinkomsternas stegring under budgetåret 1964/65 bli större än under nästa budgetår, men samtidigt kan redan nu betydande utgiftsökningar förutses. Enbart försvarskostnadernas fortsatta utveckling enligt den träffade överenskommelsen, helårskostnaden för en föreslagen reform av familjebostadsbidragen samt folkpensionskostnadernas ökning vid en förutsatt standardhöjning 1964 medför utgiftsstegringar sammanlagt av storleksordningen 1/2 miljard kr. Härtill kommer de mer eller mindre automatiska utgiftsstegringar som föreligger på olika områden, exempelvis för undervisning och forskning samt vård i olika former. För dessa liksom andra utgiftsområden gäller också, att vi kommer att möta starkt motiverade utbyggnadskrav, som det är angeläget att kunna tillgodose. Genom det pågående utredningsarbetet kommer vidare många väsentliga reformer att aktualiseras. Att ökningen av statens inkomster under 1964/65 rimligen bör bli större än under 1963/64 innebär därför inte, att den under 1963/64 inträdda budgetförsvagningen inhämtas utan endast att en ytterligare försvagning då bör kunna undvikas.

Jag övergår nu till att närmare kommentera utgiftsutvecklingen enligt det framlagda riksstatsförslaget. Jag kommer därvid av redovisningstekniska skäl att låta jämförelsen avse förändringarna från riksstaten 1962/63 till riksstatsförslaget 1963/64.

Drift- och kapitalbudgetanslagen stiger enligt årets budgetförslag med ca 1 250 milj. kr. Motsvarande siffra innevarande budgetår är drygt 2 300 milj. kr. För en mer rättvisande jämförelse bör emellertid från dessa öknings-tal borträknas de fluktuationer i statens kompensation till kommunerna

som följer av 1961 års skattesänkingsreform. Även om så sker blir ökningen i årets budgetförslag väsentligt lägre än för innevarande budgetår, eller ca 1 400 milj. kr. mot ca 1 900 milj. kr. i riksstaten 1962/63.

Av utgiftsökningen i rikstatsförslaget hänför sig ca 650 milj. kr. eller inte fullt hälften till investeringsutgifter och ca 400 milj. kr. eller drygt en fjärdedel till konsumtionsutgifter och den återstående fjärdedelen till inkomstöverföringar och finansiella transaktioner av olika slag. Jämfört med ökningen i riksstaten för innevarande budgetår innebär detta en betydande omfördelning av den statliga utgiftsexpansionen i riktning mot en ökad andel för konsumtion och investering och därvid speciellt för investeringssektorn. Av utgiftsökningen i innevarande års riksstat svarar nämligen investeringsutgifterna för knappt 15 procent mot inemot hälften för inkomstöverföringar och finansiella transaktioner.

Skillnaden i ökningstakt jämfört med innevarande budgetår hänför sig väsentligen till *de statliga inkomstöverföringarna till hushållen*. Genom de höjda barnbidragen och studiebidragen samt reformerna på socialförsäkringens område svarar inkomstöverföringarna budgetåret 1962/63 för mer än en tredjedel av den totala utgiftsstegringen eller ca 700 milj. kr. För nästa budgetår begränsar sig deras andel av ökningen till en sjundedel eller ca 200 milj. kr.

Av ökningen i inkomstöverföringarna 1962/63 hänför sig 526 milj. kr. till anslagen till folkpensionering och sjukförsäkring. Huvudparten av ökningen beror på standardhöjningen av folkpensionerna fr. o. m. 1 juli 1962. Vid årsskiftet 1962—1963 trädde lagen om allmän försäkring i kraft. Härigenom har en generösare förtidspensionering av invalider och handikappade genomförts. Vid sjukdom kommer högre ersättningar många till del, däribland husmödrarna. Moderskapsförsäkringen har kraftigt förbättrats. Genom det successiva ikraftträdandet av bestämmelserna om förtida uttag av allmän ålderspension uppmjukas vidare den tidigare gällande regeln att sådan pension kan utgå först från 67 års ålder. I sammanhanget bör också erinras om att tilläggspensioner från ATP utgår fr. o. m. innevarande år.

Då lagen om allmän försäkring trätt i kraft vid årsskiftet framkommer helårskostnaderna för fjolårets reformbeslut på socialförsäkringens område först nästa budgetår. Detta förhållande i förening med automatiska förändringar beroende på åldersförskjutningar och kostnader för ytterligare ett indextillägg till folkpensionärerna medför en ökning av anslagen till folkpensioner och sjukförsäkring med 168 milj. kr. i årets rikstatsförslag. I detta belopp ingår också statens kostnad för en föreslagen jämkning av avdragsreglerna för inkomstprövade folkpensionsförmåner, främst kommunala bostadstillägg.

Ökade möjligheter skapas för barnfamiljerna att efterfråga moderna, rymliga bostäder genom det förslag om utvidgning av systemet med familjebostadsbidrag som framlägges i årets statsverksproposition. Förslaget innebär, att inkomstgränsen för bidrag höjs väsentligt och att nu gällande tidsgräns för lägenhetens färdigställande — den 1 januari 1942 — slopas. Refor-

men väntas medföra att antalet bidragstagare, som nu är 130 000, fördubblas och att åtskilliga familjer blir berättigade till bidrag med högre belopp än enligt nu gällande bestämmelser. Den årliga kostnaden beräknas till 130 milj. kr. Eftersom reformen föreslås träda i kraft nästa årsskifte kommer endast halva beloppet att belasta budgetåret 1963/64. I samband med denna utbyggnad av det familjesociala bostadsstödet föreslås en partiell avveckling av räntebidragen. Avvecklingen har utformats med beaktande av önskvärdheten att få en jämnare hyresnivå för lägenheter i hus av olika ålder. Reformen beräknas vid fullt genomslag reducera utgifterna för räntebidrag med ca 75 milj. kr. Utgifterna för räntesubventioner under nästa budgetår kommer dock inte att påverkas härav.

På det bostadspolitiska området föreslås vidare, att kvarstående räntefria och stående tillägglån och delar av egnahemslån efterskänkes. Därmed kommer hela den återstående stocken av tidigare utbetalade ränte- och amorteringsfria lån att slutgiltigt regleras.

I överensstämmelse med det allmänna programmet för det svenska utvecklingsbiståndets utbyggnad, som antogs av fjolårets riksdag, har anslagen för *bistånd till de ekonomiskt mindre utvecklade länderna* icke oväsentligt höjts i årets budgetförslag. Sålunda föreslås det tekniska och humanitära biståndet ökat från 70 till 94 milj. kr. Ökningen gäller såväl de svenska bidragen till FN:s hjälporgan, där Sverige i förhållande till folkmängd och nationalinkomst är den totalt sett största bidragsgivaren, som de bilaterala fältprojekten, där särskilt familjeplaneringsbiståndet avses öka i omfattning. Det finansiella biståndet föreslås höjt från 60 till 82 milj. kr. Förslaget innebär bl. a. att den svenska pappersgåvan till fyra asiatiska stater upprepas nästa budgetår, att vårt land lämnar ett ytterligare extra bidrag till Internationella utvecklingsfonden (IDA) och att till kreditgivning m. m. för utvecklingsändamål anvisas ett nytt anslag, som avses kunna tagas i anspråk för delvis nya typer av finansiellt bistånd. Sammanlagt skulle härmed det svenska utvecklingsbiståndet budgetåret 1963/64 komma att uppgå till 176 milj. kr.

Den del av budgeten som innebär ett direkt ianspråktagande av ekonomiska resurser väntas stiga något snabbare än den totala produktionen. Stegringen av den *statliga konsumtionen* är i första hand uttryck för den fortsatta expansionen inom utbildning, forskning och olika vårdområden. Utbyggnaden inom dessa områden medför också krav på betydande investeringar.

Omfattningen av den statliga konsumtionen, liksom av investeringsverksamheten, påverkas markant också av försvarsutgifternas ökning under nästa budgetår. Till grund för riksstatsförslagets beräkning av utgifterna för såväl det militära försvaret som civilförsvaret ligger den inom 1962 års försvarskommitté träffade överenskommelsen rörande försvarets kostnader för den närmaste fyraårsperioden. Jämfört med de å riksstaten för innevarande budgetår uppförda militära försvarskostnaderna innebär detta en kostnadsökning på 406 milj. kr. Av denna ökning hänför sig 118 milj. kr.

till höjningen av pris- och lönenivån och 57 milj. kr. till förbättrade värnpliktsförmåner. Budgetförslaget innebär, att det militära försvarets andel av bruttonationalprodukten förutses stiga från 4,2 till uppskattningsvis 4,4 procent.

Den snabba expansionen av utbildningsväsendet är ett av de dominerande inslagen i reformpolitiken. Den successiva övergången till grundskola ställer väsentligt ökade krav på statliga insatser. Driftbidragsanslaget till grundskolan föreslås uppräknat med 200 milj. kr. till närmare 1,1 miljard kr. Härutöver kommer ökad medelsanvisning till pedagogiska hjälpmedel, intensifierad lärarfortbildning m. m. Investeringsramen för grundskolan, som för innevarande budgetår uppgår till 350 milj. kr., förutses bibehållen på denna höga nivå även under budgetåret 1963/64. Den av fjolårets riksdag beslutade fackskolan börjar byggas upp under nästa budgetår. En fortsatt utbyggnad sker av gymnasiernas utbildningsresurser. I enlighet med den utbildningspolitiska målsättningen är expansionen framför allt hänförlig till det tekniska och merkantila gymnasiet. Till yrkesutbildningen, liksom till utbildningen för skilda vårdområden, beräknas ökade anslag och möjligheterna till vuxenutbildning förbättras.

Den starka studenttillströmningen medför att väsentligt ökade resurser måste ställas till universitetens och högskolornas förfogande. Driftkostnaderna för universitets- och högskoleväsendet, förutom de särskilda anslagen till forskning, förutsättes stiga med 45 milj. kr. Planering och igångsättning av nya institutionsbyggnader sker i forcerad takt, och medelsförbrukningen för denna byggnadsverksamhet beräknas 1963/64 bli mer än fördubblad jämfört med 1961/62. Forskningen erhåller ökade resurser både genom tillkomsten av nya professurer och övriga forskartjänster samt genom en uppräkning av forskningsrådets anslag under olika huvudtitlar med i genomsnitt 25 procent.

På kulturområdet sker en utbyggnad av de statliga insatserna för teater, konsertverksamhet samt övrig konstnärlig och litterär verksamhet. Förslag kommer även att framläggas om ökat statligt stöd till folkbildningsverksamheten.

Inom den statliga sektorn av sjukvården dominerar den fortsatta upprustningen av mentalvården. Under tiden fram t. o. m. utgången av nästa budgetår tillkommer i runt tal 2 200 nya vårdplatser. Driften av två nytillkommande sjukhus är enligt avtal överläten på vederbörande landsting. För övriga nytillkommande vårdplatser vid statliga sjukhus samt för att höja vårdstandarden vid befintliga sjukhus föreslås 650 nya tjänster. Även vid den av staten drivna kroppssjukvården sker en väsentlig ökning av resurserna.

Rehabiliteringsverksamheten för handikappade förstärks bl. a. genom en fortsatt upprustning av arbetsförmedlingarna. Förslag kommer att framläggas om ökat stöd till arbetsvården vid verkstäderna för handikappade. Av väsentlig betydelse är också de under senare år bedrivna beredskapsarbetena för vissa grupper av handikappade. För såväl innevarande som nästa

budgetår upptas betydande belopp för denna verksamhet under sysselsättningsanslaget.

Fångvården befinner sig i ett utvecklingsskede, där ett omfattande utrednings- och planeringsarbete nu materialiseras i praktiska resultat. Med anledning av den nya brottsbalkens bestämmelser om skyddstillsyn föreslås fyra särskilda anstalter med sammanlagt 160 platser för korttidsbehandling av unga brottslingar. Inom ramen för den planerade utbyggnaden av fångvården i övrigt tillkommer vidare i runt tal 400 platser under innevarande och nästa budgetår.

För att möta de ökade kraven på arbetsmarknadspolitiken till följd av de yrkesmässiga och geografiska ojämnheter i sysselsättningsläget föreslås de rörlighetsstimulerande åtgärderna förstärkta. Omfattningen av omskolningsverksamheten föreslås utvidgad. Starthjälpen höjs och utsträcker sig att omfatta även säsongarbetslösa med tillfällig anställning utom hemorten. Riktlinjer anges för en vidare geografisk spridning av beredskapsarbetena, varigenom ökade förutsättningar skapas för att de mest angelägna beredskapsprojekten kommer till utförande.

Jag har uppehållit mig relativt utförligt vid innehållet i de utgiftsökningar som tekniskt rubriceras som statlig konsumtion. Min avsikt därmed har varit att illustrera den mångskiftande reformverksamhet som pågår och vartill inte oväsentligt ökade resurser kunnat beredas trots en avsevärd restriktivitet i budgetberedningen.

Jag har tidigare angivit de konjunkturpolitiska bedömningar som påverkat avvägningen av förslagen rörande den *statliga investeringsverksamheten*. För att motverka dämpningen i industrins investeringsvilja har innevarande budgetår i överensstämmelse med grunderna för stabiliseringspolitiken de statliga investeringarna ökat. Enligt 1962/63 års riksstat stiger de statliga realinvesteringarna, inklusive investeringsutgifter på driftbudgeten — främst väginvesteringar och försvarets materielanskaffning — med omkring 250 milj. kr. Detta är en snabbare ökning än de två närmast föregående budgetåren, då de statliga investeringarna var nominellt ungefär oförändrade. För nästa budgetår beräknas motsvarande ökning till ca 650 milj. kr. Genom den föreslagna utvidgningen av beredskapsarbetenas omfattning under 1962/63 utjämnas dock stegringstakten under innevarande och nästa budgetår.

En betydande del av stegringen utgöres som jag förut nämnt av investeringsökningar inom försvaret. En uppgång beräknas även för den statliga civila byggnadsverksamheten, främst inom undervisningen och olika vårdområden.

Ovissheten om utvecklingen av de privata investeringarna under senare delen av 1963 nödvändiggör en betydande flexibilitet i den statliga sektorn. Affärsverkens investeringsanslag har i årets statsverksproposition uppräknats med ca 90 milj. kr. eller drygt 8 procent och uppgår därmed till ca 1,2 miljard kr. Anslagen har därvid avvägts så att de tillåter en höjning av rambeloppen för medelsförbrukningen, om en sådan av konjunkturmässiga skäl

skulle påkallas. Liksom innevarande budgetår hänför sig investeringsökningen praktiskt taget helt till televerket. Investeringarna inom affärsverken består i stor utsträckning av inköp av maskiner och andra verkstadsprodukter och de verkar härigenom som en motvikt mot de avmattningstendenser som börjat göra sig gällande inom verkstadsindustrin. I detta sammanhang kan jämväl nämnas att årets budgetförslag bl. a. med hänsyn till rådande läge inom varvsindustrin i största möjliga utsträckning tillgodosett behov av förnyelse av tull- och sjöfartsverkens bestånd av mindre fartyg.

De ordinarie väganslagen har i statsverkspropositionen upptagits med ca 1,3 miljard kr., en ökning i förhållande till innevarande budgetår med drygt 100 milj. kr. Till vägbyggandet på landsbygden föreslås totalt 1/2 miljard kr., och anslagsgivningen når därmed en sådan storlek att den mera långsiktiga planering av vägbyggandet, varom riksdagen uttalat önskemål, väsentligt underlättas. Vid sidan av de ordinarie anslagen har för beredskapsvägar beräknats ett betydande belopp. I detta sammanhang bör jämväl nämnas att den av föregående års riksdag beslutade specialdestinationen av viss del av de ordinarie väganslagen för Norrlandslänen föreslås utsträckt att omfatta även Värmlands och Kopparbergs län.

Vid sidan av de offentliga investeringarna utgör bostadsbyggandet under såväl 1962 som 1963 den väsentligaste expansionsfaktorn på investeringsområdet. Under 1962 beräknas byggen inrymmande inemot 90 000 lägenheter ha igångsatts, vilket skulle innebära en ökning av igångsättningen med närmare 15 000 lägenheter från 1961. Denna höga siffra förklaras bl. a. av att påbörjandet av nya byggen särskilt under senare delen av året påskyndades av arbetsmarknadsskäl. För vart och ett av åren 1963 och 1964 planeras en igångsättning av 85 000 lägenheter, varvid förutsattes att en ytterligare ökning av byggandet bör komma till stånd om läget på arbetsmarknaden medger detta. Den höga igångsättningen under 1962 och de nu uppställda planerna för 1963 innebär att det mål som 1959 års långtidsutredning uppställde för 1965, nämligen en byggnadsvolym omfattande 85 000 lägenheter, kan komma att uppnås och eventuellt överträffas redan 1963.

Den betydande ökningen av bostadsbyggandet är en väsentlig förklaring till den kraftiga expansionen av de *kommunala investeringarna*. Kommunernas utgiftsplaner för 1963 innebär sålunda en ökning med 15 procent. Förutom följdinvesteringar till bostadsbyggandet i form av vägar och gator samt vatten- och avloppsanläggningar är det investeringar för undervisningsändamål och inom hälso- och sjukvården som står för uppgången. Förutsättningar för en så betydande investeringsökning föreligger genom att de totala kommunala inkomsterna under 1963 beräknas öka till följd av ökade slututbetalningar av kommunalskattemedel från staten, fortsatt ökning av skatteunderlaget och en viss höjning av utdebiteringarna.

Sammanfattning. Det nu framlagda budgetförslaget tillsammans med den beräknade utvecklingen av kommunernas verksamhet och det starkt höjda bostadsbyggandet innebär att det samhällsekonomiska utrymme, som i år uppkommer genom försvagningen i det privata näringslivets efterfrågan, utnyttjas för att tillgodose tidigare tillbakahållna, angelägna behov. Förutsättningar bör härmed ha skapats för en allmänt balanserad ekonomisk utveckling och bevarad hög sysselsättning under 1963. Det synes sannolikt, att vi kan räkna med en produktionsökning innevarande år av storleksordningen 3 1/2 procent. Under 1960-talets tre första år skulle härigenom uppnås en tillväxt av sammanlagt 13 à 14 procent, vilket per år motsvarar ett genomsnitt av 4,2 procent. Därmed har utvecklingen hittills t. o. m. något överträffat den senaste långtidsutredningens målsättning för perioden 1960—1965, trots att denna målsättning — 4 procents produktionsökning per år — vid utredningens publicering framstod som starkt optimistisk.

Självfallet kan man inte utesluta, att det kan komma att uppstå större påfrestningar på den samhällsekonomiska balansen än vad som nu framstår som sannolikt. Det är därför angeläget, att ansträngningarna inriktas på att öka reserven av sysselsättningsskapande projekt, även om jag är medveten om att arbetet härpå hämmas av den brist på projekteringsresurser, som för närvarande råder till följd av den redan mycket högt uppdrivna byggnadsverksamheten. Inriktningen av den offentliga sektorns verksamhet medför, att den offentliga beredskapsreserven får sin tyngdpunkt inom byggnadsområdet. Jag har emellertid i det föregående angivit vissa tendenser i den inhemska och den internationella konjunkturutvecklingen, som pekar på önskvärldheten av att åtgärder förberedes för att vid behov stimulera även verkstadsindustrins produktion. Såsom framgått av den lämnade redogörelsen innebär redan årets budgetförslag i detta avseende en inte oväsentlig stimulans framför allt genom höjningen av försvarsutgifterna. Men det är självfallet effektivast — och även ur synpunkten av den långsiktiga expansionen angeläget — om näringslivets egen beställningsaktivitet hålles uppe eller till och med ökar. Den minskning i industrins investeringsvilja, som framkommit i industrins planer för 1963, är i och för sig rätt naturligt efter de senaste årens snabba kapacitetsutvidgningar och det för närvarande något pressade vinstläget. Dessa förhållanden medför emellertid samtidigt, att industrins benägenhet att reagera positivt på med ekonomisk-politiska medel insatta investeringsincitament kan befaras vara mindre än t. ex. under konjunkturavmattningen 1957—1958. Arbetsmarknadsmyndigheterna har redan medgivit, att investeringsfonder må utnyttjas för tidigare-läggning av beställningar av maskiner, inventarier och fartyg, om beställningsavtal upprättas före den 1 maj 1963. Det är ännu för tidigt att avläsa några effekter av denna åtgärd.

Den nu gällande investeringsfondslagstiftningen har nyligen varit föremål för en allmän översyn av särskilt tillkallade sakkunniga. Beredningen i finansdepartementet av ärendet är ännu inte avslutad, men jag räknar med

att inom kort framlägga förslag som syftar till att öka dess konjunkturpolitiska effektivitet och utvidga dess användningsområde att omfatta också lagerinvesteringar. Den förmånliga behandlingen av maskininvesteringar i den ordinarie företagsbeskattningen medför dock, att alltför stora förhoppningar inte bör ställas på möjligheterna att genom investeringsfonderna stimulera denna del av företagens investeringar. Jag är därför inte främmande för tanken att även andra åtgärder kan bli önskvärda i detta syfte men är för dagen inte beredd att ta ställning till frågan om den lämpligaste utformningen av sådana åtgärder.

Det finns som jag tidigare antytt inga övertygande skäl som talar för att den nu aktuella avmattningen i industrins investeringsvilja bör ses som inledningen till en mer djupgående och långvarig nedgång i industrins utbyggnadstakt. Hur industrins investeringsvilja i fortsättningen kommer att utvecklas, blir rimligen i första hand beroende av hur industrins avsättningsmöjligheter och vinstutsikter i framtiden kommer att gestalta sig. Detta är i sin tur beroende väsentligen av den internationella utvecklingen och därmed av faktorer som ligger utanför vår kontroll. Glädjande nog har emellertid den internationella konjunkturutvecklingen fått ett debattforum framför allt i OECD:s ekonomisk-politiska kommitté, där riskerna för en mera allmän konjunkturdämpning uppmärksammas. För vårt land, som ifråga om aktiv konjunkturpolitik kan räknas bland de avancerade nationerna, är det naturligt att i internationella sammanhang med kraft driva uppfattningen om regeringarnas skyldighet till snabba ingripanden för att motverka nedgångstendenserna.

En speciell fråga, som i detta sammanhang tilldrar sig ökad uppmärksamhet både i vårt land och utomlands, är den allmänna tendensen till minskade självfinansieringsmöjligheter och de verkningar denna tendens kan antas utöva på den framtida industriella expansionen. Den rätt markerade ökningen i lånefinansieringen som under 1961 och ännu mer under 1962 möjliggjorts av den starkt förbättrade balansen på den svenska kapitalmarknaden bör ha haft en gynnsam effekt både på investeringarnas omfattning och deras fördelning. Uppmärksammas bör att av ATP-fondernas medel icke mindre än en tredjedel placerats hos näringslivet för finansiering av företagens investeringar. Expanderande företag har haft större möjligheter än tidigare att utvidga sin verksamhet utöver de gränser som sättes av företagens tillgång till egenfinansiering. För sådana företag och speciellt för de mindre och medelstora bland dem, kommer den genomförda förstärkningen av AB Industrikredits utlåningskapacitet och dess nya komplement AB Företagskredit att spela en betydelsefull roll. Detta hindrar inte, att en ökad grad av yttre finansiering på längre sikt även kan resa en del problem. Bland annat kan vissa tekniskt-institutionella frågor bli aktualiserade till följd av nu gällande bestämmelser om arten av belåningsbara säkerheter. Ett ökat beroende av främmande kapital kan också komma att påverka själva benägenheten att investera och därmed aktualisera frågan om möjligheterna att erhålla det främmande kapitalet i riskvilligare

former än för närvarande. Jag har här i största korthet pekat på några av de problem som framöver kan få ökad betydelse. De bör diskuteras mot bakgrunden av den allmänna problematik, som avser den långsiktiga expansionsstakten i vår ekonomi.

Det är naturligt att i detta sammanhang erinra om att regeringen nyligen tillkallat ett ekonomiskt planeringsråd, som skall fungera som rådgivare åt regeringen i just de frågor som berör tillväxttakten i den svenska ekonomin. Det är min förhoppning att i vårens kompletteringsproposition kunna redovisa de första resultaten av det arbete som nu inletts under medverkan av detta råd. Parallellt med denna utbyggnad av resurserna för ekonomisk långtidsplanering framstår med önskvärd tydlighet behovet av en framsynt och samordnad verksamhet på de områden, som ter sig alltmer betydelsefulla i utvecklingsperspektivet. Detta har föranlett regeringen att genomföra dels en samordning och dels en utbyggnad i Kungl. Maj:ts kansli av den administrativa och prognosbetonade verksamheten inom den statliga företagssektorn, i avseende på lokaliseringsfrågorna och därmed sammanhängande problem samt på hela det omfattande forskningsområdet. Det är regeringens mening att den här startade verksamheten bäst fyller sin uppgift om den utföres i samarbete med de av frågorna berörda intressenterna, varför arbetsmarknadsorganisationerna, näringslivets representanter, forskningens utövare och kommunernas företrädare här bereds tillfälle att framföra sina på erfarenhet grundade synpunkter.

En utblick i världen ger klara anvisningar om att en nations ansträngningar i en alltmer integrerad världsekonomi måste inriktas på samlade och så långt möjligt planerade insatser för att vår levnadsstandard och våra ekonomiska resurser skall kunna vidmakthållas och vidareutvecklas.

Som här framgått, har efter två budgetår av ovanligt starka statsfinanser nu en märkbar förändring ägt rum. Utgiftsautomatiken och det fortsatta reformarbete, varom i stort sett enighet råder, föranleder för nästkommande budgetår ett behov av statlig upplåning av relativt stor omfattning. De aktuella förändringarna i konjunkturbilden gör enligt regeringens mening en sådan upplåning försvarlig. Den kan emellertid vid en ny konjunkturuppgång, präglad av ökad efterfrågan från näringslivets sida, framstå som i viss utsträckning riskfylld. Den statsfinansiella och penningpolitiska beredskapen måste därför ständigt vara i god funktion för att möta de erfarenhetsmässigt återkommande konjunkturväxlingarna. Balans i vår inre ekonomi, en tillfredsställande valutareserv och en konkurrenskraftig export är de huvudpunkter, på vilka vårt välbefinnande och våra möjligheter till full sysselsättning vilar. Omsorgen härom tvingar oss till noggrannhet, vaksamhet och ansvar i alla de avseenden som kan rubba dessa grundläggande förutsättningar. I flera hänseenden har vi i vårt land större möjligheter än många andra att under frihet förenad med ansvar samordna de egna medborgarnas intressen med de krav en utvecklingsduglig och balanserad samhällsekonomi ställer.

Budgetläget

Jag övergår här efter till en mera teknisk presentation av det föreliggande riksstatsförslaget för budgetåret 1963/64. I samband härmed redovisar jag dels budgetutfallet för budgetåret 1961/62, dels nya beräkningar rörande utfallet av riksstaten för det nu löpande budgetåret.

För budgetåret 1961/62 gav totalbudgeten ett överskott på över 500 milj. kr. Detta innebär en förbättring med inemot 150 milj. kr. i jämförelse med närmast föregående budgetutfall. I förhållande till beräkningarna i propositionen nr 150 till 1962 års riksdag angående komplettering av riksstatsförslaget förbättrades totalbudgetens utfall vid realiserandet av riksstaten med ca 300 milj. kr. Nämnade differens hänför sig främst till relativt betydande underbelastningar på såväl drift- som kapitalbudgetens utgiftsida. Vad driftbudgetens inkomster beträffar utvisar dessa en ökning i förhållande till beräkningarna i kompletteringspropositionen med 44 milj. kr. Förändringarna fördelar sig på olika inkomsttitlar på följande sätt:

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	+ 77 milj. kr.
Bensinskatt	-- 16 »
Allmän varuskatt	— 34 »
Omsättningsskatt å motorfordon	+ 10 »
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	— 22 »
Övriga diverse inkomster	+ 28 »
Övriga inkomsttitlar (netto)	+ 1 »
S:a förändring från prop 1962: 150	+ 44 milj. kr.

Utgifterna på driftsidan underskred med 195 milj. kr. det i kompletteringspropositionen beräknade beloppet. Därav hänför sig 58 milj. kr. till ytterligare besparingar å förslagsanslag och obetecknade anslag och 137 milj. kr. till en i förhållande till kompletteringspropositionens beräkning minskad förbrukning å reservationsanslag. Sistnämnda icke obetydliga avvikelse förklaras av en överskattning av reservationsmedelsförbrukningen på flertalet huvudtitlar. En relativt stor skillnad mellan prognos och utfall förelåg beträffande femte huvudtiteln till följd av eftersläpande betalningsutfall på anslaget till vissa sysselsättningspolitiska åtgärder samt beträffande anslagen till avskrivning av nya kapitalinvesteringar. En ökning av behållningarna å de senare anslagen utgör en reflex av kapitalbudgetutfallet, där en underförbrukning å investeringsanslagen med 102 milj. kr. i förhållande till kompletteringspropositionens beräkning redovisas. Väsentligast såsom förklaring till nämnda avvikelse å kapitalbudgeten är att behållningarna å bostadslåneanslagen, där antagandet om en betydande medelsförbrukning låg till grund för kompletteringspropositionens beräkning, låg kvar på samma höga nivå som vid budgetårets ingång. Enligt bostadsstyrelsens uppgifter berodde detta på en icke beräknad eftersläpning i utbetalningen av räntefria stående delar av egnahemslån och en minskad fördjupning av räntelöpande delar av sådana lån. Tillgången på

avskrivningsmedel och övriga likvida medel blev 6 milj. kr. mindre än beräknat. Slutligen blev dispositionen av rörliga krediter 18 milj. kr. större än vad som antogs i kompletteringspropositionen.

Även om avvikelserna mellan kompletteringspropositionens prognos och budgetutfallet 1961/62 utgjorde mindre än ett par procent av budgetomslutningen och man i praktiken, beroende på tillfälliga omständigheter m. m., aldrig kan nå en exakt överensstämmelse, utgör dock den redovisade differensen ett tillräckligt skäl för att söka ytterligare förbättra beräkningsmetoderna i fråga om reservationsmedelsutvecklingen. Ett ökat krav på realism i bedömningarna måste ställas på de uppgiftslämnande myndigheterna, som nu i allmänhet har en alltför stor benägenhet att över-skatta medelsförbrukningen.

Den av 1962 års riksdag fastställda riksstaten för *budgetåret 1962/63* innebar, sedan hänsyn tagits till en i kompletteringspropositionen beräknad minskning av anslagsbehållningarna med 150 milj. kr. på driftbudgeten och 100 milj. kr. på kapitalbudgeten samt ett beräknat anslagsöverskridande av 30 milj. kr. på statens järnvägars underskottsanslag, ett totalbudgetunderskott av ca 700 milj. kr. Driftbudgetens inkomster och utgifter är i riksstaten upptagna med 19 206 respektive 18 203 milj. kr. och summan av kapitalbudgetens investeringsanslag med 2 683 milj. kr.

I de beräkningar rörande det nu löpande budgetåret som förra våren presenterades i kompletteringspropositionen hade givetvis hänsyn icke kunnat tagas till eventuella tilläggsstater. Icke heller hade räknats med några anslagsöverskridanden utöver nyssnämnda ökning av statens järnvägars underskott, som var en beräknad följd av 1962 års lönerörelse. Jag underströk då även den osäkerhet som rådde beträffande inkomstberäkningen, framför allt i vad avsåg inkomstskattetiteln. Självfallet måste statsinkomsterna bli beroende av konjunkturutvecklingen och det nominella skatteunderlagets förändringar. De beräkningar som nu utförts beträffande budgetutfallet för 1962/63 avviker också inte oväsentligt från de tidigare.

Statsinkomsterna för innevarande budgetår uppskattas nu av riksrevisionsverket till 19 729 milj. kr. Med den uppräknings av titeln övriga diverse inkomster, som jag i det följande kommer att redovisa, bör denna siffra höjas till 19 774 milj. kr., vilket är 568 milj. kr. mer än enligt gällande riksstat. Den övervägande delen härav faller på inkomstskattetiteln, som beräknas öka med ytterligare 400 milj. kr. Medan kompletteringspropositionens inkomstberäkning byggde på en ökning av lönesumman med 8 å 9 procent för år 1962, räknar riksrevisionsverket nu med en ökning av 10 procent. För år 1963 beräknade ämbetsverket i våras motsvarande ökning till 6 procent, vilket antagande nu uppjusterats till 7 procent, bortsett från den realökning som den mellan arbetsmarknadsparterna överenskomna grupplivförsäkringen innebär. Beträffande fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst räknas däremot nu icke med någon ökning. Inte

heller för aktiebolagen beräknar ämbetsverket nu någon ökning av inkomsterna under de båda åren. I det beräkningsunderlag som kompletteringspropositionen byggde på hade räknats med en uppgång av bolagens till statlig inkomstskatt taxerade inkomster med 5 procent mellan 1961 och 1962 och 4 procent mellan 1962 och 1963. Den nu redovisade ökningen av lönesumman — nedjusteringen av inkomstantagandena för bolagen och fysiska personers inkomster av övriga förvärvskällor betyder relativt sett mindre — räcker emellertid icke som förklaring till den angivna uppräkningsökningen av inkomstskatttiteln om 400 milj. kr. Den faktiska uppbörden av källskatt under senare delen av fjolåret — en viktig utgångspunkt för ämbetsverkets kalkyl — överstiger sålunda med ett belopp, som för hela budgetåret kan uppskattas till storleksordningen 200 milj. kr., den ökning som de ändrade inkomstantagandena i och för sig skulle ge anledning till enligt de grunder som tillämpades vid ämbetsverkets beräkning förra våren. Denna avvikelse, som ännu inte kunnat närmare analyseras av ämbetsverket, synes bl. a. bero på en ojämn fördelning under året av lönesummans uppgång till följd av fjolårets sena avtalsrörelse, varigenom den helt övervägande delen av den angivna ökningen av lönesumman kommit att falla på det senare halvåret, d. v. s. under innevarande budgetår. Härigenom har också utgångsnivån för 1963 blivit höjd.

På titeln bensin- och brännoljeskatt beräknas nu, sedan den tillfälliga nedgången i samband med uppbördssystemets omläggning år 1961 övervunnits, en merinkomst å 100 milj. kr. Inkomsttiteln allmän varuskatt upptages med samma belopp som i riksstaten, medan flera andra titlar inom gruppen tullar och acciser uppvisar förändringar. I fråga om inkomsterna av kapitalfonderna må nämnas att affärsverkens överskott väntas nedgå med 38 milj. kr., vilket inte helt kompenseras av ökningsåtgärder å vissa andra fonder. De väsentligaste förändringarna i förhållande till riksstaten framgår sammanfattningsvis av följande uppställning:

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	+ 400 milj. kr.
Arvs- och gåvoskatt	+ 25 »
Bensin- och brännoljeskatt	+ 100 »
Särskilda varuskatter	+ 15 »
Omsättningsskatt å motorfordon	+ 15 »
Regleringsavgift och accis å fettvaror	— 15 »
Skatt å sprit	— 25 »
Övriga diverse inkomster	+ 45 »
Televerket	— 20 »
Domänverket	— 20 »
Fonden för statens aktier	+ 25 »
Övriga inkomsttitlar (netto)	+ 23 »
S:a förändring från riksstaten	+ 568 milj. kr.

Även i vad avser *utgifterna* för innevarande budgetår redovisas nu icke obetydliga förändringar i förhållande till riksstaten. I fråga om driftbudgeten

har riksdagen på tilläggsstat I anvisat 25 milj. kr. och senare denna dag kommer att på tilläggsstat II äskas 264 milj. kr. Av utgifterna på tilläggsstat I avsåg övervägande delen eller 17 milj. kr. täckning av beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m. Bland de största posterna på tilläggsstat II märks 48 milj. kr. till kostnader för svenska FN-styrkor m. m. och 200 milj. kr. till vissa sysselsättningspolitiska åtgärder. På kapitalsidan har på tilläggsstat I anvisats 18 milj. kr. till olika byggnadsarbeten under statens allmänna fastighetsfond. Nu aktuella äskanden på tilläggsstat II uppgår till 92 milj. kr. Av nämnda summa avser 59 milj. kr. teckning av aktier i Sveriges Kreditbank, 10 milj. kr. räntefria lån till bostadsbyggande och ett lika stort belopp anslag till vissa projekteringskostnader.

På grundval av nu kända faktorer förutses merutgifter på vissa i gällande riksstat upptagna anslag. I propositionen nr 190 till fjolårets riksdag anmäldes sålunda, att en av arbetsmarknadspolitiska skäl föranledd ökning av investeringsramen för byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet kan väntas medföra ett anslagsöverskridande om 11 milj. kr. Vidare beräknas merutgifter av 10 milj. kr. på bidragsanslaget till erkända arbetslöshetskassor och 25 milj. kr. på bidragsanslaget till folkpensioner. Anslaget till bidrag till driften av folkskolor synes komma att överskridas med 70 milj. kr., vilket belopp icke mer än delvis uppväges av häremot svarande andel i det allmänna täckningsanslaget för fjolårets lönerörelse. Å andra sidan torde vissa minskningar av tidigare beräknade utgifter uppkomma. En mer optimistisk bedömning, som nu kan göras av statens järnvägars driftresultat under budgetåret, föranleder en nedjustering av den i fjolårets kompletteringsproposition till 80 milj. kr. beräknade belastningen på underskottsanslaget till det i riksstaten uppförda anslagsbeloppet 50 milj. kr. Minskningar i förhållande till riksstatens utgiftssiffra kan också beräknas på anslagen till ränteeftergifter å vissa bostadslån m. m. med 10 och till bostadsrabatter med 30 milj. kr. På anslaget till särskilt stöd åt det mindre jordbruket synes uppkomma en underbelastning av 10—15 milj. kr. Vissa avlöningsanslag kan erfarenhetsmässigt antagas ge besparingar. Även utgifterna för statsskuldräntorna kan bli något lägre än vad som tidigare förutsatts. Med hänsyn till den osäkerhet som även vid denna tidpunkt måste prägla beräkningarna finner jag inte skäl göra annat antagande än att merutgifter och besparingar på förslagsanslag och obetecknade anslag totalt sett kommer att uppväga varandra. Detta innebär en nedräkning med 30 milj. kr. i jämförelse med kompletteringspropositionen.

I kompletteringspropositionen räknades med en förbrukning av anslagsbehållningarna på driftbudgetens reservationsanslag med 150 milj. kr. och på investeringsanslagen å kapitalbudgeten med 100 milj. kr. Enligt från vederbörande myndigheter nu inhämtade uppgifter skulle minskningen av reservationerna uppgå till ca 175 respektive drygt 200 milj. kr. Med hänsyn till förut påtalade överskattning av medelsförbrukningen vid myndigheternas bedömningar, anser jag mig dock inte böra räkna med en större minskning än 100 milj. kr. på vardera drift- och kapitalbudgeten.

I samband med bedömningen av budgetutfallet för budgetåret 1962/63 har vidare gjorts en förnyad beräkning rörande avskrivningsmedel inom fonderna och övriga på kapitalbudgetens fonder inflytande medel. Dessa beräkningar har lett till att i de sammanställningar som presenteras i det följande avskrivningsmedel och övriga likvida medel upptagits till 1 375 milj. kr. mot 1 281 milj. kr. i riksstaten. Jag vill i detta sammanhang erinra om att avskrivningsbehovet för de investeringsanslag som begärts å tilläggsstater som vanligt torde få anmälas i propositionen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II senare under vårsessionen. En viss förskjutning mellan driftbudgetsaldot och kapitalbudgetens medelsbehov uppkommer härigenom. I samband med avskrivningsberäkningen å de nya investeringarna bör under innevarande budgetår också vidtagas en retroaktiv reglering av avskrivningarna inom vissa kapitalfonder, som enligt gällande budgetteknik påkallas av vidtagna och nu aktuell höjning av statens förräntningskrav. Till frågan om förräntningskravet återkommer jag i annat sammanhang senare denna dag. Genom nu antydda förhållanden kan nyssnämnda förskjutning, som givetvis inte påverkar totalbudgetens saldo, väntas bli av betydande storleksordning. Jag har för avsikt att inom kort hemställa om Kungl. Maj:ts uppdrag till riksrevisionsverket att verkställa utredning om den exakta storleken av det retroaktiva avskrivningsbehovet.

Ianspråktagandet av rörliga krediter beräknades i kompletteringspropositionen komma att öka med 50 milj. kr. mellan utgången av budgetåren 1961/62 och 1962/63. Det finns inte skäl att nu frångå detta antagande. En beräknad minskning av domänverkets kreditbehov synes därvid bli mer än utfylld av ökade krediter främst till Svensk spannmålshandel och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap.

Sammanfattningsvis skulle, utifrån de sålunda redovisade förändringarna av inkomster och utgifter i förhållande till riksstaten, underskottet på totalbudgeten för budgetåret 1962/63 bli ca 385 milj. kr., vilket är nära 350 milj. kr. mindre än enligt tidigare beräkning. I förhållande till närmast föregående budgetutfall skulle uppkomma en försämring av storleksordningen 900 milj. kr. Jag vill dock i detta sammanhang understryka att utfallsberäkningarna fortfarande är osäkra såväl i fråga om inkomsterna som utgifterna. Hänsyn har bl. a. icke kunnat tagas till ytterligare utgifter å tilläggsstat.

Jag övergår här efter till att behandla riksstatsförslaget för *budgetåret 1963/64*.

Med utgångspunkt från riksrevisionsverkets inkomstberäkning beräknar jag *statsinkomsterna* för nästa budgetår till 19 823 milj. kr. Jag har därvid gjort vissa justeringar i verkets beräkning, för vilken en särskild redogörelse lämnas i det följande. Beloppet är ca 50 milj. kr. högre än det nu beräknade utfallet för innevarande budgetår. Med utgångspunkt från de

sistnämnda beräkningarna fördelar sig de större inkomstökningarna för budgetåret 1963/64 på följande områden. Den allmänna varuskatten beräknas ge ett 100 milj. kr. högre belopp än 1962/63. För bensin- och brännoljeskatten förutses en ökning med 60 milj. kr. Högre inkomster väntas även för fordonsskatten (+ 30), tullmedel (+ 35), särskilda varuskatter (+ 20), tobaksskatten (+ 35), skatten på sprit (+ 50) och energiskatten (+ 30). Avkastningen av statens kapitalfonder väntas öka med ca 60 milj. kr., varav 20 milj. kr. hänförs sig till statens affärsverk. Mot dessa och andra, mindre inkomstökningar står en betydande minskning under inkomstskattetiteln. Denna förutses sålunda av riksrevisionsverket nedgå med 400 milj. kr. Även för titeln arvsskatt och gåvoskatt beräknas en minskning i förhållande till den tillfälligt mycket höga nivå som nu förutses för 1962/63. Minskningen uppgår här till 20 milj. kr.

Utgångspunkten för riksrevisionsverkets beräkning av inkomstskattetiteln för nästa budgetår utgör bl. a. de antaganden om skatteunderlagets utveckling under 1962 och 1963 som angivits i det föregående. Enligt dessa hade inkomsterna av tjänst ökat med 10 procent under 1962, medan inkomsterna från övriga förvärvskällor varit i huvudsak oförändrade. Detta innebär att fysiska personers inkomster totalt kan uppskattas ha ökat ca 9 procent mellan åren 1961 och 1962. För år 1963 finner sig ämbetsverket — mot bakgrunden av de avtalsmässiga löneökningarna och en sannolik, mindre löneglidning samt under antagande av en ökning av antalet sysselsatta — böra räkna med en lägre ökning av lönesumman än under 1962. Såsom i det föregående nämnts, har antagandet här satts till 7 procent. Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna 1964 har schablonmässigt räknats med ytterligare en stegring av 4 procent. Medan fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst beräknats ligga oförändrade även under 1963, har för 1964 det förenämnda schablonantagandet även anlagts på dessa inkomster. Beträffande aktiebolagen hade riksrevisionsverket icke räknat med någon ökning av de taxerade inkomsterna för 1962 och 1963. För år 1964 har antagits en ökning med 4 procent.

Den ökning av inkomsterna på inkomstskattetiteln som kan beräknas uppkomma vid nu redovisade antaganden innebär bl. a. en uppgång i preliminärskatteinflödet på ca 1 000 milj. kr. Den förut angivna minskningen på titeln om 400 milj. kr. är en följd av väsentligt ökade utbetalningar av kommunalskattemedel och överskjutande skatt. För att något belysa dessa förhållanden kan nämnas, att utbetalningarna av skatt till kommunerna i form av förskott och slutregleringslikvider mellan budgetåren 1961/62 och 1962/63 beräknas öka med ca 600 milj. kr., medan motsvarande ökning mellan budgetåren 1962/63 och 1963/64 uppskattas till närmare 1 000 milj. kr. Detta är främst en effekt av systemet för dessa utbetalningar, som innebär, att skatteförskotten beräknas på senast kända taxeringsutfall, d. v. s. en inkomstnivå som ligger två år före det aktuella uppboordsåret. Vid en sjunkande ökningstakt i skatteunderlaget medför detta förhållande alltså en mycket kraftig reduktion av den behållna inkomsten på titeln även

Drift-
Milj.

	1955/56	1956/57	1957/58
Inkomster	10 072	10 691	12 019
Avsättning/återföring av kommunalskattemedel	(- 250)	(- 100)	(- 250)
Utgifter	9 691	10 978	12 120
Överskott eller underskott	⁴ + 381	⁴ - 287	⁴ - 101

Anm. Då avsättning till (—) och återföring från (+) budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel inte representerar någon kassamässig utgift respektive inkomst för staten, har nettobeloppen för dessa bokföringsmässiga transaktioner satts inom parentes.

om — som nu antages — inkomstnivåns uppgång under de senare åren i och för sig inte blir obetydlig. Ökningen av den överskjutande skatten, å andra sidan, sammanhänger främst med 1961 års skattereform och är såtillvida en övergångsföreteelse. Under år 1962 kom preliminärskattetabeller enligt de nya skalorna inte att användas förrän från och med mars och påverkade därigenom endast uppbörden från och med maj. För B-skattebetalarna uppkom i princip icke något genomslag av de nya skalorna under hela detta år. Med andra ord kan alltså sägas, att denna vid flera tillfällen tidigare påpekade effekt av skattereformen innebar från statsverkets synpunkt en inkomstöverflyttning från budgetåret 1963/64 till 1961/62 och delvis 1962/63.

Storleken av de eftersläpningar i skatteutbetalningarna till kommunerna

Kapital-
Milj.

	1955/56	1956/57	1957/58
Investeringsanslag	2 272	2 046	2 510
Avgår: Avskrivningsmedel och övriga likvida medel	- 1 244	- 1 403	- 1 306
Återstående medelsbehov	1 028	643	1 204

¹ Därav riksstat 2 683 mkr. samt beräknad förbrukning av anslagsbehållningar 100 mkr.

² Därav riksstat 2 683 mkr., tilläggsstat I och II 110 mkr. samt beräknad förbrukning av anslagsbehållningar 100 mkr.

budgeten
kr.

1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63		1963/64
				enl. riks- staten	ny beräk- ning	
12 604	13 657	16 641	18 007	19 206	19 774	19 823
(— 200)	(—)	(— 350)	(— 450)	(— 400)	(— 425)	(+ 250)
12 743	13 698	14 829	15 993	18 383	18 592	19 728
— 139	— 41	+ 1 812	+ 2 014	+ 823	+ 1 182	+ 95

¹ Därav riksstat 18 203 mkr., beräknad reservationsmedelsförbrukning 150 mkr. samt beräknat anslagsöverskridande 30 mkr.

² Därav riksstat 18 203 mkr., tilläggsstat I och II 289 mkr. samt beräknad reservationsmedelsförbrukning 100 mkr.

³ Därav riksstatsförslag 19 628 mkr. och beräknad reservationsmedelsförbrukning 100 mkr.

⁴ Under dessa år gjordes dessutom avdrag för vissa medel som insatts på särskilt konto i riksbanken med 356, 184 respektive 100 mkr. (se motsvarande tabell i finansplanen för budgetåret 1958/59).

som uppkommer genom nyss antydda förhållanden, kan för budgetåret 1962/63 nu uppskattas till 1 200 milj. kr. och för budgetåret 1963/64 till 800 milj. kr. Motsvarande belopp bör enligt gällande grunder i bokföringen avsättas till budgetutjämningsfonden. Å andra sidan beräknas återföring av tidigare avsatta medel ske med 775 respektive 1 050 milj. kr. Man kan således räkna med en bokföringsmässig nettoavsättning på 425 milj. kr. för budgetåret 1962/63 och med en nettoåterföring på 250 milj. kr. för budgetåret 1963/64. Denna nettoåterföring, som väl formellt men inte kassamässigt påverkar statsregleringen, kan också sägas representera det belopp varmed statens utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåret överstiger kommunernas beräknade andel av preliminärskatteuppbörden för samma år.

budgeten
kr.

1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63		1963/64
				enl. riks- staten	ny beräk- ning	
2 441	2 675	2 526	2 693	2 783	2 893	2 797
— 869	— 998	— 1 134	— 1 274	— 1 281	— 1 375	— 1 684
1 572	1 677	1 892	1 419	1 502	1 518	1 113

¹ Anslagsbehållningar beräknas till oförändrat belopp.

Beträffande budgetens *utgiftssida* för nästa budgetår har jag i det föregående lämnat en översikt av huvudlinjerna i det nu föreliggande riksstatsförslaget. Vidare kommer i det följande att lämnas en mer detaljerad redogörelse för utgiftsutvecklingen inom de olika departementens verksamhetsområden m. m. Jag torde därför här kunna inskränka mig till att konstatera, att föreliggande rikstatsförslag beträffande driftbudgeten visar en ökning för de egentliga statsutgifterna med 1 140 milj. kr. i förhållande till 1962/63 års riksstat. Utgifterna för statens kapitalfonder ökar samtidigt med netto 285 milj. kr. till följd av ökade avskrivningar å riksstaten.

Den totala ökningen under driftbudgeten är alltså 1 425 milj. kr. och driftbudgetens utgifter uppgår därmed till 19 628 milj. kr.

Då inkomsterna beräknats till 19 823 milj. kr. och utgifterna upptagits till 19 628 milj. kr., skulle för budgetåret 1963/64 uppkomma ett överskott på driftbudgeten om 195 milj. kr. Driftbudgetutfallet kommer emellertid att påverkas av eventuella förändringar av behållningar på reservationsanslag. Hur dessa kommer att utvecklas är beroende av dels konjunkturutvecklingen och de åtgärder statsmakterna i anledning därav kan komma att vidtaga, dels de betalningsförskjutningar som kan äga rum innevarande budgetår. Jag har tidigare redovisat ett antagande om en minskning av driftbudgetens reservationer om 100 milj. kr. under innevarande budgetår. I avsaknad av mera hållfasta utgångspunkter räknar jag med samma minskning även för nästa budgetår. Som framgår av särskild tabell kommer därmed de totala löpande utgifterna under nästa budgetår att uppgå till 19 728 milj. kr. mot nu beräknat 18 592 milj. kr. för innevarande budgetår, vilket innebär en ökning med 1 136 milj. kr. Driftbudgetens överskott för budgetåret 1963/64 reduceras samtidigt till 95 milj. kr. mot nu beräknat 1 182 milj. kr. för budgetåret 1962/63. Hänsyn har då inte tagits till erfarenhetsmässigt tillkommande utgifter i form av tilläggsstater och anslagsöverskridanden till följd av t. ex. lönehöjningar för de statsanställda för kalenderåret 1964. Det må här erinras om att varje procents ökning av statstjänstemannalönerna med åtföljande genomslag på pensionssidan medför en kostnad för statsverket av drygt 60 milj. kr. per år. I detta sammanhang vill jag också än en gång understryka osäkerheten i inkomstberäkningarna.

Vad härefter gäller förslaget till *kapitalbudget* innebär detta i förhållande till nu gällande riksstat en mindre ökning av investeringsanslagen, vilket närmare framgår av en i det följande redovisad översikt. Totalt upptages investeringsanslagens summa i riksstatsförslaget med 2 797 milj. kr. Jämfört med den förnyade beräkningen för innevarande budgetår innebär detta anslagsmässigt ungefär oförändrad nivå. För den statliga byggnads- och anläggningsverksamheten beräknas emellertid en icke obetydlig ökning.

Då man tills vidare inte torde ha anledning räkna med någon nettoförbrukning å anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten för nästa budgetår, skulle också de totala utgifterna på kapitalbudgetens investeringsanslag under budgetåret 1963/64 uppgå till nyss angivet belopp, 2 797 milj. kr.

Det bör understrykas, att även på kapitalbudgeten kan tillkomma utgifter, vartill hänsyn inte kunnat tagas vid nu verkställda beräkningar.

Totalbudgeten

Milj. kr.

	1961/62	1962/63		1963/64
		Riksstat	Nu beräknat utfall	
Överskott (+) eller underskott (-) på driftbudgeten	+ 2 014	+ 823	+ 1 182	+ 95
Medelsbehov på kapitalbudgeten efter avdrag för avskrivningar o. dyl.	- 1 419	- 1 502	- 1 518	- 1 113
Ökad (-) resp. minskad (+) disposition av rörliga krediter	- 68	- 50	- 50	-
Totalbudgetens saldo	+ 527	- 729	- 386	- ¹ 1 018

¹ Utan hänsynstagande till ev. ytterligare tilläggsstater och överskridanden.² Utan hänsynstagande till ev. tilläggsstater och överskridanden.

Såsom framgår av den lämnade översikten skulle, sedan avdrag gjorts för avskrivningsmedel m. m. för kapitalbudgetens finansiering framkomma ett medelsbehov av 1 113 milj. kr. för budgetåret 1963/64.

I fråga om dispositionen av rörliga krediter synes skäl inte för närvarande föreligga att räkna med någon förändring från utgången av innevarande budgetår till utgången av nästa.

För att få en samlad bild av statens totala faktiska inkomster och utgifter bör drift- och kapitalbudgeten på vanligt sätt sammanställas till en *totalbudget*. Resultatet redovisas i särskild tabell.

Enligt de redovisade beräkningarna skulle de nu kända transaktionerna för budgetåret 1963/64 alltså medföra ett underskott på totalbudgeten om 1 018 milj. kr. mot 386 milj. kr. för innevarande budgetår.

För att ytterligare belysa innebörden av det beräknade saldot på totalbudgeten för nästa budgetår vill jag återge följande uppgifter rörande totalbudgetens saldon under budgetåren 1951/52—1961/62 tillika med de av mig nyss beräknade saldona för budgetåren 1962/63 och 1963/64.

Budgetår	Totalbudgetsaldo	Budgetår	Totalbudgetsaldo
1951/52	+ 434	1957/58	- 1 135
1952/53	- 746	1958/59	- 1 428
1953/54	- 1 098	1959/60	- 1 632
1954/55	- 1 085	1960/61	+ 381
1955/56	- 598	1961/62	+ 527
1956/57	- 762	1962/63	¹ - 386
		1963/64	² - 1 018

¹ Utan hänsynstagande till ev. ytterligare tilläggsstater och överskridanden.² Utan hänsynstagande till ev. tilläggsstater och överskridanden.

Den statsfinansiella utvecklingen under de senaste åren belyses ytterligare i vissa vid protokollet fogade tabeller (*bihang 3*).

Riksstatsförslagets utgifter

I följande avsnitt lämnas en koncentrerad redogörelse för förändringarna i riksstatsförslaget för budgetåret 1963/64 i jämförelse med riksstaten för innevarande budgetår i vad avser dels driftbudgetens olika huvudtitlar och dels kapitalbudgeten.

I förevarande sammanhang må erinras om att varje huvudtitel inleds med en relativt omfattande översikt över utgiftsutvecklingen under såväl drift- som kapitalbudgeten. För vidare upplysningar torde få hänvisas till dessa översikter.

Utgiftsförändringarna sammanfattas först i följande tabell. I tabellen har riksstatssiffrorna för budgetåret 1962/63 justerats med hänsyn till departementsreformen m. m. så att utgiftsbeloppen under respektive huvudtitel motsvarar anslagsgrupperingen för 1963/64.

	Anslag 1962/63 milj. kr.	Förslag 1963/64 milj. kr.	Förändring milj. kr.
Driftbudgeten			
Egentliga statsutgifter:			
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	4,9	5,5	+ 0,6
II. Justitiedepartementet	168,1	194,1	+ 26,0
III. Utrikesdepartementet	143,6	177,9	+ 34,3
IV. Försvarsdepartementet	3 311,0	3 645,8	+ 334,8
V. Socialdepartementet	5 275,3	5 588,7	+ 313,4
VI. Kommunikationsdepartementet	1 546,1	1 701,0	+ 154,9
VII. Finansdepartementet	1 186,6	1 024,6	— 162,0
VIII. Ecklesiastikdepartementet	2 345,1	2 743,4	+ 398,3
IX. Jordbruksdepartementet	562,5	602,0	+ 39,5
X. Handelsdepartementet	234,2	259,0	+ 24,8
XI. Inrikesdepartementet	1 150,5	1 293,4	+ 142,9
XII. Civildepartementet	975,9	805,0	— 170,9
XIII. Oförutsedda utgifter	1,0	1,0	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	31,7	35,0	+ 3,3
Summa	16 936,5	18 076,4	+ 1 139,9
Utgifter för statens kapitalfonder:			
I. Statens affärsverksfonder	50,0	50,0	—
II. Luftfartsfonden	15,0	12,3	— 2,7
III. Riksgäldsfonden	820,0	820,0	—
IV. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	380,4	668,3	+ 287,9
V. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	1,0	1,0	—
Summa	1 266,4	1 551,6	+ 285,2
Totalt för utgifterna å driftbudgeten	18 202,9	19 628,0	+ 1 425,1
Kapitalbudgeten			
Statens affärsverksfonder	1 096,0	1 186,3	+ 90,3
Luftfartsfonden	17,9	7,5	— 10,4
Statens allmänna fastighetsfond	140,8	258,6	+ 117,8
Försvarets fonder	210,3	271,2	+ 60,9
Statens utlåningsfonder	799,3	804,7	+ 5,4
Fonden för låneunderstöd	137,3	170,1	+ 32,8
Fonden för statens aktier	185,6	—	— 185,6
Fonden för förlag till statsverket	48,2	41,9	— 6,3
Diverse kapitalfonder	48,0	57,0	+ 9,0
Summa	2 683,4	2 797,3	+ 113,9

För *justitiedepartementets* verksamhetsområde bestämmes utgifterna till största delen av anslagen till domstolar och fångvård. Den totala utgiftsökningen å driftbudgeten uppgår till 26,0 milj. kr., av vilka 5,2 milj. kr. är av icke-automatisk karaktär. För domstolsväsendet föreslås en uppräkningsmedel med 1,6 milj. kr., varav största delen avser personalförstärkningar vid häradsrätterna. Anslagsökningarna under fångvården, 2,4 milj. kr., syftar till en fortsatt upprustning av hela vårdområdet. Bl. a. må nämnas förslag till vissa åtgärder för att öka undersökningskapaciteten inom det rättspsykiatriska området och för att intensifiera behandlingsarbetet vid vissa disciplinanstalter. Förslag framlägges vidare om att försöksvis anpassa prestationsersättning åt intagna efter löneförhållandena i öppna marknaden samt för att förbättra personalutbildningen. När det gäller kriminalvården i frihet beräknas medel för en andra etapp i utbyggnaden av skyddskonsulentorganisationen.

Under kapitalbudgeten föreslås ett investeringsanslag av 18,1 milj. kr. Medel beräknas till den pågående byggnadsverksamheten, bl. a. centralanstalterna Hall och Kumla. Med anledning av den nya brottsbalkens bestämmelser om skyddstillsyn föreslås, att fyra särskilda anstalter med sammanlagt 160 platser tillskapas för korttidsbehandling av unga brottslingar.

Medelsanvisningen under *utrikesdepartementets* verksamhetsområde utvisar en nettoökning med 34,3 milj. kr., varav 29,5 milj. kr. utgöres av icke-automatiska ökningar. Med hänsyn till att särskild proposition torde föreläggas värriksdagen angående utrikesförvaltningens organisation och personalbehov m. m., har bl. a. berörda anslag för avlöningar och omkostnader upptagits med beräknade belopp. Sveriges bidrag till vissa internationella organisationer, främst till FN och OECD, förutses stiga med 1,8 milj. kr. Den fortsatta utvidgningen av det tekniska och humanitära bistånd, som Sverige lämnar till u-länderna, innebär för utrikesdepartementets del en ökning från 67 till 91 milj. kr. Härtill kommer tekniskt bistånd under social- och ecklesiastikdepartementen på sammanlagt 3 milj. kr. Den resterande icke-automatiska ökningen hänför sig bland annat till upplysningsverksamheten i utlandet angående Sverige, vilken kommer att ytterligare intensifieras.

Utgifterna inom *försvarsdepartementets* verksamhetsområde har bestämts i anslutning till den överenskommelse rörande kostnaderna för det militära försvaret som träffats inom 1962 års försvarskommitté. Till det av försvarskommittén angivna basbeloppet 3 780 milj. kr. har lagts prisregleringsanslag, preliminärt 100 milj. kr., anslag för flygtekniska försöksanstalten — tidigare redovisade under tionde huvudtiteln — 11,0 milj. kr., vissa militära objekt utanför ramen 14,3 milj. kr. samt — likaledes utanför ramen — anslag till investeringar i försvarets fabriksfond 13,8 milj. kr. Sammanlagt kommer härigenom utgifterna inom försvarsdepartementets verksamhetsområde enligt riksstatsförslaget att uppgå till 3 919,1 milj. kr.

Anslagen ökar alltså med sammanlagt 406,0 milj. kr., varav 343,5 milj. kr. under driftbudgeten inkluderande jämväl överföringspost å 8,7 milj. kr. och ca 62 milj. kr. under kapitalbudgeten. Merkostnaderna för löne- och

prisstegringar i förhållande till innevarande års riksstat kan uppskattas till 98,5 milj. kr. Sammanlagt 307,5 milj. kr. utgör alltså ökningar av andra orsaker. Bland dessa kan nämnas 57 milj. kr. för förbättrade värnpliktsförmaner, 7,8 milj. kr. för ökade investeringar i försvarets fabriksfond samt anslag till flygtekniska försöksanstalten 11,0 milj. kr. De anslag som beräknas vid sidan av den militära ramen utvisar — främst till följd av att 20 milj. kr. som under innevarande budgetår anvisats för vissa beredskapsförstärkande åtgärder, bortfaller — en minskning om 10,3 milj. kr. Prisregleringsanslaget föreslås vidare preliminärt uppräknat med 20 milj. kr. Återstående anslagshöjning, 222 milj. kr., kan karakteriseras som tillskott för teknisk utveckling.

Socialdepartementets verksamhetsområde kommer fr. o. m. nästa budgetår att väsentligen förändras. Hälso- och sjukvårdsfrågor överföres från inrikesdepartementet samtidigt som ärenden rörande arbetsmarknaden samt bostadsbyggandet och därmed sammanhängande frågor övergår från socialdepartementet till inrikesdepartementet. De driftbudgetanslag, som uppföres under femte huvudtiteln, beräknas i jämförelse med motsvarande anslag på riksstaten för innevarande budgetår öka med ca 313 milj. kr. Därav utgör 48 milj. kr. utgiftsförändringar av icke-automatisk natur. Anslagen under kapitalbudgeten föreslås öka med ca 30 milj. kr.

Inom familjepolitiken framlägges förslag som innebär att familjebostadsbidragen får ökad räckvidd. Förslagen torde i stort sett medföra en fördubbling av bidragsgivningens omfattning. För helt år beräknas reformen medföra en kostnadsökning av ca 130 milj. kr., varav hälften faller på nästa budgetår. Förslag rörande stöd till barnstugorna beräknas komma att framläggas i särskild proposition.

Vid årsskiftet 1962/63 har lagen om allmän försäkring trätt i kraft. Den innebär betydande förbättringar främst inom förtidspensioneringen och sjukförsäkringen. Hälften av kostnadsökningen på grund av hithörande reformer kommer att slå igenom nästa budgetår, vilket tillsammans med andra automatiska förändringar medför en utgiftsstegring på drygt 160 milj. kr.

På hälso- och sjukvårdens område fortsätter expansionen. För statens mentalsjukhus m. m. beräknas en anslagsökning på driftbudgeten med drygt 68 milj. kr. Ökningen sammanhänger bl. a. med tillkomsten av två nya sjukhus, nämligen ett psykopatsjukhus i Katrineholm och ett sjukhus för högradigt psykiskt efterblivna i Sala, samt en ny barnavdelning vid Vipeholms sjukhus. För mentalsjukhusen föreslås att sammanlagt 643 nya tjänster inrättas. Investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. beräknas preliminärt öka med ca 26 milj. kr.

För undervisningssjukhusen föreslås på driftbudgeten anslagsökningar med sammanlagt ca 21 milj. kr., varav ca 7 milj. kr. av icke-automatisk natur. Bl. a. föreslås 18 nya läkartjänster vid karolinska sjukhuset, serafimerlasarettet och akademiska sjukhuset. Statens bidrag till driften och utbygg-

naden av de kommunala undervisningssjukhusen beräknas — delvis preliminärt — uppgå till närmare 40 milj. kr. På kapitalbudgeten beräknas preliminärt anslag för utbyggnad av karolinska sjukhuset och akademiska sjukhuset med 15 milj. kr.

För de centrala medicinalorganen beräknas en icke-automatisk ökning på driftbudgeten med ca 4 milj. kr. Kostnadsökningen avser främst intensifiering av läkemedelskontrollen, strålskyddsverksamheten och centrala sjukvårdsberedningens rationaliseringsverksamhet.

Vad gäller *kommunikationsdepartementets* verksamhetsområde ökar sjätte huvudtitelns slutsumma med 236,0 milj. kr. Härav utgör 81,4 milj. kr. anslag till sjöfart m. m., vilka för innevarande budgetår är upptagna under tionde huvudtiteln med ett sammanlagt belopp av 81,1 milj. kr. Med borträknande av sistnämnda belopp uppgår ökningen till 154,9 milj. kr., varav 49,1 milj. kr. utgör automatisk nettohöjning och 105,8 milj. kr. icke-automatisk höjning. Av en sammanlagd ökning med 101,6 milj. kr. på väg- och gatuanslagen fördelar sig 25 milj. kr. på det statliga vägunderhållet, 40 milj. kr. på det statliga vägbyggandet, 1 milj. kr. på det kommunala gatuunderhållet, 30 milj. kr. på det kommunala gatubyggandet och 5,6 milj. kr. på bidrag till enskild väghållning. Det nuvarande anslaget till vissa vägbyggnadsarbeten om 20 milj. kr. föreslås skola uppgå i de ordinarie anslagen till vägbyggandet. Härigenom kommer ramen för det statliga vägbyggandet att utgöra 500 milj. kr. Motsvarande anslag till det kommunala gatubyggandet uppgår till 215 milj. kr. För kostnader i samband med övergång till högertrafik beräknas ett anslag av 10 milj. kr. Anslaget till vatten- och avloppsanläggningar uppräknas med 15 milj. kr. till 70 milj. kr. På trafiksäkerhetsområdet föreslås fortsatt upprustning av statens bilinspektion och en ökning av anslaget till trafiksäkerhetsforskning från 700 000 kr. till 900 000 kr. För byggnadsstyrelsen och statens geotekniska institut föreslås betydande personella förstärkningar i anslutning till framlagda förslag rörande omorganisation. Driftbidraget till statens järnvägar upptages med oförändrat 80 milj. kr. i avvaktan på särskild proposition om den framtida trafikpolitiken. För bidrag till viss busstrafik föreslås en ökning med 0,3 milj. kr. till 3 milj. kr.

I fråga om kommunikationsdepartementets del av kapitalbudgeten redovisas en anslagsmässig ökning med 103,8 milj. kr. till 1 288,2 milj. kr. Investeringsomslutningen inom affärsverken och väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond beräknas öka med sammanlagt 23 milj. kr. Beträffande de olika verken ökar postverkets, televerkets och förrådsfondens investeringar med respektive 3,5, 53,0 och 3,0 milj. kr., medan minskningar redovisas för vattenfallsverket och luftfartsverket med respektive 27,5 och 9,0 milj. kr. För statens järnvägar upptas en oförändrad investeringsram. Den avsevärda höjningen av televerkets investeringar syftar till att ge televerket ökade resurser för att möta den kraftigt ökade efterfrågan och förbättra servicen. Totalt skulle därmed de nämnda verkens investeringar nå upp till 1 204,5 milj.

kr. under nästa budgetår. För husbyggnadsarbeten under statens allmänna fastighetsfond stiger anslagen med 18,8 milj. kr., till 37,9 milj. kr., vilket möjliggör fortsatta arbeten på uppförandet av radio- och televisionshus i Stockholm, ett större kontorshus på Kungsholmen i Stockholm samt byggnader för statens bilinspektion inom olika delar av landet.

Utgiftsutvecklingen under *finansdepartementets* verksamhetsområde domineras å driftbudgeten av anslagen till skatteersättning till kommunerna. Denna ersättning är ett led i fullföljandet av 1957 och 1961 års skattereformer, innebärande bl. a. sänkningar av kommunalskatten genom ortsavdragens höjning. Anslaget till skatteersättning på grund av 1961 års ortsavdragsreform minskar med 130 milj. kr. genom att anslaget för innevarande budgetår avser 1 1/2 års bidrag. Den planenliga reduceringen av kommunernas skatteersättning enligt 1957 års ortsavdragshöjning utgör 70 milj. kr. Anslaget för skattelindringsbidrag till kommunerna ökar med 16 milj. kr. genom att nya bidragsgrunder tillämpas fr. o. m. kalenderåret 1963. Beträffande huvudtiteln i övrigt är anslagsökningen sammanlagt 22 milj. kr. Härav utgör omkring 19 milj. kr. automatiska utgiftsstegringar. Totalt uppvisar driftbudgeten således en minskning med 162 milj. kr. Inom tullverket redovisas fortsatta betydande personalminskningar till följd av rationaliseringar. För nästa budgetår beräknas dessa medföra besparingar under tullverkets avlöningsanslag med omkring 1 milj. kr. Förslag framlägges om en fortsatt centralisering av den statliga statistikproduktionen till statistiska centralbyrån. En särskild proposition om den automatiska databehandlingen inom statsförvaltningen är avsedd att föreläggas 1963 års riksdag. Förslag till införande av automatisk databehandling inom folkbokförings- och uppbördsväsendet har efter ett omfattande utredningsarbete framlagts av uppbördsorganisationskommittén. En proposition med förslag till principbeslut i denna fråga är också avsedd att föreläggas årets riksdag. De ekonomiska planeringsfrågorna ägnas ökad uppmärksamhet. De ökade insatserna i fråga om biståndsgivningen till u-länderna kommer också till uttryck i finansdepartementets huvudtitel.

Finansdepartementets del av kapitalbudgeten beräknas för nästa budgetår till cirka 87 milj. kr. Beloppet avser i huvudsak anslag till internationell biståndsverksamhet och till förskottering av projekteringskostnader för statliga husbyggnadsföretag.

Beträffande *eklesiastikdepartementets* verksamhetsområde präglas utgiftsutvecklingen av en aktiv uppföljning av utbildningspolitiken liksom fortsatta ökade insatser på det allmänna kultur- och bildningsområdet. Av den sammanlagda utgiftsökningen på driftbudgeten av ca 398 milj. kr., var till kommer 28 milj. kr. genom överföring från annan huvudtitel, faller merparten, drygt 290 milj. kr. på skolväsendet. Framför allt grundskolans successiva genomförande slår nu igenom med betydande anslagsökningar; sålunda höjes driftsbidragsanslaget för grundskolan med 200 milj. kr. till närmare 1,1 miljarder kr. Den kraftiga expansionen av utbildningsväsendet kommer också till uttryck i anslagsökningar om sammanlagt närmare 47 milj.

kr. för gymnasieorganisationen, huvudsakligen avseende en fortsatt kraftig utbyggnad av fackgymnasiernas resurser. Studerandeantalets snabba tillväxt vid de fria fakulteterna och den planmässiga utbyggnaden av de »spärrade» utbildningslinjerna föranleder betydande utgiftsökningar. För högre utbildning och forskning beräknas således anslagsökningar med sammanlagt drygt 56 milj. kr., vari även ingår en uppräknig av forskningsrådsanslagen med i genomsnitt 25 %. För att möjliggöra den fortsatta utbyggnaden av utbildningsväsendet anvisas vidare ökade resurser till lärarutbildning för samtliga utbildningsområden, medförande utgiftsstegringar på i runt tal 20 milj. kr. Anslagen till allmänna kultur- och bildningsändamål höjes med närmare 40 milj. kr., varav 28 milj. kr. motsvarar den hittillsvarande lotterimedelsfonden under handelsdepartementet, medan återstoden möjliggör en ytterligare utbyggnad av det statliga stödet åt bl. a. teater, konsertverksamhet samt övrig konstnärlig och litterär verksamhet.

Vad gäller kapitalbudgeten, som för ecklesiastikdepartementets del utvisar en nettoökning av ca 28 milj. kr., gäller de huvudsakliga investeringarna nya institutionsbyggnader vid universitet och högskolor. För detta ändamål beräknas medelsförbrukningen, som budgetåret 1961/62 var ca 35 milj. kr., stiga till över 80 milj. kr. nästa budgetår.

Vad gäller *jordbruksdepartementets* verksamhetsområde föreslås ökade insatser för jordbrukets och skogsbrukets rationalisering och för fortsatt utbyggnad av forskningen och den högre undervisningen. Sammanlagt innebär förslagen under nionde huvudtiteln en ökning med 39,5 milj. kr. Härav utgör 16,3 milj. kr. icke-automatiska utgiftsstegringar. Av detta belopp disponeras 6,6 milj. kr. till olika åtgärder för ökad rationaliseringsverksamhet. Bland annat förordas att en statlig nämnd för skoglig fotogrammetri inrättas. Till förstärkning av resurserna för forskning och undervisning m. m. avses sammanlagt 6,5 milj. kr.

Till fiskerinäringens främjande föreslås ökade insatser huvudsakligen under kapitalbudgeten. Till fiskerilån och lån till främjande av beredning och avsättning av fisk äskas sålunda sammanlagt nära 3,0 milj. kr. Det bör även nämnas att statens vatteninspektion föreslås förstärkt med särskild expertis för forskning och tillsyn i fråga om radioaktiv vattenförorening.

Under jordbruksdepartementets del av kapitalbudgeten föreslås en sammanlagd medelsanvisning av 28,1 milj. kr. Härav avses 8,6 milj. kr. till byggnadsarbeten, 10,0 milj. kr. till särskild lagring av livsmedel och 6,0 milj. kr. för förstärkning av jordfonden.

Handelsdepartementets driftbudget för nästa budgetår omfattar 259 milj. kr. I förhållande till riksstaten för innevarande budgetår — varvid de anslagsändamål lämnats å sido som överflyttas från eller till annat departement — innebär detta en nettoökning med ca 25 milj. kr. Denna ökning får ses mot bakgrunden av bl. a. de senaste årens utveckling på det handelspolitiska området, berörande flera av departementets verksamhetsgrenar. — Under kapitalbudgeten förordas för nästa budgetår en minskning med ca 104 milj. kr., sammanhängande huvudsakligen med bortfall av det för inneva-

rande budgetår med 130 milj. kr. uppförda anslaget Teckning av aktier i Aktiebolaget Statens skogsindustrier.

Vad gäller de olika verksamhetsgrenar som sorterar under handelsdepartementet kan nämnas att vissa anslagshöjningar föreslås som ett led i åtgärderna att främja hantverk och industri. Bl. a. förordas att statens hantverks- och industrilånefond för nästa budgetår tillförs ytterligare 21 milj. kr., varvid fonden kommer att uppgå till sammanlagt 136 milj. kr.

För att tillgodose de växande behoven av kommersiella stödjepunkter, kommersiell upplysningsverksamhet och för deltagande i internationella mässor och utställningar föreslås att för nästa budgetår anvisas sammanlagt 5,4 milj. kr., innebärande en ökning med i det närmaste 2 milj. kr. av de under handelsdepartementet för sådana ändamål nu anvisade medlen. Huvudparten av ökningen avses till de redan tidigare beslutade upplysningskampanjerna i Förbundsrepubliken Tyskland samt Frankrike och Belgien.

Driftbudgetanslagen till geologiska undersökningen förutsätts öka med 2,2 milj. kr., avseende framför allt den under budgetåret 1961/62 påbörjade prospekteringen av Norrbottens järnmalmstillgångar och fortsatta undersökningsarbeten inom Stekenjokks gruvfält. I fråga om Stekenjokkfältet har dessutom till vissa förberedande arbeten för gruvdrift, däribland färdigställande av väg, på kapitalbudgeten beräknats 4,5 milj. kr. Vad gäller teknisk provnings- och försöksverksamhet föreslås förstärkningar för såväl statens provningsanstalt som statens skeppsprovningsanstalt. Vid skeppsprovningsanstalten avses en utredning komma till stånd om komplettering av anstaltens utrustning med en ny anläggning för kavitationsforskning. Även anslaget till teknisk forskning föreslås öka.

På energiområdet dominerar anslagen till atomenergiverksamheten. Till Aktiebolaget Atomenergis förfogande kommer att för budgetåret 1963/64 ställas samma belopp, som är anvisat för innevarande budgetår, d. v. s. 128 milj. kr. Medlen skall användas för pågående utbyggnad av Ranstadsverket, för färdigställande av anläggningarna i Studsvik, Stockholm och Ågesta samt för fortsatta utrednings- och utvecklingsarbeten. — 1962 års riksdag har nyligen beslutat om en fortsatt utbyggnad av oljelagringen. Programmet avser en sjuårsperiod och omfattar i 1961 års prisläge 112 milj. kr./år, varav staten skall bidra med 59 milj. kr. i form av ränte- och amorteringsfria lån, medan återstoden skall finansieras via prissättningen på olja. I enlighet härmed föreslås att för oljelagringsändamål på kapitalbudgeten för nästa budgetår anvisas 59 milj. kr.

Slutligen må nämnas att anslagen till patentverket uppräknats med 2,1 milj. kr. samt idrotts- och friluftsanslagen med resp. 1,4 och 0,3 milj. kr.

Vad gäller *inrikesdepartementets* verksamhetsområde medför överföringen av hälso- och sjukvårdsfrågorna till socialdepartementet en budgetmässig minskning i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår med i runt tal 625 milj. kr. å driftbudgeten och 56 milj. kr. å kapitalbudgeten. Å andra sidan ökar huvudtiteln med anslag till arbetsmarknad och bostadsbyggande om cirka 863 milj. kr. å driftbudgeten. Å kapitalbudgeten repre-

senterar dessa anslag en ökning för inrikesdepartementets del med omkring 770 milj. kr.

Reellt innebär de under elfte huvudtiteln redovisade anslagsbehoven en ökning i förhållande till anslagen för motsvarande ändamål på riksstaten för innevarande budgetår med ca 143 milj. kr.

Beträffande överståthållarämbetet och landsstaten föreslås anslagsökning med i runt tal 26 milj. kr., varav 4,4 milj. kr. av icke-automatisk natur. Bl. a. upptages i avlöningsstaten för överståthållarämbetet ett belopp av 0,5 milj. kr. för att möjliggöra en etappvis beräknad förstärkning av ämbetets skatteavdelning. I syfte att förbättra taxeringskontrollen, inkl. varuskattekontrollen förordas en fortsatt utbyggnad av taxeringsväsendet inom länsstyrelserna. Ett 100-tal nya tjänster föreslås skola inrättas.

Upprätthållandet av hög och jämn sysselsättning med god balans på arbetsmarknaden kräver energiska insatser från det allmännas sida. De rörlighetsstimulerande åtgärderna inriktas liksom tidigare dels på att underlätta geografiska förflyttningar, dels på att möjliggöra yrkesmässig rörlighet. Anslaget för omskolning beräknas öka med 10 milj. kr. till 135 milj. kr. och kostnaderna för respenning, starthjälp och familjebidrag med 5 milj. kr. till 14 milj. kr. I denna beräkning ingår kostnad för en höjning av starthjälpsbeloppet från 300 till 500 kr. Insatserna för de handikappades sysselsättning fortsätter att intensifieras. Detta sker dels genom att hälften av arbetsmarknadsverkets personalökning tillföres arbetsvården, dels genom en fortsatt ökning av de särskilda beredskapsarbetena för handikappade. I vilken omfattning beredskapsarbeten behöver bedrivas nästa budgetår kan f. n. inte beräknas med någon säkerhet. Hela anslaget för sysselsättningspolitiska åtgärder beräknas till 300 milj. kr., varav 250 milj. kr. för beredskapsarbeten. Av utgifterna för beredskapsarbeten beräknas 170 milj. kr. avräknas mot automobilskattemedlen.

Bostadsbyggnadsprogrammet, som för innevarande budgetår omfattar 75 000 lägenheter och som föreslås utvidgat till 87 000 lägenheter, beräknas för vart och ett av åren 1963 och 1964 till 85 000 lägenheter.

Beträffande räntesubventionerna för bostäder föreslås en partiell avveckling. För helt år uppkommer på grund härav en besparing av ca 75 milj. kr. på driftbudgeten. Besparingen uppkommer dock först under budgetåret 1964/65. Räntesänkningarna under år 1962 beräknas emellertid medföra en automatisk minskning av utgifterna för räntebidrag med 60 milj. kr. under nästa budgetår.

För ordningsstatspolisen föreslås en förstärkning med 40 man för att förbättra trafikövervakningen. Totalt ökar polisanslagen med cirka 20 milj. kr.

Den pågående upprustningen av civilförsvaret föreslås nästa budgetår skola fortsättas i planenlig omfattning enligt 1959 års principbeslut. Anslagen föreslås ökade med 18,4 milj. kr. till 90 milj. kr. Kostnadsramen överensstämmer med den av 1962 års försvarskommitté förordade kostnadsramen för civilförsvarets verksamhet under nästa budgetår. En fortsatt utbyggnad av utbildningsorganisationen förutsättes äga rum, så att utbild-

ningen under budgetåret uppnår full kapacitet. Materielanskaffning till den nya organisationen föreslås ske inom principbeslutets ram. Till skyddsrumsbbyggande beräknas i stort sett oförändrat belopp.

Till *civildepartementet* hänförliga anslag under driftbudgeten beräknas komma att minska med i runt tal 171 milj. kr. Förändringarna är till största delen av automatisk natur. Riksstatsförslaget upptar ej någon motsvarighet till det i gällande riksstat uppförda anslaget till täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m. på 353 milj. kr. Bortsett från nämnda anslag föreligger under tolfte huvudtiteln en ökning med ca 182 milj. kr. Den största ökningen, huvudsakligen automatisk, redovisas under pensionsväsendet med 133 milj. kr., vari dock även ingår preliminärt beräknat anslagsbehov i avvaktan på proposition med förslag till ändrade grunder för SPA-pensioneringen. Anslagen till arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggpensioneringen och arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m. föreslås uppräknade med 30 milj. resp. 15 milj. kr. Till följd av förslag till en centralisering fr. o. m. den 1 juli 1963 av beviljandet av statliga personalpensionsförmåner genom en utbyggnad av statens pensionsanstalt till ett nytt verk, statens personalpensionsverk, ökar medelsbehovet under tolfte huvudtiteln med ca 3,7 milj. kr., varvid emellertid samtidigt viss minskning beräknas ske under femte huvudtiteln ävensom i affärsverkens driftutgifter.

För *luftfartsfonden* upptages underskottet till 12,3 milj. kr., vilket är 2,7 milj. kr. mindre än för budgetåret 1962/63.

Riksgäldsfondens underskott beräknas till 820 milj. kr., vilket innebär oförändrat belopp jämfört med riksstaten för innevarande år.

Huvudtiteln *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* ökar med 287,9 milj. kr. Ökningen är till stor del betingad av att avskrivningsanslag nu ånyo beräknas för bostadsinvesteringarna, sedan tidigare reaktiverade avskrivningsmedel utnyttjats. Sammanlagt beräknas avskrivningsbehovet för bostadsinvesteringarna till 168 milj. kr. I övrigt märkes höjningar till följd av ökade investeringar under allmänna fastighetsfonden med 54,8 milj. kr. och under försvarets fastighetsfond med 42,1 milj. kr. Det nyligen antagna oljelageringsprogrammet för tiden 1963—69 innebär höjda investeringsanslag och därmed också ett ökat avskrivningsbehov med 25,6 milj. kr. Vidare kan nämnas, att höjda anslag för kreditgivning för utvecklingsändamål m. m. medför att motsvarande avskrivningsanslag ökar med 21,9 milj. kr. Å andra sidan redovisas även vissa minskningar, bl. a. under affärsverksfonderna med 17 milj. kr.

Översikt av behållningarna å riksstatsanslagen

En sammanställning över anslagsbehållningarna den 30 juni 1962 torde i detta sammanhang få lämnas och fogas som bihang till statsrådsprotokollet (*bihang 4*). För en närmare specifikation av anslagsbehållningarnas utveckling torde få hänvisas till riksrevisionsverkets budgetredovisning för budgetåret 1961/62. Sammanställningen upptar totalsummor av reserverade medel om 1 471 milj. kr. på driftbudgeten (exkl. avskrivningar) och av outnyttjade belopp om 937 milj. kr. på kapitalbudgeten. Detta innebär att an-

	Medelsbehållning (miljarder kr.) vid utgången av budgetåret									
	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61	1961 /62
Reservationer å driftbudgeten (exkl. avskrivning av nya kapitalinvesteringar)	0,88	1,15	1,26	1,27	1,28	1,07	1,12	1,14	1,41	1,47
Outnyttjade belopp å kapital- budgeten	0,70	0,81	0,61	0,48	0,50	0,55	0,56	0,77	0,98	0,94
Tillhopa	1,58	1,96	1,87	1,75	1,78	1,62	1,68	1,91	2,39	2,41
Ökning (+) resp. minskning (—) under budgetåret	—0,20	+0,38	—0,09	—0,12	+0,03	—0,16	+0,06	+0,23	+0,48	+0,02

slagsbehållningarna under budgetåret 1960/61 ökat med 63 milj. kr. på driftbudgeten och minskat med 48 milj. kr. på kapitalbudgeten. Totalt har således skett en nettoökning med 15 milj. kr. Som jämförelse lämnas även uppgifter om motsvarande anslagsbehållningar under den senaste tioårsperioden.

På *driftbudgeten* innebar reservationsmedelsutvecklingen under budgetåret 1961/62 en ökning av behållningarna på nya och fortlöpande anslag med 70 milj. kr. Den sammanlagda behållningen på dessa anslag uppgick därigenom vid utgången av budgetåret till 1 449 milj. kr. Ifråga om anslag, som anvisats t. o. m. budgetåret 1960/61, s. k. äldre anslag, inträdde däremot en minskning med 7 milj. kr.

Beträffande utvecklingen under de huvudtitlar som uppvisar mera betydande reservationsmedelsbehållningar kan följande nämnas. Under tredje huvudtiteln redovisas en ökning av reservationsmedelsbehållningarna med 11 milj. kr. till 15 milj. kr. Ökningen hänförde sig praktiskt taget helt till anslaget till bidrag till internationell hjälpverksamhet. Fjärde huvudtiteln uppvisar en ökning med 55 milj. kr. till 631 milj. kr., varav 310 milj. kr. faller på de till anskaffning av flygmateriel samt till luftförsvarsrobot anvisade anslagen. Reservationsmedelsbehållningen under femte huvudtiteln ökade med 79 milj. kr. från 68 milj. kr. till 147 milj. kr. Huvuddelen av denna ökning hänförde sig till anslaget till vissa sysselsättningspolitiska åtgärder. Den under sjätte huvudtiteln kvarstående reservationen ökade med 21 milj. kr. till 396 milj. kr., varav 392 milj. kr. hänför sig till de kalenderårsvis beräknade anslagen till väg- och vattenbyggnadsväsendet. Nionde huvudtiteln uppvisar en minskning av reservationsmedelsbehållningarna med 127 milj. kr. till 83

milj. kr. Praktiskt taget hela minskningen hänförde sig till anslagen för särskilt stöd åt det mindre jordbruket samt för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. Av budgettekniska skäl anvisas från och med budgetåret 1962/63 medel för ifrågavarande ändamål som förslagsanslag, varför den vid utgången av budgetåret 1961/62 kvarstående reservationen i sin helhet tillfördes budgetutjämningsfonden. Under elfte huvudtiteln redovisas en ökning av reservationsmedelsbehållningarna med 22 milj. kr., varav 14 milj. kr. hänförde sig till det till engångsanskaffning av materiel inom civilförsvaret anvisade anslaget. Av den kvarstående reservationen under elfte huvudtiteln på totalt 110 milj. kr. redovisas 70 milj. kr. under civilförsvaret och 40 milj. kr. under hälso- och sjukvården.

För innevarande budgetår beräknades i propositionen 1962: 150, att behållningarna å reservationsanslagen skulle komma att minska med 150 milj. kr. Nu gjorda beräkningar innebär ett antagande om en minskning med 100 milj. kr.

För budgetåret 1963/64 torde man kunna räkna med att reservationsmedelsbehållningarna minskar med ytterligare 100 milj. kr.

För kapitalbudgetens anslag innebar förändringarna under budgetåret 1961/62 en minskning av medelsbehållningarna med 48 milj. kr. Behållningarna på nya och fortlöpande anslag ökade med 20 milj. kr., och behållningarna på äldre anslag minskade med 68 milj. kr. Beträffande utvecklingen under de olika fonderna kan i huvudsak nämnas följande. Anslagsbehållningarna under affärsverksfonderna uppvisade en nettominskning med 17 milj. kr. Behållningen under statens vattenfallsverks fond minskade med 15 milj. kr. En minskning med 27 milj. kr. under det till kraftverksbyggnader anvisade anslaget utgjorde därvid den dominerande förändringen, som motvägdes av öknings under andra anslag. Televerkets fond uppvisade en minskning med 5 milj. kr., som uppvägdes av en lika stor ökning under statens järnvägars fond. Under luftfartsfonden uppkom en minskning av anslagsbehållningen med 8 milj. kr., som helt hänförde sig till anslaget till utbyggnad av storflygplats. Övriga större förändringar av anslagsbehållningarna uppkom under fonden för statens aktier, försvarets fonder och fonden för låneunderstöd. Förändringarna under fonden för statens aktier hänförde sig till ett äldre anslag, nämligen det till teckning av aktier i Aktiebolaget Aerotransport år 1960/61 anvisade anslaget. Under försvarets fonder uppkom en minskning i anslagsbehållningarna på 13 milj. kr., medan fonden för låneunderstöd uppvisade en ökning med 15 milj. kr.

I propositionen 1962: 150 beräknades det samlade beloppet av kvarstående anslagsbehållningar komma att minska med 100 milj. kr. under innevarande budgetår. De förnyade kalkyler som gjorts ger inte anledning att frånga resultatet av dessa beräkningar.

För budgetåret 1963/64 synes det sannolikt att anslagsbehållningarna inte kommer att undergå någon mera betydande ändring.

Översikt av riksrevisionsverkets inkomstberäkning

Beräkningen av inkomsterna på driftbudgeten under innevarande och nästkommande budgetår bygger på en bedömning av den ekonomiska utvecklingen i Sverige fram t. o. m. de första månaderna av år 1964. Härvid har riksrevisionsverket utgått från ett antagande om ytterligare någon produktionsökning och fortsatt hög sysselsättningsnivå under 1963 och första halvåret 1964.

Enligt det nu beräknade utfallet för *budgetåret 1962/63* skulle inkomsterna på driftbudgeten komma att uppgå till 19 729 milj. kr. Detta överstiger det i riksstaten upptagna beloppet med 523 milj. kr. Härav faller 400 milj. kr. på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. och 100 milj. kr. på bensinskattetiteln.

För *budgetåret 1963/64* beräknas inkomsterna till 19 777 milj. kr. Detta innebär en ökning med 571 milj. kr. i förhållande till gällande riksstat och med 48 milj. kr. jämfört med det nu beräknade utfallet. Bakom denna ökningssiffra ligger relativt betydande ökningarna och minskningar av olika titlar. Totalt uppgår ökningsposterna till 467 milj. kr. och minskningsposterna till 419 milj. kr. De största ökningarna faller på den allmänna varuskratten med 100 milj. kr., på automobilskattemedlen med 90 milj. kr. och på skatten å sprit med 50 milj. kr. Minskningen faller nästan helt på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Trots en uppgång i preliminärskatteflödet med ca 1 000 milj. kr. förutses sålunda nettoinkomsten på titeln till följd av ökade utbetalningar av kommunalskattemedel och överskjutande skatt komma att nedgå med 400 milj. kr.

Följande sammanställning visar resultatet av riksrevisionsverkets beräkningar. Utfallet för budgetåret 1961/62 och de i gällande riksstat upptagna beloppen har medtagits som jämförelse.

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
milj. kr.						
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	8 277	8 200	8 600	8 200	+ 323	— 400
Övrig skatt å inkomst, förmögen- het och rörelse.	343	334	373	354	+ 30	— 19
Automobilskattemedel	1 227	1 480	1 575	1 665	+ 348	+ 90
Tullar och acciser	6 552	7 544	7 524	7 821	+ 972	+ 297
Uppbörd i statens verksamhet . .	245	257	268	276	+ 23	+ 8
Diverse inkomster	370	327	333	346	— 37	+ 13
Statens affärsverksfonder	415	433	395	415	— 20	+ 20
Övriga kapitalfonder	578	631	661	700	+ 83	+ 39
Summa inkomster	18 007	19 206	19 729	19 777	+ 1 722	+ 48

En sammanfattande redogörelse för riksrevisionsverkets beräkningar lämnas i det följande. Härvid beröres endast de poster som på grund av sin storlek eller av andra skäl är av intresse. I övrigt får hänvisas till det vid denna bilaga fogade bihang 1.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Nettoinkomsten på denna titel framkommer som skillnaden mellan de inkomster och utgifter som redovisas över titeln. Inkomsterna utgöres i första hand av preliminär skatt, som till större delen i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. De mest betydande utgiftsposterna är utbetalningarna av kommunalskattemedel och av överskjutande skatt.

Som underlag för sin bedömning av inkomsterna under titeln lämnar riksrevisionsverket inledningsvis en redogörelse för den antagna inkomstutvecklingen för fysiska personer och aktiebolag.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 86 procent av de *fysiska personernas* sammanräknade nettoinkomster, ökade verksamhetsåret 1961 med 10,3 procent i förhållande till 1960. För 1962 finner riksrevisionsverket en ökning med ca 10 procent sannolik. Beträffande övriga förvärvskällor, för vilka statistiskt material nästan helt saknas, räknar riksrevisionsverket med att de sammanlagda inkomsterna i stort sett kommer att vara av samma storlek vid 1963 års taxering som vid 1962 års. Sammanfattningsvis finner ämbetsverket med hänvisning bl. a. till höjningen av gränsen för deklarationsskyldigheten till 2 400 kr., att kalkylerna pekar på en ökning av fysiska personers deklarerade inkomster med omkring 7 procent mellan verksamhetsåren 1961 och 1962.

Vad gäller utvecklingen under 1963 anför riksrevisionsverket, att en viss fortsatt löneglidning, ehuru mindre än föregående år, förefaller sannolik samt att någon ökning av antalet anställda också kan väntas. Totalt har ämbetsverket ansett sig böra räkna med ungefär samma ökning av de deklarerade inkomsterna som under verksamhetsåret 1962. För inkomstutvecklingen under de första månaderna 1964 har riksrevisionsverket schablonmässigt räknat med en stegring med 4 procent.

Aktiebolagens taxerade inkomster steg med 5 procent från 1961 till 1962 års taxering. Den av riksrevisionsverket gjorda enkäten beträffande de förväntade inkomsterna vid 1963 års taxering tyder på att flertalet bolag förutser en nedgång av de taxerade inkomsterna. Ämbetsverket har ansett sig böra räkna med i stort sett oförändrade bolagsinkomster vid 1963 och 1964 års taxeringar.

Med utgångspunkt i de nu redovisade antagandena om fysiska personers och bolags inkomster har riksrevisionsverket uppskattat de behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för *budgetåret 1962/63* till 8 600 milj. kr., vilket i förhållande till utfallet 1961/62 innebär en ökning med drygt 300 milj. kr. Denna jämförelse påverkas emellertid av de under år 1962 övergångsvis gällande formerna för utbetalningen av skatteersättningen till kommunerna i anledning av 1961 års ortsavdragsreform

(prop. 1962: 69). Övergångsvis utbetalades ersättningen från inkomstskattetiteln, varför denna budgetåret 1961/62 belastades med ett belopp av 140 milj. kr. Vid avräkningen med kommunerna i november 1962 reducerades då utgående förskott med hela det belopp om 282 milj. kr., som kommunerna tidigare under året uppburit till följd av att förskotten baserats på de under 1961 gällande lägre ortsavdragen. Detta innebär således att inkomstskattetiteln under 1962/63 tillfördes ett belopp som delvis var hänförligt till ett tidigare budgetår. Vid en jämförelse bör därför utfallssiffran för budgetåret 1961/62 ökas med ett belopp av 140 milj. kr. och det beräknade utfallet för 1962/63 minskas med motsvarande belopp. I så fall skulle utfallet 1961/62 ha blivit 8 417 milj. kr. och 1962/63 beräknas till 8 480 milj. kr. Ökningen av titelns inkomster skulle således utgöra 63 milj. kr.

För budgetåret 1963/64 räknar riksrevisionsverket med en nedgång i de behållna inkomsterna på titeln med 400 milj. kr. Förutom de ökade utbetalningarna av kommunalskattemedel är härvid av betydelse att medan överskjutande och kvarstående skatt ungefär väntas balansera 1962/63 den överskjutande skatten beräknas överstiga den kvarstående med ca 400 milj. kr. 1963/64. Detta beror bl. a. på att skattetabeller hänförliga till tidigare gällande högre skattesatser tillämpades första uppbördsterminen uppbördsåret 1962—63. Följande tabell visar utvecklingen av inkomstskattetiteln budgetåren 1961/62—1963/64.

Inkomstskattetitels utveckling under budgetåren 1961/62—1963/64; milj. kr.

	Utfall 1961/62	Beräknat		Förändring	
		1962/63	1963/64	1961/62— 1962/63	1962/63— 1963/64
Inkomstskattetiteln	8 277	8 620	8 200	+ 343	— 420
<i>Inkomster</i>	<i>16 220</i>	<i>17 540</i>	<i>18 520</i>	<i>+ 1 320</i>	<i>+ 980</i>
därav prelliminärskatt	14 455	15 580	16 610	+ 1 125	+ 1 030
kvarstående skatt ..	974	1 080	910	+ 106	— 170
övriga inkomster....	791	880	1 000	+ 89	+ 120
<i>Utgifter</i>	<i>7 943</i>	<i>8 920</i>	<i>10 320</i>	<i>+ 977</i>	<i>+ 1 400</i>
därav kommunalskattemedel	5 748	6 350	7 330	+ 602	+ 980
överskjutande skatt.	1 024	1 130	1 300	+ 106	+ 170
övriga utgifter.....	1 171	1 440	1 690	+ 269	+ 250

Beträffande transaktionerna över *fonden för reglering av utbetalningar* av kommunalskattemedel räknar riksrevisionsverket för budgetåret 1962/63 med en nettoavsättning av 425 milj. kr. mot i riksstaten upptagna 400 milj. kr. För budgetåret 1963/64 beräknas en nettoåterföring ske med 250 milj. kr.

Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Som framgår av den följande sammanställningen härrör inkomsterna på denna post huvudsakli-

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
milj. kr.						
Arvsskatt och gåvoskatt	118	115	140	120	+ 22	— 20
Lotterivinstskatt	82	84	85	87	+ 3	+ 2
Omsättnings- och expedi- tionsstämplar m. m.	119	115	124	126	+ 5	+ 2
Övrigt	24	20	24	21	—	— 3
Summa	343	334	373	354	+ 30	— 19

gen från inkomsttitlarna arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt och omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.

Anledningen till den föreslagna uppräknningen av inkomsterna under titeln arvsskatt och gåvoskatt 1962/63 med 25 milj. kr. i förhållande till gällande riksstat är väsentligen att man ansett sig böra räkna med en förhållandevis bred marginal för onormalt stora engångsbelopp. Inkomsterna av lotterivinstskatt har för budgetåret 1963/64 uppförts med 87 milj. kr. under förutsättning att det särskilda lotteriet för teater och konst kommer att anordnas. Vid uppskattningen av inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. för budgetåret 1963/64 har hänsyn inte tagits till den inverkan som de av utredningen för översyn av lösen och stämpelförordningarna föreslagna ändringarna av vissa ansöknings- och expeditionsavgifter eventuellt kan få på inkomstutfallet. Ändringarna har av utredningen beräknats medföra en stegring av statsverkets stämpeluppbörd med drygt 15 milj. kr. för helt år räknat.

Under denna rubrik faller jämväl inkomsttiteln skogsvårdsavgifter. Riksrevisionsverket har för 1962/63 uppskattat inkomsterna under denna titel till 10,2 milj. kr. och föreslår, i avvaktan på beslut om promilletalets storlek, att de för 1963/64 uppföres med oförändrat belopp.

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
	milj. kr.					
Fordonsskatt.....	443	480	475	505	+ 32	+ 30
Bensin- och brännoljeskatt	784	1 000	1 100	1 160	+ 316	+ 60
Summa automobilskattemedel	1 227	1 480	1 575	1 665	+ 348	+ 90

Automobilskattemedel. Riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna under ifrågavarande titlar framgår av närmast föregående sammanställning.

Den förutsedda starka ökningen av inkomsterna under titeln bensin- och brännoljeskatt 1962/63 kan hänföras till såväl höjda skattesatser för bensin och brännolja som ett tillfälligt skattebortfall 1961/62 till följd av ändrat uppbördsförfarande.

Tullar och acciser. Inkomsterna under denna post väntas, som framgår av följande sammanställning, stiga med inemot en miljard kr. från 1961/62 till 1962/63 och med ca 300 milj. kr. under 1963/64. Den starka ökningen mellan de båda förstnämnda budgetåren faller väsentligen på den allmänna varuskatten. Dennas ökning sammanhänger med höjningen av skattesatsen från 4 till 6 procent fr. o. m. 1962 samt med ökad omsättning. För nästa budgetår beräknas den allmänna varuskatten stiga med ytterligare 100 milj. kr. I övrigt faller ökningen på inkomsttitlarna skatt å sprit med 50 milj. kr., på tullmedel och tobaksskatt med vardera 35 milj. kr. samt på energiskatten med 30 milj. kr. I samband med sin redovisning av beräkningarna av inkomsterna under sistnämnda titel anför riksrevisionsverket att vattenfallsstyrelsen utreder en sänkning av krafttaxorna och att en sådan möjligen skulle genomföras vid årsskiftet 1962/63. Riksrevisionsverket har emellertid i inkomstberäkningen förutsatt oförändrade taxor för elektrisk kraft.

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
	milj. kr.					
Tullmedel	856	900	890	925	+ 34	+ 35
Allmän varuskatt	1 941	2 700	2 700	2 800	+ 759	+ 100
Särskilda varuskatter	367	380	395	415	+ 28	+ 20
Omsättningsskatt å motorfordon	210	205	220	230	+ 10	+ 10
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	57	50	35	37	— 22	+ 2
Skatt å kaffe	28	28	28	29	—	+ 1
Tobaksskatt	965	1 000	1 000	1 035	+ 35	+ 35
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti- handelsbolag	20	20	20	20	—	—
Rusdrycksförsäljningsmedel av detalj- handelsbolag	33	34	34	35	+ 1	+ 1
Skatt å sprit	1 219	1 300	1 275	1 325	+ 56	+ 50
Skatt å vin	107	120	112	120	+ 5	+ 8
Skatt å malt- och läskedrycker	183	185	180	185	— 3	+ 5
Statlig nöjesskatt	23	22	25	25	+ 2	—
Energiskatt	543	600	610	640	+ 67	+ 30
Summa tullar och acciser	6 552	7 544	7 524	7 821	+ 972	+ 297

Uppbörd i statens verksamhet. Inkomsterna under denna rubrik uppgick budgetåret 1961/62 till 245 milj. kr. För innevarande budgetår beräknas nu inkomsterna till 268 milj. kr., vilket är en ökning i förhållande till gällande riksstat med ca 10 milj. kr. För budgetåret 1963/64 beräknas inkomsterna till 276 milj. kr.

Förrättningsavgifterna vid bilinspektionen har upptagits med 5 milj. kr. 1963/64 under förutsättning att bilinspektionens arbetsuppgifter förblir oförändrade och att trafik kortskravet icke utvidgas att omfatta även icke yrkesmässig trafik. Riksrevisionsverket förordar att de två riksstatstitlarna bidrag till bank- och fondinspektionen och bidrag till sparbanksinspektionen, vilka bägge är hänförliga till specialbudgeter, sammanslås till en riksstatstitel med benämningen bidrag till bankinspektionen. Med avvikelse från vad bankinspektionen föreslagit förordar riksrevisionsverket att nämnda titel icke skall omfatta den nuvarande inkomsttiteln bidrag för revision av sparbankerna, vilken enligt riksrevisionsverkets förslag alltså bör behållas som en särskild inkomsttitel. Inkomsterna på den föreslagna titeln bidrag till bankinspektionen uppskattas av riksrevisionsverket för 1963/64 i avvaktan på ställningstagande till förslaget om höjda bidragssatser till 1,05 milj. kr. Titeln bidrag för revision av sparbankerna föreslås av riksrevisionsverket för 1963/64 uppförd med 530 000 kr. Inkomsterna under titeln bidrag till försäkringsinspektionen föreslås av riksrevisionsverket under förutsättning av bifall till försäkringsinspektionens framställning om högre bidragssatser för 1963/64 uppförd med 1,67 milj. kr. I enlighet med förslag av chefen för statens biografbyrå föreslår riksrevisionsverket, att inkomsttiteln avgifter för granskning av biografbilder erhåller benämningen avgifter för granskning av biograffilm. Inkomsterna av avgifter för växtskyddsinspektion m.m. föreslås av riksrevisionsverket, under förutsättning att växtskyddsanstaltens förslag till ändrade växtskyddsavgifter genomföres, för 1963/64 uppförda med 920 000 kr. Inkomsttiteln avgifter vid köttbesiktning föreslås i avvaktan på beslut i taxefrågan uppförd med 4,4 milj. kr. 1963/64. Med anledning av att samtliga inkomster hos centrala sjukvårdsberedningen fr.o.m. innevarande budgetår skall tillföras riksstatens inkomstsida föreslår riksrevisionsverket att inkomsterna för budgetåret 1963/64 i enlighet med vad som förutsattes av 1962 års riksdag redovisas på särskild uppbördstitel, förslagsvis benämnd inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen och uppförd med 11 000 kr.

Diverse inkomster. De beräknade inkomsterna anges i följande sammanställning.

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
	milj. kr.					
Bötesmedel	35	37	37	40	+ 2	+ 3
Totalisatormedel	56	55	60	63	+ 4	+ 3
Tipsmedel	97	100	100	105	+ 3	+ 5
Lotterimedel	114	115	116	118	+ 2	+ 2
Övriga diverse inkomster ..	68	20	20	20	— 48	—
Summa diverse inkomster	370	327	333	346	— 37	+ 13

Statens affärsverksfonder. Resultatet av riksrevisionsverkets beräkningar framgår av följande sammanställning.

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
milj. kr.						
Postverket.....	1	13	15	15	+ 14	—
Televerket.....	130	130	110	120	— 20	+ 10
Statens vattenfallsverk.....	239	250	250	260	+ 11	+ 10
Domänverket.....	45	40	20	20	— 25	—
Statens affärsverksfonder	415	433	395	415	— 20	+ 20

Postverkets inkomster utgjorde 1961/62 646 milj. kr. och driftkostnaderna 642 milj. kr., varför överskottet uppgick till 4 milj. kr. För budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknas inkomsterna till 746 respektive 791 milj. kr. och utgifterna till 731 respektive 777 milj. kr. Överskotten skulle således uppgå till 15 respektive 14 milj. kr. Härvid har generalpoststyrelsen förutsett Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens framställning om höjning av ersättningen avseende utbetalade folkpensions- och barnbidragsanvisningar. Någon beräkning av kostnaderna för den fr. o. m. 1963 gällande riskförsäkringen vid dödsfall för tjänstemännen har icke ansetts kunna göras. Riksrevisionsverket har uppfört överskotten budgetåren 1962/63 och 1963/64 med 15 milj. kr. vardera budgetåret.

Inkomsterna av televerket utgjorde 1961/62 1 334 milj. kr. medan utgifterna uppgick till 1 171 milj. kr. Överskottet var således 163 milj. kr. För budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknas inkomsterna till 1 441 respektive 1 540 milj. kr. och utgifterna till 1 308 respektive 1 421 milj. kr. Överskotten skulle sålunda uppgå till 133 respektive 119 milj. kr. Alltsedan 1954/55 har en extra avsättning till värdeminskningskonto gjorts med belopp motsvarande en del av den inkomstökning för televerket som uppstått genom de höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. För budgetåret 1963/64 har denna avsättning av telestyrelsen upptagits med 15 milj. kr. eller samma belopp som 1962/63. Efter avdrag för överskotten av inkomster av ljudradio- och televisionsradiolicenser, vilka inte inlevereras till statskontoret utan balanseras i räkenskaperna, uppskattas överskotten till 108 respektive 118 milj. kr. och beräknas av riksrevisionsverket till 110 respektive 120 milj. kr.

Inkomsterna av statens vattenfallsverk utgjorde 1961/62 653 milj. kr. medan driftkostnaderna uppgick till 391 milj. kr. Överskottet uppgick således till 262 milj. kr., varav 239 milj. kr. inlevererats till statsverket under 1961/62. För budgetåren 1962/63 och 1963/64 uppskattas inkomsterna till 690 respektive 715 milj. kr. och driftkostnaderna till 440 respektive 455 milj. kr. Överskotten skulle sålunda utgöra 250 respektive 260 milj. kr.

Domänverkets räkenskapsår är kalenderår. Kalenderåret 1961 uppgick inkomsterna till 544 milj. kr. och driftkostnaderna till 500 milj. kr. Överskottet var således 44 milj. kr., vilket belopp utgjorde domänverkets inleverans budgetåret 1961/62. För budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknas inkomsterna till 20 milj. kr.

För statens järnvägar är ingen inkomsttitel uppförd för innevarande budgetår. Inte heller för budgetåret 1963/64 förutses något överskott.

Övriga kapitalfonder. Riksrevisionsverkets beräkning har sammanställts i följande tablå.

	1961/62 utfall	1962/63		1963/64	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1961/62 till ny beräk- ning 1962/63	ny be- räkning 1962/63 till 1963/64
	milj. kr.					
Riksbanksfonden	50	50	50	50	—	—
Statens allmänna fastighets- fond	30	28	28	34	— 2	+ 6
Försvarets fonder	37	38	38	42	+ 1	+ 4
Statens utlåningsfonder	256	299	304	334	+ 48	+ 30
Fonden för låneunderstöd . . .	17	16	15	14	— 2	— 1
Fonden för statens aktier . . .	69	80	105	105	+ 36	—
Statens pensionsfonder	75	75	76	77	+ 1	+ 1
Diverse kapitalfonder	44	45	45	44	+ 1	— 1
Summa övriga kapitalfonder	578	631	661	700	+ 88	+ 39

Beträffande inkomster av statens utlåningsfonder föreslår riksrevisionsverket att lånefonden för bostadsbyggande för budgetåret 1963/64 uppföres med 310 milj. kr. Inkomsterna på titeln fonden för statens aktier domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastning på i fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Svenska tobaksaktiebolaget, Sveriges kreditbank aktiebolag, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktiebolaget Tipstjänst. Från inkomsterna på fonden avgår avsättning av statens vinst för stöd till industriellt forskningsarbete. Avsättningen uppskattas för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64 till 25 milj. kr. Under inkomstititeln diverse kapitalfonder har riksrevisionsverket förutsatt att fr. o. m. budgetåret 1963/64 en särskild av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap förvaltd kapitalfond, förslagsvis benämnd fonden för oljelagringsanläggningar, inrättas för redovisning av de oljelagringsanläggningar, som för närvarande redovisas av väg- och vattenbyggnadsverket. Fondens avkastning för budgetåret 1963/64 kan vid en normalräntesats av 5 procent beräknas till 1,8 milj. kr.

Riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsternas utveckling på längre sikt

Riksrevisionsverket redovisar i en bilaga till sin inkomstberäkning en PM angående statsinkomsternas utveckling under budgetåren 1964/65—1966/67. Inledningsvis framhåller ämbetsverket att utvecklingen av statsinkomsterna i första hand är beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen, för vilken på längre sikt endast schablonmässiga antaganden kan göras.

Sambandet med den allmänna ekonomiska utvecklingen är särskilt utpräglat för titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* Varje procents höjning av skatteunderlaget kan beräknas medföra en ökning i de påförda statsskatterna med drygt 100 milj. kr.

De påförda beloppen av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter beräknas av riksrevisionsverket vid ett schablonmässigt antagande om en fyraprocentig ökning av skatteunderlaget vid 1965—1967 års taxeringar uppgå till följande belopp i milj. kr.

Taxeringsår				
1963	1964	1965	1966	1967
7 640	8 280	8 610	9 070	9 540
+ 640	+ 330	+ 460	+ 470	

I en kommentar till sammanställningen har riksrevisionsverket anförut följande.

Genom uppbördstekniska förhållanden kan betydande skillnader förekomma mellan de påförda skatterna och de kassamässiga inkomsterna på skatttiteln under budgetåret. I detta sammanhang kan främst nämnas efter-

släpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som blir speciellt märkbar vid större förändringar av skatteunderlaget. En antagen stegring av skatteunderlaget under budgetåren 1964/65—1966/67 med 4 procent skulle innebära, att inkomsterna på titeln skulle uppgå till 8 500 miljoner kronor under budgetåret 1964/65. Budgetåret 1965/66 skulle de kassamässiga intäkterna på titeln uppgå till 9 200 miljoner kronor och under budgetåret 1966/67 till 9 800 miljoner kronor.

Beträffande *övriga inkomstittlar* bygger riksrevisionsverkets beräkningar på antaganden om en fortsatt ökning av nationalprodukten och dess komponenter i ungefär samma takt som hittills genomsnittligt under efterkrigstiden vid i stort sett stabil prisnivå. För vissa titlar såsom allmän varuskatt, tullmedel och i viss mån affärsverksfonderna råder ett nära samband mellan intäkter och den löpande ekonomiska utvecklingen. Riksrevisionsverket betonar därför att också tämligen små förändringar i utvecklingstakten för nationalprodukten och dess komponenter kan ge utslag i dessa intäkter.

Följande sammanställning anger de beräknade inkomstbeloppen enligt nyss gjorda antaganden.

Statsinkomsternas utveckling under budgetåren 1961/62—1966/67 enligt riksrevisionsverkets beräkningar; milj. kr.

	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67
Inkomstskattetiteln	8 277	8 600	8 200	8 500	9 200	9 800
Övriga inkomstittlar	9 730	11 129	11 577	12 082	12 567	13 052
Summa inkomster	18 007	19 729	19 777	20 582	21 767	22 852
Årlig förändring.....	+ 1 722	+ 48	+ 805	+ 1 185	+ 1 085	

Investeringsplan för budgetåret 1963/64

Vid 1944 års riksdag beslöts (statsverksprop. 1944: kapitalbudgeten: investeringsplan; rskr 45; prop. 276; rskr 464), att kapitalbudgeten skulle fr. o. m. budgetåret 1944/45 erhålla en ändrad utformning av i huvudsak följande innebörd.

För varje statlig kapitalfond fastställes årligen en investeringsstat, på vars ena sida redovisas beloppet av den sammanlagda bruttoinvesteringen i fonden enligt av riksdagen fattade anslagsbeslut och på vars andra sida upptages dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonden (årsavskrivning), dels avskrivningsmedel anvisade över riksstaten (grundavskrivning), dels övriga för investering disponibla kapitalmedel, dels ock i förekommande fall bidrag från särskilda fonder eller kommuner till investeringsföretagens genomförande. Saldot mellan dessa poster anger det nettotillskott av kapitalmedel som erfordras för de beslutade bruttoinvesteringarnas genomförande och betecknas investeringsbemyndigande. Investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna sammanställs till en investeringsplan, vars summa, sedan avdrag skett för återbetalning av kapitalmedel över fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster och i förekommande fall även från andra fon-

der, utvisar den totala nettoinvesteringen av lånemedel, som erfordras för genomförande av samtliga de av riksdagen beslutade investeringarna. Investeringsplanen utgör kapitalbudgetens utgiftssida enligt riksstaten. På kapitalbudgetens inkomstsida upptages under beteckningen lånemedel en balanspost med samma belopp som investeringsplanens slutsumma. I specifikationerna till riksstaten upptages för kapitalbudgetens del nämnda inkomsttitel, efter angivna grunder upprättade investeringsstater för samtliga kapitalfonder samt fullständiga anslagsspecifikationer till investeringsplanen.

I samband med ifrågavarande omläggning överflyttades redovisningen mot riksstaten av kapitalbudgetanslagen från riksgäldskontoret till de fondförvaltande myndigheterna. Dessa ålades att vid genomförande av investeringarna i första hand anlita avskrivningsmedel och övriga inom respektive fonder disponibla kapitalmedel och att först när dessa förbrukats utnyttja investeringsbemyndigandena för rekvisition av lånemedel från riksgäldskontoret.

Förslag framlägges denna dag om avlåtande till riksdagen av framställningar om investeringsanslag under olika kapitalfonder med följande totala belopp.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	7 000 000	
B. Televerkets fond	437 000 000	
C. Statens järnvägars fond	312 000 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	430 000 000	
E. Domänverkets fond	314 000	1 186 314 000
II. Luftfartsfonden		7 500 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		258 645 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	257 425 000	
B. Försvarets fabriksfond	13 800 000	271 225 000
V. Statens utlåningsfonder		804 733 000
VI. Fonden för låneunderstöd		170 062 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		41 900 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond	51 000 000	
B. Jordfonden	6 000 000	57 000 000
Summa kr.		2 797 379 000

För genomförandet av de i föregående sammanställning upptagna investeringarna å tillhopa 2 797 milj. kr. skall såsom inledningsvis framhållits i första hand anlitas dels de avskrivningsanslag för ifrågavarande investeringar som i annat sammanhang denna dag äskas å driftbudgeten, dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonderna och dels övriga å fonderna disponibla

kapitalmedel. Avskrivningsmedlen å riksstatsförslagets driftbudget uppgår till 668 milj. kr. Enligt från de fondförvaltande myndigheterna lämnade uppgifter kan avskrivningsmedlen inom de å riksstatsförslagets investeringsstater upptagna fonderna uppskattas till sammanlagt 860 milj. kr. Övriga kapitalmedel, som beräknas inflyta genom återbetalningar å lån m. m. under de å riksstatsförslagets investeringsstater uppförda fonderna, upptages till sammanlagt 31 milj. kr. Det sistnämnda beloppet faller huvudsakligen å fonden för låneunderstöd. Sammanlagt skulle alltså för investeringarnas genomförande i första hand stå till förfogande ($668 + 860 + 31 =$) 1 559 milj. kr. Den närmare fördelningen av nämnda belopp å de olika i investeringsstaterna upptagna fonderna framgår av följande sammanställning.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	7 401 000	
B. Televerkets fond	337 200 000	
C. Statens järnvägars fond	224 500 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	205 000 000	
E. Domänverkets fond	1 000	774 102 000
II. Luftfartsfonden		6 441 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		153 811 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	218 599 000	
B. Försvarets fabriksfond	3 951 000	222 550 000
V. Statens utlåningsfonder		185 040 000
VI. Fonden för låneunderstöd		166 018 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		7 000 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond		44 100 000
Summa kr.		1 559 062 000

Med ledning av dessa uppgifter kan investeringsbemyndigandena preliminärt beräknas till de belopp som framgår av följande

Förslag till investeringsplan för budgetåret 1963/64

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	— 401 000	
B. Televerkets fond	99 800 000	
C. Statens järnvägars fond	87 500 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	225 000 000	
E. Domänverkets fond	313 000	412 212 000

II. Luftfartsfonden		1 059 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		104 834 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	38 826 000	
B. Försvarets fabriksfond	9 849 000	48 675 000
V. Statens utlåningsfonder		619 693 000
VI. Fonden för låneunderstöd		4 044 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		34 900 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond	6 900 000	
B. Jordfonden	6 000 000	12 900 000
	Säger	1 238 317 000

Avgår kapitalåterbetalning:

Oreglerade kapitalmedelsförluster	1 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning	124 420 000	125 420 000
	Summa kr.	1 112 897 000

Det såsom övrig kapitalåterbetalning i investeringsplanen upptagna beloppet 124 420 000 kr. utgöres av dels återbetalningar å fonden för kreditgivning till utlandet med ett belopp av tillhoppa 103,6 milj. kr., vilket av riksgäldskontoret beräknas inflyta under nästa budgetår i enlighet med kända lånevillkor och amorteringsplaner, och dels återbetalningar å vissa lånefonder med ett sammanlagt belopp av 20,8 milj. kr. Det må tilläggas, att i budgetredovisningen kommer dessa återbetalningar, i den mån outnyttjade belopp å investeringsanslagen fortfarande finnes, att redovisas bland investeringsstaterna.

Slutlig beräkning av investeringsplanen bör anstå i avvaktan på de definitiva åskanden av investeringsanslag som kan komma att framläggas under riksdagens lopp.

Stater innefattande specifikation till de sålunda angivna bemyndigandena torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *bilaga 2*.

Det torde böra erinras om att det i investeringsplanen beräknade lånemedelsbehovet på grund av gällande principer för riksstatens uppställning är av formell innebörd.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avvaktan på särskild proposition i ämnet beräkna investeringsplanen för budgetåret 1963/64 jämte därtill fogade stater i enlighet med här framlagda förslag samt

att i riksstaten för nämnda budgetår å kapitalbudgeten beräkna en mot investeringsplanen svarande inkomstitel sålunda

Lånemedel kr. 1 112 897 000

Departementschefens beräkning av de särskilda inkomsttitlarna

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksrevisionsverkets förslag där intet annat anges i det följande.

I enlighet med gällande grunder bör, som jag tidigare framhållit, under budgetåret 1963/64 avsättning ske till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel. De avsatta medlen bör särredovisas på budgetutjämningsfonden. Å andra sidan bör enligt samma grunder återföring från budgetutjämningsfonden ske av tidigare avsatta medel. I enlighet med riksrevisionsverkets förslag kan dessa avsättningar och återföringar beräknas resultera i en nettoåterföring av 250 milj. kr.

I sitt den 5 december 1962 avgivna betänkande (SOU 1962: 52) har 1956 års postutredning föreslagit, att generalpoststyrelsens uppgifter som central myndighet för stämpelväsendet skall överflyttas till kontrollstyrelsen. Till dess ställning tagits till denna fråga — vilket kan ske först sedan remissbehandlingen av postutredningens betänkande avslutats — torde frågan om ny lagstiftning på stämpelområdet i anledning av stämpelutredningens förslag böra anstå. Jag föreslår därför, att titeln *omsättnings- och expeditiionsstämplar m. m.* budgetåret 1963/64 uppföres med av riksrevisionsverket förordat belopp, 126 milj. kr.

Skogsvårdsavgiften har av 1962 års riksdag fastställts att för 1962 utgå efter promilletalet 1,0. I anslutning till de principer för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som antogs av 1960 års riksdag förordar jag, att skogsvårdsavgiften för år 1963 skall utgå efter oförändrat promille, 1,0. Jag hemställer i det följande härom, varvid jag beräknar inkomsterna av titeln skogsvårdsavgifter till 10,2 milj. kr.

Vattenfallsstyrelsen har med verkan fr. o. m. den 1 januari 1963 beslutat en sänkning av gällande elkrafttaxor. Sänkningen torde komma att återverka i minskande riktning på inkomsterna av *energiskatt* såväl innevarande budgetår som budgetåret 1963/64. Med hänsyn till ovissheten om verkningarna av sänkningen förordar jag emellertid, att inkomsttiteln energiskatt för budgetåret 1963/64 preliminärt uppföres med av riksrevisionsverket föreslaget belopp, 640 milj. kr.

I fråga om de under rubriken *uppbörd i statens verksamhet* upptagna inkomsttitlarna förordar jag följande. Inkomsttiteln inkomster vid matematikmaskinnämnden torde i avbidan på särskild proposition om handläggningen av vissa databehandlingsfrågor inom statsförvaltningen för 1963/64 böra uppföras med av riksrevisionsverket förordat belopp 2,5 milj. kr. I enlighet med det av riksrevisionsverket omnämnda förslaget av försäkringsinspektionen har Kungl. Maj:t numera fastställt ändrade bidragssatser. Inkomsttiteln bidrag till försäkringsinspektionen torde således böra uppföras med av riksrevisionsverket förordat belopp 1 670 000 kr. I avvaktan på ställ-

ningstagande till växtskyddsanstaltens förslag till ändrade växtskyddsavgifter torde inkomstiteln avgifter för växtskyddsinspektion m. m. budgetåret 1963/64 med avvikelse från riksrevisionsverkets förslag böra uppföras med oförändrat belopp, 1,1 milj. kr. Inkomstiteln avgifter vid köttbesiktning bör — sedan beslut i taxefrågan numera träffats — uppföras med av riksrevisionsverket föreslaget belopp, 4,4 milj. kr.

Riksrevisionsverket har för 1963/64 upptagit inkomsterna av inkomstiteln *övriga diverse inkomster* med i förhållande till riksstaten 1962/63 oförändrat belopp 20 milj. kr. De verkliga inkomsterna under denna titel utgjorde budgetåret 1961/62 68 milj. kr., varav 44 milj. kr. utgjorde återbetalning av kostnader för svenska FN-styrkor. Sådana återbetalningar torde komma att ske jämväl under budgetåren 1962/63 och 1963/64. Med anledning härav beräknar jag med avvikelse från riksrevisionsverkets förslag inkomsterna av titeln *övriga diverse inkomster* budgetåret 1962/63 till 65 milj. kr. och föreslår att de för nästa budgetår uppföres med samma belopp.

Enligt vad jag under hand inhämtat har vattenfallsstyrelsen vid beräkningen av överskotten för budgetåren 1962/63 och 1963/64 beaktat verkningarna av den nyss nämnda sänkningen av elkrafttaxorna. Jag ansluter mig därför till riksrevisionsverkets förslag beträffande beräkningen av inkomsterna under *statens affärsverksfonder*, vilket bl. a. innebär, att jag räknar med en extra avsättning till värdeminskningsskonto om 15 milj. kr. för televerket.

Frågan om inrättande av en fond för oljelagringsanläggningar torde inte hinna föreläggas 1963 års riksdag. Någon ändring av riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna under *övriga diverse kapitalfonder* bör dock inte föranledas härav. Inkomstiteln bör sålunda budgetåret 1963/64 uppföras med 20 milj. kr.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde — i enlighet med vad i det föregående nämnts — få fogas

Bihang 1: Riksrevisionsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1963/64;

Bihang 2: Preliminär nationalbudget för år 1963;

Bihang 3: Vissa tabeller till belysning av den statsfinansiella utvecklingen;

Bihang 4: Sammanställning över behållningar å riksstatsanslag.

Under åberopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksrevisionsverkets skrivelse med inkomstberäkning för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) i avvaktan på slutlig översyn av inkomstberäkningen beräkna inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1963/64 enligt den vid detta protokoll såsom *bilaga 1* fogade specifikationen;

b) medgiva, att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1963/64 för att där särredovisas; samt

c) besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1963 utgå med 1 promille.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Lars Wettergren

Bilaga 1

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1963/64

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	8 200 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i> ...	8 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	2 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	120 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> ..	87 000 000	
h) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	126 000 000	8 554 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i> ...	505 000 000	
b) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 160 000 000	1 665 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	925 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i> ..	2 800 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	415 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	230 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i> ..	37 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i> ..	29 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	1 035 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	35 000 000	
j) Skatt å sprit, <i>bevillning</i> ...	1 325 000 000	

k) Skatt å vin, <i>bevillning</i> . . .	120 000 000		
l) Skatt å malt- och läske- drycker, <i>bevillning</i>	185 000 000		
m) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	25 000 000		
n) Energiskatt, <i>bevillning</i> . . .	640 000 000	7 821 000 000	18 040 200 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Vattendomstolsavgifter	1 000 000
2. Inkomster vid fångvården	4 500 000
3. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	9 400 000
4. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	3 800 000
5. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000
6. Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen	11 000
7. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	700 000
8. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	4 700 000
9. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	830 000
10. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	450 000
11. Inkomster vid statens mentalsjukhus	49 000 000
12. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	325 000
13. Inkomster vid karolinska sjukhuset	46 000 000
14. Inkomster vid serafimerlasarettet	8 700 000
15. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, <i>att tillföras automobilskattemedlen</i>	1 300 000
16. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, <i>att tillföras automobilskattemedlen</i>	5 000 000
17. Avgifter för registrering av motorfordon . .	10 800 000
18. Försäljning av sjökort m. m.	720 000
19. Fyr- och båkmedel	18 000 000
20. Lotspenningar	12 000 000
21. Skeppsmättningsavgifter	500 000
22. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	8 000 000
23. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	110 000
24. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen .	1 000 000
25. Inkomster vid statens geotekniska institut .	1 500 000
26. Inkomster vid matematikmaskinnämnden . .	2 500 000
27. Inkomst av myntning och justering	15 000 000
28. Kontrollstämpelmedel	1 400 000
29. Bidrag till bankinspektionen	1 050 000
30. Bidrag för revision av sparbankerna	530 000
31. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 670 000
32. Avgifter för granskning av biograffilm . . .	270 000
33. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000
34. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000
35. Inkomster vid statens jordbruksnämnd . . .	450 000
36. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	3 000 000

37. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 100 000	
38. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000	
39. Inkomster vid statens maskinprovningar...	300 000	
40. Avgifter vid köttbesiktning	4 400 000	
41. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 600 000	
42. Inkomster vid veterinärhögskolan	840 000	
43. Inkomster vid lantmåteriväsendet	19 500 000	
44. Inkomster vid rikets allmänna kartverk ...	4 200 000	
45. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	55 000	
46. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 100 000	
47. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 400 000	
48. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 500 000	
49. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	300 000	
50. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	17 000 000	
51. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	400 000	
52. Inkomster av statens gruvegendom	3 900 000	276 141 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	40 000 000	
2. Totalisatormedel	63 000 000	
3. Tipsmedel	105 000 000	
4. Lotterimedel	118 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	65 000 000	391 000 000
		18 707 841 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder**I. Statens affärsverksfonder:**

1. Postverket, bevilning	15 000 000	
2. Televerket	120 000 000	
3. Statens vattenfallsverk	260 000 000	
4. Domänverket	20 000 000	415 000 000

II. Riksbanksfonden 50 000 000

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 915 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 755 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	14 617 000	
5. Generaltullstyrelsens »	275 000	
6. Uppsala universitets »	1 270 000	
7. Lunds universitets »	1 195 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	185 000	
9. Medicinalstyrelsens »	10 565 000	
10. Karolinska sjukhusets »	1 480 000	34 258 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	38 713 000	
2. Försvarets fabriksfond	3 000 000	41 713 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	30 000	
2. Värnpliktslånefonden	1 000	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	2 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	3 300 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	11 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	250 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	310 000 000	
9. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	615 000	
10. Lånefonden för allmänna samlingslokaler ..	1 600 000	
11. Statens bosättningslånefond	1 450 000	
12. Vattenkraftslånefonden	240 000	
13. Luftfartslånefonden	750 000	
14. Tullverkets båtlånefond	1 000	
15. Statens lånefond för universitetsstudier....	510 000	
16. Allmänna studielånefonden	700 000	
17. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	300 000	
18. Jordbrukets lagerhusfond	470 000	
19. Jordbrukets maskinlånefond	1 075 000	
20. Statens sekundärlånefond för jordbrukare..	70 000	
21. Fonden för supplementär jordbrukskredit..	1 000	
22. Kraftledningslånefonden	210 000	
23. Elektrifieringslånefonden	1 000	
24. Egnahemslånefonden	4 000 000	
25. Arrendelånefonden	1 000	
26. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000	
27. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1 000	
28. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000	
29. Statens avdikningslånefond	1 900 000	
30. Täckdikningslånefonden	1 000	
31. Bevattningslånefonden	1 000	
32. Fiskerilånefonden	500 000	
33. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
34. Skogsväglånefonden	35 000	
35. Statens skogslånefond	1 000	
36. Lånefonden för insamling av skogsfrö	30 000	
37. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	1 400 000	
38. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	30 000	
39. Sjöfartsverkets båtlånefond	1 000	
40. Statens hantverks- och industrilånefond....	4 725 000	334 217 000

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Bostadsstyrelsens delfond	600 000	
2. Statskontorets »	10 500 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	2 000	
4. Riksbankens »	2 500 000	
5. Riksgäldskontorets »	600 000	14 202 000

VII. Fonden för statens aktier 105 000 000

VIII. Statens pensionsfonder:

1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 400 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	13 000 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk ..	35 000	77 415 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet	23 500 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	20 000 000	43 500 000
		1 115 805 000
	Summa kr.	19 822 646 000

Bilaga A till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond
för budgetåret 1963/64****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Slottsbyggnadernas	delfond	2 488 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	6 877 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	9 679 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	75 102 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	610 000	
6. Uppsala universitets	»	4 768 000	
7. Lunds universitets	»	3 519 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	957 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	25 660 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	5 302 000	134 962 000

**B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler
och markområden:**

1. Slottsbyggnadernas	delfond	400 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	750 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	137 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	4 300 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	250 000	
6. Uppsala universitets	»	45 000	
7. Lunds universitets	»	48 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	165 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	2 325 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 160 000	9 580 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	96 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	1 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	235 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	1 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000		
b) Bidrag från Uppsala läns landsting	320 000		
c) Övriga diverse inkomster	1 000	571 000	
7. Lunds universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- förvaltning	50 000		
b) Övriga diverse inkomster	1 000	51 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	delfond	1 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	1 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 000	959 000

Summa kr. 145 501 000

Utgifter**A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	1 241 000		
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	355 000		
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	582 000		
d) Vissa istandsättningsarbeten	805 000	2 983 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		3 248 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	2 565 000		
b) Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	745 000	3 310 000	
4. Byggnadsstyrelsens delfond		32 876 000	
5. Generaltullstyrelsens »		245 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	825 000		
b) Övriga fastigheter	1 536 000	2 361 000	
7. Lunds universitets delfond		1 458 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »		705 000	
9. Medicinalstyrelsens »		12 186 000	
10. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	2 440 000		
b) Serafimerlasarettet	230 000	2 670 000	62 042 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	1 015 000		
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	342 000		
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	7 086 000		
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	101 000		
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	597 000		
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	556 000	1 153 000	
7. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>		465 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		118 000	
9. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		5 170 000	
10. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>		1 523 000	16 973 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	450 000
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	4 410 000
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	25 058 000
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	240 000

6. Uppsala universitets	delfond, förslagsvis	600 000	
7. Lunds universitets	» , förslagsvis	500 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	» , förslagsvis	115 000	
9. Medicinalstyrelsens	» , förslagsvis	65 000	
10. Karolinska sjukhusets	» , förslagsvis	790 000	32 228 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	2 915 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 755 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	14 617 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	275 000	
6. Uppsala universitets	»	1 270 000	
7. Lunds universitets	»	1 195 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	185 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	10 565 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 480 000	34 258 000
		Summa kr. 145 501 000	

Bilaga B till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten**Beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond
för budgetåret 1963/64****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Kasernbyggnaders delfond	121 349 000	
2. Befästningars »	38 700 000	160 049 000

**B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler
och markområden:**

1. Kasernbyggnaders delfond	5 250 000	
2. Befästningars »	350 000	5 600 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Kasernbyggnaders delfond	2 600 000	
2. Befästningars »	100 000	2 700 000

D. Diverse inkomster:

1. Kasernbyggnaders delfond	2 000 000	
2. Befästningars »	100 000	2 100 000
Summa kr.		170 449 000

Utgifter**A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Kasernbyggnaders delfond	71 119 000	
2. Befästningars »	29 272 000	100 391 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	14 080 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	2 205 000	16 285 000

**C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda
lokaler och arrenderade markområden:**

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	11 100 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	3 960 000	15 060 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Kasernbyggnaders delfond	34 900 000	
2. Befästningars »	3 813 000	38 713 000
Summa kr.		170 449 000

Bilaga 2

Förslag till

Investeringsstater för budgetåret 1963/64

I. Statens affärsverksfonder

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . .	7 000 000
inom fonden	7 400 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	— 401 000		
	<u>7 000 000</u>		<u>7 000 000</u>

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	437 000 000
från riksstaten	12 100 000		
inom fonden	325 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	99 800 000		
	<u>487 000 000</u>		<u>487 000 000</u>

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	812 000 000
från riksstaten	4 500 000		
inom fonden	215 000 000		
Övriga kapitalmedel	5 000 000		
Investeringsbemyndigande.	87 500 000		
	<u>812 000 000</u>		<u>812 000 000</u>

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	430 000 000
inom fonden	204 500 000		
Övriga kapitalmedel	500 000		
Investeringsbemyndigande.	225 000 000		
	<u>430 000 000</u>		<u>430 000 000</u>

E. Domänverkets fond

Övriga kapitalmedel	1 000	Summa investeringsanslag ...	314 000
Investeringsbemyndigande.	313 000		
	<u>314 000</u>		<u>314 000</u>

II. Luftfartsfonden

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	7 500 000
inom fonden	6 440 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	1 059 000		
	<u>7 500 000</u>		<u>7 500 000</u>

III. Statens allmänna fastighetsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	258 645 000
från riksstaten	114 937 000		
inom fonden	38 873 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	104 834 000		
	<u>258 645 000</u>		<u>258 645 000</u>

IV. Försvarets fonder**A. Försvarets fastighetsfond**

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	257 425 000
från riksstaten	202 313 000		
inom fonden	16 285 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	38 826 000		
	<u>257 425 000</u>		<u>257 425 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag..	13 800 000
inom fonden	3 950 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	9 849 000		
	<u>18 800 000</u>		<u>18 800 000</u>

V. Statens utlåningsfonder**Utrikesförvaltningens lånefond**

Investeringsbemyndigande .	200 000	Investeringsanslag	200 000
----------------------------	---------	--------------------------	---------

Värnpliktslånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	500 000	Investeringsanslag	500 000
--	---------	--------------------------	---------

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens lånefond för universitetsstudier

Avskrivningsmedel från riksstaten	15 300 000	Investeringsanslag	15 300 000
--	------------	--------------------------	------------

Allmänna studielånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	15 300 000	Investeringsanslag	15 300 000
--	------------	--------------------------	------------

Lånefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande .	730 000	Investeringsanslag	730 000
----------------------------	---------	--------------------------	---------

Fiskerilånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	540 000	Investeringsanslag	2 700 000
Investeringsbemyndigande.	2 160 000		
	2 700 000		2 700 000

Statens hantverks- och industrilånefond

Investeringsbemyndigande.	21 000 000	Investeringsanslag	21 000 000
---------------------------	------------	--------------------------	------------

Lånefonden för bostadsbyggande

Avskrivningsmedel från riksstaten	148 000 000	Investeringsanslag	740 000 000
Investeringsbemyndigande .	592 000 000		
	740 000 000		740 000 000

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	9 000 000
från riksstaten	5 400 000		
Investeringsbemyndigande..	3 600 000		
	<u>9 000 000</u>		<u>9 000 000</u>

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder 619 693 000

VI. Fonden för låneunderstöd

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	170 062 000
från riksstaten	147 380 000		
Övriga kapitalmedel	18 638 000		
Investeringsbemyndigande..	4 044 000		
	<u>170 062 000</u>		<u>170 062 000</u>

VIII. Fonden för förlag till statsverket

Övriga kapitalmedel	7 000 000	Summa investeringsanslag .	41 900 000
Investeringsbemyndigande..	34 900 000		
	<u>41 900 000</u>		<u>41 900 000</u>

IX. Diverse kapitalfonder**A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond**

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	51 000 000
från riksstaten	2 000 000		
inom fonden	42 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande..	6 900 000		
	<u>51 000 000</u>		<u>51 000 000</u>

B. Jordfonden

Investeringsbemyndigande .	6 000 000	Investeringsanslag	6 000 000
----------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Säger beträffande samtliga investeringsstater för:

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag 2 797 379 000
från riksstaten	668 270 000	
inom fonden	859 448 000	
Övriga kapitalmedel	31 344 000	
Investeringsbemyndigande	1 238 317 000	
	<u>2 797 379 000</u>	<u>2 797 379 000</u>

**RIKSREVISIONSVERKETS
INKOMSTBERÄKNING**

Bihang 1

Till KONUNGEN

Enligt den för riksrevisionsverket gällande instruktionen åligger det ämbetsverket att varje år före den 15 december till Kungl. Maj:t avgiva förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering

ävensom meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Innan riksrevisionsverket nu framlägger förslag till beräkning av statens inkomster för budgetåret 1963/64 vill ämbetsverket inledningsvis lämna en orienterande översikt av utfallet av driftbudgeten för de sistförflutna finansåren.

Driftbudgetens utfall budgetåren 1957/58—1961/62

Driftbudgetens inkomster och utgifter enligt budgetredovisningarna för de fem sistförflutna budgetåren sammanfattas i efterföljande tabell. I tabellen angives även de förändringar i avseende på budgetutjämningsfondens behållning och beloppet av utestående reservationer, till vilka budgetutfallet givit upphov. Inkomsternas utveckling belyses närmare av de uppgifter rörande avkastningen av de särskilda inkomsttitlarna, som lämnas i tabellbilaga B.

Driftbudgetens utfall under budgetåren 1957/58—1961/62

Miljoner kronor

Inkomst- och utgiftsgrupper m. m.	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
<i>Inkomster</i>					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 958	6 095	6 157	7 670	8 277
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	257	306	310	346	343
Automobilskattemedel	1 062	1 086	1 182	1 265	1 227
Tullar och acciser	3 560	3 938	4 630	5 912	6 552
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	465	485	534	542	615
Statens affärsverksfonder	273	318	352	389	415
Övriga kapitalfonder	449	376	492	517	578
Summa inkomster	12 019	12 604	13 657	16 641	18 007
<i>Utgifter</i>					
Civila utgifter (även avskrivningar för civila ändamål)	8 619	9 099	9 740	10 697	11 422
Försvarsutgifter (fjärde huvudtiteln och avskrivningar för försvarsändamål)	2 587	2 679	2 824	2 836	3 218
Pensionskostnader för civila och militära ändamål	344	366	398	432	482
Räntor å statsskulden	569	599	736	864	871
Summa utgifter	12 119	12 743	13 698	14 829	15 993
Budgetöverskott resp. underskott	-100	-139	- 41	+ 1 812	+2 014
Förändring i beloppet av utestående reservationer	-195	+ 60	+ 82	+ 315	+ 88
Förändring i budgetutjämningsfondens behållning	+ 95	-199	-123	+ 1 497	+1 926

Såsom framgår av tabellen har såväl inkomster som utgifter under den redovisade perioden utvisat en fortgående uppgång. Stegringstakten har dock varierat, vilket belyses i nedanstående tablå.

	Förändring sedan föregående budgetår			
	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
	Miljoner kronor			
Driftbudgetens inkomster	+ 585	+ 1 053	+ 2 984	+ 1 366
Därav: skatt å inkomst och för- mögenhet m. m.	+ 142	+ 62	+ 1 513	+ 607
övriga inkomsttitlar	+ 443	+ 991	+ 1 471	+ 759
Driftbudgetens utgifter	+ 624	+ 955	+ 1 131	+ 1 164

Den ojämna ökningen av intäkterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. sammanhänger, förutom med skiftningar i skatteunderlagets tillväxttakt, med ändrade skatteregler och uppbördstekniska förhållanden (jfr s. 18 ff).

För driftbudgetens övriga intäkter förekom särskilt kraftiga ökningar under budgetåren 1959/60 och 1960/61. De kraftiga stegringarna berodde till väsentlig del på den allmänna varuskatten, som infördes från och med 1960.

Under budgetåren 1958/59, 1959/60 och under det senast förflutna budgetåret ökade intäkter och utgifter i ungefär samma takt. Under 1960/61 var emellertid ökningen av intäkterna nära nog tre gånger större än utgiftsökningen. Utgiftsökningen har utom för budgetåret 1961/62 varit snabbare för civila utgifter än för försvarsutgifterna.

Resultatet av inkomst- och utgiftsutvecklingen under ifrågavarande femårsperiod har blivit, att driftbudgeten utfallit med ett betydande överskott under budgetåren 1960/61 och 1961/62 medan underskott uppstått för de övriga budgetåren. Närmare redogörelse för utvecklingen av statsverkets inkomster och utgifter lämnas i vad avser tiden till och med budgetåret 1960/61 i riksrevisionsverkets årsbok 1962.

Utfallet av statsregleringen budgetåret 1961/62

För utfallet av statsregleringen under budgetåret 1961/62 lämnas närmare redogörelse i en härvid såsom bilaga A fogad tabell. Av tabellen framgår, att inkomsterna uppgick till 18 007 miljoner kronor och utgifterna till 15 993 miljoner kronor. Budgeten utföll sålunda med ett överskott av 2 014 miljoner kronor. De utestående reservationerna ökade med 88 miljoner kronor. Om detta belopp lägges till de kassamässiga utgifterna, erhålles ett formellt överskott av 1 926 miljoner kronor, som tillförts budgetutjämningsfonden.

De redovisade inkomsterna för allmänna budgeten översteg de beräknade med 1 037 miljoner kronor utgörande merinkomster för skattetitlarna, uppbörd i statens verksamhet, diverse inkomster och statens kapitalfonder på 932, 10, 71 respektive 24 miljoner kronor.

Av den redovisade merinkomsten för skattetitlarna hänförde sig 377 miljoner kronor till titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. och 391 miljoner kronor till titeln allmän varuskatt. I detta sammanhang må erinras om de reformer av beskattningen av fysiska personer och höjning av den allmänna varuskatten som genomfördes från och med 1962. I övrigt redovisas merinkomster för bland andra titlarna omsättnings- och utskänknings-skatt å spritdrycker med 68 miljoner kronor, tobaksskatt med 34 miljoner kronor, särskilda varuskatter med 17 miljoner kronor och omsättningsskatt å motorfordon med 15 miljoner kronor. Lägre inkomster än i riksstaten redovisas bland annat för titeln energiskatt med 32 miljoner kronor.

Merinkomsten för statens kapitalfonder hänförde sig huvudsakligen till statens affärsverksfonder. Den sammanlagda merinkomsten för affärsverksfonderna, 18 miljoner kronor, utgjorde nettot av å ena sidan merinkomster för televerket med 15 miljoner kronor, för statens vattenfallsverk med 14 miljoner kronor och för domänverket med 5 miljoner kronor och å andra sidan lägre inkomster än i riksstaten för postverket med 16 miljoner kronor.

Driftbudgetens redovisade sammanlagda utgifter, 15 993 miljoner kronor, understeg de på riksstat och tilläggsstat redovisade anslagen med 333 miljoner kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan nettobesparingar på allmänna budgeten på 347 miljoner kronor och nettomerutgifter på specialbudgeterna på 14 miljoner kronor. Enligt budgetredovisningen utvisade den allmänna budgetens mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag besparingar på 591 miljoner kronor och merutgifter på 459 miljoner kronor, d. v. s. en nettobesparing av 132 miljoner kronor. I merutgifterna ingår ett belopp på 151 miljoner kronor, som påförts budgetutjämningsfonden över anslaget på sjätte huvudtiteln till avsättning till statens automobilskattemedelsfond. Beloppet motsvarar en vid realiserandet av riksstaten uppkommen försämring av relationen mellan inkomster och utgifter på automobilskattemedlens specialbudget. I realiteten uppgick alltså nettobesparingen på allmänna budgeten i vad avser de mot budgetutjämningsfonden reglerade anslagen till 283 miljoner kronor.

På specialbudgeternas inkomstitlar uppstod i jämförelse med de beräknade inkomsterna en nettobrist på 113 miljoner kronor. Denna brist, som med undantag av helt obetydliga belopp hänförde sig till automobilskattemedlens specialbudget, får ses mot bakgrunden av att de på titeln bensinskatt redovisade inkomsterna understeg riksstatens belopp med 116 miljoner kronor. För specialbudgetens anslag redovisas merutgifter på 38 miljoner kronor. Detta innebär att realiserandet av budgeten med 151 miljoner kronor minskat det överskott på automobilskattemedlens specialbudget om 91 miljoner kronor, som beräknats enligt riksstat och tilläggsstat. Behållningen på automobilskattemedlens specialbudget vid ingången av budgetåret på 747 miljoner kronor har sålunda minskat med 60 miljoner kronor till 687 miljoner kronor. Härtill kommer att beloppet av oförbrukade reservationer på anslag hänförliga till specialbudgeten uppgick till 400 miljoner kronor. I realiteten var alltså det totala överskottet av automobilskattemedel 1 087 miljoner kronor vid utgången av budgetåret 1961/62.

Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1962/63

Beträffande utvecklingen av statsinkomsterna under det löpande budgetåret föreligger ännu räkenskapsmässiga uppgifter endast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster har under denna period uppgått till 5 994 miljoner kronor mot 5 378 miljoner kronor under motsvarande period föregående budgetår. Av denna ökning på 616 miljoner kronor hänför sig större delen eller 357 miljoner kronor till titeln allmän varus katt. Till ökningen har främst bidragit den från 4 till 6 procent höjda skattesatsen. De redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet uppgick under de fyra första månaderna under innevarande budgetår till 2 589 miljoner kronor och var därmed 49 miljoner kronor större än under motsvarande period nästföregående budgetår. Den i förhållande till skatteunderlagets stegring måttliga ökningen kan förutom uppbördstekniska förhållanden tillskrivas den från och med 1962 sänkta statliga inkomstskatten. I bensin- och brännoljeskatt inflöt under den här betraktade fyramånadersperioden 118 miljoner kronor mer än under motsvarande period budgetåret 1961/62. Förutom de från och med i år höjda skattesatserna kan denna ökning sättas i samband med det föregående budgetårets tillfälliga skattebortfall, som förorsakades av det från och med juli 1961 ändrade uppbördsförfarandet. Även för flertalet andra större inkomsttitlar såsom fordonsskatt, tullmedel, tobaksskatt, skatt å sprit samt energiskatt redovisas ökningsar i de influtna beloppen.

I närslutna bilaga C har riksrevisionsverket intagit en av ämbetsverket med ledning av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av driftbudgetens inkomstsidar för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de på driftbudgeten uppförda inkomsttitlarna kunna väntas lämna en inkomst av 19 729 miljoner kronor mot i riksstaten beräknat 19 206 miljoner kronor.

Inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. beräknas komma att med 400 miljoner kronor överstiga det i riksstaten upptagna beloppet, 8 200 miljoner kronor. Bland övriga inkomsttitlar räknas med merinkomster för bland andra arvsskatt och gåvoskatt med 25 miljoner kronor samt bensin- och brännoljeskatt med 100 miljoner kronor. Lägre inkomster än i riksstaten väntas bland annat för skatt å sprit med 25 miljoner kronor.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1952—1961

Av väsentlig betydelse för bedömning av den framtida utvecklingen av statens inkomster är att analysera förändringarna av fysiska och juridiska personers inkomster. Riksrevisionsverket lämnar fördenskull här först en återblick på utvecklingen av dessa inkomster, sådana de kommer till uttryck i taxeringsstatistiken.

I tabellen på s. 6 sammanställs uppgifter om den till statlig inkomstskatt (inkomst- och förmögenhetsskatt) taxerade inkomsten och dess förändringar för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1952—1961

Utvecklingen av taxerad inkomst för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1952—1961 (taxeringsåren 1953—1962)

Verksamhetsår	Taxeringsår	Fysiska personer m. fl.		Svenska aktiebolag m. fl.		Övriga skattskyldiga		Tillsammans	
		Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index
1952	1953	23 783	100	2 128	100	122	100	26 033	100
1953	1954	24 007	101	2 413	113	136	111	26 556	102
1954	1955	25 749	108	2 646	124	195	160	28 590	110
1955	1956	28 263	119	2 623	123	163	134	31 049	119
1956	1957	29 242	123	2 294	108	172	141	31 708	122
1957	1958	31 152	131	2 530	119	190	156	33 872	130
1958	1959	32 269	136	2 282	107	222	182	34 773	134
1959	1960	34 031	143	2 203	104	238	195	36 472	140
1960	1961	37 214	156	2 613	123	283	232	40 110	154
1961	1962	40 465	170	2 753	129	310	254	43 528	167

(motsvarande taxeringsåren 1953—1962), vad angår verksamhetsåret 1961 enligt preliminära uppgifter från statistiska centralbyrån.

Av tabellen framgår, att den totala taxerade inkomsten sedan verksamhetsåret 1952 undergått en stegring med sammanlagt 67 procent. Utvecklingen har varit väsentligt olikartad för fysiska personer (inklusive oskifta dödsbon och familjestiftelser), för svenska aktiebolag m. fl. samt för övriga skattskyldiga. Den första gruppen överväger emellertid starkt till sitt absoluta belopp. På grund härav blir utvecklingen av densamma i stort sett avgörande för utvecklingen av den taxerade inkomsten i dess helhet. Den taxerade inkomsten för fysiska personer har successivt stigit med sammanlagt 70 procent. Utvecklingen för svenska aktiebolag m. fl. har varierat betydligt under samma period. Den taxerade inkomsten för verksamhetsåret 1961 ligger 29 procent över 1952 års nivå. Den mindre betydelsefulla gruppen övriga skattskyldiga (ekonomiska föreningar, sparbanker m. fl.) uppvisar en ökning med 154 procent.

För en mera ingående analys av utvecklingen av det vid taxeringen till statlig inkomstskatt uppnådda taxeringsresultatet hänvisas till tabellen på s. 8—9, vilken lämnar upplysning rörande vid de senaste sex taxeringarna uppskattade inkomster av olika förvärvskällor jämte utnyttjade avdrag. Uppgifterna avseende senaste taxering är preliminära.

Nämnda tabell visar i vad avser sammanräknad nettoinkomst för *fysiska personer m. fl.*, representerande vid den senaste taxeringen 93 procent av den totala sammanräknade nettoinkomsten, att den till största delen, 86 procent, består av inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet. Därnäst i betydelse kommer inkomst av rörelse med 7 procent och inkomst av jordbruksfastighet med 4 procent.

Inkomst av tjänst har ökat kraftigt under den i tabellen redovisade sexårsperioden. Ökningstakten utvisar emellertid stora variationer. Betydande

avtalsmässiga lönelöftningar i förening med löneglidning och ökat antal inkomsttagare medförde en kraftig stegring av lönesumman under åren 1960 och 1961. För inkomst av tjänst redovisas nämnda år en inkomstökning på 11,3 respektive 10,3 procent. Även under perioden 1956—1959 utvisade inkomst av tjänst en betydande stegring beroende på såväl avtalsmässiga inkomstökningar som fortsatt löneglidning och ökat antal anställda. De redovisade ökningstalen har dock varit lägre än för 1960 och 1961.

För inkomst av rörelse redovisas en fortgående ökning.

Beträffande inkomst av jordbruksfastighet är utvecklingen oregelbunden, vilket främst sammanhänger med variationer i skogsinkomster och skördeutfall. Den successiva nedgången under åren 1957—1959 torde främst ha orsakats av dåliga skördar, vartill kommer för år 1958 inverkan av minskade skogsförsäljningar. I motsats till föregående år utvisade inkomst av jordbruksfastighet emellertid en ökning för åren 1960 och 1961 med 12,2 respektive 4,6 procent. Det kan i detta sammanhang förtjäna påpekas att antalet inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet utvisat en fortgående minskning under hela den i tabellen medtagna perioden.

Inkomst av kapital visar stora procentuella förändringar under perioden 1956—1961. År 1957 inträffade en nedgång med 8,3 procent, vilken främst torde ha orsakats av att schablonavdraget för inkomst av kapital vid 1958 års taxering höjts till 300 kronor för ogifta och 600 för äkta makar. För åren 1958, 1959 och 1960 redovisas en betydande ökning av inkomst av kapital eller med 8,4, 7,8 respektive 9,8 procent. Inkomstökningen torde främst ha orsakats av höjda ränteinkomster. För år 1961 redovisas en inkomststegring med 1,9 procent.

Avdragen för underskott å förvärvskälla ökade med 43,6 procent från 1957 till 1958 års taxering. Främst torde ökningen bero på ändrade regler för beskattningen av egnahemsfastigheter, i första hand det vid 1958 års taxering införda extra avdraget på 200 kronor. Ökningen under åren 1958, 1959, 1960 och 1961 torde väsentligen vara att tillskriva inverkan av höjda räntekostnader för fastighetsägare.

Det sammanlagda beloppet av allmänna avdrag m. m., som får göras vid beräkning av den taxerade inkomsten, har som likaledes framgår av tabellen för fysiska personer stegrats successivt. I synnerhet för verksamhetsåren 1960 och 1961 var ökningen betydande, vilket främst torde sammanhånga med tidigare höjningar av kommunalskatterna och folkpensionsavgifterna, höjningen av de gifta kvinnornas förvärvsavdrag samt de vid 1961 års taxering införda förlustavdragen. Ökningen för verksamhetsåret 1961 torde dessutom sammanhånga med att maximibeloppet för avdrag för försäkringspremier vid 1962 års taxering höjts från 300 kronor till 400 kronor för ensamstående och från 600 kronor till 800 kronor för gifta.

I tidigare inkomstberäkningar har även meddelats vissa resultat av den statistik över inkomstfördelningen, som årligen utarbetas av statistiska centralbyrån och som redovisas i publikationen Skattetaxeringarna.

Utfallet av taxeringarna till statlig inkomstskatt för verksamhetsåren 1956—1961 (taxeringsåren 1957—1962)
(På grundval av taxeringsnämndernas beslut)

	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1956 till 1957	1957 till 1958	1958 till 1959	1959 till 1960	1960 till 1961
Fysiska personer m. fl.											
Inkomst av											
jordbruksfastighet ..	2 068,6	1 997,5	1 882,1	1 844,7	2 070,4	2 166,3	— 3,4	— 5,8	— 2,0	+ 12,2	+ 4,6
annan fastighet	380,5	368,3	374,4	397,9	405,5	440,2	— 3,2	+ 1,7	+ 6,3	+ 1,9	+ 8,6
rörelse m. m.	2 609,4	2 763,8	2 895,4	3 125,1	3 257,2	3 363,5	+ 5,9	+ 4,8	+ 7,9	+ 4,2	+ 3,3
tjänst el. tillfällig för- värvsverksamhet ..	28 737,7	30 996,5	32 607,9	34 172,9	38 033,9	41 951,1	+ 7,9	+ 5,2	+ 4,8	+ 11,3	+ 10,3
kapital	754,5	691,6	749,7	808,4	887,3	904,1	— 8,3	+ 8,4	+ 7,8	+ 9,8	+ 1,9
Summa	34 550,7	36 817,7	38 509,5	40 349,0	44 654,3	48 825,2	+ 6,6	+ 4,6	+ 4,8	+ 10,7	+ 9,3
Avdrag för under- skott å förvärvskälla	211,1	303,2	357,5	405,2	454,6	503,9	+ 43,6	+ 17,9	+ 13,3	+ 12,2	+ 10,8
Sammanräknad net- toinkomst	34 339,6	36 514,5	38 152,0	39 943,8	44 199,7	48 321,3	+ 6,3	+ 4,5	+ 4,7	+ 10,7	+ 9,3
Allmänna avdrag, för- lustavdrag och av- jämning	5 097,2	5 362,4	5 883,6	5 912,8	6 985,2	7 856,1	+ 5,2	+ 9,7	+ 0,5	+ 18,1	+ 12,5
Taxerad inkomst....	29 242,4	31 152,1	32 268,4	34 031,0	37 214,5	40 465,2	+ 6,5	+ 3,6	+ 5,5	+ 9,4	+ 8,7
Utnyttjade Ortsav- drag m. m.	9 724,4	9 877,1	9 959,0	10 083,0	10 362,0	10 585,7	+ 1,6	+ 0,8	+ 1,2	+ 2,8	+ 2,2
Beskattningsbar in- komst	19 518,0	21 275,0	22 309,4	23 948,0	26 852,5	29 879,5	+ 9,0	+ 4,9	+ 7,3	+ 12,1	+ 11,3
Svenska aktiebolag m. fl.											
Inkomst av											
jordbruksfastighet ..	136,4	141,7	130,0	82,8	119,8	127,6	+ 3,9	— 8,3	— 36,3	+ 44,7	+ 6,5
annan fastighet	51,0	52,6	55,2	53,5	57,4	73,3	+ 3,1	+ 4,9	— 3,1	+ 7,3	+ 27,7
rörelse m. m.	2 482,9	2 672,2	2 461,8	2 441,9	2 883,1	3 058,7	+ 7,6	— 7,9	— 0,8	+ 18,1	+ 6,1
kapital	17,3	17,6	20,3	18,3	21,6	25,2	+ 1,7	+ 15,3	— 9,9	+ 18,0	+ 16,7
Summa	2 687,6	2 884,1	2 667,3	2 596,5	3 081,9	3 284,8	+ 7,3	— 7,5	— 2,7	+ 18,7	+ 6,6
Avdrag för under- skott å förvärvskälla	16,9	19,4	17,3	23,0	21,8	33,5	+ 14,8	— 10,8	+ 32,9	— 5,2	+ 53,7
Sammanräknad net- toinkomst	2 670,7	2 864,7	2 650,0	2 573,5	3 060,1	3 251,3	+ 7,3	— 7,5	— 2,9	+ 18,9	+ 6,2
Allmänna avdrag och förlustavdrag	376,6	335,1	367,7	370,1	447,2	497,8	— 11,0	+ 9,7	+ 0,7	+ 20,8	+ 11,3
Taxerad (= beskatt- ningsbar) inkomst ..	2 294,1	2 529,6	2 282,3	2 203,4	2 612,9	2 753,5	+ 10,3	— 9,8	— 3,5	+ 18,6	+ 5,4

Ifrågavarande statistik utarbetas genom att uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 eller 25 dagen i månaden. I fråga om samtaxerade äkta makar gäller emellertid att om endera av dem är född på sådan dag medtages bägge i statistiken. Vidare insamlas uppgifter för alla personer, som ensamma eller tillsammans med maken haft årsinkomst uppgående till

	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1956 till 1957	1957 till 1958	1958 till 1959	1959 till 1960	1960 till 1961
Övriga skattskyldiga											
Inkomst av jordbruksfastighet..	22,9	18,9	21,0	16,3	23,5	23,8	-17,5	+11,1	-22,4	+44,2	+ 1,3
annan fastighet	23,5	24,7	26,8	28,4	29,2	33,9	+ 5,1	+ 8,5	+ 6,0	+ 2,8	+16,1
rörelse m. m.	107,7	126,1	150,0	171,6	209,0	231,1	+17,1	+19,0	+14,4	+21,8	+10,6
kapital	49,1	54,1	60,7	65,7	71,2	79,2	+10,2	+12,2	+ 8,2	+ 8,4	+11,2
Summa	203,2	223,8	258,5	282,0	332,9	368,0	+10,1	+15,5	+ 9,1	+18,0	+10,5
Avdrag för underskott å förvärvskälla	2,7	3,3	3,2	3,8	3,8	4,1	+22,2	- 3,0	+18,8	± 0	+ 7,9
Sammanräknad nettoinkomst	200,5	220,5	255,3	278,2	329,1	363,9	+10,0	+15,8	+ 9,0	+18,3	+10,6
Allmänna avdrag och förlustavdrag	28,6	30,2	33,0	40,4	46,6	54,4	+ 5,6	+ 9,3	+22,4	+15,3	+16,7
Taxerad (= beskattningsbar) inkomst..	171,9	190,3	222,3	237,8	282,5	309,5	+10,7	+16,8	+ 7,0	+18,8	+ 9,6
Samtliga skattskyldiga											
Inkomst av jordbruksfastighet..	2 227,9	2 158,1	2 033,1	1 943,8	2 213,7	2 317,7	- 3,1	- 5,8	- 4,4	+13,9	+ 4,7
annan fastighet	455,0	445,6	456,4	479,8	492,1	547,4	- 2,1	+ 2,4	+ 5,1	+ 2,6	+11,2
rörelse m. m.	5 200,0	5 562,1	5 507,2	5 738,6	6 349,3	6 653,3	+ 7,0	- 1,0	+ 4,2	+10,6	+ 4,8
tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet...	28 737,7	30 996,5	32 607,9	34 172,9	38 033,9	41 951,1	+ 7,9	+ 5,2	+ 4,8	+11,3	+10,3
kapital	820,9	763,3	830,7	892,4	980,1	1 008,5	- 7,0	+ 8,8	+ 7,4	+ 9,8	+ 2,9
Summa	37 441,5	39 925,6	41 435,3	43 227,5	48 069,1	52 478,0	+ 6,6	+ 3,8	+ 4,3	+11,2	+ 9,2
Avdrag för underskott å förvärvskälla	230,7	325,9	378,0	432,0	480,2	541,5	+41,3	+16,0	+14,3	+11,2	+12,8
Sammanräknad nettoinkomst	37 210,8	39 599,7	41 057,3	42 795,5	47 588,9	51 936,5	+ 6,4	+ 3,7	+ 4,2	+11,2	+ 9,1
Allmänna avdrag, förlustavdrag och avjämning	5 502,4	5 727,7	6 284,3	6 323,3	7 479,0	8 408,3	+ 4,1	+ 9,7	+ 0,6	+18,3	+12,4
Taxerad inkomst....	31 708,4	33 872,0	34 773,0	36 472,2	40 109,9	43 528,2	+ 6,8	+ 2,7	+ 4,9	+10,0	+ 8,5
Utnyttjade ortsavdrag m. m.	9 724,4	9 877,1	9 959,0	10 083,0	10 362,0	10 585,7	+ 1,6	+ 0,8	+ 1,2	+ 2,8	+ 2,2
Beskattningsbar inkomst	21 984,0	23 994,9	24 814,0	26 389,2	29 747,9	32 942,5	+ 9,1	+ 3,4	+ 6,3	+12,7	+10,7

minst 50 000 kronor. Till den del uppgifterna har stickprovskaraktär sker uppräknig till att avse hela antalet inkomsttagare.

Statistiken upptager förutom uppgifter om inkomstbelopp (sammanräknad nettoinkomst efter avdrag av underskott på förvärvskälla) och yrkesbeteckningar även uppgifter om ålder, kön och civilstånd. Statistiken om-

Tab. 1. Antalet inkomsttagare samt medelinkomsten inom skilda yrkesgrupper år 1961 (taxeringsåret 1962)

Näringsgren	Företagare		Anställda		Icke yrkesverksamma		Samtliga	
	Antal	Medel- in- komst kronor	Antal	Medel- in- komst kronor	Antal	Medel- in- komst kronor	Antal	Medel- in- komst kronor
Jordbruk med binäringar	257 302	9 826	217 650	7 671	86 730	4 303	561 682	8 138
Byggnadsverksamhet	22 356	16 936	263 454	14 483	18 768	4 790	304 578	14 066
Industri och hantverk ..	58 864	14 487	1 149 495	12 414	77 616	5 670	1 285 975	12 102
Samfärdsl	25 231	16 867	254 455	13 208	37 802	8 858	317 488	12 981
Handel	85 391	16 287	619 116	10 602	31 045	7 990	735 552	11 152
Allmän förvaltningstjänst	—	—	500 975	13 329	49 672	11 541	550 647	13 167
Fria yrken.....	14 964	23 282	43 808	11 460	3 380	6 525	62 152	14 038
Husligt arbete	—	—	73 366	3 819	16 981	3 386	90 347	3 738
I övrigt	2 758	6 629	18 214	5 085	370 057	4 410	391 029	4 457
Samtliga inkomsttagare	466 866	12 729	3 140 533	11 855	692 051	5 449	4 299 450	10 919
Sammanlagd inkomst (kronor)	5 942 722 000		37 232 002 000		3 770 991 000		46 945 715 000	

fattar endast fysiska personer (ej oskifta dödsbon och familjestiftelser). Samtaxerade personer ingår som skilda taxeringsenheter.

I tabellerna 1—5 lämnas vissa preliminära uppgifter från inkomststatistiken för år 1961. I tabell 5, i vilken samtaxerade personer behandlas som en inkomsttagare, lämnas med reservation för vissa brister i jämförbarhet även en bild av förskjutningarna i inkomstfördelningen sedan år 1957.

Hela antalet inkomsttagare uppgick enligt 1961 års statistik till 4 299 450. I förhållande till folkmängden vid årets slut utgjorde antalet inkomsttagare 57 procent.

Tabell 1 visar antalet inkomsttagare samt medelinkomstens storlek inom skilda yrkesgrupper. Av hela antalet inkomsttagare utgjorde företagarna 11, de anställda 73 och de icke yrkesverksamma 16 procent. Företagarnas sammanlagda inkomst utgjorde 5,9 miljarder kronor (12,7 procent), de anställdas 37,2 miljarder kronor (79,3 procent) och de icke yrkesverksammas 3,8 miljarder kronor (8,0 procent). Medelinkomsten för de tre grupperna uppgick till 12 729, 11 855 respektive 5 449 kronor. Företagarnas redovisade inkomster ligger högre än de anställdas inom varje näringsgren. Bilden av medelinkomsternas relativa höjd för anställda inom de redovisade näringsgrenarna påverkas icke endast av skillnader i det relativa löneläget för jämförbara grupper inom olika näringsgrenar utan bland annat även av hur de anställda inom de skilda näringsgrenarna fördelar sig på olika dyrtor och på olika kategorier av anställda, såsom tjänstemän och arbetare. Det kan påpekas, att huvudparten av statens och kommunernas arbetarpersonal redovisas under andra näringsgrenar än allmän förvaltningstjänst.

Uppgifterna om medelinkomstens höjd för företagare, anställda och icke yrkesverksamma kompletteras genom den bild av inkomsttagarnas fördel-

Tab. 2. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser år 1961 (taxeringsåret 1962)

Inkomstklasser kronor	Företagare		Anställda		Icke yrkesverk- samma		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 2 999 ...	34 550	7,4	377 290	12,0	250 410	36,2	662 250	15,4
3 000— 3 999 ...	25 510	5,5	168 450	5,4	139 630	20,2	333 590	7,7
4 000— 4 999 ...	28 530	6,1	159 730	5,1	81 730	11,8	269 990	6,3
5 000— 5 999 ...	28 700	6,2	153 010	4,9	49 380	7,1	231 090	5,4
6 000— 6 999 ...	30 470	6,5	142 100	4,5	29 980	4,3	202 550	4,7
7 000— 7 999 ...	29 470	6,3	139 880	4,5	20 780	3,0	190 130	4,4
8 000— 9 999 ...	55 940	12,0	302 860	9,6	40 290	5,8	399 090	9,3
10 000—10 999 ...	26 570	5,7	161 580	5,1	14 020	2,0	202 170	4,7
11 000—11 999 ...	24 860	5,3	169 090	5,4	10 790	1,6	204 740	4,8
12 000—12 999 ...	22 960	4,9	169 950	5,4	8 200	1,2	201 110	4,7
13 000—13 999 ...	19 590	4,2	170 110	5,4	6 630	1,0	196 330	4,6
14 000—14 999 ...	17 240	3,7	164 040	5,2	6 100	0,9	187 380	4,3
15 000—15 999 ...	15 840	3,4	142 490	4,5	4 870	0,7	163 200	3,8
16 000—17 999 ...	23 850	5,1	219 210	7,0	6 990	1,0	250 050	5,8
18 000—19 999 ...	17 940	3,8	143 450	4,6	4 870	0,7	166 260	3,9
20 000—24 999 ...	26 050	5,6	178 560	5,7	7 400	1,1	212 010	4,9
25 000—29 999 ...	12 980	2,8	76 780	2,4	4 180	0,6	93 940	2,2
30 000—39 999 ...	12 670	2,7	59 120	1,9	3 150	0,4	74 940	1,7
40 000—49 999 ...	5 580	1,2	21 880	0,7	1 130	0,2	28 590	0,7
50 000— ...	7 566	1,6	20 953	0,7	1 521	0,2	30 040	0,7
Samtliga	466 866	100,0	3 140 533	100,0	692 051	100,0	4 299 450	100,0

ning på olika inkomstlägen, som lämnas i tabell 2. Av tabellen framgår att företagarna är relativt talrikare än de anställda i inkomstlägena mellan 3 000 och 11 000 kronor och över 25 000, medan de anställda i högre grad är koncentrerade till — bortsett från den allra lägsta inkomstklassen där inkomsten knappast torde vara representativ för löneläget vid helårsanställning — de mellersta inkomstlägena.

Medelinkomstens höjd sammanhänger även med inkomsttagarnas ålder vilket belyses av tabell 3. Som synes stiger medelinkomsten med åldern för

Tab. 3. Inkomstens storlek för inkomsttagare i olika åldrar år 1961 (taxeringsåret 1962)

Ålder	Antal inkomst- tagare	Medel- inkomst, kronor	Inkomsttagarnas procentuella fördelning efter inkomstens storlek							Summa
			—2 999	3 000— 4 999	5 000— 6 999	7 000— 9 999	10 000— 14 999	15 000— 19 999	20 000—	
—16 år	74 101	3 682	46,6	35,4	12,7	3,7	0,9	0,3	0,4	100,0
17—19 »	259 708	5 429	21,9	28,2	24,2	19,3	5,8	0,4	0,2	100,0
20—24 »	385 399	8 448	12,9	13,1	13,0	25,5	27,9	6,3	1,3	100,0
25—29 »	332 526	11 583	10,7	6,8	6,6	13,8	35,7	18,9	7,5	100,0
30—34 »	340 171	12 928	11,1	6,5	6,4	11,1	29,9	20,7	14,3	100,0
35—39 »	384 472	13 497	11,4	6,9	6,6	10,9	26,9	20,8	16,5	100,0
40—44 »	410 531	13 949	11,1	7,2	6,8	11,1	25,7	20,3	17,8	100,0
45—49 »	395 623	13 583	11,0	8,3	7,5	12,0	26,0	19,1	16,1	100,0
50—54 »	388 441	13 141	11,6	8,7	8,1	12,8	26,7	17,5	14,6	100,0
55—59 »	338 584	12 397	12,6	10,7	8,8	13,2	26,8	15,2	12,7	100,0
60—66 »	393 163	10 524	17,2	15,4	10,7	15,1	22,0	10,3	9,3	100,0
67— »	596 731	6 752	26,7	31,7	13,7	11,1	9,2	3,6	4,0	100,0
Samtliga	4 299 450	10 919	15,4	14,0	10,1	13,7	23,1	13,5	10,2	100,0

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade efter civilstånd och inkomstens storlek, jämte inkomstsummor och medelinkomst för de olika civilståndskategorierna, år 1961 (taxeringsåret 1962)

Inkomst- klasser, kronor	Giftna män		Giftna kvinnor		Ogiftna och förut giftna män och kvinnor		Samtliga inkomsttagare		Samtaxe- ringar	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 2 999	58 940	3,5	343 780	41,6	259 530	14,7	662 250	15,4	1 480	0,2
3 000—3 999	42 610	2,5	69 750	8,4	221 230	12,5	333 590	7,7	3 461	0,4
4 000—4 999	44 680	2,6	56 890	6,9	168 420	9,5	269 990	6,3	18 028	2,3
5 000—5 999	44 620	2,6	50 040	6,1	136 430	7,7	231 090	5,4	22 799	3,0
6 000—6 999	44 490	2,6	43 540	5,3	114 520	6,5	202 550	4,7	19 683	2,6
7 000—7 999	44 840	2,6	39 540	4,8	105 750	6,0	190 130	4,4	14 567	1,9
8 000—9 999	119 200	7,0	75 080	9,1	204 810	11,6	399 090	9,3	27 365	3,5
10 000—10 999	77 290	4,5	30 790	3,7	94 090	5,3	202 170	4,7	18 272	2,4
11 000—11 999	95 990	5,6	25 480	3,1	83 270	4,7	204 740	4,8	19 277	2,5
12 000—12 999	109 410	6,4	18 760	2,3	72 940	4,1	201 110	4,7	23 698	3,1
13 000—13 999	120 460	7,1	14 430	1,7	61 440	3,5	196 330	4,6	26 788	3,5
14 000—14 999	123 540	7,3	11 720	1,4	52 120	2,9	187 380	4,3	31 361	4,1
15 000—15 999	113 090	6,6	9 220	1,1	40 890	2,3	163 200	3,8	35 640	4,6
16 000—17 999	181 430	10,6	12 890	1,6	55 730	3,2	250 050	5,8	76 886	10,0
18 000—19 999	124 970	7,3	7 580	0,9	33 710	1,9	166 260	3,9	76 213	9,9
20 000—24 999	166 910	9,8	9 440	1,1	35 660	2,0	212 010	4,9	160 018	20,8
25 000—29 999	76 880	4,5	3 200	0,4	13 860	0,8	93 940	2,2	92 522	12,0
30 000—39 999	63 890	3,8	2 610	0,3	8 440	0,5	74 940	1,7	68 001	8,8
40 000—49 999	25 240	1,5	840	0,1	2 510	0,1	28 590	0,7	21 225	2,8
50 000—	26 492	1,6	694	0,1	2 854	0,2	30 040	0,7	12 282	1,6
Samtliga Summa inkomster (kronor)	1 704 972	100,0	826 274	100,0	1 768 204	100,0	4 299 450	100,0	769 566	100,0
Medelinkomst (kronor)	27 474 988 000		4 778 593 000		14 692 134 000		46 945 715 000		15 941 091 000	
	16 115		5 783		8 309		10 919		20 714	

att nå maximum i åldersgruppen 40—44 år. Medan i fråga om inkomsttagarna i mellanåldrarna de olika åldersklasserna utvisar en tämligen likartad fördelning på olika inkomstklasser, förskjutes tyngdpunkten kraftigt nedåt för de lägre och de högsta åldersklasserna. Delvis sammanhänger detta med att det i dessa åldersgrupper är relativt vanligare att inkomst endast uppbäres under en del av året, exempelvis i samband med inträde i respektive utträde ur förvärvslivet, värnpliktstjänstgöring o. s. v.

Eftersom ålder och civilstånd äger ett relativt starkt samband är det naturligt att, mot bakgrunden av den givna bilden av sammanhanget mellan ålder och inkomst, även finna att ogifta och förut gifta inkomsttagare redovisar lägre inkomster än gifta, i varje fall i vad avser den manliga delen av befolkningen. Detta framgår av tabell 4.

I tabell 5 lämnas en bild av inkomstfördelningen åren 1957—1961. En fortlöpande förskjutning från lägre till högre inkomstklasser har ägt rum.

Vad angår *aktiebolagens* inkomster, lämnar tabellen på s. 8—9 vissa upplysningar. Av denna framgår bland annat, att inkomst av rörelse m. m. naturligt nog är den helt dominerande inkomstkällan. Tabellen visar också, att, till följd av under vissa år ganska betydande förändringar i de avdrags-

Tab. 5. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser åren 1957—1961 (taxeringsåren 1958—1962) Samtaxerade personer behandlade som en inkomsttagare

Inkomst- klasser, kronor	Antal inkomsttagare					Procentuell fördelning				
	1957	1958	1959	1960	1961	1957	1958	1959	1960	1961
— 2 999	411 499	378 249	365 886	322 674	282 208	12,2	11,2	10,7	9,3	8,0
3 000—3 999	261 139	258 577	256 344	250 974	243 893	7,7	7,6	7,5	7,2	6,9
4 000—4 999	222 137	225 490	225 138	221 688	217 644	6,6	6,7	6,6	6,4	6,2
5 000—5 999	200 100	198 871	195 859	191 716	192 255	5,9	5,9	5,8	5,5	5,4
6 000—6 999	190 010	182 132	174 853	171 640	166 816	5,6	5,4	5,1	4,9	4,7
7 000—7 999	198 024	185 184	176 959	163 600	152 073	5,9	5,5	5,2	4,7	4,3
8 000—8 999	204 452	196 103	181 789	167 569	153 692	6,1	5,8	5,3	4,8	4,4
9 000—9 999	204 130	195 043	186 178	171 622	155 617	6,0	5,8	5,5	4,9	4,4
10 000—11 999	395 149	380 279	363 459	344 496	318 392	11,7	11,2	10,7	9,9	9,0
12 000—14 999	440 437	455 095	460 624	467 986	460 104	13,0	13,4	13,5	13,5	13,0
15 000—19 999	364 766	398 039	430 848	486 795	543 376	10,8	11,7	12,6	14,0	15,4
20 000—29 999	211 949	248 691	289 045	363 308	447 120	6,3	7,3	8,5	10,5	12,7
30 000—49 999	55 743	64 792	77 943	128 303	165 019	1,6	1,9	2,3	3,7	4,7
50 000—	18 924	21 303	25 294	25 883	31 675	0,6	0,6	0,7	0,7	0,9
Samtliga	3 378 459	3 387 848	3 410 219	3 478 254	3 529 884	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

gilla kommunalskatternas belopp, utvecklingen av nettoinkomst och taxerad inkomst icke är helt parallell. I stort sett är emellertid utvecklingen av såväl nettoinkomsten som den taxerade inkomsten ett uttryck för konjunktorellt men även skattepolitiskt betingade förändringar i bolagens redovisade vinst. Det kan i detta sammanhang påpekas, att bolagen i betydande utsträckning utnyttjat möjligheterna att göra avdragsgilla avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning.

För en närmare analys av bolagens inkomstutveckling kan uppgifterna i nämnda tabell kompletteras med ledning av ett inom riksrevisionsverket upplagt register över ett antal svenska aktiebolags skatteförhållanden, avseende bolag med ett aktiekapital av minst en miljon kronor. Registret hålles aktuellt bland annat genom att varje höst uppgifter om taxerad (= beskattningsbar) inkomst vid årets taxering enligt taxeringsnämndernas beslut införskaffas från länsstyrelserna. De ifrågavarande bolagens sammanlagda taxerade inkomst omfattar vid den senaste taxeringen 83 procent av hela den taxerade inkomsten för aktiebolagen.

I tabellen på s. 14 sammanfattas resultatet av en bearbetning av registrets uppgifter för de fyra senaste verksamhetsåren. (Beträffande utvecklingen under tidigare år hänvisas till riksrevisionsverkets årsbok.) I tabellen har ifrågavarande aktiebolag under den gemensamma rubriken »större aktiebolag» fördelats på branscher. För bolag med ett aktiekapital understigande en miljon kronor saknas specificerade uppgifter. Under rubriken »mindre aktiebolag» har därför utan fördelning på branscher upptagits differensen mellan den i taxeringsstatistiken redovisade taxerade inkomsten för samtliga svenska aktiebolag m. fl. (jfr tabellen s. 8—9) och summa taxerad inkomst för »större aktiebolag». Inplaceringen av företagen i branschgrupper bygger på en karakteristik av de producerade varorna eller tjänsterna. En dy-

Till statlig inkomstskatt taxerad inkomst för svenska aktiebolag m. fl. verksamhetsåren 1958—1961 (taxeringsåren 1959—1962) med fördelning på olika branscher av bolag med ett aktiekapital av minst 1 miljon kronor

Bransch	Antal bolag 1961		Taxerad inkomst, milj. kr.				Procentuell förändring		
	Med tax. ink.	Utan tax. ink.	1958	1959	1960	1961	1958 till 1959	1959 till 1960	1960 till 1961
<i>Större aktiebolag</i>									
1. Banker, försäkringsrörelse, förvaltningsbolag m. m.	150	78	280,2	258,4	311,9	308,5	— 7,8	+ 20,7	— 1,1
2. Malmbrytning och metallindustri									
a) Gruvor	11	6	352,7	312,0	346,3	335,0	— 11,5	+ 11,0	— 3,3
b) Metallverk och metallmanufaktur....	64	10	76,5	81,1	107,5	120,8	+ 6,0	+ 32,6	+ 12,4
c) Vissa kombinerade företag (bruksrörelse)	12	1	94,9	81,5	115,4	114,3	— 14,1	+ 41,6	— 1,0
d) Verkstadsindustri ..	114	19	272,3	276,2	285,6	370,9	+ 1,4	+ 3,4	+ 29,9
e) Varvsindustri	10	2	75,8	75,9	86,2	75,5	+ 0,1	+ 13,6	— 12,4
f) Elektroteknisk industri	28	3	111,1	116,2	134,6	167,9	+ 4,6	+ 15,8	+ 24,7
3. Jord- och stenindustri	45	14	40,6	57,1	55,5	64,8	+ 40,6	— 2,8	+ 16,8
4. Skogsindustri	107	28	184,0	159,7	206,3	148,2	— 13,2	+ 29,2	— 28,2
5. Grafisk industri.....	25	10	25,9	24,3	28,4	30,5	— 6,2	+ 16,9	+ 7,4
6. Livsmedelsindustri ..	64	16	98,4	86,2	104,0	107,5	— 12,4	+ 20,6	+ 3,4
7. Textil- och beklädnadsindustri	52	30	21,7	26,5	42,1	44,4	+ 22,1	+ 58,9	+ 5,5
8. Läder- och gummivaruindustri	19	12	24,9	22,2	18,7	21,3	— 10,8	— 15,8	+ 13,9
9. Kemisk-teknisk industri	49	13	60,2	75,0	83,7	83,4	+ 24,6	+ 11,6	— 0,4
10. Kraft- och belysningsverk	52	7	58,8	60,6	79,4	92,4	+ 3,1	+ 31,0	+ 16,4
11. Varuhandel.....	165	46	100,0	90,3	123,4	151,7	— 9,7	+ 36,7	+ 22,9
12. Samfärdsl	69	27	31,1	23,5	28,2	35,3	— 24,4	+ 20,0	+ 25,2
13. Andra branscher	28	7	5,1	4,8	7,2	10,9	— 5,9	+ 50,0	+ 51,4
Säger för större aktiebolag	1 064	329	1 914,2	1 831,5	2 164,4	2 283,3	— 4,3	+ 18,2	+ 5,5
<i>Mindre aktiebolag m. fl. (samtliga branscher) ..</i>	..	..	368,1	371,9	448,5	470,2	+ 1,0	+ 20,6	+ 4,8
Totalt för svenska aktiebolag m. fl.	..	..	2 282,3	2 203,4	2 612,9	2 753,5	— 3,5	+ 18,6	+ 5,4

lik klassificering erbjuder betydande svårigheter, företagen karakteriseras ofta av en mångsidig produktion som stundom är att hänföra till flera olika branscher. Särskilt utpräglat är detta för vissa bruksföretag, som vid sidan av exempelvis järn- och stålverk även bedriver en omfattande skogsindustri (jfr grupp 2 c i tabellen) och för företag där produktion kombineras med varuhandel.

De i statistiken medtagna större bolagens antal utgör 1 393. Av dessa redovisade vid den senaste taxeringen 329 bolag ingen taxerad inkomst. Av tabellen framgår, att de 280 storbolagen under rubriken malmbrytning och metallindustri vid 1962 års taxering stod för 43 procent av det av samtliga

svenska aktiebolag representerade skatteunderlaget. Vissa andra branscher, som mätta exempelvis efter arbetarantal är betydande nog, motsvarar däremot endast en jämförelsevis ringa andel av skatteunderlaget. Stora kastningar kan dock konstateras för olika branscher, varigenom dessas relativa andel i bolagens samlade inkomst förskjutes från år till år.

Av tabellen framgår vidare att bolagens samlade taxerade inkomst efter nedgången 1958 och 1959 åter steg under 1960 och 1961. Nedgången under 1958, som var särskilt framträdande för de branscher som domineras av stora exportföretag, får sättas i samband med avmattningen i den internationella konjunkturen under året. Till den trots konjunkturuppgången fortsatta nedgången i bolagsinkomsterna under 1959 torde bidragit, att bolagens vinst-dispositioner påverkats av den från och med 1960 sänkta statliga bolagsskatten. Fortsatt konjunkturuppgång, den sänkta bolagsskatten samt skärpta regler för varulagervärdering medförde en kraftig stegring av bolagsinkomsterna under 1960. Den mera splittrade konjunkturen under 1961 avspeglas i betydligt minskade taxerade inkomster för skogs- och varvsindustrin samt i en nedgång även för gruvindustrin medan stegrade inkomster redovisas för flertalet andra branscher. Särskilt kraftig var uppgången för verkstadsindustrin. Förutom på konjunkturutvecklingen torde den i förhållande till 1960 lägre ökningstakten för de totala taxerade bolagsinkomsterna under 1961 ha berott på att taxeringsresultatet icke påverkats av engångsartade företeelser på samma sätt som under nästföregående år.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1962—1964

Den allmänna inkomstutvecklingen är avgörande för de direkta statsskatternas avkastning och är även i väsentlig mån bestämmande för de indirekta skatternas avkastning liksom för de statliga affärsverkens inkomster. Vid beräkningen av statens inkomster under nästkommande budgetår har riksrevisionsverket därför i första hand att med utgångspunkt från det kända taxeringsutfallet för verksamhetsåret 1961 och allmänna antaganden om den samhällsekonomiska utvecklingen uppskatta förändringarna i skatteunderlaget fram till våren 1964.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige har under 1962 kännetecknats av motstridiga tendenser men nationalprodukten synes ha stigit i ungefär samma takt som genomsnittligt under 1950-talet. En minskning i tillväxttakten för industriproduktionen uppväges härvid av betydande öknings inom andra näringsgrenar bland annat bostadsbyggandet. Ehuru avmattningstendenserna i hög grad sammanhängt med en försämrad exportkonjunktur framförallt för vissa delar av skogsindustrin har den totala exporten ökat icke oväsentligt.

De splittrade konjunktur-tendenserna består vid ingången av 1963. En viss förbättring för skogsindustrins avsättningsförhållanden kan möjligen skönjas men å andra sidan har marknadsläget försämrats för andra betydande exportindustrier bland annat för den hittills starkt expansiva verk-

stadsindustrin. Den inhemska efterfrågeutvecklingen kan totalt sett väntas visa en fortsatt stegring. Riksrevisionsverket har mot bakgrunden härav räknat med en fortsatt ökning av nationalprodukten under 1963 vid full sysselsättning och något ökande utrikeshandel.

Beträffande beräkningen av skatteunderlagets utveckling under åren 1962 och 1963 samt de första månaderna av år 1964 är det lämpligt att verkställa särskilda kalkyler för å ena sidan fysiska personer och å andra sidan aktiebolag.

Vad först angår skatteunderlaget för *fysiska personer* bestämmes utvecklingen, som närmare framgår av sammanställningen på s. 8—9, väsentligen av förändringarna i enskildas inkomst av jordbruksfastighet, av rörelse samt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 86 % av de fysiska personernas sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1961 en ökning med 10,3 procent i jämförelse med 1960. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under 1962 är ännu begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt socialstyrelsens kvartalsstatistik för industriarbetare låg i maj och augusti 1962 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågavarande arbetsgrupper 7 respektive 9 procent över motsvarande siffror för 1961. Antalet sysselsatta industriarbetare har under de tio första månaderna 1962 enligt socialstyrelsens statistik varit ungefär detsamma som under motsvarande period 1961, varför den totala lönesumman för industriarbetare har ökat i stort sett i samma takt som de genomsnittliga timförtjänsterna. För tjänstemannagrupperna kan lönesumman beräknas ha stigit väsentligt till följd av avtalsuppgörelsen, en sannolik ökning i antalet sysselsatta och löneglidning. För övriga grupper finnes endast sporadiska löne- och sysselsättningsuppgifter tillgängliga. Att döma av avtalsuppgörelsen kan dock väsentliga ökningar i lönesumman väntas för dessa grupper. Totalt sett finner riksrevisionsverket det sannolikt att de anställdas inkomster under 1962 ökat med ca 10 procent. Också för de icke yrkesverksamma, vilkas inkomster väsentligen hänföres till förvärvskällan inkomst av tjänst, kan i och för sig antagas en kraftig ökning av inkomstsumman under 1962. Borttagandet av deklarationsskyldigheten för inkomster upp till 2 400 kronor mot tidigare 1 200 kronor kan emellertid särskilt för denna grupp väntas komma till uttryck i ett betydande bortfall av deklarerade inkomster. Det bortfall av inkomster hänförliga till förvärvskällan inkomst av tjänst som detta skulle föranleda kan dock endast i mycket ringa utsträckning väntas påverka storleken av den beskattningsbara inkomstsumman.

Beträffande övriga förvärvskällor saknas statistiskt material nästan helt. Riksrevisionsverket räknar emellertid med att de sammanlagda inkomsterna för övriga förvärvskällor i stort sett kommer att vara av samma storlek vid 1963 års taxering som vid 1962 års.

Sammanfattningsvis pekar kalkylerna på en ökning av fysiska personers

deklarerade inkomster med omkring 7 procent mellan verksamhetsåren 1961 och 1962.

Vid bedömningen av utvecklingen av inkomst av tjänst under 1963 har man i första hand att ta hänsyn till dels de avtalsmässiga löneökningarna och dels att lönenivån till följd av löneglidning under 1962 överstiger den för 1962 genomsnittliga. Vid den samhällsekonomiska utveckling, som i det föregående förutsatts, förefaller en viss fortsatt löneglidning, ehuru mindre än under föregående år, sannolik. Någon ökning av antalet anställda kan också väntas. Totalt sett har riksrevisionsverket ansett sig böra räkna med ungefär samma ökning av de deklarerade inkomsterna under verksamhetsåret 1963 som under verksamhetsåret 1962. Det må härvid påpekas att i den mån ökningen under 1963 har antagits härröra från förmånen av grupplivförsäkring har huvuddelen av denna ökning förutsatts komma att motsvaras av ökade avdrag för försäkringspremier.

Inkomstutvecklingen under de första månaderna 1964 kan självfallet ännu ej överblickas. Liksom tidigare har riksrevisionsverket därför schablonmässigt räknat med en stegring av lönesumman med 4 procent för denna period.

För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med i stort sett oförändrade belopp under 1963 och en schablonmässigt räknad uppgång av 4 procent under 1964.

För *aktiebolagen* steg de taxerade inkomsterna med 5 procent från 1961 till 1962 års taxering. Riksrevisionsverket har genom en enkät till ett antal större bolag, vilka svarade för tre fjärdedelar av samtliga bolags taxerade inkomster vid 1962 års taxering, inhämtat uppgifter om de förväntade inkomsterna vid 1963 års taxering. Denna undersökning tyder på att flertalet bolag förutser en nedgång av de taxerade inkomsterna vid 1963 års taxering, varigenom de sammanlagda taxerade inkomsterna skulle komma att utvisa någon minskning. Riksrevisionsverket har ansett sig böra räkna med i stort sett oförändrade bolagsinkomster vid 1963 års taxering. Inte heller mellan 1963 års och 1964 års taxeringar har riksrevisionsverket mot bakgrund av de allmänna förutsättningarna om konjunkturutvecklingen räknat med någon förändring av bolagsinkomsterna.

Resultatet av riksrevisionsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1963/64. Dessutom har riksrevisionsverket verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1964/65—1966/67. Huvudresultatet sammanfattas i en härtill fogad promemoria (bilaga E).

Beträffande de för budgetåret 1963/64 beräknade beloppen för de särskilda inkomstitlarna får riksrevisionsverket anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

G ä l l a n d e b e s t ä m m e l s e r

På inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas förutom uppbörden av de statsskatter, som slutligt skall redovisas på titeln, även kommunalutskylder samt vissa andra skatter och avgifter, som uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden.

De statliga skatter och avgifter, som under budgetåren 1962/63 och 1963/64 slutligt skall redovisas på titeln, utgöres, fränsett inflytande restantier av äldre skatter, av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, sjömansskatt samt folkpensionsavgifter.

De kommunala skatterna utgöres av allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel, allt i form av inkomstskatt beräknad på grundval av inkomst och garantibelopp för fastighet.

Över inkomsttiteln redovisas också uppbörden av utskiftnings- och ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter, annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor och allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter, vilka medel omföres till andra riksstatstitlar. Dessutom redovisas till den allmänna sjukförsäkringen hänförliga avgifter och arbetsgivarbidrag, yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter samt vissa transaktioner hänförliga till försäkringen för allmän tilläggspension.

Från inkomsttiteln utbetalas kommunerna tillkommande utskylder, överskjutande skatt och övriga restitutioner samt ersättning till kommuner och sjukkassor för minskade skatteintäkter och sjukförsäkringsavgifter till följd av sjömansskatten. Vidare belastas titeln genom omföring till vederbörliga riksstatstitlar av debiterade belopp av utskiftningskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter, annuiteter och allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter. Dessutom skall från titeln avföras byggnadsforskningsavgifter samt till den allmänna sjukförsäkringen och försäkringen för allmän tilläggspensionering hänförliga arbetsgivaravgifter och tilläggspensionsavgifter. I avräkning på de influtna beloppen av sjukförsäkringsavgifter samt bidrag från mindre arbetsgivare utbetalas från titeln förskott till sjukkassorna. Skillnaden mellan å ena sidan den faktiska uppbörden och å andra sidan de sammanlagda utgifterna kommer att utgöra den nettoinkomst för statsverket, som motsvarar den i riksstaten upptagna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Statlig inkomstskatt utgår enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 576). Inkomstskattens grundbelopp bestämmes enligt två progressiva skiktskalor,

den ena avseende sådana skattskyldiga, för vilka ortsavdrag beräknas enligt de för gift skattskyldig gällande grunderna, och den andra avseende övriga skattskyldiga. Grundbeloppet utgjorde från och med år 1960 10 procent av den beskattningsbara inkomsten, om denna icke översteg 8 000 kronor i den förra skalan och 4 000 kronor i den senare skalan. Upp till nämnda belopp för den beskattningsbara inkomsten utgick sålunda skatten proportionellt, medan vid högre inkomst skatteprocenten var stigande. Skattesatsen var i bägge skalorna maximerad till 65 procent för den del av den beskattningsbara inkomsten som översteg 150 000 kronor.

Genom förordning den 15 december 1961 (nr 623) ändrades skatteskalorna så att bland annat det intervall, i vilket grundbeloppet på 10 procent tillämpas, höjdes till 12 000 kronor respektive 6 000 kronor. Skattesatsen är liksom tidigare maximerad till 65 procent för den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 150 000 kronor. Dessutom höjdes ortsavdragen till 4 500 kronor för gifta och till 2 250 kronor för ogifta samtidigt som den tidigare dyrortsgrupperingen av ortsavdragen slopades. De nya bestämmelserna, som trädde i kraft från och med 1962, kommer att första gången tillämpas vid 1963 års taxering.

Från och med 1961 års taxering har vissa reformer genomförts på familjebeskattningsens område. Förvärvsavdraget för gift yrkesarbetande kvinnorna med minderårigt barn har sålunda fördubblats jämfört med tidigare bestämmelser. Vidare skall för s. k. ofullständiga familjer ortsavdrag och statlig inkomstskatt beräknas efter de förmånligare grunder som tillämpas för gifta. Från och med år 1963 har vissa ytterligare skattelättnader för ensamstående med hemmavarande barn beslutats.

Genom författningar utfärdade den 31 mars 1955 (nr 122—125) infördes vissa schablonmässigt beräknade minimiavdrag för avgifter för kapital- och sjukförsäkring för fysiska personer samt för utgifter för fullgörande av tjänsten för skattskyldiga, som haft inkomst av tjänst. Vidare infördes vissa extra avdrag för fysiska personer, som haft intäkt av kapital. Dessa bestämmelser tillämpades första gången vid 1957 års taxering. Vissa av de schablonmässiga avdragen har sedermera höjts, senast från och med år 1961.

Under budgetåret 1962/63 tillämpas en utagningsprocent av 100.

Andra skattskyldiga än fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser indelas i beskattningshänseende i följande fyra grupper:

a) svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke är aktiebolag samt andra utländska juridiska personer än oskifta dödsbon och familjestiftelser, varvid dock försäkringsanstalter som driver livförsäkringsrörelse hänföres till grupp c,

b) andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar, sparbanker, sparbankernas säkeretskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar,

c) försäkringsanstalter i den mån de driver livförsäkringsrörelse samt

d) övriga skattskyldiga.

Enligt förordning den 5 juni 1959 utgör den statliga inkomstskatten räknad i procent av den beskattningsbara inkomsten för grupp a) 40 procent, för grupp b) 32 procent, för grupp c) 10 procent samt för grupp d) 15 procent.

Statlig förmögenhetsskatt uttages enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 577) av fysiska personer m. fl. Genom förordning den 12 april 1957 (nr 106) höjdes det skattefria beloppet för fysiska personer från 50 000 kronor till 80 000 kronor från och med 1958 års taxering. Den lägsta skattesatsen är 5 promille. Den högsta, 18 promille, utgår för den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 1 000 000 kronor. För vissa juridiska personer utgår statlig förmögenhetsskatt med 1 1/2 promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 5 000 kronor.

Sjömansskatt utgår enligt förordning den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt, vilken trädde i kraft den 1 januari 1959. Den är en definitiv källskatt, som tillfaller staten, men kommunerna skall, liksom de allmänna sjukkassorna, för varje år beredas ersättning av statsmedel för minskade skatteintäkter respektive sjukförsäkringsavgifter. De inträdda förändringarna i skatteskalorna för den statliga inkomstskatten och reformerna på familjebeskattningsens område tillämpas även i fråga om sjömansskatten.

Folkpensionsavgift utgår enligt lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering.¹ Från och med den 1 januari 1959 höjdes pensionsavgiften från 2,5 till 4 procent enligt lag den 2 maj 1958 (nr 192). Maximibeloppet höjdes samtidigt från 360 till 600 kronor för ensamstående. Även äkta makar erlägger sammanlagt högst 600 kronor i folkpensionsavgift mot tidigare 500 kronor. De nya bestämmelserna tillämpades första gången vid 1960 års taxering. Enligt lag den 1 juni 1951 (nr 332) utgick icke avgift om den taxerade inkomsten understeg 1 200 kronor. I samband med den från och med 1962 genomförda skattereformen höjdes denna undre gräns för uttag av folkpensionsavgifter till 2 400 kronor.

Lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om *allmän sjukförsäkring*¹ trädde i kraft den 1 januari 1955 genom beslut av 1953 års riksdag (lag den 19 juni 1953, nr 569). Till försäkringen är knuten en särskild moderskapsförsäkring (lag den 21 maj 1954, nr 266). Förutom genom statligt bidrag finansieras sjuk- och moderskapsförsäkringarna med avgifter från de försäkrade samt arbetsgivarbidrag. Vid samma tidpunkt ersattes den dittillsvarande olycksfallsförsäkringen, vars uppgifter delvis övertagits av sjukförsäkringen, av en ny *yrkesskadeförsäkring* (lag den 14 maj 1954, nr 243). Yrkesskadeförsäkringen finansieras genom avgifter från arbetsgivarna. För vissa arbetsgivare utgår sedan 1955 särskild *byggnadsforskningsavgift*. Från och med 1961 gäller ändrade bestämmelser enligt förordning den 22 april 1960 (nr 77).

Avgifterna från de sjukförsäkrade uttages tillsammans med de allmänna skatterna och ingår för huvuddelen av de försäkrade i preliminärskatteuppbörden från och med år 1955. Även arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen och avgifterna till yrkesskadeförsäkringen uppbäres till en mindre del i

¹ Fr. o. m. 1963 ersatt av lag om allmän försäkring, jfr s. 21.

samband med skatteuppbörden. Bidrag och avgifter från större arbetsgivare, vilka inbetalas till riks försäkringsverket antingen direkt eller via de bolag, som meddelar yrkesskadeförsäkring, redovisas även över inkomstiteln.

Lagen den 28 maj 1959 (nr 291) om *försäkring för allmän tilläggspension*¹ trädde i kraft den 1 januari 1960; dock skall pension ej utgå före den 1 januari 1963. Försäkringen finansieras med årliga avgifter samt avkastning av fondmedel. Avgifterna utgår efter för året fastställd procentsats och erlägges av arbetsgivare för vad han under året till arbetstagare hos honom utgivit i kontantlön eller naturaförmån med korrigering efter vissa regler och av den försäkrade själv i den mån han haft inkomst av annat förvärvsarbete. Procentsatsen utgjorde 3 procent för år 1960, 4 procent för 1961 och höjes för vart och ett av de därpå följande åren med en enhet så att procentsatsen kommer att utgöra 7 procent för år 1964, vilket är det sista år för vilket procentsats fastställts. De försäkrades egna avgifter och avgifterna för vissa mindre arbetsgivare uppbäres i samband med de allmänna skatterna. Övriga avgifter för tilläggspensioneringen uppbäres direkt av riks försäkringsverket.

I samband med vissa reformer på socialförsäkringens område från och med den 1 januari 1963 har bestämmelserna om sjukförsäkring, folkpensionering och försäkring för tilläggspension sammanförts i *lag om allmän försäkring* den 25 maj 1962 (nr 381), varvid de förutnämnda lagarna om folkpensionering, allmän sjukförsäkring, moderskapshjälp och försäkring för allmän tilläggspension upphäves. Kostnadsfördelning och uppbörd skall ske efter i princip samma grunder som tidigare. Beträffande folkpensioneringen stadgas i lag om finansiering av folkpensioneringen den 25 maj 1962 (nr 398), att folkpensionsavgift med vissa begränsningar skall utgå med fyra procent av den avgiftspliktiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst. Begränsningarna avser bland annat liksom tidigare att avgiftsbeloppet är maximalt till 600 kronor och att avgift icke utgår om den taxerade inkomsten understiger 2 400 kronor.

För den *kommunala inkomstskatten* gäller bestämmelserna i 1928 års kommunalskattelag. Landstingsmedel utgår enligt landstingslagen den 14 maj 1954 (nr 319). Tingshusmedel utdebiteras enligt förordningen den 31 december 1945 om utdebitering av tingshusmedel (nr 903). I samband med höjningen av taxeringsvärdena genom 1957 års allmänna fastighetstaxering sänktes procenttalet för beräkning av garantibelopp för fastighet från fyra till två och en halv. Dessutom tillerkändes fysisk person som blivit året näst före taxeringsåret eller samma taxeringsår mantalsskriven å honom tillhörig fastighet ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor, dock högst med det belopp som skall upptagas som intäkt av fastigheten.

Genom lag den 16 maj 1957 (nr 200) höjdes de kommunala ortsavdragen så att de överensstämmer med de statliga. Höjningen trädde i kraft från och med den 1 januari 1958 och tillämpades första gången i fråga om den pre-

¹ Fr. o. m. 1963 ersatt av lag om allmän försäkring, jfr nedan.

eliminära skatten för 1958 och vid 1959 års taxering. Under en övergångsperiod av tre år — 1958—1960 — utgick statsbidrag till alla kommuner så att full kompensation erhöles för den av ortsavdragshöjningen föranledda inkomstminskningen. Under de följande fem åren skall statsbidraget successivt minskas i en del kommuner samt helt avvecklas i de beträffande skatteunderlaget bäst ställda kommunerna. Inkomstbortfallet till följd av de från och med 1962 höjda ortsavdragen kompenseras helt genom statsbidrag.

Från och med 1961 års taxering gäller på familjebeskattningsens område samma bestämmelser i fråga om den kommunala beskattningsen som beträffande den statliga.

Enligt den från och med år 1954 gällande *uppbördsförordningen*, utfärdad den 5 juni 1953 (nr 272), skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med det belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående skatter och avgifter.

Den preliminära skatten utgår dels i form av preliminär A-skatt, dels i form av preliminär B-skatt. A-skatten utgår enligt skattetabeller eller efter viss procent av uppburen löneinkomst. B-skatten debiteras normalt med det belopp som enligt senaste taxering påförts som slutlig skatt.

Debitering och uppbörd sker gemensamt av krono- och kommunalutskyller inklusive de tidigare nämnda avgifterna. Preliminärskatten förfaller till betalning under mars, maj, juli, september, november och januari under uppbördsåret, vilket omfattar tiden från och med mars det ena året till och med februari påföljande år. Sedan taxering blivit verkställd och den slutliga skatten uträknats, sker en avräkning, varvid den skattskyldige gottskrives i fråga om A-skatt det under uppbördsåret influtna beloppet jämte i förekommande fall s. k. särskilt uppdebiterat belopp samt i fråga om B-skatt det debiterade beloppet. Dessutom gottskrives den skattskyldige sådan preliminärskatt som erlagts efter uppbördsårets utgång (s. k. fyllnadsbetalning av preliminärskatt). Understiger vid avräkningen den gottskrivna preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, förfaller skillnaden, om denna är 5 kronor eller större, till betalning såsom kvarstående skatt under uppbördsterminerna i mars och maj året efter taxeringsåret. Om den kvarstående skatten uppgår till minst en femtedel av den slutliga skatten eller minst 10 000 kronor, skall den skattskyldige erlägga ränta för den kvarstående skatten efter avdrag för 1 000 kronor. Överstiger däremot den preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, återbetalas det överskjutande beloppet, om detta är 5 kronor eller större, till den skattskyldige. Dessutom utgår ränta på den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kronor, dock ej om räntebeloppet understiger 5 kronor. Från och med år 1958 utgör räntesatsen för kvarstående skatt 9 och för överskjutande skatt 5 procent. Räntebeloppet på överskjutande skatt maximerades genom förordning den 13 maj 1960 (nr 155) till 100 000 kronor från och med 1960 års taxering. Tillkommande skatt debiteras i huvudsak på grund av beslut rörande taxering, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda efter den 20 november under taxeringsåret, eller på grund av eftertaxering eller beslut rörande ändrad debitering.

Arbetsgivarnas skyldighet att verkställa löneavdrag för skatt avser såväl preliminär skatt som kvarstående skatt, varvid gäller, att preliminär skatt utgår i första hand.

I fall, då detta kan förväntas medföra att preliminärskattens slutbelopp bättre kommer att anpassas till den slutliga skatten, äger de lokala skattemyndigheterna att på framställning av den skattskyldige eller på eget initiativ under uppbördsåret vidtaga jämkning av den preliminärskatt, som eljest skulle utgå.

Slutligen bör erinras om att till kommunerna skall enligt särskilda regler utbetalas vad de beslutat utdebitera såsom skatt utan avdrag för restfört belopp. Uppkommande förlust på restantier stannar helt på statsverket.

Inkomstskattetitels utveckling budgetåren 1957/58—1961/62

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor		Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor
1957/58	5 952,90	6 100,00	1960/61	7 669,37	6 900,00
1958/59	6 094,93	6 100,00	1961/62	8 276,73	7 900,00
1959/60	6 157,40	5 900,00	1962/63		8 200,00

De uträknade beloppen av de skatter och avgifter som under ifrågavarande period slutligt redovisats på inkomstskattetiteln har sammanställts i nedanstående tablå.

	Taxeringsår				
	1958	1959	1960	1961	1962 ¹
	Miljoner kronor				
Statlig inkomstskatt.....	4 750	4 867	5 197	5 632	6 394
Därav: A-längden.....	3 462	3 696	4 063	4 535	5 241
B- och C-längderna .	1 288	1 171	1 134	1 097	1 153
Förmögenhetsskatt	171	182	216	223	227
Folkpensionsavgift	625	641	1 034	1 101	1 166
Investeringsavgift	216	5	—	—	—
Totalt	5 762	5 695	6 447	6 956	7 787

Förmögenhetsskatten faller nästan uteslutande på fysiska personer m. fl. (A-längden), medan däremot investeringsavgiften till större delen belastat bolag och ekonomiska föreningar (B-längden).

Om de ovan återgivna beloppen av uträknad skatt jämföres med de redovisade nettoinkomsterna på inkomstskattetiteln framträder vissa olikheter i

¹ Preliminära uppgifter.

utvecklingen. Detta sammanhänger med att förskjutningar i tidpunkten för inbetalning av skatt inverkar på det kassamässiga utfallet och med att även andra skatter och avgifter än de ovan angivna statsskatterna passerar över titeln, vars kassamässigt redovisade nettoinkomster därigenom påverkas. Efterföljande uppställning är avsedd att belysa utvecklingen av de inkomster och utgifter på inkomstskattetiteln, som tillsammans resulterat i de behållna inkomsterna på titeln. Vissa av beloppen är approximativa.

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
	Miljoner kronor				
<i>Inkomster:</i>					
Prel. A-skatt under terminerna	6 864	7 299	8 165	9 555	10 479
Prel. B-skatt under terminerna	2 972	2 940	2 939	2 982	3 174
Fyllnadsbetalningar av prel. A- och B-skatt	695	566	561	721	802
Kvarstående skatt	822	675	607	774	974
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	317	366	316	346	412
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	262	232	298	292	379
Summa inkomster	11 932	12 078	12 886	14 670	16 220
<i>Utgifter:</i>					
Kommunalskattemedel	4 394	4 276	4 658	5 048	5 748
Överskjutande skatt	689	831	1 065	959	1 024
Övriga restitutioner	48	54	58	43	52
Avförda yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	317	366	316	346	412
Förskott till sjukkassorna m. m. ...	517	429	612	585	577
Utbetalningar till allmänna pensionsfonden	—	—	—	—	98
Övriga omföringar	14	27	20	20	32
Summa utgifter	5 979	5 983	6 729	7 001	7 943
Inkomster utöver utgifter	5 953	6 095	6 157	7 669	8 277

Beräkning av titelns inkomster

Preliminärskatteinkomsterna utgör de dominerande posterna bland inkomsttitelns bruttoinkomster. De har utvisat en snabb och oavbruten stegring under budgetåren 1957/58—1961/62. För bedömning av preliminärskatteuppbörden under innevarande budgetår lämnar den inom riksrevisionsverket förda uppbördsstatistiken vägledning. Denna statistik omfattar förutom uppgifter om influtna belopp av preliminär A- och B-skatt även uppgifter om kvarstående skatt och tillkommande skatt. Med hjälp av nämnda statistik har uppbörden kunnat följas till och med skatteterminen i september 1962. Vägledning erhålles även av de uppgifter avseende totalt influten skatt under varje månad, vilka lämnas av generalpoststyrelsen.

Vad beträffar den *preliminära A-skatten* följer denna med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt nära löneinkomsternas förändringar. Den faktiska uppbörden av preliminär A-skatt under uppbördsterminerna i juli och september uppbördsåret 1962—63 är betydligt större än vad som räknades med i april. Att döma av de uppgifter, som nu föreligger angående den totala uppbörden för novemberterminen, kan också för denna räknas med en högre uppbörd. Riksrevisionsverket räknar med att också uppbörden under januariterminen innevarande uppbördsår kommer att överstiga tidigare beräknat belopp. Det i jämförelse med de tidigare beräkningarna ökade inflödet av *preliminär A-skatt*, som kan uppskattas till sammanlagt ca 350 miljoner kronor för de fyra sista terminerna av innevarande uppbördsår, synes i huvudsak kunna återföras på att lönerna och därmed skatteunderlaget stigit snabbare och att även marginalskatteeffekten blivit större, än vad som tidigare antagits.

Vid beräkningen av uppbörden av *preliminär A-skatt* under nästkommande uppbördsår har riksrevisionsverket utgått från den förutsedda stegringen av lönesumman under 1963 (jfr s. 17). Källskatteuppbörden kan vid nu gällande skattesatser grovt räknat väntas öka med 120 å 130 miljoner kronor för år för varje procents ökning av lönesumman. I höjande riktning påverkas uppbörden även av en höjning av den kommunala utdebiteringen — enligt *preliminära uppgifter* med 23 öre per inkomstskattekrona från den under 1962 gällande medelutdebiteringen av 15,24 kronor samt av i samband med vissa reformer på sjukförsäkringens område höjda sjukförsäkringsavgifter.

Inkomsterna av *preliminär B-skatt* under de ordinarie uppbördsterminerna av innevarande uppbördsår kommer enligt tillgängliga uppgifter att bli av ungefär den storlek som förutsattes vid beräkningen i april 1962. *Preliminär B-skatt* debiteras normalt med det belopp som senast påförts som total slutlig skatt. Detta betyder, att de kända resultaten av 1961 års taxering legat till grund för den debiterade B-skatten för innevarande uppbördsår. På samma sätt kommer det nu kända taxeringsresultatet av 1962 års taxering att ligga till grund för den debiterade B-skatten för nästkommande budgetår och taxeringsresultatet vid 1963 års taxering för den debiterade B-skatten för uppbördsåret 1964—65. Eftersom de från och med 1962 införda lägre skattesatserna för fysiska personer kommer att tillämpas första gången vid 1963 års taxering, kommer den *preliminära B-skatten* normalt att påverkas av de nya skattesatserna först från och med uppbördsåret 1964—65. De skattskyldiga, som erlägger *preliminär B-skatt*, har emellertid möjlighet att på grundval av *preliminära självdeklarationer* begära jämkningar i den *preliminära B-skatten*. Av denna anledning har den debiterade B-skatten väsentligt brukat avvika från senast kända slutliga skatt. Med hänsyn till de ändrade skattesatserna har riksrevisionsverket ansett sig böra räkna med ett större antal jämkningar för fysiska personer än tidigare under det närmast följande uppbördsåret. För bolagen vilka inte minst har svarat för förekommande avvikelser har riksrevisionsverket förutsatt ungefär samma

jämningsfrekvens under de kommande uppbördsåren som under det innevarande. Mot bakgrunden av resultatet av 1962 års taxering kan en ökad uppbörd av preliminär B-skatt väntas under uppbördsåret 1963—64. En fortsatt ökning bland annat föranledd av vid 1963 års taxering påförda höjda kommunalskatter och tilläggs pensionsavgifter kan också förutses för de två terminer av uppbördsåret 1964—65, som faller inom budgetåret 1963/64.

Jämsides med beräkningarna av preliminärskatteuppbörden har riksrevisionsverket uppskattat vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1963 och 1964 års taxeringar. Vid beräkningen har, förutom med påförda inkomst- och förmögenhetsskatter, räknats med påförda folkpensionsavgifter och debiterade sjukförsäkrings- och tilläggs pensionsavgifter till följande belopp. Som jämförelse har även de påförda avgifterna enligt 1962 års taxering medtagits.

	Taxeringsår		
	1962	1963	1964
	Miljoner kronor		
Folkpensionsavgifter	1 166	1 215	1 270
Sjukförsäkringsavgifter	550	650	900
Tilläggs pensionsavgifter	115	150	185

Med utgångspunkt från ovan nämnda beräkningar av vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1963 års och 1964 års taxeringar kan man räkna med ett betydande utrymme för *fyllnadsbetalningar* av preliminärskatt efter utgången av uppbördsåren 1962—63 respektive 1963—64. Bolagen har under den tid möjligheter till fyllnadsbetalningar efter uppbördsårets utgång förefunnits svarat för den övervägande delen av de fullgjorda fyllnadsbetalningarna. Under de senaste åren har dock fyllnadsbetalningarna från andra kategorier skattskyldiga ökat väsentligt. De betydande fyllnadsbetalningarna har medfört att den sammanlagda preliminära skatten för bolagens del under de senaste taxeringsåren överstigit den slutliga skatten. Under våren 1962 inflöt fyllnadsbetalningar av preliminärskatt med 802 miljoner kronor, varav bolagen svarade för 497 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket räknar med att bolagen kommer att verkställa fyllnadsbetalningar under våren 1963 och våren 1964 i sådan omfattning, att för deras del den kvarstående skatten vid taxeringarna 1963 och 1964 blir av ungefär samma storlek som den överskjutande skatten. Riksrevisionsverket anser sig vidare med hänsyn till inkomstutvecklingen böra räkna med att övriga fyllnadsbetalningar kommer att bli av betydande omfattning såväl under våren 1963 som under våren 1964. Under dessa förutsättningar och med de antaganden beträffande utvecklingen av bolagens taxerade inkomster som berörts i det föregående beräknar riksrevisionsverket de totala fyllnadsbetalningarna till 700 miljoner kronor under våren 1963 och till 800 miljoner kronor under våren 1964.

Riksrevisionsverket har ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1962/63 och 1963/64 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsbetalningar av preliminärskatt, till ca 15 600 respektive 16 600 miljoner kronor. *Det bör understrykas, att de angivna beloppen är osäkra inom vida marginaler med hänsyn till ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling och möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.*

Såsom förut nämnts blir i samband med att ett visst års preliminärskatt avräknas från den slutliga skatten för samma år det belopp, som återstår att erlägga, påfört de skattskyldiga såsom *kvarstående skatt*, under det att vad som betalats för mycket i preliminärskatt skall återbetalas som *överskjutande skatt*. Den inflytande kvarstående skatten kommer sedan att ingå bland inkomstskattetitlens bruttoinkomster, medan utbetalningarna av överskjutande skatt upptages bland titlens utgifter.

Omfattningen av den kvarstående och den överskjutande skatten, som belyser preliminärskattebetalningarnas bristande anpassning till de slutligt debiterade skatterna, framgår av följande uppgifter. I tablån har även införts procenttal, som visar storleken av den kvarstående skatten och den överskjutande skatten jämförd med den enligt respektive taxering påförda slutliga skatten.

	Taxeringsår											
	1957 mkr.	%	1958 mkr.	%	1959 mkr.	%	1960 mkr.	%	1961 mkr.	%	1962 ¹ mkr.	%
Kvarstående												
skatt	973	10,0	813	7,7	729	7,0	920	8,0	1 152	9,0	1 263	8,7
Överskjutande												
skatt	689	7,1	831	8,0	1 065	10,3	959	8,3	1 024	8,0	1 128	7,8

Den väsentliga uppgången i den överskjutande skatten vid 1959 års taxering och den fortsatta minskningen i den kvarstående skatten berodde bland annat på att överuttaget av preliminär A-skatt ytterligare accentuerades genom den inverkan de från och med verksamhetsåret 1958 införda höjda kommunala ortsavdragen fick på preliminärskattetabellernas utformning. Av tekniska skäl tillämpades nämligen vid uträkningen av den i tabellerna ingående statliga inkomstskatten de höjda kommunala ortsavdragen vid beräkningen av avdragen för kommunalskatt. De kommunala skatter, som var avdragsgilla vid den efterföljande taxeringen till statlig inkomstskatt, var i allmänhet väsentligt högre eftersom därvid de lägre kommunala ortsavdragen fortfarande skulle tillämpas. Efter denna engångsföreteelse ökade åter den kvarstående skatten vid 1960 års taxering medan den överskjutande skatten minskade, så att beloppen av överskjutande och kvarstående skatt kom att nära nog bli desamma. Vid 1961 års taxering ökade den kvarstående skatten kraftigare än den överskjutande, så att den kvarstående skatten kom att överstiga den överskjutande med 128 miljoner kronor. Ökningen av den kvarstående skatten torde bland annat bero på att vederbörande

¹ Preliminära uppgifter.

skattskyldiga icke utökat sina inbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att full täckning erhållits för påförda tilläggspensionsavgifter. Av samma orsak förblev den kvarstående skatten vid 1962 års taxering på samma höga nivå som vid 1961 års taxering.

Enligt uppgifter avseende 1962 års taxering, vilka infordrats från länsstyrelserna, fördelar sig den kvarstående skatten med 1 150 miljoner kronor på fysiska personer och 113 miljoner kronor på aktiebolag m. fl. Räntan på den kvarstående skatten uppgår till 41 miljoner kronor, varav 35 miljoner kronor för fysiska personer. Återbetalningarna av överskjutande skatt fördelar sig med 1 005 miljoner kronor på fysiska personer och 124 miljoner kronor på övriga skattskyldiga.

Riksrevisionsverket har räknat med att den överskjutande skatten kommer att överstiga den kvarstående skatten vid 1963 års taxering bland annat till följd av att skattetabeller hänförliga till tidigare gällande högre skattesatser tillämpades för första uppbördsterminen under innevarande uppbördsår. Beträffande beloppen för den kvarstående och överskjutande skatten räknar riksrevisionsverket med att de blir av storleksordningen 1 100 miljoner kronor respektive 1 300 miljoner kronor.

Den kvarstående skatt, som påföres enligt taxeringarna 1962 och 1963, skall erläggas under budgetåren 1962/63 respektive 1963/64. Under dessa budgetår utbetalas även den överskjutande skatten enligt nämnda taxeringar. Vid beräkningen av de belopp varmed kvarstående skatt kommer att inflyta får hänsyn tagas till att en del av de påförda beloppen icke erlägges i rätt tid utan blir restförda. Den inflytande kvarstående skatten uppskattas för budgetåret 1962/63 till 1 080 miljoner kronor och för budgetåret 1963/64 till 910 miljoner kronor.

Såsom av det föregående framgått redovisas även *bidrag till sjukförsäringen* samt *yrkesskade- och byggnadsforskningsavgifter* från större arbetsgivare över inkomstskattetiteln. Med ledning av de uppgifter, som lämnats av riks försäkringsverket i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962, kan dessa bidrag och avgifter beräknas komma att uppgå till 480 miljoner kronor för innevarande och till 600 miljoner kronor för nästföljande budgetår. I dessa belopp har medräknats statens arbetsgivarbidrag.

Slutligen beräknar riksrevisionsverket inflytande restantier, sjömansskatt, tillkommande skatt m. m. till 400 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

Under hänvisning till det anförda beräknar riksrevisionsverket samtliga inflytande inkomster på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåret 1962/63 till $(15\,580 + 1\,080 + 480 + 400 =)$ 17 540 miljoner kronor och under budgetåret 1963/64 till $(16\,610 + 910 + 600 + 400 =)$ 18 520 miljoner kronor.

Beräkning av titelns utgifter

Den mest betydande posten på utgiftssidan utgöres av *utbetalningarna av kommunalskattemedel*. Staten uppbär primärt hela källskatteuppbörden.

Kommunerna erhåller för varje kalenderår förskott grundat på senast kända taxering och den aktuella utdebiteringen. När taxeringsresultatet för ifrågavarande kalenderår föreligger sker slutavräkning, varvid saldot mellan slutligt debiterade belopp och uppburna förskott tillgodoräknas kommunerna eller statsverket allteftersom förskotten understiger eller överstiger de slutligt debiterade beloppen. I kommunernas fordran på statsverket, som framräknas per den 1 januari varje kalenderår, ingår sålunda vid stigande skatteunderlag såväl förskott som slutavräkningsmedel. Kommunernas fordran utbetalas varannan månad med i princip en sjättedel av årsbeloppet vid varje tillfälle.

Kommunerna erhåller full kompensation från staten för skattebortfallet till följd av de från och med 1962 med tillämpning första gången vid 1963 års taxering höjda ortsavdragen. Kompensationen bestrides från ett på driftbudgetens utgiftssida uppfört anslag för skatteersättning i anledning av 1961 års ortsavdragsreform. Kommunerna erhöll vid de fem första utbetalningstillfällena 1962 förskott grundat på 1961 års taxering, vid vilken då gällande lägre ortsavdrag tillämpades, och erhöll därigenom automatiskt kompensation för skattebortfallet. Förskotten reducerades vid utbetalningen i november med hela det belopp, 282 miljoner kronor, som svarade mot den skatteersättning som fastställts för år 1962 genom särskild omräkning av skatteunderlaget vid 1962 års taxering med tillämpning av de högre ortsavdragen. Samtidigt utbetalades motsvarande belopp från anslaget för skatteersättning. Efter denna reducering av förskotten har inkomstskatttiteln under första delen av budgetåret 1962/63 belastats med utbetalningar till kommunerna med ca 2 850 miljoner kronor. För kalenderåret 1963 skall utbetalningarna av förskott grundas på det för 1962 års taxering omräknade skatteunderlaget. Enligt uppgifter från statistiska centralbyrån om den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen samt från länsstyrelserna om skatteersättningens storlek har riksrevisionsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1963 till 5 840 miljoner kronor.

Slutavräkningen på det under kalenderåret 1961 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt har beräknats till omkring 1 150 miljoner kronor. Sammanlagt skulle sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1963 kunna beräknas till omkring 6 990 miljoner kronor. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1962/63. Utbetalningarna av kommunalskattemedel under budgetåret 1962/63 kan sålunda beräknas till ca 6 350 miljoner kronor.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1963/64 skulle enligt det föregående för budgetårets första hälft uppgå till omkring 3 500 miljoner kronor. För senare hälften av samma budgetår kan utbetalningarna med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under år 1962 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av ungefär samma höjd som under år 1963 beräknas till omkring 3 830 miljoner kronor. Statens utbetal-

ningar av kommunalskattemedel under budgetåret 1963/64 skulle enligt dessa beräkningar komma att uppgå till 7 330 miljoner kronor.

Från riksstatstiteln skall vidare återbetalas *överskjutande preliminärskatt*. Denna har, såsom framgått av det föregående, för budgetåret 1962/63 med ledning av de uppgifter, som riksrevisionsverket erhållit från länsstyrelserna, beräknats till omkring 1 130 miljoner kronor. För budgetåret 1963/64 har den beräknats till omkring 1 300 miljoner kronor. Härtill kommer *restitutioner* på grund av nedsättning i taxering m. m., vilka uppskattas till 50 miljoner kronor för vardera budgetåret.

Såsom utgift på titeln bör vidare för *bidrag till sjukförsäkringen* samt *yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter* från större arbetsgivare beräknas samma belopp som för dessa bidrag och avgifter upptagits bland titelns inkomster.

För sjukförsäkringen m. m. tillkommer dessutom *förskott och övriga utbetalningar till sjukförsäkringen* avseende bidrag från mindre arbetsgivare samt sjukförsäkringsavgifter. Med ledning av uppgifter i riksrevisionsverkets ovannämnda skrivelse beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande utbetalningar till 740 miljoner kronor för budgetåret 1962/63 och till 830 miljoner kronor för budgetåret 1963/64. Härvid har riksrevisionsverket förutsatt, att från allmänna sjukförsäkringsfonden skall återföras det belopp, varmed arbetsgivarbidragen till tilläggssjukpenning för åren 1961 och 1962 understiger 60 procent av utgifterna för ifrågavarande ändamål. Enligt riksrevisionsverket beräknas det under budgetåret 1962/63 från allmänna sjukförsäkringsfonden återförda beloppet komma att uppgå till ca 10 miljoner kronor. För budgetåret 1963/64 har riksrevisionsverket räknat med en återföring av ca 20 miljoner kronor. Riksrevisionsverket har vidare förutsatt, att förskott på avgifter och bidrag till sjukförsäkringen under nästkommande budgetår endast kommer att utgå med det belopp som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka sjukförsäkringsmedelsbehov.

Under budgetåren 1962/63 och 1963/64 kommer vid 1962 års och 1963 års taxeringar *skattedeberade avgifter till tilläggspensioneringen* att utbetalas till allmänna pensionsfonden. Med ledning av uppgifter från riksrevisionsverket och länsstyrelserna beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande utbetalningar till 140 miljoner kronor för budgetåret 1962/63 och till 180 miljoner kronor för budgetåret 1963/64.

Titeln skall slutligen belastas med *omföringar* av utskiftnings- och ersättningskatt, skogsvårdsavgifter och vissa annuiteter samt allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter. Sammanlagt kan de ifrågavarande omföringarna beräknas uppgå till omkring 30 miljoner kronor för vardera budgetåret 1962/63 och 1963/64.

Enligt det föregående har riksrevisionsverket sålunda beräknat titelns utgifter för budgetåret 1962/63 till $(6\,350 + 1\,130 + 50 + 480 + 740 + 140 + 30 =) 8\,920$ miljoner kronor samt för budgetåret 1963/64 till $(7\,330 + 1\,300 + 50 + 600 + 830 + 180 + 30 =) 10\,320$ miljoner kronor.

Avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel

Genom beslut av 1952 års riksdag inrättades en fond för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel. Fonden ingår som en del av budgetutjämningsfonden och avsättningar och återföringar berör sålunda icke de redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

I riksstaten för budgetåret 1962/63 har räknats med en nettoavsättning av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden på 400 miljoner kronor. De avsättningar och återföringar, som enligt nu föreliggande beräkningar bör verkställas under budgetåren 1962/63 och 1963/64, framgår av följande sammanställning:

	1962/63 Miljoner kronor	1963/64
Avsättning	1 200	800
Återföring	775	1 050
Nettoavsättning	425	—
Nettoåterföring	—	250

Sammanfattning av beräkningarna

De beräkningar av inkomsterna och utgifterna på inkomstskatttiteln, för vilka redogjorts i det föregående, kan sammanfattas på följande sätt. Som jämförelse har även medtagits motsvarande belopp för det avslutade budgetåret 1961/62. Beloppen anges i miljoner kronor.

	1961/62	1962/63	1963/64
<i>Inkomster:</i>			
Preliminärskatt inklusive fyllnadsbetalningar.....	14 455	15 580	16 610
Kvarstående skatt	974	1 080	910
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	412	480	600
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	379	400	400
Summa inkomster	16 220	17 540	18 520
<i>Utgifter:</i>			
Kommunalskattemedel	5 748 ¹	6 350 ¹	7 330
Överskjutande skatt	1 024	1 130	1 300
Övriga restitutioner	52	50	50
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	412	480	600
Förskott till sjukkassorna m. m.....	577	740	830
Utbetalningar till allmänna pensionsfonden	98	140	180
Omföringar	32	30	30
Summa utgifter	7 943	8 920	10 320
Inkomster utöver utgifter	8 277 ¹	8 620 ¹	8 200

¹ Då skatteersättning till kommunerna enligt 1961 års ortsavdragsreform övergångsvis utbetalades från inkomstskatttiteln, belastades denna under 1961/62 med 140 miljoner kronor i sådan ersättning. 1962/63 har titeln i stället tillförts samma belopp från särskilt utgiftsanslag. Om detta inte ägt rum, skulle titelns nettobehållning blivit 8 417 miljoner kronor 1961/62 och kunnat beräknas till 8 480 miljoner kronor 1962/63. Jfr s. 29.

Med starkt understrykande av ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen med flera på skattetitels utfall inverkan omständigheter uppskattar riksrevisionsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1962/63 till 8 600 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 8 200 000 000 kronor.

Kupongskatt

Enligt förordning den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt skall i utlandet bosatta och vissa med dem likställda aktieägare erlägga inkomstskatt i form av kupongskatt för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag. Kupongskatten utgår enligt förordning den 23 februari 1956 (nr 104) med 30 procent av utdelningen. Enligt avtal med vissa länder gäller särskilda bestämmelser för därav berörda skattskyldiga. Skatten innehålles när utdelningen lyftes och inbetalas av bolagen till ett under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt kupongskattekontoret.

Kupongskatten har under nedan angivna budgetår beräknats till respektive influtit med följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1957/58.....	8,09	7,00	1960/61	5,97	7,00
1958/59.....	5,95	7,00	1961/62	7,73	7,00
1959/60.....	7,21	8,00	1962/63		7,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 5 november 1962 har överståthållarämbetet beräknat inkomsten av kupongskatt till 8,00 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten av kupongskatt för budgetåret 1962/63 till 8 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 8 000 000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt

Utskiftningsskatten utgår efter 40 procent. Under budgetåret 1961/62 uppgick inkomsterna på titeln utskiftningsskatt och ersättningsskatt till 4,30 miljoner kronor. Vid 1962 års taxering uppgår enligt uppgift från statistiska centralbyrån den uträknade utskiftningsskatten till 3,9 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av utskiftningsskatt och ersättningsskatt till 4 000 000 kronor för innevarande budgetår. För budgetåret 1963/64 föreslår riksrevisionsverket, att inkomstiteln, som brukar utvisa stora variationer i utfallet, uppföres med 1 000 000 kronor.

Skogsvårdsavgifter

Enligt förordning den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift skall sådan avgift erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, dock med vissa undantag. Avgiften utgår i förhållande till nämnda taxeringsvärden, dock med högst en och en halv promille. För varje år bestämmes, med vilket promilletal avgiften för det året skall utgå.

Skogsvårdsavgifter har under nedan angivna budgetår beräknats till respektive influtit med följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1957/58.....	7,82	8,00	1960/61.....	10,21	10,10
1958/59.....	12,71	13,00	1961/62.....	10,15	10,20
1959/60.....	12,69	13,00	1962/63.....		10,20

I skrivelse till riksrevisionsverket den 12 oktober 1962 har skogsstyrelsen anfört följande:

»Genom kungörelsen den 16 februari 1962 (nr 24) har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut funnit gott bestämma det promilletal med vilket skogsvårdsavgift enligt förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) skall utgå för år 1962 till en promille.

Enligt från statistiska centralbyrån inhämtad uppgift beträffande taxeringsutfallet för år 1962 uppgår underlaget för beräkning av skogsvårdsavgift till 10 278,1 milj. kronor. Det totala beloppet var föregående år 9 984 milj. kronor.

Med utgångspunkt från ovannämnda promilletal och med tillämpning av 10 278,1 milj. kronor som underlag skulle inkomsten av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1962/63 kunna förväntas bli 10,3 milj. kronor mot det i riksstaten för nämnda budgetår angivna beloppet 10,2 milj. kronor. Emellertid brukar inkomstutfallet på förevarande område enligt vad erfarenheterna visar alltid avvika något från det utifrån teoretiska utgångspunkter beräknade beloppet men i varje fall pendla kring 10,2-miljonersstrecket. Skogsstyrelsen anser därför att inkomsterna å titeln skogsvårdsavgifter bör beräknas till 10,2 milj. kronor för budgetåret 1962/63. Beträffande inkomsten av samma avgifter för budgetåret 1963/64 bör denna av motsvarande skäl och under förutsättning att skogsvårdsavgiften för det närmaste året kommer att uttas efter samma promilletal som för det innevarande beräknas till likaledes 10,2 milj. kr.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1962/63 till 10 200 000 kronor samt föreslår, i avvaktan på beslut om promilletalets storlek, att inkomstiteln för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 10 200 000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgick under budgetåret 1961/62 till 2,08 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1962/63 är titeln upptagen till 2,00 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på inkomstitteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter för budgetåret 1962/63 till 2 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1963/64 upptages till likaledes 2 000 000 kronor.

*Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expediti-
stämplarna m. m.*

De beräknade och behållna inkomsterna av ifrågavarande medel under de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande sammanställning, i vilken under budgetåren 1957/58—1959/60 influten kvarlåtenskapsskatt, uppgående till 27,05, 30,51 respektive 9,29 miljoner kronor sammanförts med arvsskatt.

Det torde här få erinras om att den totala stämpelmedelsleveransen till statsverket från generalpoststyrelsen under ett budgetår motsvarar den verkliga uppbörden under tiden från och med juni månad det ena kalenderåret till och med maj månad påföljande år.

Budgetår	Arvsskatt och gåvoskatt				Summa	Lotteri-	Omsätt-	Summa	Beräk-
	Stämpel	Stämpel	Uppbörd	Restitu-	arvsskatt	vinst-	nings- och	inkomst	nat i
	å bo-	å gåvo-	genom	tioner	och gåvo-	skatt	expedi-		riks-
	uppteck-	brev	länssty-		skatt		tions-		staten
	ningar		relserna				stämplarna		
	Miljoner kronor						m. m.		
1957/58	75,65	3,42	6,67	1,94	83,80	58,44	81,27	223,51	213,00
1958/59	89,16	3,62	8,54	1,41	99,91	77,54	83,82	261,27	250,00
1959/60	89,14	5,93	6,20	1,73	99,54	80,09	92,57	272,20	256,00
1960/61	115,32	7,74	6,58	2,18	127,46	79,28	102,80	309,54	275,00
1961/62	103,94	7,05	9,22	1,81	118,40	81,75	118,57	318,72	295,00

Arvsskatt och gåvoskatt

Generalpoststyrelsen, som i skrivelse till riksrevisionsverket den 13 november 1962 lämnat beräkning av inkomsterna av stämpelmedel för såväl löpande som nästkommande budgetår, har i fråga om motiveringen för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken i fråga om beräkningen av inkomsterna av arvsskatt och gåvoskatt anförts följande:

»Denna inkomstittel är i riksstaten för det löpande budgetåret uppförd med 115 miljoner kronor.

Uppbörden genom postverket av arvsskatt och gåvoskatt utgjorde under budgetåret 1961/62 110,9 miljoner kronor. Efterföljande tabell utvisar utvecklingen av inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen under de tre sistförflutna budgetåren samt fördelningen på de olika skatteslagen (miljoner kronor).

Inkomstslag	Budgetår		
	1959/60	1960/61	1961/62
a) arvsskatt	79,8	115,3	103,9
b) gåvoskatt	5,9	7,6	7,0
c) kvarlåtenskapsskatt	9,3	—	—
Summa	95,0	122,9	110,9

Den tillfälliga uppbörden, varmed förstås influtna skattebelopp över 100 000 kronor, har för arvsskattens vidkommande under budgetåren ifråga uppgått till 19,3, 47,6 resp. 38,9 miljoner kronor. Den återstående mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 60,5, 67,7 resp. 65,0 miljoner kronor. Inkomstökningen i förhållande till budgetåret 1959/60 torde åtminstone delvis vara en följd av att den ändrade lagstiftningen ifråga om dödsbo-beskattningen hunnit verka i full utsträckning under de sistförflutna budgetåren. Uppbörderna har emellertid även påverkats av flera onormalt stora engångsbelopp. Sålunda inflöt under budgetåret 1960/61 i sådan uppbörd sammanlagt omkring 21 miljoner kronor. Under budgetåret 1961/62 har engångsbeloppen uppgått till 12,3 miljoner kronor.

Uppbörden av gåvoskatt har såsom av tablån framgår under budgetåret 1961/62 varit av ungefär samma storleksordning som närmast föregående budgetår. I tillfällig uppbörd har influtit omkring 2 miljoner kronor.

Någon uppbörd av kvarlåtenskapsskatt har inte heller förekommit under budgetåret 1961/62.

Inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen under innevarande budgetår har av generalpoststyrelsen i skrivelse till riksrevisionsverket den 16 mars 1962 beräknats till 115 miljoner kronor eller samma belopp, varmed titeln uppförts i riksstaten.

Beräkningen av de mera normala inkomsterna på titeln under innevarande och nästa budgetår synes åtminstone med en viss grad av tillförlitlighet kunna baseras på inkomstutfallet under det sistförflutna budgetåret. Vid bedömandet av de totala inkomsterna utgör emellertid de onormalt stora skattebeloppen en mycket osäker faktor.

I efterföljande sammanställning har angivits den beräknade uppbörden av arvsskatt genom postverket under innevarande budgetår — fränsett onormalt stora engångsbelopp. Vid uppskattningen av inkomsterna har räknats med i stort sett oförändrad normal uppbörd.

Verklig uppbörd under tiden juni—september 1962.....	133,2 milj. kr.
Beräknad normal uppbörd under tiden oktober 1962—maj 1963..	45,0 » »
Beräknad tillfällig uppbörd under tiden oktober 1962—maj 1963..	18,0 » »

Summa 96,2 milj. kr.

Uppbörden av gåvoskatt har såsom förestående tablå över dödsbo- och gåvobeskattningen utvisar under de sistförflutna budgetåren inte undergått några större variationer. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har omkring 2 miljoner kronor influtit. För hela budgetåret 1962/63 synes inkomsterna kunna beräknas till högst 7 miljoner kronor.

Någon uppbörd av kvarlåtenskapsskatt har inte förekommit under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår. Ett större engångsbelopp förväntas emellertid inflyta inom den närmaste tiden. Inkomstiteln kommer sålunda att under innevarande budgetår jämväl påverkas av detta skat-teslag.

Enligt förestående beräkningar skulle den sammanlagda mera normala uppbörden under titeln arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1962/63 sålunda komma att uppgå till i runt tal 103 miljoner kronor (96,2 + 7,0). Härtill kommer emellertid uppbörden genom länsstyrelserna. Denna uppbörd har efter avdrag av gjorda restitutioner under det sistförflutna budgetåret uppgått till omkring 7,4 miljoner kronor. Vidare bör för innevarande budgetår räknas med en förhållandevis bred marginal för onormalt stora engångsbelopp. De totala inkomsterna på titeln ifråga synes kunna angivas till 140 miljoner kronor.

¹ I tillfällig uppbörd 10,1 miljoner kronor, varav ett engångsbelopp om 1,6 miljoner kronor.

Beräkningen av det belopp, vartill inkomsterna av arvs- och gåvobeskattningen kan antagas komma att uppgå under budgetåret 1963/64 torde åtminstone i vad avser de mera normala inkomsterna kunna baseras på kalkylerna för det löpande budgetåret. Med hänsyn till den allmänna ekonomiska utvecklingen på längre sikt synes det dock inte vara omotiverat att räkna med en något stegrad normal uppbörd. Inkomsterna beräknas sålunda till 120 miljoner kronor, inklusive länsstyrelsernas uppbörd. Det bör emellertid understrykas att det angivna beloppet är osäkert inom en vid marginal med hänsyn till svårigheten att förutse den inverkan de stora engångsbeloppen har på inkomstillflödet och ovissheten om när skattebeloppen erlägges.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på inkomstiteln arvsskatt och gåvoskatt under budgetåret 1962/63 till 140 000 000 kronor samt föreslår att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1963/64 uppföres med 120 000 000 kronor.

L o t t e r i v i n s t s k a t t

Härom har i den förut berörda promemorian från generalpoststyrelsen anförts följande:

»Statsverkets inkomster under titeln lotterivinstskatt är i riksstaten för innevarande budgetår upptagna till 84 miljoner kronor.

Bruttoinkomsterna av lotterivinstskatt under budgetåret 1961/62 har uppgått till 82 951 244 kronor. Motsvarande belopp under budgetåren 1959/60—1960/61 utgjorde 81 558 905 resp. 80 821 600 kronor. Vinstskattens fördelning på de olika inkomstkällorna framgår av efterföljande sammanställning.

	Budgetår 1959/60	1960/61	1961/62
Premieobligationslånen.....	12 729 920	15 295 940	13 783 590
Penninglotteriet.....	35 933 400	35 114 400	36 052 800
Lotteriet för teater och konst.....	2 802 000	3 303 000	3 303 000
Tipstjänst	24 981 887	22 282 021	25 740 991
Övriga lotterier.....	5 111 698	4 826 239	4 070 863
Summa kronor	81 558 905	80 821 600	82 951 244

Under budgetåren 1959/60—1961/62 har i nedan angiven omfattning genom postverkets huvudkassa restituerats skatt för vinster, vilka antingen ej avhämtats inom föreskriven tid eller som utfallit på ej försålda lottsedlar:

Budgetår	Restituerat belopp kr
1959/60	1 464 551
1960/61	1 546 043
1961/62	1 196 588

Nettouppbörden under budgetåren 1959/60—1961/62 har sålunda uppgått till i runt tal 80,1, 79,3 resp. 81,8 miljoner kronor.

Vinstskatten från premieobligationslånen väntas komma att under budgetåret 1962/63 uppgå till 16,8 miljoner kronor.

Från Svenska penninglotteriet AB och AB Tipstjänst har under tiden juni—oktober 1962 i vinstskatt inlevererats 15,0 resp. 8,0 miljoner kronor (under motsvarande tid föregående år 14,6 resp. 9,9 miljoner kronor). Under återstående månader av innevarande budgetår beräknas ytterligare 21,7 resp. 18 miljoner kronor komma att inflyta från dessa inkomstkällor. Det bör emellertid framhållas, att inkomsterna från tipsvinsterna är underkastade starka fluktuationer beroende på vinstutfallet, varför en relativt stor avvikelser från det beräknade inkomstutfallet kan uppkomma.

Vinstskatten från det särskilda lotteriet för teater och konst förutses komma att inbringa 3,3 miljoner kronor och skatten från övriga lotterier omkring 4 miljoner kronor.

I nedanstående sammanställning har med uppdelning på de olika inkomst-källorna angivits den beräknade bruttouppbörden av lotterivinstskatt under budgetåret 1962/63.

Premieobligationslånen	16,8	milj. kr.
Penninglotteriet	36,7	» »
Lotteriet för teater och konst	3,3	» »
Tipstjänst	26,0	» »
Övriga lotterier	4,0	» »

Summa 86,8 milj. kr.

Under budgetåret 1962/63 torde vinstskatt komma att restitueras i ungefär samma utsträckning som under närmast föregående budgetår.

Statsverkets nettoinkomster på titeln lotterivinstskatt torde sålunda för innevarande budgetår kunna beräknas till omkring 85,5 miljoner kronor.

För budgetåret 1963/64 torde inte böra räknas med högre inkomster än 87 miljoner kronor under förutsättning att det särskilda lotteriet för teater och konst kommer att anordnas. Även om man kan förutse något ökade inkomster från premieobligationslånen synes det dock vara motiverat att vid en mera långsiktig prognos iakttaga en viss försiktighet vid bedömningen av inkomstutvecklingen. Detta gäller särskilt i fråga om inkomsterna från AB Tipstjänst. Inkomsterna av vinstskatten från varulotterierna torde bli i stort sett oförändrade.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av lotterivinstskatt för budgetåret 1962/63 till 85 000 000 kronor samt föreslår — under antagande att det särskilda lotteriet för teater och konst kommer att anordnas — att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 87 000 000 kronor.

Omsättnings- och expeditionsstämplat m. m.

Till ledning för beräkningen av ifrågavarande inkomster har i förenämnda inom generalpoststyrelsen upprättade promemoria anförts följande:

»Under titeln omsättnings- och expeditionsstämplat m. m. redovisas övriga stämpelmedel. Här upptages sålunda stämpelavgifter för lagfarter och in-teckningar, inkomster genom försäljning av helarksstämplat, enkla belägg-nings- och överlåtelsestämplat, vidare stämpelavgifter för aktie- och obliga-tionsemissioner samt lottsedlar. Denna inkomstitel är i riksstaten för bud-getåret 1962/63 upptagen till 115 miljoner kronor.

De behållna inkomsterna under ifrågavarande titel under budgetåren 1959/60—1961/62 framgår av efterföljande sammanställning (tusental kro-nor):

	Budgetår		
	1959/60	1960/61	1961/62
A. Uppbörd genom stämpelförsäljare:			
i förskottsförteckningar upptagna stämpelavgifter för			
a) lagfarter	32 142	36 584	41 029
b) inteckningar	23 680	25 552	31 364
försäljning av helarksstämplat, enkla belägg-			
ningsstämplat m. m.	16 033	14 955	16 021
B. Uppbörd genom postanstalterna:			
försäljning av enkla beläggningsstämplat, över-			
låtelsestämplat och kortkonvolut ¹	10 084	10 239	10 658
C. Uppbörd genom postverkets huvudkassa:			
a) emissionsstämplat för aktier och obligationer	8 229	13 167	17 269
b) stämpelavgifter för lottsedlar	2 421	2 349	2 283
c) diverse	3	2	6
D. Restitutioner:			
a) inlösen av kortkonvolut	—	+ 12	—
b) återbetalda fondstämpelavgifter	—	—	+ 12
Summa	92 592	102 836	118 618

Under de senaste budgetåren har inkomsterna av stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar uppgått till följande belopp:

Budgetår	Belopp milj. kr.	
	lagfarter	inteckningar
1957/58	25,2	20,3
1958/59	26,9	21,7
1959/60	32,1	23,7
1960/61	36,6	25,6
1961/62	41,0	31,4

Under månaderna januari—september 1962 har i stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar influtit 33,7 resp. 24,0 miljoner kronor (mot 29,3 resp. 21,0 miljoner kronor under samma tid föregående år). Genomsnittsuppbörden per månad har sålunda varit omkring 3,7 resp. 2,7 miljoner kronor. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har inkomsterna i fråga uppgått till 14,8 resp. 10,5 miljoner kronor. Beräkningen av inkomsterna under återstående del av budgetåret 1962/63 synes i stort sett kunna baseras på ovan angivna genomsnittliga uppbörder. För hela budgetåret 1962/63 skulle intäkterna från dessa inkomstskällor sålunda kunna uppskattas till omkring 44 resp. 32 miljoner kronor.

Inkomsterna av försäljningen genom stämpelförsäljare av helarks-, enkla beläggnings- och inteckningskontrollstämplat har under tiden januari—september 1962 uppgått till omkring 11,7 miljoner kronor (mot 12,7 miljoner kronor under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda utgjort omkring 1,3 miljoner kronor. Hittills har under budgetåret 6,3 miljoner kronor inlevererats. Inkomsterna för hela budgetåret 1962/63 torde kunna angivas till cirka 16,5 miljoner kronor.

¹ Den särskilda stämplingen av spelkort har upphört fr. o. m. den 1 januari 1961.

Postanstalternas uppbörd av stämpelmedel har under kalenderåren 1959—1961 uppgått till i nedanstående sammanställning angivna belopp:

	1959	1960	1961
Enkla beläggningsstämplar	3 078 478	3 640 966	3 574 892
Överlåtelsestämplar	4 952 212	6 079 427	6 795 082
Kortkonvolut	1 121 726	1 036 180	346
Summa kronor	9 152 416	10 756 578	10 870 820

Inkomstminskningen under år 1961 faller huvudsakligen på den slopade försäljningen av kortkonvolut.

Uppbörderna genom postanstalterna har under tiden januari—september 1962 uppgått till 8,0 miljoner kronor (mot 7,8 miljoner kronor under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda utgjort omkring 0,9 miljoner kronor. Under innevarande budgetår beräknas den totala uppbörden av stämpelmedel genom postanstalterna belöpa sig till omkring 10,7 miljoner kronor.

Stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner har under de sisteförflutna fem budgetåren uppgått till nedan angivna belopp.

Budgetår	Belopp milj. kr.	Budgetår	Belopp milj. kr.
1957/58.....	10,4	1960/61.....	13,2
1958/59.....	8,9	1961/62.....	17,3
1959/60.....	8,2		

Under tiden januari—september 1962 har i sådana avgifter influtit 12,6 miljoner kronor (mot 13,5 miljoner kronor under samma tid föregående år). Den tillfälliga uppbörden (stämpelavgifter å 100 000 kronor och däröver) har under samma tid uppgått till 9,4 miljoner. Den mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 3,2 miljoner eller omkring 0,4 miljoner kronor per månad. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har här ifrågavarande stämpelavgifter inbringat 9,8 miljoner kronor varav 7,7 miljoner kronor i tillfällig uppbörd. För hela budgetåret 1962/63 torde man kunna räkna med att uppbörden skall uppgå till omkring 17 miljoner kronor.

Inkomsterna av aktiestämpeln under de hittills förflutna månaderna av innevarande år har påverkats av ett flertal relativt stora skattebelopp. Vid jämförelse med åren 1960—1961 kan man emellertid i fråga om aktiebolags-emissionerna skönja en allmän tendens till tillbakagång såväl i fråga om nya bolagsbildningar som kapitalökningar. Detta förhållande kan givetvis komma att påverka även stämpelinkomsterna för så vitt bortfallet av stämpelavgifter av mindre storleksordning ej kompenseras genom ökad intäkt av mera tillfällig natur.

Uppbörderna av stämpelavgifter för lottsedlar har under budgetåret 1961/62 uppgått till 2,3 miljoner kronor. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har sammanlagt 0,7 miljoner kronor influtit. För hela budgetåret beräknas inkomstutfallet bli i stort sett oförändrat eller omkring 2,3 miljoner kronor.

De för budgetåret 1962/63 beräknade totala inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämplat m. m., framgår av efterföljande sammanställning.

	Lag- farter	Inteck- ningar	Uppbörd genom stämpelförsäljarna av avgifter för helarksstämpel- enklä belägnings- stämpel m. m.	Post- an- stal- terna	Emis- sions- stämpel för aktier o. obligat- tioner	Lott- sedels- stämpel	Sam
Verklig uppbörd under tiden juni—september 1962	14,8	10,5	6,3	3,5	9,8	0,7	45,6
Beräknad uppbörd under tiden oktober 1962—maj 1963	29,6	21,6	10,2	7,2	7,2	1,6	77,4
Summa	44,4	32,1	16,5	10,7	17,0	2,3	123,0

De sammanlagda inkomsterna under titeln i fråga skulle sålunda för budgetåret 1962/63 kunna angivas till 123 miljoner kronor.

Beräkningen av inkomsterna, som kan förväntas inflyta från omsättnings- och expeditionsstämpel m. m. under budgetåret 1963/64 torde i stort sett kunna baseras på det beräknade inkomstutfallet för innevarande budgetår. Med hänsyn till den inträdda tendensen till avmattning i bolagsbildande och kapitalökningar synes det vara motiverat att iakttaga en viss försiktighet vid bedömandet av inkomstutvecklingen på längre sikt. Med hänsyn härtill synes inkomsterna under titeln böra upptagas med högst 123 miljoner eller samma belopp som förutsetts för det löpande budgetåret.

Vid uppskattningen av inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämpel m. m. för budgetåret 1963/64 har hänsyn inte tagits till den inverkan, som de av utredningen för översyn av lösen- och stämpelförordningarna föreslagna ändringarna av vissa ansöknings- och expeditionsavgifter ev. kan få på inkomstutfallet. Ändringarna har av utredningen beräknats medföra en stegring av statsverkets stämpeluppbörd med drygt 15 miljoner kronor för helt år räknat. I vad mån inkomsterna för budgetåret 1963/64 kan komma att påverkas blir givetvis helt beroende av tidpunkten för ikraftträdandet av en ändrad lagstiftning inom stämpelområdet.»

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden av omsättnings- och expeditionsstämpel m. m. under budgetåret 1962/63 till 124 000 000 kronor samt föreslår, under förutsättning att föreslagna ändringar av vissa ansöknings- och expeditionsavgifter icke kommer att påverka inkomstillflödet under nästkommande budgetår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1963/64 uppföres med 126 000 000 kronor.

2. Automobilskattemedel

Fordonsskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten		Redovisad netto- inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten
1957/58.....	334,05	325,00	1960/61.....	417,41	410,00
1958/59.....	358,31	360,00	1961/62.....	443,40	440,00
1959/60.....	385,21	385,00	1962/63.....		480,00

¹ Varav 7,7 milj. kronor i tillfällig uppbörd. Uppbörden har särskilt påverkats av två engångsbelopp om tillhopa 2,6 milj. kronor.

Enligt förordning den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt skall för automobil eller släpvagn, som efter vad särskilt är stadgat, blivit här i riket registrerad, årligen erläggas skatt enligt i förordningen meddelade bestämmelser. Skattesatserna har justerats vid flera tillfällen, senast genom förordning den 21 maj 1954 (nr 255). För år räknat utgår för personautomobil dels en grundavgift av 110 kronor och dels därutöver 28 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av bilens tjänstevikt minskad med 900 kilogram. För omnibus och lastbil utgör grundavgiften likaledes 110 kronor. För omnibus tillkommer därutöver, om tjänstevikten icke överstiger 5 000 kilogram, 33 kronor och, om tjänstevikten överstiger 5 000 kilogram, 55 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. För lastbil utgör tilläggsavgiften, om tjänstevikten inte överstiger 3 000 kilogram, 37 kronor, om tjänstevikten överstiger 3 000 men ej 7 000 kilogram, 64 kronor och, om tjänstevikten överstiger 7 000 kilogram, 120 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. Skatten för tvåhjulig lätt motorcykel utgör 30 kronor och för tvåhjulig tung motorcykel utan sidvagn 40 kronor. För motorcykel med sidvagn och för trehjulig motorcykel är skatten 60 kronor. För automobil med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk samt för släpvagn utgår skatten efter särskilda grunder.

I en till riksrevisionsverket den 6 november 1962 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under hänvisning till i styrelsens petita för budgetåret 1963/64 redovisade beräkningar upptagit inkomsterna av fordonsskatt till 470 miljoner kronor för budgetåret 1962/63 och till 500 miljoner kronor för budgetåret 1963/64. Enligt en i nämnda petita intagen tablå har beräkningarna byggt på följande antaganden om fordonens antal och genomsnittsskatten per fordon.

	Skatt per fordon kr	1962/63 Antal fordon	Total- skatt milj. kr	1963/64 Antal fordon	Total- skatt milj. kr
Personbilar.....	210	1 419 000	298	1 534 000	322
Bussar.....	2 070	9 000	19	9 300	19
Lastbilar.....	875	129 000	112	132 000	116
Motorcyklar	36	125 000	5	105 000	4
Släpfordon.....			15		15
Utöver huvuddebiteringen					
Inflytande fordonsskatt			20		20
Summa			469		496

Länsstyrelserna har i skrivelser till riksrevisionsverket uppskattat fordonsskatten för budgetåret 1962/63 till 468,75 miljoner kronor och för budgetåret 1963/64 till 494,60 miljoner kronor.

Utvecklingen av beståndet av olika fordonsslag under de senaste åren enligt centrala bilregistret belyses av följande uppställning.

Vid ut- gången av år	Personbilar Antal	Ökning	Lastbilar Antal	Ökning	Bussar Antal	Ökning	Motorcyklar Antal	Minskning
1955..	636 543	100 686	110 043	1 943	8 309	— 55	292 328	21 477
1956..	734 533	97 990	112 319	2 276	8 296	— 13	266 786	25 542
1957..	862 992	128 459	115 797	3 478	8 163	—133	247 587	19 199
1958..	971 973	108 981	117 822	2 025	8 042	—121	221 598	25 989
1959..	1 087 533	115 560	120 267	2 445	8 086	44	193 225	28 373
1960..	1 193 913	106 380	121 858	1 591	8 250	164	167 593	25 632
1961..	1 304 251	110 338	125 996	4 138	8 700	450	144 726	22 867

Under de tio första månaderna av år 1962 har nyinregistrerats 160 808 personbilar och 11 550 lastbilar. Under samma tid 1961 var antalet nyinregistrerade fordon 148 346 respektive 11 940.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av fordonsskatt under budgetåret 1962/63 till 475 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 upptages till 505 000 000 kronor.

Bensin- och brännoljaeskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riks- staten kronor		Redovisad netto- inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riks- staten kronor
1957/58.....	728,23	715,00	1960/61.....	847,28	850,00
1958/59.....	728,03	750,00	1961/62.....	783,79	900,00
1959/60.....	797,07	825,00	1962/63.....		1 000,00

Gällande bestämmelser för bensinskatt återfinnes i förordning den 7 april 1961 (nr 372). Enligt bestämmelserna i denna förordning skall bensinskatt erläggas för bensin och andra motorbränslen, som innehåller minst 70 viktprocent bensin, samt för alkohol och alkoholblandningar avsedda för användning till motordrift. Skatt skall dock icke utgå för mineralolja-produkt, som införes till riket för att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning av bensin. Den som inom riket tillverkar bensin är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen. Den som i större omfattning återförsäljer eller förbrukar bensin eller håller bensin i lager må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Skattskyldighet inträder för bensin, som av den som är registrerad levereras till köpare, som icke är registrerad, eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning samt för bensin, som av annan än registrerad införes till riket, när införseln sker. Skattskyldig är den registrerade eller eljest den för vars räkning införseln äger rum. När skatt skall utgå vid införseln är generaltullstyrelsen beskattningsmyndighet. I fråga om skatt som skall utgå i andra fall är kontrollstyrelsen beskattningsmyndighet. Genom förordning den 15 december 1961 (nr 626) höjdes bensinskatten från 33 öre till 38 öre för liter från och med 1962.

Bensinskatt utgår icke för militär och civil luftfart, för vissa tekniska ändamål samt för vissa jordbruksmaskiner.

Brännoljeskatt utgår enligt förordning den 15 december 1961 (nr 653) för brännolja, som är ägnad att användas till drift av motor i motorfordon. Begreppet motorfordon har härvid samma innebörd som i vägtrafikförordningen. Den som inom riket tillverkar brännolja är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen och den som i större omfattning försäljer brännolja må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Även förbrukare, som förbrukar brännolja för såväl drift av motor i motorfordon som för annat ändamål, må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Skattskyldighet inträder för registrerad tillverkare och registrerad leverantör, då brännolja levereras till köpare, som icke är registrerad, eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning, för registrerad förbrukare då obeskattad brännolja påfylls bränsletank i motorfordon, vartill han är ägare, eller av honom överlåtes till den som icke är registrerad samt för den som icke är registrerad, då brännolja för hans räkning införes till riket och då obeskattad brännolja påfylls bränsletank till motorfordon vartill han är ägare. Skatten utgår med 31 öre för liter för registrerad leverantör eller vid införsel till riket och i annat fall med 34 öre för liter. Gällande skattesatser är omkring 4 öre högre för liter än enligt före år 1962 tillämpade skattesatser.

Beskattningsmyndighet är vid införsel generaltullstyrelsen och i övriga fall kontrollstyrelsen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat nettotinkomsterna av bensin- och brännoljeskatt för budgetåren 1962/63 och 1963/64 till 1 100 miljoner kronor respektive 1 160 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 8 november 1962 anfört följande:

»a) Bensinskatt

Under månaderna juli—oktober 1962 har skatt på bensin influtit med brutto 337,0 milj. kronor. Skatt har restituerats med sammanlagt 2,7 milj. kronor, varför under nämnda tid netto influtit 334,3 milj. kronor.

Enligt uppgifter från oljeföretagen kommer under november och december månader 1962 skatt att inlevereras med 90,0 milj. kronor respektive 72,4 milj. kronor. Med utgångspunkt från en under tredje kvartalet 1962 konstaterad konsumtionsökning av motorbensin, som jämfört med förbrukningen samma tid året dessförinnan uppgår till ca 4 procent, kan beräknas att oljeföretagen under tiden 1 januari—30 juni 1963 kommer att inleverera 402,4 milj. kronor. Från övriga registrerade torde under tiden 1 november 1962—30 juni 1963 komma att inflyta 5,2 milj. kronor. Restitution av bensinskatt kommer framdeles att ske i mycket obetydlig omfattning.

Nettoinleveransen till kontrollstyrelsen under budgetåret 1962/63 bör följaktligen beräknas till $(334,3 + 90,0 + 72,4 + 402,4 + 5,2 =) 904,3$ eller avrundat 900 milj. kronor.

Under antagande av fortsatt konsumtionsökning med 4 procent beräknar kontrollstyrelsen skatteinkomsten för budgetåret 1963/64 till 940 milj. kronor.

b) Brännoljeskatt

Från och med den 1 januari 1962 gäller enligt förordningen den 15 december 1961 (nr 653) ändrade bestämmelser för brännoljeskatten. Enligt dessa gäller det tidigare deklarationsförfarandet endast för de s. k. blandade förbrukarna, d. v. s. de som använder motorbrännolja både för drift av motorfordon och för annat ändamål dock endast i den mån dessa låter registrera sig som skattskyldiga hos kontrollstyrelsen. I övrigt skall skatten erläggas av hos styrelsen registrerad leverantör eller vid införseln till riket enligt samma grunder som gäller beträffande bensinskatten. Skatten utgår i förra fallet med 34 öre och i senare fallet med 31 öre per liter.

Med hänsyn till ovanstående författningsändringar har inkomstberäkningen skett enligt följande.

Under andra kvartalet 1962 har i brännoljeskatt influtit 52,3 milj. kronor. Detta belopp hänför sig i stort till skattepliktig förbrukning och skattepliktiga leveranser under första kvartalet 1962. Ca 2,9 milj. kronor av beloppet utgör lagerskatt per den 1 januari 1962.

Skatteinkomsten under innevarande budgetår är i huvudsak beroende på förbrukning och leveranser av skattepliktig brännolja under tiden andra kvartalet 1962—första kvartalet 1963.

Under tredje kvartalet 1962 har influtit 50,7 milj. kronor i stort avseende brännolja, för vilken skattskyldighet inträtt under andra kvartalet 1962.

En jämförelse av sammanlagda skatteinkomsten under andra och tredje kvartalen 1962, 103 milj. kronor, med inkomsten under samma tid föregående år, ca 73 milj. kronor, visar en inkomstökning med 41 procent. Ökningen kan antagas hänföra sig till dels en kontinuerlig ökning av fordonsparken samtidigt med en förskjutning mot tyngre och därmed mera bränslekrävande enheter, dels den från årsskiftet 1961/62 genomförda skattesatshöjningen, dels minskad rätt till viss skattefri förbrukning och dels andra faktorer som sammanhänger med skatteomläggningen.

Under den tid som hittills förflutit av fjärde kvartalet 1962 (intill den 6 november) har skatt influtit med 44,1 milj. kronor. Beloppet hänför sig i huvudsak till förbrukning och leveranser av skattepliktig brännolja under tredje kvartalet 1962. Det torde kunna förväntas, att ytterligare skatt för detta kvartal inflyter så att sammanlagda inkomsten blir ca 46 milj. kronor.

Under första hälften av innevarande budgetår kan sålunda totalt ca 96 milj. kronor beräknas inflyta. Erfarenhetsmässigt är intäkterna för andra hälften av budgetåret ca 8 procent högre än för den första hälften.

Detta innebär att 104 milj. kronor kan väntas inflyta under återstoden av budgetåret.

För hela budgetåret 1962/63 kan inkomsten av brännoljeskatt sålunda beräknas uppgå till 200 milj. kronor.

Under förutsättning av en årlig ökning med omkring 8 procent kan skatteinkomsten av brännolja för budgetåret 1963/64 beräknas till 215 milj. kronor.»

Statens jordbruksnämnd har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 anförts följande:

»Under budgetåret 1961/62 har i — schablonmässigt beräknade — restitutioner av skatt på bensin till jordbrukstraktorer och skördetröskor utbetalats 9,9 miljoner kronor ($8,9 + 1,0$) d. v. s. 600 000 kronor mindre än tidigare beräknats (se nämndens skrivelse den 9 november 1961 och den 14 mars 1962). Att beräkningarna inte hållit, beror på att takten i nyanskaffningarna av bensindrivna fordon något övervärderats. Förutsatt att restitutionerna av

traktorbensin för 1962 hinner i allt väsentligt utbetalas före den 1 juli 1963, kan sammanlagda restitutionsbeloppet för budgetåret 1962/63 anges till tidigare beräknade 11,0 miljoner kronor. Det kan i sammanhanget nämnas, att riksdagen i våras avvisat motioner med yrkande om höjning av de nuvarande schablonbeloppen, som alltså kommer att tillämpas även under budgetåret 1962/63. — Förutsatt att de nuvarande schablonbeloppen inte heller ändras under kommande år, kan restitutionsutbetalningen under budgetåret 1963/64 beräknas till inemot 12 miljoner kronor. Siffran har framräknats med utgångspunkt från att fordonsparken kommer att öka i samma takt som hittills.»

Enligt kontrollstyrelsens och jordbruksnämndens beräkningar skulle inkomsterna på titeln bensin- och brännoljeskatt kunna uppskattas till 1 089 miljoner kronor under budgetåret 1962/63 och till 1 143 miljoner kronor under budgetåret 1963/64.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på titeln bensin- och brännoljeskatt under budgetåret 1962/63 till 1 100 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 upptages till 1 160 000 000 kronor.

3. Tullar och acciser

Tullmedel

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten brutto- inkomst	Utbeta- lade resti- tutioner	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	Miljoner kronor				
Budgetåret 1957/58	711,41	702,21	50,30	651,91	650,00
» 1958/59	729,44	725,79	71,49	654,30	670,00
» 1959/60	884,43	882,62	71,77	810,85	690,00
» 1960 61	904,77	895,21	69,22	825,99	775,00
» 1961/62	946,52	944,61	88,26	856,35	850,00

Tullmedlen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 900 miljoner kronor.

Enligt av generaltullstyrelsen meddelade uppgifter har den influtna bruttouppbörden för varje månad under budgetåren 1957/58—1961/62 samt det löpande budgetårets fyra första månader uppgått till följande belopp:

Influten tulluppbörd månadsvis

Miljoner kronor

År	Juli	Aug	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Summa
1957/58..	54,1	49,5	61,2	58,4	59,5	59,2	55,4	56,4	67,6	60,0	62,2	58,7	702,2
1958/59..	54,0	51,5	65,3	63,3	61,0	67,1	52,0	57,2	63,5	63,6	55,7	71,6	725,8
1959/60..	58,3	56,6	75,7	72,8	74,2	82,0	65,9	76,3	84,1	72,4	85,6	78,7	882,6
1960/61..	60,5	68,9	78,3	73,5	79,0	80,3	70,4	68,4	86,2	74,5	75,9	79,3	895,2
1961/62..	69,0	69,7	81,1	84,8	77,9	82,6	74,8	73,9	92,2	76,9	80,4	81,3	944,6
1962/63..	74,2	71,2	82,9	90,3									

I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen för innevarande och nästkommande budgetår av tullmedelsinkomsterna samt vissa andra av tullverket redovisade statsinkomster framhållit följande:

»Den svenska utrikeshandeln har under år 1962 ytterligare ökat. Import- och exportvärdena för årets tre första kvartal överstiga sålunda motsvarande värden för föregående år med respektive 5 och 6 procent. Under det tredje kvartalet i år synes dock utrikeshandeln ha varit av mindre omfattning än under de första två kvartalen, vilket framför allt gäller exporten. Tullverkets totala bruttouppbörd för de tre första kvartalen i år har minskat i jämförelse med motsvarande period under föregående år, beroende på en omläggning av bensenbeskattningen, enligt vilken bensinskatt och energiskatt på importerad bensin efter den 1 juli 1961 i huvudsak erlägges till kontrollstyrelsen i stället för till tullverket. Om hänsyn toges endast till de riksstatstitlar, vilka beröras av förevarande inkomstberäkning, utvisar dock den influtna bruttouppbörden för de tre första kvartalen i år en ökning i förhållande till föregående år med 5 procent. Nu tillgängliga preliminära uppbördssiffror för oktober månad 1962 tyda på att importen alltså håller en hög nivå. Vissa uppgifter om import och export samt tullverkets influtna bruttouppbörd under ifrågavarande riksstatstitlar lämnas här nedan.

	Års- belopp	Kvartalsbelopp		
		I	II	III
Importvärde (miljoner kronor) 1961	15 151	3 743	3 675	3 550
Prel. 1962		4 083	3 797	3 663
Exportvärde (miljoner kronor) 1961	14 198	3 270	3 580	3 497
Prel. 1962		3 534	3 920	3 530
Tullverkets influtna bruttouppbörd				
(miljoner kronor) 1961 ¹	1 018	249	253	245
1962		268	266	258

Efterföljande beräkning av tullverkets blivande uppbörd bygger på vissa för ifrågavarande tid gjorda antaganden, av vilka en del ofrånkomligen måste vara osäkra. Sålunda har förutsatts, att ekonomiska eller politiska förhållanden utomlands icke skola medföra några mera väsentliga förändringar i villkoren för den svenska utrikeshandeln. Vidare har antagits, att importen liksom för närvarande skall vara i huvudsak fri från direkta restriktioner samt

¹ I 1961 års siffror över den influtna bruttouppbörden har beträffande energiskatt medtagits endast den influtna uppbörden av energiskatt å fasta bränslen. Beloppen äro approximativt beräknade.

att det ekonomiska läget skall möjliggöra en fortsatt hög nivå för den-
samma.»

I anslutning härtill har generaltullstyrelsen rörande beräkningen av tull-
medelsuppbörden under budgetåren 1962/63 och 1963/64 anfört följande:

»Vad först angår tullmedel må nämnas, att bruttouppbörden härav under
de två sistförflutna budgetåren förhållit sig till importvärdet sålunda, att
respektive 59,5 och 60,5 miljoner kronor i tullmedel influtit för varje
miljard kronor av importvärdet. En dylik jämförelse för årsperioden okto-
ber 1961—september 1962 ger till resultat 60,6 miljoner i tulluppbörd för
varje miljard av importvärdet.

Tullmedelsuppbörden (brutto) för de tre första kvartalen åren 1960, 1961
och 1962 har fördelat sig på följande huvudgrupper av varor med härefter
angivna belopp (miljoner kronor).

Varuslag	I—III kvartalen		
	1960	1961	1962
Livsmedel m. m.	82	87	96
Textilfibrer, garn och vävnader	78	75	76
Produkter av kemiska och närstående industrier.....	40	40	41
Oädla metaller	46	38	33
Arbeten av metall, vapen, maskiner, apparater och trans- portmedel.....	302	310	325
Övriga varor	119	122	129

Inom gruppen Livsmedel m. m. märkas flera ur tulluppbördssynpunkt vik-
tiga varuslag, såsom frukt, kaffe, te, tobak och vin samt malt- och sprit-
drycker. I tull för varor, tillhörande denna grupp, ha under de tre första
kvartalen i år influtit 9 miljoner kronor mer än under motsvarande tid un-
der år 1961, vilket framför allt beror på en ökad import av frukt samt olika
slag av köksväxter. Under budgetåret 1961/62 uppgick tulluppbörden för
varor inom gruppen till 129 miljoner kronor. Enär importen av ifrågavarande
livsmedel under senare år alltmer ökat, torde uppbörden för innevarande
och nästföljande budgetår böra beräknas till respektive 135 och 140 miljo-
ner kronor.

Under de två sistförflutna budgetåren uppgick uppbörden för varor, hän-
förliga till gruppen Textilfibrer, garn och vävnader, till omkring 100 miljo-
ner kronor för vardera budgetåret. Uppbörden för de tre första kvartalen
i år är i stort sett oförändrad. Styrelsen beräknar uppbörden för varor inom
gruppen till 100 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 105 mil-
joner kronor för budgetåret 1963/64.

Under år 1962 har importen av varor, redovisade under gruppen Produkter
av kemiska och närstående industrier, varit av ungefärligen samma omfatt-
ning som under åren 1960 och 1961. Under de två sistförflutna budgetåren
ha influtit omkring 55 miljoner kronor i tull för ifrågavarande varor. Sty-
relsen beräknar tulluppbörden för varor inom gruppen till 55 miljoner kro-
nor för budgetåret 1962/63 och till 60 miljoner kronor för budgetåret
1963/64.

Inom gruppen Oädla metaller svarar handelsfärdigt järn och stål för en
väsentlig del av gruppens tullinkomster. Under år 1960 var importen av
handelsfärdigt järn och stål relativt stor och under samma år ökades lager-
hållningen härav väsentligt. Under de senare åren har även den inhemska
järnproduktionen ökat. Till följd härav har importen reducerats och tull-
uppbörden för varor inom gruppen under de tre första kvartalen under

åren 1960, 1961 och 1962 minskat från 46 till 38 och från 38 till 33 miljoner kronor. Under budgetåret 1961/62 uppgick tulluppbörden för denna varugrupp till 45 miljoner kronor. Samma uppbörd beräknas för såväl innevarande som nästföljande budgetår.

Till gruppen Arbeten av metall, vapen, maskiner o. s. v. höra varuslag, som äro föremål för en betydande import, däribland verktygsmaskiner, motorer, bilar, elektriska maskiner och apparater. Importen av dessa varor har under senare år ökat i omfattning. Uppbörden för denna varugrupp uppgick under budgetåret 1960/61 till 406 miljoner kronor och under budgetåret 1961/62 till 437 miljoner kronor, vilket motsvarar en inkomstökning av 7 procent. Uppbördssiffrorna för de tre första kvartalen i år tyda på fortsatt stor import av dessa varor. Med hänsyn härtill torde uppbörden för budgetåret 1962/63 böra upptagas till 465 miljoner kronor och för budgetåret 1963/64 till 490 miljoner kronor.

Gruppen Övriga varor omfattar bland annat blomsterlökar, läder och arbeten därav, beredda pälsskinn, gummivaror, arbeten av trä, kork och mineraliska ämnen (utom metaller), bijouteri- och guldsmedsvaror, leksaker, kläder, skor, instrument och ur. I tull för varor inom gruppen ha under de tre första kvartalen i år influtit 7 miljoner kronor mer än för motsvarande period under föregående år. Under budgetåret 1961/62 uppgick uppbörden av tull för denna varugrupp till 174 miljoner kronor. För innevarande och nästföljande budgetår beräknar styrelsen en uppbörd av respektive 180 och 190 miljoner kronor.

Den totala bruttouppbörden av tullmedel under budgetåren 1962/63 och 1963/64 kan i enlighet med vad ovan anförts beräknas till respektive 980 och 1 030 miljoner kronor. Från nämnda belopp avgå restitutioner av tullmedel. Under de tre sistförflutna budgetåren ha dessa restitutioner uppgått till respektive 72, 69 och 88 miljoner kronor. Enligt preliminära siffror för de fyra första månaderna av innevarande budgetår ha 35,7 miljoner kronor restituerats. För de nu aktuella budgetåren beräknas restitutionerna till respektive 100 och 110 miljoner kronor.

Vid ovan angivna beräkningar av tulluppbörden har EFTA-konventionens tullsänkingsprogram i möjligaste mån beaktats. Enligt detta genomfördes den 1 juli 1960, den 1 juli 1961, den 1 mars 1962 och den 31 oktober 1962 en tullsänkning av respektive 20, 30, 40 och 50 procent för varor av EFTA-ursprung.

Den beräknade nettouppbörden av tullmedel utgör således för budgetåret 1962/63 880 miljoner kronor och för budgetåret 1963/64 920 miljoner kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av tullmedel under budgetåret 1962/63 till 890 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 925 000 000 kronor.

Allmän varuskatt

Enligt förordning den 1 december 1959 (nr 507) skall allmän varuskatt från och med år 1960 erläggas för varor, som försäljes eller på annat sätt tillhandahålles eller tages i anspråk inom riket samt för varor, som införes till riket. Allmän varuskatt skall även erläggas för tjänsteprestation, ifall denna huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor samt innefattar förfärdigande på beställning, uthyrning, servering, reparation, underhåll,

ändring eller rengöring. Från den principiella skatteplikten för varor undantages råvaror och emballage, som användes i jordbruket och dess binärningar, levande djur, jord, sand, grus och sten, drivmedel och andra bränslen, fiskefartyg, större fartyg, luftfartyg, viss krigsmateriel, dagstidningar, receptbelagda läkemedel m. m. Genom förordning den 29 april 1960 (nr 82), som trädde i kraft den 1 maj 1960, föreligger icke heller skattskyldighet för begagnade bilar.

Den allmänna varuskatten höjdes genom förordning den 15 december 1961 (nr 625) från och med 1962 från 4 till 6 procent av beskattningsvärdet.

Skattskyldighet, utom i de fall allmän varuskatt skall utgå vid införsel till riket och i vissa fall för jordbruksprodukter, åvilar den som yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara eller yrkesmässigt utför skattepliktig tjänsteprestation. Beskattningsvärdet utgörs vid tillhandahållande av vara eller tjänsteprestation vederlaget och vid uttag av vara ur rörelse varans saluvärde enligt ortens pris. I vederlag och saluvärde inräknas beloppet av den allmänna varuskatten. Allmän varuskatt är preliminär eller slutlig. Skatten kan i förekommande fall påföras såsom kvarstående allmän varuskatt eller tillkommande allmän varuskatt. Preliminär allmän varuskatt redovisas och erlägges, i avräkning på slutlig allmän varuskatt, i allmänhet för en redovisningsperiod om två månader, senast den 18 i månaden närmast efter utgången av den redovisningsperiod, som skatten avser. Debitering av slutlig, tillkommande och kvarstående allmän varuskatt åvilar länsstyrelse. Enligt förordning den 15 december 1961 (nr 625) skall skattskyldig från och med 1962 vid debitering av slutlig allmän varuskatt gottskrivas, förutom inbetald preliminär allmän varuskatt, kostnadsersättning beräknad i förhållande till den skattepliktiga omsättningen. Enligt tidigare gällande bestämmelser fick skattskyldig tillgodogöra sig kostnadsersättning genom efter vissa grunder beräknat avdrag vid inbetalningen av preliminär allmän varuskatt.

Allmän varuskatt, som skall utgå vid införsel till riket, fastställs och uppbäres av tullverket i den ordning, som är föreskriven beträffande tull. Skattskyldighet åvilar den för vars räkning införseln sker. I sin förenämnda skrivelse har generaltullstyrelsen uppskattat allmän varuskatt vid införsel till 45 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 50 miljoner kronor för budgetåret 1963/64.

För allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter gäller särskilda bestämmelser, vilka bland annat innebär att preliminär allmän varuskatt för produkter från jordbruksfastighet som ägare eller brukare uttager för egen förbrukning eller försäljer till konsument uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden. Allmän varuskatt för jordbruksprodukter, som under budgetåret 1961/62 uppgick till 12,8 miljoner kronor, utgjorde enligt uppgifter från länsstyrelserna 12,2 miljoner kronor vid 1962 års taxering. Motsvarande belopp kommer under budgetåret 1962/63 att omföras från titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. till titeln allmän varuskatt.

Under budgetåret 1959/60 inflöt sammanlagt 366,94 miljoner kronor i

preliminär allmän varuskatt avseende de två första redovisningsperioderna 1960. De redovisade beloppen allmän varuskatt uppgick för budgetåren 1960/61 och 1961/62 till 1 507,30 miljoner kronor respektive 1 941,41 miljoner kronor. Titeln är i riksstaten för innevarande budgetår uppförd med 2 700 miljoner kronor. Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår har sammanlagt 885,23 miljoner kronor influtit.

Med hänvisning till de allmänna förutsättningar angående den fortsatta ekonomiska utvecklingen som riksrevisionsverket inledningsvis lagt till grund för sin beräkning, beräknar ämbetsverket inkomsterna på titeln allmän varuskatt till 2 700 000 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 2 800 000 000 kronor.

Särskilda varuskatter

De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten Miljoner kronor		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten Miljoner kronor
1957/58	250,06	225,00	1960/61.....	338,01	340,00
1958/59	305,67	300,00	1961/62.....	367,16	350,00
1959/60	313,53	310,00	1962/63.....		380,00

Särskild varuskatt utgår enligt förordningar den 25 november 1960 (nr 612) och den 2 mars 1962 (nr 31) för socker med 20 öre och för sirap med 16 öre för kilo samt för choklad- och konfektyrvaror och glass med 65 procent, för essenser och extrakter avsedda för beredning av alkoholhaltiga drycker med 50 procent, för tandkräm och munvatten med 20 procent, för puder, nagellack och likartade skönhetsmedel med 65 procent samt för parfymer, hårvatten etc. med 40 procent av varans beskattningsvärde, varjämte särskild varuskatt för spelkort utgår med 1 krona per lek.

I samband med den provisoriska lösningen av vissa problem för livsmedelsindustrin till följd av Sveriges anslutning till EFTA infördes genom förordning den 3 juni 1960 (nr 258) utjämningskatt på vissa choklad- och konfektyrvaror samt på wafers och biscuits. Utjämningskatten utgår med 50 öre för kilogram av de skattepliktiga varorna.

Genom förordning den 30 juni 1943 (nr 477) vars senaste lydelse framgår av förordning den 25 mars 1960 (nr 118) ersattes tidigare omsättningskatt för pälsvaror med en särskild pälsvaruskatt, som skulle utgå dels i form av en styckeskatt på inom riket yrkesmässigt beredda, lösa pälsskinn och dels i form av en värdeskatt för vissa till riket införda pälsvaror m. m. Gällande styckeskatter framgår av Kungl. Maj:ts kungörelse den 12 oktober 1962 (nr 528). Värdeskatten utgår från och med 1962 med procenttal varierande från 2 till 10 procent mot tidigare 20 procent, varigenom de dittillsvarande protektionistiska elementen i beskattningen avlägsnats och skatten anpassats efter beskattningen av inhemska varor.

När den tidigare allmänna omsättningsskatten slutligt avvecklades från och med den 1 juli 1948 ersattes denna i fråga om tre särskilda varugrupper, nämligen mattor, guldsmedsvaror och grammofonvaror, av en särskild försäljningsskatt. Enligt förordning den 25 november 1960 (nr 615) utgår försäljningsskatt från och med den 1 januari 1961 med 20 procent för guldsmedsvaror dock att minimiskatten per kalenderår för registrerad försäljare med skattepliktig försäljning skall utgöra 1 200 kronor. För mattor utgår försäljningsskatten med likaledes 20 procent vartill kommer särskild skatt för importerade mattor varierande mellan 1 000 kronor och 10 000 kronor för 100 kg. Minimiskatten per år utgör 1 200 kronor i det fall försäljningen enbart avser egen tillverkning och eljest 3 600 kronor. För grammofoner och grammofonverk m. m. utgår försäljningsskatt alltefter art med 20—250 kronor per styck. Försäljningsskatten för grammofonskivor utgår med 0,50—1,50 kronor per sida med ljudspår.

Varuskatterna uppbäres av kontrollstyrelsen vid tillverkning respektive försäljning inom riket samt vid import av hos kontrollstyrelsen registrerad importör och av generaltullstyrelsen vid import av annan än hos kontrollstyrelsen registrerad importör.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 8 november 1962 har kontrollstyrelsen beräknat de inkomster, som uppbäres av styrelsen, för budgetåren 1962/63 och 1963/64 till i avrundade belopp 370 respektive 390 miljoner kronor. Styrelsen har beträffande beräkningarna anfört:

»a) Särskild varuskatt på choklad- och konfektyrvaror m. m. samt utjämningskatt som under budgetåret 1961/62 inbetalades till kontrollstyrelsen med 181,0 milj. kronor har under månaderna juli—oktober 1962 influtit med 62,7 milj. kronor. Ökningen sedan motsvarande tid 1961 uppgår till 6 procent. För den senaste 12-månadersperioden visar inkomsten en ökning med 7,8 procent. Deklarationerna från de 40 största tillverkarna avseende första halvåret 1962, vilka inlevererar ca 97 procent av skatten till kontrollstyrelsen, visar en ökning sedan samma tid 1961 med 10,5 procent. Man får vidare räkna med att vissa importörer som hittills betalat skatt till tullverket, kan komma att låta registrera sig hos kontrollstyrelsen.

Kontrollstyrelsen anser sig under dessa förhållanden kunna förvänta inkomstökning med ca 7 procent för budgetåret 1962/63 och beräknar inkomsten under detta budgetår till 195 milj. kronor. För budgetåret 1963/64 kan inkomsten uppskattas till 205 milj. kronor.

b) Särskild varuskatt på socker och sirap har under tiden juli—oktober 1962 influtit med 23,2 milj. kronor eller med samma belopp som under juli—oktober 1961. Kontrollstyrelsen beräknar inkomsten under budgetåret 1962/63 till 58 milj. kronor och under budgetåret 1963/64 till 60 milj. kronor.

c) Särskild varuskatt på tekniska preparat har under de senaste åren befunnit sig i stark tillväxt. Under budgetårets fyra första månader gav skatten 20,8 milj. kronor eller drygt 25 procent mer än under samma tid 1961. För den senaste 12-månadersperioden uppgår ökningen till 27 procent. Denna beror på ökad efterfrågan och på tekniska omläggningar av skattesystemet, bl. a. innebärande att importörer i större utsträckning än

tidigare erlägger skatt till kontrollstyrelsen i stället för till tullverket. Med hänsyn härtill torde skatteinkomsten för budgetåret 1962/63 böra beräknas till 65 milj. kronor.

För budgetåret 1963/64 kan skatten anges till 70 milj. kronor.

d) Varuskatt på spelkort kan beräknas inflyta med 1 milj. kronor under vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

e) Försäljningsskatt på guldsmidsarbeten, grammofonvaror och knutna mattor har under tiden juli—oktober 1962 uppgått till resp. 9,4, 2,2 och 0,7 milj. kronor eller sammanlagt 12,3 milj. kronor. Under samma tid föregående år inflöt resp. 8,2, 2,2 och 0,7 milj. kronor eller totalt 11,1 milj. kronor.

Skatten på guldsmidsvaror har sedan några år tillbaka ökat med ca 15 procent årligen. Med hänsyn härtill och då inkomsten av försäljningsskatt på grammofonvaror och knutna mattor kan beräknas bli i stort sett oförändrad, kan uppbörden av försäljningsskatten i dess helhet för budgetåret 1962/63 beräknas till 48,5 milj. kronor. För budgetåret 1963/64 torde försäljningsskatten öka ytterligare något och beräknas därför till 53 milj. kronor.

f) Pålsvaarskatt, avseende inom landet beredda skinn, har under juli—oktober 1962 influtit med 0,8 milj. kronor mot 0,9 milj. kronor under motsvarande tid 1961. Inkomsten av denna skatt har under de senaste åren icke undergått några större förändringar och styrelsens uppbörd kan därför beräknas till 2,5 milj. kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat de inkomster, som uppbäres av tullverket, till 25 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln särskilda varuskatter under budgetåren 1962/63 och 1963/64 på 395 respektive 415 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsttiteln särskilda varuskatter till 395 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1963/64 uppföres med 415 000 000 kronor.

Omsättningsskatt å motorfordon

De behållna och beräknade inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1958/59.....	140,29	150,00	1961/62.....	210,05	195,00
1959/60.....	169,24	140,00	1962/63.....		205,00
1960/61.....	188,78	180,00			

Omsättningsskatt å motorfordon utgår enligt förordning den 23 november 1956 (nr 545), som trädde i kraft den 1 december 1956, i vissa fall när fordonet av tillverkare eller registrerad importör levereras till köpare eller

uttages från rörelse utan samband med försäljning. För skattepliktigt fordon som införes till riket av annan än registrerad importör utgår omsättningsskatt, när fordonet införes i riket. Skattepliktiga fordon är personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke tidigare är eller varit upptagna i bilregister.

Enligt förordning den 29 april 1960 (nr 81) utgår omsättningsskatten för personbilar och lastbilar från och med den 1 maj 1960 med det antal kronor, som motsvarar 110 procent (tidigare 90 procent) av det tal, vilket angiver fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 145 kronor (tidigare 120 kronor) för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor. För motorcyklar utgör skatten 180 kronor, om tjänstevikten ej överstiger 75 kilogram, 240 kronor för tjänstevikt mellan 75 och 160 kilogram samt eljest 360 kronor.

Inkomsterna på titeln redovisas av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen.

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»Nettouppbörderna av omsättningsskatt på motorfordon uppgick för budgetåret 1961/62 till 209,3 milj. kronor, varav 58,7 milj. kronor inflöt under månaderna juli—oktober. Under motsvarande månader 1962 inbetalades 62,9 milj. kronor motsvarande en ökning för helt budgetår från 209,3 till 224,3 milj. kronor. Under den senaste 12-månadersperioden har inlevererats 213,5 milj. kronor.

Med hänsyn tagen till den osäkerhet som råder beträffande bilförsäljningens omfattning i fortsättningen beräknar styrelsen inkomsten under budgetåret 1962/63 till 220 milj. kronor och under budgetåret 1963/64 till 225 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat uppbörden till 0,7 miljon kronor för vardera budgetåret 1962/63 och 1963/64.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»Inkomsterna under budgetåret 1961/62 uppgick till 209,6 miljoner kronor. Under samma tid nyregistrerades ca 185 000 fordon. Styrelsen, som förutsätter att försäljningen av motorfordon under de närmaste åren kommer att i stort sett förbli oförändrad, beräknar med ledning av utfallet för budgetåret 1961/62 inkomsterna till 210 miljoner kronor för vardera av budgetåren 1962/63 och 1963/64.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av omsättningsskatt å motorfordon till 220 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 och föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 230 000 000 kronor.

Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.

Nu gällande bestämmelser rörande ifrågavarande avgifter och acciser återfinnes i förordning den 7 juni 1956 (nr 403) angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror, m. m., i förordning den 5 juni 1953 (nr 396) om accis å fettemulsion m. m., i förordning den 30 juni 1944 (nr 459, ändrad genom förordning 475/1950) angående avgift för smör, som användes för framställning av grädde m. m. samt i förordning den 5 juni 1953 (nr 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.

Inkomsterna på titeln, som redovisas av statens jordbruksnämnd och kontrollstyrelsen, har i innevarande års riksstat beräknats till 50 miljoner kronor.

Statens jordbruksnämnd, som i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 lämnat beräkning för innevarande och nästkommande budgetår av den del av inkomsterna under ifrågavarande titel, som hänför sig till nämndens verksamhetsområde, nämligen nettointäkten av regleringsavgifter för fettvaror, har till stöd för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken anförts följande:

»Regleringsavgiften för fettvaror uttages med stöd av Kungl. Maj:ts förordning den 7 juni 1956, nr 403, angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror, m. m. samt Kungl. Maj:ts kungörelse samma dag, nr 417, med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning.

Syftet med regleringsavgiften är att i enlighet med statsmakternas beslut åstadkomma en till skydd för smöravsättningen åsyftad prisspänning mellan smör och margarin. Regleringsavgiftens storlek är i främsta rummet beroende av världsmarknadspriserna på för margarinframställning lämpliga fettvaror. Stiger dessa priser måste avgiften sänkas och vice versa. Regleringsavgiften påverkas även av den till skydd för den inhemska oljeväxtodlingen jämsides utgående införselavgiften för fettvaror, eftersom summan av de båda avgifterna skall motsvara den till skydd för smöret avsedda fördyringen av margarinråvarorna. För de fall att den övre eller nedre prisgränsen för inhemskt oljeväxtfrö genombrytes, skall sålunda införselavgiften minskas resp. ökas så att priset återföres inom prisgränsernas ram. En sådan förändring av införselavgiften återverkar på storleken av regleringsavgiften. Förändringar av införselavgiften till följd av regelutlösningar enligt gällande jordbruksavtal påverkar givetvis också regleringsavgiftens storlek. Under det gångna året har världsmarknadspriserna på olika slag av fettämnen successivt fallit, särskilt på jordnöts- och sojaolja, vilket medfört en fortlöpande höjning av införselavgiften. Vidare har under budgetåret 1961/62 regelutlösningar vid tre tillfällen medfört höjningar av införselavgiften för fettvaror. Detta har alltså påverkat regleringsavgiften i sänkande riktning.

Världsmarknadspriserna på här avsedda fettvaror är vanligen ganska rörliga. Prisrörelserna är ofta också ganska stora. Som ovan nämnts har priserna fallit successivt. Detta gäller särskilt priserna på jordnöts- och sojaolja, vilka priser ligger till grund för beräkandet av priset på inhemskt oljeväxtfrö. Till belysning härav må nämnas, att världsmarknadspriserna på jordnötsolja från januari till oktober 1962 sjunkit med 40 öre från 1

krona 69 öre till 1 krona 29 öre per kilogram. Under samma tid har priserna på sojaolja sjunkit med 31 öre från 1 krona 37 öre till 1 krona 6 öre per kilogram. Det må även nämnas, att regleringsavgiften under budgetåret 1961/62 varierat från lägst 70,7 öre till högst 80,7 öre per kilogram. Dessa förhållanden försvårar givetvis i hög grad beräkningar angående statsverkets inkomster av ifrågavarande avgift. En höjning eller sänkning av den genomsnittliga avgiften under ett år med 1 öre återverkar på statsverkets inkomster med ca 900 000 kronor.

Under budgetåret 1961/62 uppgick regleringsavgiften genomsnittligt till 74 öre per kilogram och nettointäkten av avgiften till 66,5 milj. kronor. Såvitt nu kan bedömas torde världsmarknadspriserna på här avsedda oljor till följd av överproduktion och stora utbud sannolikt icke komma att stiga nämnvärt. Vidare kan man vänta ytterligare regelutlösningar med höjning av införselavgiften som följd. Med hänsyn till angivna förhållanden torde försiktigheten bjuda att för innevarande budgetår räkna med en regleringsavgift, som i varje fall icke sättes högre än den för närvarande utgående, d. v. s. 65 öre per kilogram.

Vid beräklandet av de sammanlagda intäkterna av regleringsavgiften är margarinkonsumtionens omfattning en annan faktor av betydelse. Jordbruksnämnden har tidigare beräknat denna för budgetåret 1962/63 till 120 000 ton. I samband därmed angav nämnden nettointäkten av regleringsavgiften för nämnda budgetår till 53 milj. kronor.

Om man antar att regleringsavgiften per kilogram kommer att uppgå till ovan nämnt belopp, och att margarinkonsumtionen blir 120 000 ton, kan statsverkets nettointäkter av regleringsavgiften för fettvaror för budgetåret 1962/63 uppskattas till 55 milj. kronor.

Det torde vara omöjligt att med någon grad av säkerhet förutse prisläget på fettvaror på världsmarknaden under budgetåret 1963/64. Nämnden har därför vid beräkningen av intäkterna för sistnämnda budgetår måst utgå från samma förutsättningar, som legat till grund för beräkning av intäkterna under innevarande budgetår; dock har det förutsatts, att margarinkonsumtionen under det senare året har stigit med drygt 2 procent. Från dessa utgångspunkter kan det antagas att nettoinkomsterna av regleringsavgiften för fettvaror under budgetåret 1963/64 kommer att stiga till 57 milj. kronor.

Det måste emellertid understrykas, att dessa beräkningar är mycket osäkra, varför intäktsbeloppen kan komma att väsentligt avvika från vad här angivits.

Vid ovanstående beräkningar av statsverkets inkomster av regleringsavgifter för fettvaror har hänsyn icke tagits till den i proposition 1960:25 omnämnda svensk-danska överenskommelsen att till Danmark årligen överföra visst belopp svenska kronor av hithörande medel. Detta belopp uppgick under budgetåret 1961/62 till 20 milj. kronor.»

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat de av styrelsen redovisade inkomsterna under denna titel till 0,1 miljon kronor för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

I anslutning till jordbruksnämndens och kontrollstyrelsens beräkningar uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna av titeln regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. till 35 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 och föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 37 000 000 kronor.

Skatt å kaffe

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1957/58.....	21,16	20,00	1960/61.....	25,64	25,00
1958/59.....	22,17	21,00	1961/62.....	27,53	27,00
1959/60.....	24,75	23,00	1962/63.....		28,00

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beträffande avkastningen av skatt å kaffe anfört följande:

»Under budgetåret 1961/62 inbringade skatt å kaffe 27,5 miljoner kronor, motsvarande en förtullningskvantitet av 78 000 ton, varav omkring 26 000 ton under budgetårets fyra första månader. Under motsvarande tid av nu löpande budgetår har förtullningskvantiteten utgjort drygt 27 000 ton, motsvarande en årsuppbörd av omkring 28 miljoner kronor. Styrelsen har därför ansett sig böra upptaga bruttouppbörden, tillika att anse som nettouppbörd, av skatt å kaffe för innevarande och nästföljande budgetår till respektive 28 och 29 miljoner kronor.»

Statens jordbruksnämnd har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket anfört följande:

»Importsiffrorna för de första tre månaderna av innevarande budgetår tyder på en fortsatt ökning av kaffeimporten, en ökning, som uppenbarligen sammanhänger med successivt stigande kaffekonsumtion. Det förefaller därför sannolikt, att förtullningen under budgetåret 1962/63 kommer att nå upp till 81 000 ton, vilket med nuvarande skattesats — 35 öre per kilogram — betyder en skatteinkomst för statsverket på nära 28,5 miljoner kronor. I brist på säkrare underlag torde tills vidare samma inkomst böra beräknas även för budgetåret 1963/64.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av skatt å kaffe för budgetåret 1962/63 till 28 000 000 kronor samt föreslår, att inkomsttiteln för budgetåret 1963/64 uppföres med 29 000 000 kronor.

Tobaksskatt

De beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de senaste budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1957/58.....	744,48	720,00	1960/61.....	908,78	900,00
1958/59.....	841,79	810,00	1961/62.....	964,45	930,00
1959/60.....	882,05	850,00	1962/63.....		1 000,00

Enligt förordning den 16 juni 1961 (nr 394) utgår tobaksskatt med vissa efter varans myckenhet bestämda belopp. För cigarrer och cigariller utgår skatten härvid med 9,5, 12,0, 12,4 eller 16,8 öre per styck allteftersom vikten uppgår till högst 1,7 gram, överstiger 1,7 men ej 3,0 gram, överstiger 3,0 men ej 5,0 gram respektive överstiger 5,0 gram. För cigaretter utgår tobaksskatt med 6,9 eller 11,4 öre per styck allteftersom vikten uppgår till högst 0,85 gram eller överstiger denna vikt. Tobaksskatt för röktnobak, tuggtobak och snus utgår med 54,25, 21,60 respektive 9,10 kronor för kilogram. För cigarettpapper utgår skatten med 2 öre för varje blad, avsett för framställning av en cigarett.

Den som inom riket tillverkar tobaksvaror eller cigarettpapper är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen och den som för återförsäljning till riket inför tobaksvaror må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Beskattningsmyndigheter är ifråga om vara som av annan än registrerad införts till riket generelltullstyrelsen och i övriga fall kontrollstyrelsen.

I sin förenämnda skrivelse har kontrollstyrelsen beträffande tobaksskatt anfört följande:

»Under budgetåret 1961/62 inflöt — förutom tobaksskatt som inlevererades till tullverket och övergångsvis till statskontoret — tobaksskatt till kontrollstyrelsen med 794 milj. kronor, varav 791 milj. kronor eller 99,6 procent inlevererades från Svenska Tobaks Aktiebolaget och 3 milj. kronor eller 0,4 procent från övriga registrerade. Tobaksskatt som inflyter under ett budgetår avser försäljningen av tobaksvaror under tiden från och med maj månad ena året till och med april månad följande år. Till staten inlevererades tobaksskatt från den inhemske tillverkaren avseende försäljningen av tobaksvaror under tiden maj 1960—april 1961 uppgick till 899,0 milj. kronor. För tiden maj 1961—april 1962 inlevererades 959,9 milj. kronor, vilket innebär en ökning med 6,8 procent.

I styrelsens inkomstberäkningar den 9 november 1961 lades en likartad ökningstendens eller 6,6 procent till grund för beräkningen av inflytande tobaksskatt för budgetåret 1961/62. För 1962/63 räknade styrelsen försiktigtvis med en ökning av blott 5 procent och beräknade inkomsterna till 1 020 milj. kronor. Tobaksskatteinkomsterna uppfördes i riksstaten med 1 000 milj. kronor.

Såvitt hittills föreliggande försäljningssiffror ger vid handen har ökningen av tobakskonsumtionen under tiden januari—oktober 1962 jämförd med motsvarande tid föregående år stannat vid 4,2 procent, vilket i och för sig bör föranleda någon nedräkning av de för det löpande budgetåret beräknade skatteinkomsterna. En lika kraftig skatteminskning som den som åstadkommes av den avstannande konsumtionsökningen orsakas emellertid av en markant försäljningsökning under hösten 1962 av cigaretter tillhörande skattegrupp I (skatt 6,9 öre/st.) med en vikt uppgående till högst 0,85 g, något som torde medföra en motsvarande minskning av konsumtionen av cigaretter av skattegrupp II (skatt 11,4 öre/st.). Under de fyra månaderna juli—oktober har sålunda försäljningen av svensktillverkade cigaretter av skattegrupp I ökat från 8,7 milj. st. år 1961 till 70,2 milj. st. innevarande år. Enbart under oktober har försäljningen av cigaretter tillhörande skattegrupp I ökat från 2,2 milj. st. år 1961 till 38,7 milj. st. år 1962. Med hänsyn till här angivna förhållanden synes ökningstakten

för skatteinkomsterna från den 1 december 1962 till budgetårets slut böra beräknas till ca 3,5 procent.

Med hänsyn härtill och med inräknande av det under juli—oktober 1962 influtna beloppet, 338,6 milj. kronor, samt den av Svenska Tobaks Aktiebolaget angivna skatten för november 1962, 74,7 milj. kronor, beräknar kontrollstyrelsen inleveransen av tobaksskatt under budgetåret 1962/63 till 1 000 milj. kronor. Under närmast följande år får man räkna med ett belopp som överstiger den på innevarande budgetår belöpande skatten med likaledes 3,5 procent eller 35 milj. kronor. Inkomster under budgetåret 1963/64 kan följaktligen beräknas till 1 035 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomstiteln tobaksskatt för budgetåret 1962/63 till 1 000 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1963/64 upptages till 1 035 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag

Inkomsterna från partihandelsbolag hänför sig i första hand till aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag.

I sin förenämnda skrivelse har kontrollstyrelsen meddelat, att inleveranserna av vinstmedel enligt uppgift från aktiebolaget Vin- & spritcentralen beräknas till 20 miljoner kronor för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

Riksrevisionsverket beräknar inkomstiteln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag för budgetåret 1962/63 till 20 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 upptages till likaledes 20 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag

Detaljhandeln med rusdrycker handhaves av ett för hela riket gemensamt företag Nya systemaktiebolaget.

Beträffande rusdrycksförsäljningsmedlen av detaljhandelsbolag har kontrollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket anfört följande:

»Enligt uppgift från Nya Systemaktiebolaget räknar bolaget med att för år 1962 jämvikt praktiskt taget kommer att uppnås mellan intäktssidan och kostnadsökningar. På intäktssidan beräknas bruttovinsten på varuförsäljningen stiga med 4,9 milj. kronor till ca 114,5 milj. kronor. Till följd av lägre kostnader för reparation och underhåll av bolagets fastigheter förutses vidare att överskottet på fastighetsrörelsen skall öka med 0,5 milj. kronor till 1,5 milj. kronor. Slutligen väntas ränteinkomsterna stiga till ca 3 milj. kronor, vilket innebär en ökning på 0,6 milj. kronor. De anförda siffrorna innebär att intäkterna sammanlagt kan väntas öka från 113 till 119 milj. kronor.

Kostnaderna, som inklusive avskrivningar förra året uppgick till 46 milj.

kronor, beräknas stiga till 52 milj. kronor, huvudsakligen till följd av ökade utgifter för löner och pensioner. Vinsten före skatt blir följaktligen praktiskt taget densamma som för 1961, d. v. s. 67 milj. kronor. Genom att kommunalskatteavdraget vid beräkning av den statliga inkomstskatten är 1,5 milj. kronor högre än förra året, väntas den totala skatteutgiften, även med hänsyn tagen till högre kommunalutdebitering, komma att sjunka från 33,7 milj. kronor för 1961 till 33,3 milj. kronor för 1962. Nettovinsten för 1962 skulle följaktligen bli $(67 - 33,3 =)$ 33,7 milj. kronor, vilket belopp bolaget anser sig böra avrunda nedåt till 33,5 milj. kronor.

Beträffande 1963 års rörelse räknar bolaget med att försäljningen kommer att visa ungefär samma procentuella ökning som under andra halvåret 1962, vilket innebär en ökning av bruttovinsten med ca 5 milj. kronor. Å andra sidan väntas kostnaderna inklusive avskrivningar komma att öka med 1,8 milj. kronor. Vinsten före skatt ökar härigenom till 70,2 milj. kronor, och då skatteutgiften kan beräknas till ca 50 procent av detta belopp blir nettovinsten för 1963 ca 35,0 milj. kronor.

Kontrollstyrelsen som finner sig böra godtaga bolagets kalkyler beräknar inleveransen under budgetåret 1962/63 till i avrundat tal 34 milj. kronor och under budgetåret 1963/64 till 35 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag för budgetåret 1962/63 till 34 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 upptages till 35 000 000 kronor.

Skatt å sprit

Denna inkomstitel är i riksstaten för budgetåret 1962/63 upptagen till 1 300 miljoner kronor. De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de fem senast förflutna budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Omsätt- ningsskatt	Utskän- kningsskatt	Summa netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			
Budgetåret 1957/58	1 098,69	15,96	1 114,65	1 250,00
» 1958/59	1 103,58	18,16	1 121,74	1 200,00
» 1959/60	1 116,90	19,29	1 136,19	1 200,00
» 1960/61	1 140,03	21,17	1 161,20	1 125,00
» 1961/62	1 198,43	20,04	1 218,47	1 150,00

Från och med den 1 oktober 1957 gällande bestämmelser angående omsättningsskatt och utskänkningsskatt å spritdrycker återfinnes i förordning den 24 maj 1957 (nr 209) med däri senast genom förordning den 26 maj 1961 (nr 182) företagna ändringar, varigenom bland annat förordningens rubrik ändrades till förordning om skatt på sprit och vin. Omsättningsskatt upptages vid detaljhandelsbolagets inköp av spritdrycker. Skatten utgår med dels en grundavgift av 11,60 kronor, 10,40 kronor, 8,50 kronor eller 8 kronor för liter beroende på om dryckens alkoholhalt överstiger 40 volymprocent, ligger mellan 35 och 40 volymprocent, ligger mellan 30 och 35 volymprocent respektive understiger 30 volymprocent, och dels med en pro-

centavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering.

Beträffande utskänkningsskatten stadgas, att den åt vilken rätt till utskänkning av spritdrycker överlåtits skall för utskänkta spritdrycker erlägga utskänkningsskatt med belopp, motsvarande 25 procent av utskänkingsvärdet.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen anfört följande:

»För januari—september 1962 visar Nya Systemaktiebolagets försäljning av spritdrycker för förtäringssändamål en ökning från föregående år med 2,9 procent i liter räknat. Samtidigt har enligt spritcentralens redovisning omsättningsskatten på samma varor ökat från i genomsnitt 25,79 till 25,96 kronor per liter eller med 0,7 procent. Härav erhålles en ökning av den på försäljningen belöpande skatteinkomsten med 3,6 procent. För tredje kvartalet utgör försäljningsökningen 3,3 procent. Någon ändring av skatteinkomsten per liter föreligger ej för detta kvartal.

Inkomsten av omsättningsskatten på spritdrycker för förtäringssändamål under månaderna juli—oktober 1962, som hänför sig till systembolagets inköp från spritcentralen under månaderna juni—september 1962, innebär visserligen en ökning sedan motsvarande tid 1961 med 5,7 procent men därvid bör beaktas, att pingsthelgen i år inföll i juni månad mot i maj månad 1961, vilket medfört en viss förskjutning i inköpen från maj till juni.

Då varken omsättningsskatten på teknisk sprit eller utskänkningsskatten, som framgår av sammanställningen, spelar någon större roll i detta sammanhang, kan den totala inleveransen å förevarande skattetitler beräknas öka med omkring 3,5 procent per år. Under hänsyn jämväl till det förhållandet, att pingstförsäljningen under 1963 kommer att äga rum redan i maj månad, synes inkomsten under budgetåret 1962/63 kunna beräknas till 1 275 milj. kronor. För budgetåret 1963/64 erhålles under antagande av fortsatt ökning med ca 4 procent årligen en beräknad inkomst av 1 325 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av skatt å sprit för budgetåret 1962/63 till 1 275 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 1 325 000 000 kronor.

Skatt å vin

De beräknade och behållna inkomsterna av skatt å vin under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1957/58.....	69,72	55,00	1960/61	100,18	105,00
1958/59.....	85,64	85,00	1961/62	107,02	105,00
1959/60.....	94,50	90,00	1962/63		120,00

Enligt förordning den 24 maj 1957 (nr 209) med däri senast genom förordning den 26 maj 1961 (nr 182) vidtagna ändringar utgår omsättnings-

skatt för vin, vars alkoholhalt överstiger 14 volymprocent (starkvin) dels med en grundavgift av 2 kronor för liter och dels med en procentavgift motsvarande 37 procent av utminuteringspriset samt för annat vin (lätvin) med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering. För inom landet tillverkat vin utgår omsättnings-skatt dessutom med en särskild tillverkningsavgift av 50 öre för liter, om vinnets alkoholhalt överstiger 14 volymprocent eller vinet är mousserande eller därmed jämförligt, men eljest av 20 öre för liter.

Utskänkningsskatt utgår ej på vin.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av skatt å vin anfört följande:

»Efterfrågan på vin har under en följd av år ökat i snabbare takt än efterfrågan på spritdrycker. Denna skillnad består alltså jämt men är icke så markant som tidigare.

Inkomsten av vinskatten uppvisar för de fyra senaste månaderna en ökning från motsvarande tid 1961 med 4,9 procent.

Nya Systemaktiebolagets försäljning av vin visar för tredje kvartalet 1962 en ökning med 5,5 procent. Samtidigt har emellertid skatten per liter räknat till följd av en fortgående förskjutning från starkvin till lätvin minskat med 0,8 procent.

Det synes med hänsyn till det anförda säkrast att tills vidare icke räkna med större årlig ökning av skatteinkomsten än 5 procent. Under budgetåret 1961/62 inflöt 107 milj. kronor. Inkomsten för budgetåret 1962/63 synes därför böra beräknas till 112 milj. kronor. För budgetåret 1963/64 erhålles under samma förutsättning en beräknad inkomst av 117 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av skatt å vin för budgetåret 1962/63 till 112 000 000 kronor och föreslår att titeln för budgetåret 1963/64 upptages till 120 000 000 kronor.

Skatt å malt- och läskedrycker

Skatt å malt- och läskedrycker utgår jämlikt förordning den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker. Allt efter alkoholstyrkan indelas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar maltdrycker, som ej innehåller mer än 1,8 viktprocent alkohol (lätöl). Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga maltdrycker, som ej innehåller mer än 2,8 viktprocent alkohol (öl), och tredje klassen omfattar alkoholstarkare maltdrycker (starköl). Skatten utgår för liter med 12 öre för lagrat lätöl, 48 öre för öl och 1 krona 41 öre för starköl. Skatt på lagrat lätöl infördes från och med den 20 mars 1958, då också skatten för öl och starköl höjdes till nu gällande belopp mot att tidigare ha utgått med 42 öre för liter öl och 1 krona 35 öre för liter starköl. Skatten på läskedrycker utgår med 33 öre för liter.

De beräknade och redovisade nettointkomsterna av skatt å malt- och läskedrycker, som till och med budgetåret 1960/61 var fördelade på två in-

komsttillrar, maldrycksskatt och skatt å laskedrycker, framgår av följande sammanställning.

	Skatt å malt- och läskedrycker Omsättningsskatt å malt- drycker av klass			Skatt å läske- drycker	Summa netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	I	II	III			
	Miljoner kronor					
1957/58.....	0,61	83,82	8,16	48,14	140,73	142,00
1958/59.....	3,29	92,67	8,86	65,60	170,42	170,00
1959/60.....	3,57	97,66	10,03	73,45	184,71	172,00
1960/61.....	3,16	91,48	10,32	66,33	171,29	180,00
1961/62.....	2,99	98,88	11,15	70,34	183,36	180,00

I riksstaten för budgetåret 1962/63 är inkomsten av skatt å malt- och laskedrycker upptagen med 185 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av skatt å malt- och laskedrycker anført följande:

»Konsumtionen av malt- och laskedrycker har under en följd av år hållit sig tämligen konstant. De förändringar i skatteutfallet som förekommit från det ena budgetåret till det andra har i huvudsak varit betingade av väderlekens växlingar, speciellt under sommarmånaderna. Någon strukturell förändring har i varje fall icke ägt rum beträffande vanligt öl och laskedrycker. Däremot har starkölet sedan 1958 ökat, medan det lagrade lättölet som nådde en topp 1959 sedan dess i motsvarande mån gått tillbaka.

Under de senaste åtta månaderna har den skattepliktiga utlämningen av både öl, lagrat lättöl och laskedrycker varit mindre än under motsvarande månader 1961. Trots uppgången för starköl under samma tid visar den totala volymen av skattepliktiga maldrycker under de tre första kvartalen 1962 en minskning sedan samma tid 1961 från 178,1 till 171,8 milj. liter eller med 3,6 procent. Motsvarande utlämning av laskedrycker har minskat från 160,6 till 153,4 milj. liter eller med 4,5 procent.

Denna minskning synes dock till stor del kunna förklaras av att sommaren 1962 var ovanligt kall och regnig. Inträffade prisstegringar kan jämväl ha spelat in.

För återstoden av innevarande budgetår synes det lämpligt att räkna med högst samma skatteinkomst som under motsvarande tid föregående budgetår eller med 116,68 milj. kronor. Den totala inkomsten för budgetåret 1962/63 kan alltså beräknas till $(60,65 + 116,68 =)$ 177,33 milj. kronor vilket belopp torde böra avrundas till 175 milj. kronor. Inkomsten för budgetåret 1963/64 synes med hänsyn till den ovissa efterfrågeutvecklingen böra upptagas till oförändrat 175 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på titeln skatt å malt- och laskedrycker till 180 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1963/64 uppföres med 185 000 000 kronor.

Statlig nöjesskatt

Nöjesskatt utgår enligt förordning den 21 december 1945 (nr 823) med däri senast genom förordning den 20 maj 1960 (nr 363) med tillämpning från och med den 1 juli 1960 företagna ändringar. Nöjesskatten utgår med

15 procent på summan av erlagda inträdesavgifter, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med 25 procent av nämnda pris. Nöjesskatten fördelas med hälften till staten och med hälften till den kommun, inom vars område nöjestillställningen äger rum. För biografföreställning skall dock nöjesskatten i stället fördelas med sju tiondelar till staten och tre tiondelar till kommunen.

Från och med den 1 juli 1957 avvecklades den tidigare utgående skatten på teaterföreställningar och restaurangdans. Samtidigt utvidgades möjligheterna till skattelindring för idrottsorganisationer och andra ideella organisationer. Genom förordning den 12 maj 1961 (nr 131) avvecklades nöjesskatten helt för idrottstävlingar m. m. från och med den 1 juli 1961.

Från den 1 juli 1951 utgår till producent av svensk film bidrag med del av statens andel i nöjesskatten för biografföreställning, vid vilken bidragsberättigande film visas. Från och med den 1 juli 1960 utgår bidraget med 80 procent av statens andel i nöjesskatten enligt förordning den 20 maj 1960 (nr 364). Efter det bidrag till producenter av svensk film utgått med 2,65 miljoner kronor har i nöjesskatt för svensk film under budgetåret 1961/62 influtit 0,66 miljon kronor.

Den till statsverket inlevererade respektive i riksstaten beräknade nöjesskatten har under de senaste budgetåren uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1957/58.....	55,00	60,00	1960/61.....	25,14	30,00
1958/59.....	52,11	60,00	1961/62.....	23,17	25,00
1959/60.....	37,70	45,00	1962/63.....		22,00

Under innevarande budgetårs fyra första månader har influtit 8,17 miljoner kronor mot 7,36 miljoner kronor under motsvarande period förra året.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten på titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 23,95 miljoner kronor under budgetåret 1962/63 och till 23,92 miljoner kronor under budgetåret 1963/64.

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden av nöjesskatt för innevarande budgetår till 25 000 000 kronor samt föreslår, att inkomsttiteln nöjesskatt för budgetåret 1963/64 upptages till likaledes 25 000 000 kronor.

Energiskatt

Allmän energiskatt utgår enligt förordning den 31 maj 1957 (nr 262) med däri senast genom förordning den 7 april 1961 (nr 374) vidtagna ändringar. Allmän energiskatt skall erläggas för bensen, vissa bränslen såsom kol, koks, motorbrännolja och eldningsolja samt elektrisk kraft. Med bensen avses här-

vid samtliga i förordningen om bensinskatt angivna skattepliktiga varuslag. Energiskatt för bensen utgår med 9 öre för liter. För elektrisk kraft utgår skatten med 10 procent av kraftens beskattningsvärde för kraft som förbrukas i industriell rörelse med en förbrukning av mer än 40 000 kilowatt-timmar för driftställe under helt beskattningsår. För annan elektrisk kraft utgår skatten genom förordning den 14 mars 1958 (nr 71) med 7 procent av kraftens beskattningsvärde. Beskattningsvärdet är lika med summan av de avgifter, som förbrukaren har att erlagga för den elektriska kraften.

För andra bränslen gällande skattesatser framgår av nedanstående sammanställning.

Bränsle	Skattesats
Stenkol	12 kronor för ton
Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter m. m.	6 » » »
Brunkolsbriketter	6 » » »
Koks	14 » » »
Koksstybb och koks briketter	6 » » »
Motorbrännoljor, eldningsoljor och bunkeroljor, skatteklass I	25 » » m ³
Motorbrännoljor, eldningsoljor och bunkeroljor, skatteklass II	16 » » »

Beträffande energiskatt på bensen gäller i fråga om skattskyldighet och beskattningsmyndighet samma bestämmelser som för bensinskatt. Övrig energiskatt redovisas av kontrollstyrelsen samt av generaltullstyrelsen beträffande skatt på bränslen som införes till riket av annan än den som är registrerad hos kontrollstyrelsen.

Inkomsterna av energiskatt under de senaste budgetåren framgår av nedanstående sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1958/59	470,68	500,00	1961/62	543,27	575,00
1959/60	525,74	510,00	1962/63		600,00
1960/61	551,20	550,00			

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av de inkomster som uppbäres av styrelsen anfört följande:

»a) Energiskatt å elektrisk kraft

Enligt Centrala Driftledningens prognos, 'Elkonsumtionen i Sverige 1960—1970', vilken publicerades under hösten 1961, skulle man under åren 1960—65 kunna räkna med följande årliga ökning av kraftförbrukningen, nämligen

inom industrien med 6,5 procent samt

inom detaljförbrukningen (s. k. borgerlig förbrukning) med 7 procent.

Med hänsyn till numera konstaterad minskning i ökningstakten beträffande kraftleveranserna torde försiktigheten bjuda att man nedräknar den årliga konsumtionsökningen inom industrien. Kontrollstyrelsen räknar i det följande med en ökning i den industriella kraftförbrukningen med 5 procent.

Den skattepliktiga kraftförbrukningen för budgetåren 1962/63 och 1963/64 kan på grundval härav beräknas bli av nedan angiven omfattning.

	Årlig ökning i procent	Kraftförbrukning i MkWh		
		verklig 1961/62	beräknad 1962/63	beräknad 1963/64
Industriell förbrukning totalt.....	5	19 200	20 160	21 160
Härav				
a) Skattefri		600	600	600
b) Elektrokemisk och elektrotermisk användning		1 550	1 620	1 700
c) Tillverkning av slipmassa för export		—	500	520
d) Övrig industriförbrukning.....		17 050	17 440	18 340
Borgerlig förbrukning	7	9 650	10 320	11 040

För kraft enligt b) och c) ovan är beskattningsvärdet lika med 1 öre per kilowattimme. För kraft enligt d) ovan kan på grundval av uppgifter som inhämtats från de prisstyrande kraftleverantörerna och med ledning av den faktiska skatteinkomsten det genomsnittliga kraftpriset (beskattningsvärdet) för budgetåret 1961/62 beräknas till 3,99 öre per kilowattimme. De genomsnittliga prisändringarna för budgetåren 1962/63 och 1963/64 kan förväntas bli obetydliga. Med utgångspunkt härifrån kan det genomsnittliga kraftpriset beräknas till 4 öre per kilowattimme för båda budgetåren.

Med ledning av uppgifter, som lämnats av Svenska Elverksföreningen kan priset (beskattningsvärdet) för s. k. borgerlig kraft för budgetåret 1962/63 numera beräknas till 12,8 öre per kilowattimme inom tätorter och 16,6 öre per kilowattimme på landsbygden. Med hänsyn till pågående utredningar angående nya tariffer och den allmänna pressningen av prisnivån för elkraft torde man icke böra räkna med någon höjning av priset på borgerlig kraft för budgetåret 1963/64. Den borgerliga kraftförbrukningen fördelar sig på tätorter och landsbygd med 60 resp. 40 procent.

Producenter av elektrisk kraft äger i deklaration göra avdrag för energiskatt på bränsle som förbrukas för produktion av värmekraft. Avdraget kan för vartdera av budgetåren 1962/63 och 1963/64 i likhet med tidigare beräknas till 10 milj. kronor.

Förutom vad ovan anförts bör vid inkomstberäkningen hänsyn tagas till att vissa kraftförbrukare genom särskilda beslut erhållit nedsättning av beskattningsvärdet, vilket torde innebära ett skattebortfall av ca 1 milj. kronor.

På grundval av vad här anförts kan den på innevarande och nästa budgetår belöpande skatteintäkten av energiskatt på elektrisk kraft beräknas enligt följande.

Budgetåret 1962/63	Kraftförbrukning MkWh	Beskattningsvärde öre/kWh	Skattesats %	Skatt milj. kr.
Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning samt för tillverkning av viss slipmassa	2 120	1,0	10	2,1
Övrig industrikraft.....	17 440	4,0	10	69,7
Kraft för borgerlig förbrukning	10 320			
tätorter	6 190	12,8	7	55,4
landsbygd	4 130	16,6	7	48,0
			Summa	175,2

Budgetåret 1962/63	Kraftförbrukning MkWh	Beskattningsvärde öre/kWh	Skattesats %	Skatt milj. kr.
Avgår				
skatt på bränsle för produktion av elektrisk kraft				10,0
skattebortfall p. g. a. nedsättning m. m.				1,0
			Netto skatteintäkt	164,2

Budgetåret 1963/64

Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning samt för tillverkning av viss slipmassa	2 220	1,0	10	2,2
Övrig industrikraft.....	18 340	4,0	10	73,3
Kraft för borgerlig förbrukning	11 040			
tätorter	6 620	12,8	7	59,3
landsbygd	4 420	16,6	7	51,3
			Summa	186,1

Avgår

skatt på bränsle för produktion av elektrisk kraft	10,0
skattebortfall p. g. a. nedsättning	1,0
	Netto skatteintäkt 175,1

Med hänsyn till de stagnationstendenser som framträtt under den senaste tiden räknar kontrollstyrelsen försiktigtvis med något lägre belopp än som ovan angivits eller med 160 milj. kronor för budgetåret 1962/63 och med 170 milj. kronor för budgetåret 1963/64.

b) Energiskatt på bensin

Utöver bensinskatt med 38 öre för liter utgår även energiskatt på bensin med 9 öre för liter. För bensin, som tillverkas av Svenska Skifferoljebolaget, utgår dock bensinskatt med endast 5 öre för liter och för bensin, som användes för framställning av stadsgas, utgår energiskatt med endast 1,6 öre för liter (för dylik bensin utgår icke bensinskatt). Under månaderna juli—oktober 1962 utgjorde energiskatten 23,9 procent av under samma tid influten bensinskatt. Denna andel torde icke komma att nämnvärt förändras under de närmaste åren.

Med denna utgångspunkt kan inkomsten för budgetåret 1962/63 beräknas till 215 milj. kronor och för budgetåret 1963/64 till 225 milj. kronor.

c) Energiskatt på andra bränslen än bensin

Nettoinkomsten av energiskatt på fasta och flytande bränslen har under de tre senaste budgetåren utgjort följande.

Tid	Milj. kr.	Ökning i % sedan motsvarande tid året före
Budgetåret 1959/60	196,3	
» 1960/61	204,1	4,0
» 1961/62	218,7	7,2
1 juli—10 november 1960	71,8	
» — » 1961	76,8	6,8
» — » 1962	87,8 (beräknat)	14,3

Den under budgetåren 1960/61 och 1961/62 influtna skatten fördelar sig på följande sätt:

	1960/61 milj. kronor	1961/62	Ökning i %
fasta bränslen	18,9	19,4	2,6
motorbrännolja	22,8	23,4	2,6
eldningsolja 1—2	88,0	98,1	11,5
eldningsolja 3 och högre	74,4	77,8	4,6
Summa	204,1	218,7	7,2

Den kraftiga ökningen i förbrukningen av eldningsolja 1—2 under budgetåret 1961/62 jämfört med budgetåret 1960/61 torde till viss del bero på skillnader i respektive års medeltemperaturer. Under bränslesäsongen 1960/61 var medeltemperaturen i landet avsevärt högre än normalt, medan under motsvarande tid 1961/62 medeltemperaturen för nästan samtliga månader var betydligt lägre än föregående års och för vissa månader kallare än normalt. Mars månad 1962 var sålunda på åtskilliga platser i landet den kallaste marsmånaden under 1900-talet.

Den stora ökningen i influten skatt under tiden 1 juli—10 november 1962 jämfört med motsvarande tid 1961 torde bero på en ökad lagring av bränsle hos förbrukarna under det senaste sommarhalvåret. För tiden 11 november 1962—30 juni 1963 torde därför icke böra räknas med större skatteinkomst än under motsvarande tid föregående år eller 141,9 milj. kronor. Den genomsnittliga ökningen för budgetåret 1962/63 skulle enligt denna beräkning uppgå till 5,2 procent.

För budgetåret 1963/64 torde försiktigtvis böra räknas med en ökning av skatteinkomsten med endast 4 procent.

Inleveransen under budgetåret 1962/63 kan följaktligen beräknas till $(87,8 + 141,9 =) 229,7$ eller avrundat 230 milj. kronor och under budgetåret 1963/64 till 239 eller avrundat 240 milj. kronor.

Sammanlagt skulle sålunda energiskatten enligt vad ovan framgått komma att uppgå till $(160 + 215 + 230 =) 605$ milj. kronor för budgetåret 1962/63 och $(170 + 225 + 240 =) 635$ milj. kronor för budgetåret 1963/64.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat de inkomster som uppbäres av tullverket till 5 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln energiskatt under budgetåren 1962/63 och 1963/64 på 610 respektive 640 miljoner kronor.

Det må påpekas, att vattenfallsstyrelsen i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 angående beräkning av inlevererade överskottsmedel från vattenfallsverket nämnt, att styrelsen utredde en sänkning av krafttaxorna och att det vore möjligt, att en sänkning skulle genomföras redan vid årsskiftet 1962—63.

Under förutsättning av oförändrade taxor för elektrisk kraft uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på titeln energiskatt för budgetåret 1962/63 till 610 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 640 000 000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet

De under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» upptagna inkomstittlarna beräknades i riksstaten för budgetåret 1961/62 till ett belopp av 234,90 miljoner kronor och gav enligt budgetredovisningen en sammanlagd nettoinkomst av 245,23 miljoner kronor. Hur den redovisade nettoinkomsten fördelade sig på de olika uppbördstitlarna framgår av bilaga B.

Riksstaten för budgetåret 1962/63 upptager under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» en sammanlagd inkomstsumma av 257,47 miljoner kronor. Beträffande samtliga de under denna rubrik upptagna inkomstittlarna, utom vattendomstolsavgifter, har riksrevisionsverket från vederbörande myndigheter erhållit uppgifter om de belopp, med vilka inkomsterna på titlarna i fråga kan beräknas inflyta under vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64. Med stöd av myndigheternas uppgifter har riksrevisionsverket, såsom framgår av bilaga C, beräknat utfallet av inkomstsumman under »Uppbörd i statens verksamhet» under budgetåret 1962/63 till 267,37 miljoner kronor.

För budgetåret 1963/64 har riksrevisionsverket på sätt framgår av närslutna bilaga D under denna rubrik beräknat ett sammanlagt belopp av 275,96 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket har funnit anledning göra särskilda uttalanden endast beträffande följande inkomstitlar.

Bidrag till riks försäkringsverket och försäkringsrådet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 har riks försäkringsverket beräknat inkomsterna på denna titel till 3,7 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 3,8 miljoner kronor för budgetåret 1963/64 och därvid anför följande:

»Under denna riksstatstitel redovisas följande inkomster:

1) tilläggsavgifter enligt 16 § första stycket lagen om försäkring för olycksfall i arbete och 39 § första stycket lagen om yrkesskadeförsäkring såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för försäkringsrådets och riks försäkringsverkets verksamhet.

2) bidrag enligt 39 § andra stycket sistnämnda lag till bestridande av nämnda omkostnader.

3) ersättning från riks försäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond (förut olycksfallsförsäkringsfond) för verkets bestyr med förvaltningen av fonden.

4) ersättning från riks försäkringsverkets trafiklivräntefond för verkets bestyr med livränterörelse enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon.

5) ersättning till riks försäkringsverket för handhavandet av den frivilliga pensionsförsäkringen.

1. Tilläggsavgifter enligt olycksfalls- och yrkesskadeförsäkringslagarna.

De numera till riks försäkringsverket inflytande försäkringsavgifterna avser praktiskt taget uteslutande försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen. Det sammanlagda beloppet av dylika avgifter, som kan beräknas inflyta under budgetåret 1962/63, uppgår till omkring 36,0 milj. kronor. Lindring

i försäkringsavgifter på grund av arbetsgivares åtagande att helt eller delvis bestrida ersättning enligt lagen kan uppskattas till omkring 3,0 milj. kronor. Tilläggsavgifterna utgår med 5 % av summan av försäkringsavgifter och lindringsbelopp och kan således för budgetåret 1962/63 beräknas till

$$\frac{5 \times (36,0 + 3,0)}{100} = 1,95 \text{ milj. kronor.}$$

För budgetåret 1963/64 torde de till riksförsäkringsverket inflytande försäkringsavgifterna kunna uppskattas till 37,0 milj. kronor och lindringsbeloppen till 3,0 milj. kronor samt tilläggsavgifterna alltså till omkring 2,0 milj. kronor.

2. Bidrag enligt 39 § andra stycket yrkesskadeförsäkringslagen. (Från ömsesidiga socialförsäkringsbolag).

Under budgetåret 1962/63 skall de ömsesidiga socialförsäkringsbolagen i bidrag erlägga drygt 1,5 milj. kronor.

Socialförsäkringsbolagens försäkringsavgifter för år 1962 kan uppskattas till omkring 50 milj. kronor, förekommande lindringsbelopp häri inräknade. De häremot svarande bidragen, utgörande 3 % av summan, vilka skall erläggas under budgetåret 1963/64, kan sålunda uppskattas till 1,5 milj. kronor.

3. Ersättning från riksförsäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond för verkets bestyr med förvaltningen av fonden.

Enligt Kungl. brev den 27 juni 1930 skall från den i 19 § olycksfallsförsäkringslagen (41 § yrkesskadeförsäkringslagen) omförmålda fonden för varje budgetår utgå ett belopp av 22 000 kronor såsom ersättning till statsverket för riksförsäkringsverkets bestyr med förvaltningen av fonden.

4. Ersättning från riksförsäkringsverkets trafiklivräntefond för verkets bestyr med livränterörelse enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon.

Bestämmelser angående ersättning till statsverket från den för ifrågavarande rörelse bildade fonden har meddelats i Kungl. brev den 19 december 1930. Denna ersättning, som under budgetåret 1962/63 utgör kr. 5 561:65, kan beräknas under budgetåret 1963/64 inflyta med omkring 6 000 kronor.

5. Ersättning till riksförsäkringsverket för handhavandet av den frivilliga pensionsförsäkringen.

Enligt Kungl. brev den 30 juni 1961 skall av de under visst kalenderår influtna avgifterna för ifrågavarande försäkring ersättning utgå till riksförsäkringsverket med dels ett fast belopp av 265 000 kronor dels ett särskilt belopp, motsvarande kostnaderna för upplysningsverksamhet rörande försäkringen. Sistnämnda belopp har beräknats till 5 000 kronor, men torde i vart fall för budgetåret 1962/63 komma att uppgå till högre belopp på grund av att ändrade bestämmelser rörande den frivilliga pensioneringen påkallar utökad upplysningsverksamhet.

Ersättningen kan alltså — med nyss angiven reservation för viss höjning — beräknas till 270 000 kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.»

I anslutning till riksförsäkringsverkets beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 3 700 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 3 800 000 kronor.

Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. I skrivelse till riksrevisionsverket den 6 november 1962 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat inkomsterna på denna titel till 4,8 miljoner kronor för innevarande budget-

år och till 4,9 miljoner kronor för budgetåret 1963/64, varvid förutsatts att bilinspektionens arbetsuppgifter förblir oförändrade och att trafikskortskravet icke utvidgas att omfatta även icke yrkesmässig trafik.

Under de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivna förutsättningarna beräknar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 4 900 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 5 000 000 kronor.

Inkomster vid matematikmaskinnämnden. Inkomsterna på ifrågavarande titel, vilka i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 6,00 miljoner kronor, har av matematikmaskinnämnden i skrivelse till riksrevisionsverket den 24 oktober 1962 beräknats till 2,10 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 2,50 miljoner kronor för budgetåret 1963/64. Matematikmaskinnämnden har därvid anfört följande:

»Inkomsterna för 1962/63 uppskattades för ett år sedan till 2 milj. kr. Med hänsyn till att flera maskinanläggningar tillkommit inom landet, att vissa kunder med tillgång till andra maskiner än nämndens efter hand bortfaller samt att gratisprestationerna till universitet och högskolor är i starkt stigande hade varit anledning att nu uppskatta inkomsterna för innevarande budgetår till ett något lägre belopp. Vid nämnden har emellertid nyligen genomförts viss ombyggnad av Besk, som medfört ökad kapacitet och större driftsäkerhet. Inkomstuppskattningen 2 milj. kr. kan därför kvarstå.

Under 1963/64 beräknas pågående ombyggnad av de centrala delarna av Besk vara helt genomförd. Då ökas bl. a. maskinens interna snabbhet med en faktor om 5 å 10. Nuvarande beläggningsvolym kommer då att kunna genomföras på väsentligt kortare tid, och utrymme ges för nya stora arbetsuppgifter. Taxehöjning blir då aktuell. Avgörande för inkomsterna 1963/64 blir frågan om när den ombyggda centralenheten kan tagas i bruk. Det antages att så blir fallet först i slutet av nämnda budgetår.

Numera utnyttjar nämnden även andra maskinanläggningar i sin serviceverksamhet. För budgetåret 1962/63 har nämnden anvisats ett särskilt anslag: Kostnader för maskintid vid andra datamaskiner än nämndens egna. Detta uppgår till 4 milj. kr., varav 3 500 000 kr. beräknats för maskintid vid IBM 7090/1401 hos FOA och 500 000 kr. vid IBM 7070/1401 hos maskincentralen. Med utnyttjande av nämnda anslag använder nämnden maskintid vid dessa maskiner för såväl egna arbetsuppgifter som för serviceuppdrag från statliga och enskilda kunder. I den mån det inte är fråga om sådana forskningsuppgifter, för vilka maskintid ges utan ersättning, skall nämnden i sin tur debitera vederbörande. Underlag saknas ännu för uppskattning av de inkomster som härvid kan uppkomma. Gissningsvis upptages för

budgetåret 1962/63	100 000 kr.
budgetåret 1963/64	300 000 kr.

Dessa belopp kan synas låga vid jämförelse med ovannämnda anslag. Endast en del av anslaget kommer emellertid att kunna tagas i anspråk. Den större delposten — 3,5 milj. kr. — täcker nämndens kostnader vid fullt utnyttjande av all den maskintid, som FOA ansett sig kunna ställa till förfogande för utomstående under loppet av ett budgetår. Användningen av denna maskintid började emellertid först den 1 juli 1962 och stiger från denna dag successivt till sin volym. Till en början måste därför huvuddelen av den disponibla maskintiden förfalla såsom outnyttjad. Det är vidare utsagt att FOA

inom något år kan komma att behöva ifrågavarande maskintid för egen räkning. Detta förhållande dämpar på olika håll benägenheten att använda ifrågavarande maskin. I fråga om den andra delposten avseende maskincentralens maskin bör påpekas, att en kund även kan betala för sin maskintid direkt till maskincentralen.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna under ifrågavarande titel till 2 100 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår, att titeln upptages till 2 500 000 kronor för budgetåret 1963/64.

Inkomst av myntning och justering. I skrivelse till riksrevisionsverket den 12 oktober 1962 har mynt- och justeringsverket anfört följande:

»Inkomstberäkningen för budgetåret 1962/63 baserades på prägling av 70 miljoner stycken mynt till ett värde av cirka 12 miljoner kronor, vilket motsvarar verkets egen kapacitet i tillverkningsavdelningen.

Behållningen av skiljemynt i Sveriges riksbank och mynt- och justeringsverket, som den 30 september 1961 uppgick till 27,3 miljoner kronor i valörerna 2 kronor — 1 öre, hade den 30 september 1962 minskat till 17,1 miljoner kronor. Då verkets egen kapacitet är otillräcklig, har verket efter framställning erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att inköpa halvfabrikat, i den utsträckning verket anser erforderligt. Legeringspriset per kg silvermynt var i mars 1962 74: 79 kr. men har nu stigit till 84: 33 kr., varför verket övergått till prägling av kopparnickel i 10-, 25- och 50-öre. Legeringspriset per kg kopparnickel är för närvarande 5: 19 kr. Med hänsyn till nämnda förändringar beräknar verket nu för budgetåret 1962/63 en prägling av cirka 100 miljoner stycken mynt till ett värde av cirka 20 miljoner kronor, vilket med nuvarande metallpriser skulle motsvara en vinst av 12,7 miljoner kronor. I detta belopp ingår den beräknade inkomsten (870 000 kronor) av 250 000 stycken jubileumsfemkronor, som präglats till hugfästade av Konung Gustaf VI Adolfs 80-årsdag. Inkomsten av justering beräknas till 2,3 miljoner kronor. Avgifterna har fr. o. m. den 1 juli 1962 höjts med 20 % och inkomsterna uppgick föregående budgetår till 1,9 miljoner kronor. Sammanlagda inkomsten av myntning och justering under budgetåret 1962/63 beräknas till 15 miljoner kronor.

För budgetåret 1963/64 beräknas en tillverkning av samma omfattning som under 1962/63. Då verket helt övergått till kopparnickelmyntning av 10-, 25- och 50-öre kan inkomsten av myntning och justering för budgetåret 1963/64 beräknas till 15 miljoner kronor trots inkomstbortfallet av jubileumsmynten.»

I anslutning till mynt- och justeringsverkets beräkning upptager riksrevisionsverket ifrågavarande titel till 15 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 15 000 000 kronor.

Bidrag till bankinspektionen och Bidrag för revision av sparbankerna. I skrivelse till riksrevisionsverket den 18 oktober 1962 har bankinspektionen anfört följande:

»Den från och med den 1 juli 1962 genomförda sammanslagningen av sparbanksinspektionen med bank- och fondinspektionen till en myndighet, benämnd bankinspektionen, samt upphörandet av länsstyrelsernas befattning med arvoden åt revisorer och ombud aktualiserar till en början frågan

om redovisningen av inkomsterna på en eller flera riksstatstitlar och benämningen av undertitlarna. Såvitt bankinspektionen kan finna bör de tre riksstatstitlarna bidrag till bank- och fondinspektionen, bidrag till sparbanksinspektionen samt bidrag för revision av sparbankernas förvaltning utan olägenhet kunna sammanslås till en riksstatstitel, bidrag till bankinspektionen. Härav följer, att de nuvarande riksstatstitlarna bidrag till sparbanksinspektionen och bidrag för revision av sparbankerna flyttas ned som undertitlar. Samtidigt bör emellertid till undvikande av förväxlingar undertitlarna bidrag till bankinspektionen, bidrag till fondinspektionen och bidrag till sparbanksinspektionen — i analogi med undertiteln bidrag till jordbrukskassetillsynen och i överensstämmelse med rubriken till kungörelsen 1962: 235 om sparbanks bidrag till bestridande av kostnaden för sparbankstillsynen m. m. — lämpligen omrubriceras till bidrag till banktillsynen, bidrag till fondtillsynen och bidrag till sparbankstillsynen.

Bankinspektionen föreslår följaktligen, att ämbetsverkets inkomster i riksstaten för budgetåret 1963/64 och följande budgetår redovisas på en riksstatstitel, bidrag till bankinspektionen, med undertitlarna bidrag till banktillsynen, bidrag till fondtillsynen, bidrag till jordbrukskassetillsynen, bidrag till sparbankstillsynen och bidrag för revision av sparbankerna. Detsamma bör gälla riksstatsens utgiftssida.

Vad därefter angår beräkningen av inkomsterna för löpande budgetår, 1962/63, har inkomsttiteln bidrag till bank- och fondinspektionen i riksstaten upptagits med ett belopp av 585 000 kronor. Det däri ingående delbeloppet av bidrag till bankinspektionens fond, som tidigare angivits till 420 000 kronor, kan beräknas stiga till 445 000 kronor, vilket belopp torde inflyta under februari 1963. — Bidragen till fondinspektionen, som tidigare beräknats till 65 000 kronor, kan på grund av minskad omsättning av värdepapper antagas nedgå till ca 55 000 kronor, vilket belopp likaledes torde inflyta under februari 1963. — Bidraget till jordbrukskassetillsynens fond har för innevarande budgetår bestämts till 100 000 kronor, varav 55 000 kronor redan influtit och överförs till jordbrukskassetillsynens fond. Resterande belopp, 45 000 kronor, skall inbetalas före den 1 april 1963. Å inkomsttiteln kan således beräknas inflyta tillhopa ($445\,000 + 55\,000 + 100\,000 =$) 600 000 kronor.

Inkomsterna å titeln bidrag till sparbanksinspektionen, som i riksstaten för budgetåret 1962/63 upptagits med ett belopp av 420 000 kronor, har under juli och augusti 1962 influtit med sammanlagt 427 829 kronor 70 öre. Vidare har inkomsttiteln bidrag för revision av sparbankerna i riksstaten för samma budgetår upptagits till 475 000 kronor. Dessa inkomster kan nu beräknas inflyta med ett något lägre belopp eller cirka 461 800 kronor.

Vad sedan beträffar budgetåret 1963/64 torde — med användande av de av bankinspektionen i det föregående föreslagna benämningarna — under titeln bidrag till banktillsynen få beräknas till ett högre belopp än tidigare år. Utgifterna har nämligen stegrats så att inspektionen för närvarande tär på de fonderade medlen, vilka torde i det närmaste ha förbrukats vid nästa budgetårsskifte. Utgifterna torde stiga till omkring 550 000 kronor. Täckning med motsvarande inkomster kräver en höjning av gällande procent-satser för bidraget, varom framställning hos Kungl. Maj:t kommer att göras. — Bidraget till fondtillsynen torde kunna uppskattas till 55 000 kronor. — Bidraget till jordbrukskassetillsynen, som nu stått oförändrat under flera år, torde få höjas till 125 000 kronor, vilken höjning inspektionen kommer att aktualisera hos Kungl. Maj:t. — Även bidraget till sparbankstillsynen torde få uppräknas till ca 630 000 kronor, motsvarande beräknade, höjda utgifter genom sammanslagningen — bl. a. nya tjänster och ökade

löner. Det är inspektionens avsikt att hos Kungl. Maj:t göra framställning om den höjning av gällande procentsats som är erforderlig. — Vad slutligen angår bidraget för revision av sparbankerna torde detta på grund av beräknade arvodeshöjningar få uppskattas till ca 530 000 kronor.

I enlighet härmed beräknar inspektionen hela beloppet för riksstatstiteln bidrag till bankinspektionen för budgetåret 1963/64 till $(550\,000 + 55\,000 + 125\,000 + 630\,000 + 530\,000 =) 1\,890\,000$ kronor.»

Riksrevisionsverket förordar, att de två riksstatstitlarna bidrag till bank- och fondinspektionen samt bidrag till sparbanksinspektionen, vilka bägge är hänförliga till specialbudgeter sammanslås till en riksstatstitel med benämningen Bidrag till bankinspektionen, medan titeln bidrag för revision av sparbankerna bibehålles som en särskild inkomsttitel. Riksrevisionsverket har ingen erinran mot den ändrade rubricering i övrigt som föreslagits av bankinspektionen. Enligt inhämtade uppgifter kan inkomsterna på den föreslagna titeln bidrag till bankinspektionen vid oförändrade bidragssatser uppskattas till 1,05 miljon kronor för budgetåret 1963/64.

Riksrevisionsverket föreslår, att titeln bidrag till bankinspektionen — i avvakten på ställningstagande till förslaget om höjda bidragssatser — för budgetåret 1963/64 uppföres med 1 050 000 kronor och att titeln bidrag för revision av sparbankerna för budgetåret 1963/64 uppföres med 530 000 kronor.

Bidrag till försäkringsinspektionen. I skrivelse till riksrevisionsverket den 12 oktober 1962 har försäkringsinspektionen anfört följande:

»Inspektionens inkomster under löpande budgetår (1962/63), vilka endast beror av försäkringsbolagens och understödsföreningarnas avgiftsinkomster under närmast föregående kalenderår (1961), kan framräknas på grundval av redan nu till inspektionen inkommet uppgiftsmaterial. En preliminär beräkning, därvid hänsyn dock ej kunnat tagas till eventuella felaktigheter i materialet, har givit till resultat att inkomsterna å riksstatstiteln bidrag till försäkringsinspektionen för nu löpande budgetår kommer att uppgå till ungefär 1 267 000 kronor.

Att göra en förhandsuppskattning av premieinkomsterna under 1962 från försäkringsbolagen och understödsföreningarna och därmed även av de bidrag som inspektionen kan påräkna under budgetåret 1963/64 möter vissa svårigheter. Inspektionen har dock i sina petita för budgetåret 1963/64, dels räknat med något stegrad premieintäkt för försäkringsbolagen, dels ock beräknat inkomsterna från såväl försäkringsbolagen som understödsföreningarna efter en högre bidragssats än för det föregående budgetåret och i särskild skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt om vederbörliga ändringar i gällande debiteringskungörelse. För budgetåret 1963/64 beräknar inspektionen därför inkomsterna å nu ifrågavarande riksstatstitel till 1 500 000 kronor från försäkringsbolagen och 170 000 kronor från understödsföreningarna eller således tillhoppa 1 670 000 kronor.»

Under förutsättning av bifall till försäkringsinspektionens framställning om högre bidragssatser förordar riksrevisionsverket att inkomsterna på ifrågavarande titel för budgetåret 1963/64 uppföres med 1 670 000 kronor.

Avgifter för granskning av biograffilm. I skrivelse till riksrevisionsverket den 6 augusti 1962 har chefen för statens biografbyrå föreslagit att rubriceringen av titeln avgifter för granskning av biografbilder ändras till Avgifter för granskning av biograffilm, varigenom bättre överensstämmelse skulle erhållas med de gällande författningstexter, som reglerar biografbyråns verksamhet.

Riksrevisionsverket förordar den föreslagna ändrade benämningen och föreslår att inkomsterna på ifrågavarande titel för budgetåret 1963/64 uppföres med 270 000 kronor.

Avgifter för växtskyddsinspektion m. m. I skrivelse till riksrevisionsverket den 8 oktober 1962 har statens växtskyddsanstalt beräknat inkomsterna på denna titel till 952 000 kronor för innevarande budgetår och till 922 000 kronor för budgetåret 1963/64. Växtskyddsanstalten har härvid anfört följande:

»Beloppen grundar sig på följande beräkning.

	1962/63	1963/64
1. Växtskyddsavgifter.....	810 000	780 000
2. Avg. f. registrering av växtskyddsmedel	48 000	48 000
3. Avg. f. nematodundersökn. av jordprov	35 000	35 000
4. Övriga inkomster	59 000	59 000
	952 000	922 000

Kommentar:

1. Växtskyddsanstalten har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 oktober 1962 framlagt förslag om ändrade och i vissa fall sänkta växtskyddsavgifter. Om anstaltens förslag genomföres fr. o. m. den 1/1 1963 kan inkomsten av nämnda avgifter beräknas till 810 000 kr. resp. 780 000 kr. för budgetåren 1962/63 och 1963/64.

2. För budgetåret 1961/62 uppgick inkomsten av avgifter för registrering av växtskyddsmedel till 47 640 kr. Då anstalten räknar med oförändrad registreringsfrekvens under de närmaste åren och nuvarande taxa (SFS 306/61) gäller till och med den 30 juni 1964, bör inkomsten av sagda avgifter upptas med oförändrat 48 000 kr. för båda budgetåren.

3. Från och med innevarande budgetår har i större skala påbörjats särskilda nematodundersökningar av jordprov. I avsaknad av närmare hållpunkter för beräkning av antalet analyser vill anstalten nu ej beräkna inkomsten av ifrågavarande undersökningar till mer än 35 000 kr. för vart och ett av budgetåren.

4. För budgetåret 1961/62 uppgick 'övr. inkomster' till ca 56 850 kr. Med hänsyn till att anstaltens varningstjänst sannolikt kommer att ge en något ökad inkomst och i betraktande av att prenumerationsavgiften för publikationen 'Växtskyddsnotiser' undergått en mindre höjning bör för budgetåren 1962/63 och 1963/64 räknas med att dessa inkomster kommer att uppgå till ca 59 000 kr. för budgetår.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat uppbörden av avgifter för växtskyddsinspektion m. m. till 900 000 kronor för vardera budgetåret 1962/63 och 1963/64.

Riksrevisionsverket beräknar, under förutsättning av att växtskyddsanstaltens förslag till ändrade växtskyddsavgifter genomföres, inkomsterna på

ifrågavarande titel till 950 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 920 000 kr.

Avgifter vid köttbesiktning. I skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1962 har veterinärstyrelsen anfört följande:

»Inkomsttiteln avgifter vid köttbesiktning är nytillkommen från nu löpande budgetårs ingång och har sin grund i förstatligande från den 1 juli 1962 av besiktningsveterinärorganisationen. Kostnaderna för denna organisation skola gottgöras statsverket genom uttagande av avgifter av slakteriföretagen. Förslag till taxa för uttagande av dylika avgifter har veterinärstyrelsen — efter samråd i ärendet med Eder — framlagt i underdånig skrivelse den 13 augusti 1962. I skrivelsen beräknas de kostnader, till vilkas täckande avgifter skola uttagas av slakteriföretagen, komma att under budgetåret 1962/63 uppgå till i runt tal 4 266 000 kronor. I styrelsens petitaframställning den 29 augusti 1962 beräknas motsvarande kostnader under budgetåret 1963/64 till i runt tal 4 373 000 kronor.

I sin nyssnämnda skrivelse den 13 augusti 1962 framlade styrelsen olika alternativ till taxa för uttagande av avgifter av slakteriföretagen. Kungl. Maj:t har ännu ej tagit ställning i saken. Det kan emellertid antagas att hur taxan än utformas kommer detta att ske med det syftet för ögonen, att dess tillämpande skall tillföra statsverket inkomster som täcka de beräknade kostnaderna för statsverket, d. v. s. 4 266 000 kronor under 1962/63 och 4 373 000 kronor under 1963/64.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på denna titel till 4 300 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår i avvaktan på beslut i taxefrågan, att titeln uppföres med 4 400 000 kronor för budgetåret 1963/64.

Inkomster vid veterinärhögskolan. I skrivelse till riksrevisionsverket den 2 oktober 1962 har veterinärhögskolan beräknat inkomsterna på ifrågavarande titel till 775 000 kronor för budgetåret 1962/63 och till 840 000 kronor för budgetåret 1963/64. Inkomststegringen för budgetåret 1963/64 motiveras av höjda taxor och ökad djursjukvårdande verksamhet.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på titeln till 775 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 840 000 kronor.

Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen. Från och med innevarande budgetår skall samtliga inkomster hos centrala sjukvårdsberedningen tillföras riksstatens inkomstsida. I skrivelse till riksrevisionsverket den 28 september 1962 har centrala sjukvårdsberedningen angivit inkomsterna under vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64 till 11 000 kronor. För innevarande budgetår torde dessa inkomster komma att tillgodoföras riksstatstiteln övriga diverse inkomster.

Riksrevisionsverket förordar att inkomsterna vid centrala sjukvårdsberedningen för budgetåret 1963/64 i enlighet med vad som förutsattes av 1962 års riksdag redovisas på särskild uppbördstitel förslagsvis benämnd Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen och att ifrågavarande titel uppföres med 11 000 kronor.

III. Diverse inkomster

Bötesmedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1957/58.....	24,28	22,00	1960/61.....	29,95	28,00
1958/59.....	24,42	27,00	1961/62.....	35,14	32,00
1959/60.....	27,55	30,00	1962/63.....		37,00

Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår var uppbörden på titeln 11 procent större än för motsvarande tid föregående budgetår. Enligt av riksrevisionsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelserna infordrade uppgifter beräknas inkomsten av bötesmedel för budgetåren 1962/63 och 1963/64 till 35,04 respektive 35,62 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar bötesmedlen för innevarande budgetår till 37 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 40 000 000 kronor.

Totalisatormedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1957/58.....	26,71	25,00	1960/61.....	51,77	50,00
1958/59.....	32,73	35,00	1961/62.....	55,82	50,00
1959/60.....	46,55	35,00	1962/63.....		55,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 oktober 1962 har lantbruksstyrelsen under hänvisning till en inom styrelsens husdjursbyrå upprättad promemoria uppskattat inkomsten av totalisatormedel till 55 miljoner kronor för vardera budgetåret 1962/63 och 1963/64. I den nämnda promemorian anföres följande:

»För beräkning av totalisatormedlen under budgetåren 1962/63 och 1963/64 har en jämförelse verkställt mellan omsättning och statens andel för tiden 1 juli—30 september 1961 och samma period 1962. Omsättningssummorna har under sagda perioder uppgått till respektive 88 804 657 kronor och 96 208 588 kronor, varjämte statens andel belöpt sig till respektive 12 922 782 kronor och 14 015 914 kronor. Omsättningen har alltså ökat med 7 403 931 kronor (8,3 %) och statens andel med 1 093 132 kronor (8,4 %).

Statens inkomst kan, under förutsättning att gällande vinstavdrag och fördelningsskalor ej ändras, för budgetåret 1962/63 beräknas till 55 000 000 kronor och för budgetåret 1963/64 till 55 000 000 kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden på inkomstiteln totalisatormedel för budgetåret 1962/63 till 60 000 000 kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 63 000 000 kronor.

Tipsmedel. Under de senaste budgetåren har statsverkets beräknade och redovisade tipsmedelsinkomster uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten kronor		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten kronor
1957/58.....	95,85	90,00	1960/61.....	85,70	95,00
1958/59.....	93,66	100,00	1961/62.....	96,43	85,00
1959/60.....	91,25	105,00	1962/63.....		100,00

Aktiebolaget Tipstjänst har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 anfört följande:

»För budgetåret 1962/63:

Antalet ordinarie tävlingsveckor beräknas uppgå till 47 st. eller 7 mindre än under budgetåret 1961/62 — framför allt beroende på att tävlingsverksamhet under juli månad 1962 ej kunnat arrangeras, därför att då inga tävlingsobjekt funnos att tillgå. Veckoomsättningen varierar betydligt, varför inget bestämt kan sägas om den slutliga årsomsättningen.

De första 14 ordinarie tävlingsveckorna under det nya budgetåret t. o. m. den 3—4/11 1962 uppvisa inlutna tipsinsatser till ett belopp av kr. 52 729 086: 87. Motsvarande siffra för föregående år var kr. 51 217 346: 49. Insatsbeloppets ökning utgör kr. 1 511 740: 38 eller 3 % under denna tid.

Tillämpas denna ökningsprocent på den omsättning för föregående år som erhålles — genom summering av veckoomsättningen för de tävlingsveckor som motsvara de som beräknas kunna genomföras innevarande räkenskapsår — eller tävlingsveckorna nr 6—26, 28—48 och 50—54 eller å kr. 177 298 946: 93, erhålles ett till kr. 182 617 915: 34 ökat tipsinsatsbelopp. Med samma nettovinstprocent som föregående år — 36 — skulle nettovinsten approximativt komma att uppgå till kr. 65 700 000: —.

Härtill kommer den av Riksdagen beslutade extra skatten om 5 öre för varje 35-öres rad eller — uttryckt i procent — c:a 14,3 % å tipsinsatsbeloppet. Radskatten å den ovan beräknade högre omsättningen skulle därför komma att uppgå till 14,3 % å kr. 182 617 915: 34 eller till c:a kr. 26 100 000: —. Tillsammans skulle inleveransen för detta budgetår således belöpa sig till kr. 91 800 000: —.

Genom att bolagets verksamhet icke kunde pågå oavbrutet — enligt vad i ovanstående framhållits och i vår skrivelse av den 18 september — dröjde det fem veckor, innan det nya verksamhetsårets veckoomsättning för första gången översteg föregående års motsvarande veckoomsättning. Den ökningsprocent, som ovan framräknats, torde därför vara för låg. Att redan nu beräkna, hur den kan komma att vara vid verksamhetsårets utgång, är naturligtvis omöjligt men — om inget oförutsett tillstöter — torde den dock komma att vara betydligt högre, varför någon uppjustering av här beräknad nettovinst och radskatt kan vara på sin plats.

För budgetåret 1963/64:

För detta år torde tävlingsveckornas antal komma att uppgå till 52, då sommaren 1963 matchobjekt finnas tillgängliga genom de av de europeiska tipsbolagens intresseorganisation — Intertoto — och vissa europeiska fotbollförbund arrangerade extra sommartävlingar. Att redan nu beräkna omsättningen är emellertid ytterst svårt, varför det torde vara ändamålsenligt att tills vidare räkna med samma inleverans för 1963/64 som för 1961/62 eller i vinst c:a kr. 69 000 000: — och i radskatt kr. 27 000 000: —

eller tillsammans approximativt kr. 96 000 000: —, möjligen med någon uppjustering av detta belopp.

För bägge budgetåren måste bolaget reservera sig för oförutsedda händelser, som helt kunna förändra det ekonomiska resultatet.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten av tipsmedel för budgetåret 1962/63 till 100 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 105 000 000 kronor.

Lotterimedel. Av nedanstående sammanställning framgår de för de senaste budgetåren beräknade och redovisade inkomsterna på titeln lotterimedel:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1957/58.....	114,75	115,00	1960/61.....	111,29	115,00
1958/59.....	114,18	117,00	1961/62.....	113,75	112,00
1959/60.....	112,99	115,00	1962/63.....		115,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 16 oktober 1962 har Svenska penninglotteriet aktiebolag för budgetåret 1962/63 beräknat kunna inleverera ett belopp av 115,5 miljoner kronor att tillgodoföras titeln lotterimedel. Försäljningen av lotter till dragningarna under månaderna januari—maj 1963 har härvid antagits kunna fortgå i samma omfattning som till dragningarna under motsvarande månader år 1962.

Vid den av bolaget för budgetåret 1962/63 verkställda beräkningen har inleveranserna av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter uppskattats till 108,24 miljoner kronor, medan i form av vinst på bolagets verksamhet beräknats komma att på förevarande titel inflyta 7,26 miljoner kronor. Inleveransen under första hälften av budgetåret 1962/63 av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter avser dragningarna under månaderna juni—november 1962 och kan därför redan nu exakt angivas. Den uppgår till 53,51 miljoner kronor, vilket är 1,70 miljoner kronor mer än vad som inlevererades under motsvarande period föregående år.

För budgetåret 1963/64 har bolaget uppskattat inleveranserna till samma belopp, som beräknats för innevarande budgetår, eller 115,5 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av lotterimedel för budgetåret 1962/63 till 116 000 000 kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 118 000 000 kronor.

Övriga diverse inkomster. Denna inkomsttitel tillgodoföres bland annat inflytande belopp respektive belastas med restitutioner av vissa äldre skatter. Titeln har i riksstaten för budgetåret 1962/63 uppförts med ett belopp av 20 miljoner kronor.

De på ifrågavarande titel under budgetåret 1961/62 redovisade inkomsterna uppgick till netto 68,41 miljoner kronor. Bland inkomsterna märkes framför allt återbetalning av kostnader för svenska FN-styrkor med 44,48 miljoner kronor. I övrigt kan nämnas restavgifter med netto 8,39 miljoner kronor och försäljningsmedel för lös egendom m. m. med netto 6,80 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar den behållna uppbörden på inkomstiteln övriga diverse inkomster för budgetåret 1962/63 till 20 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1963/64 uppföres med ett belopp av likaledes 20 000 000 kronor.

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder

Postverket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Den egentliga poströrelsen			Postsparbanken och postgirot: vinst	Summa	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
	Inkomster	Driftkostnader	Överskott				
1957/58.....	474,99	457,69	17,30	—	17,30	23,11	17,00
1958/59.....	500,06	493,61	6,45	—	6,45	5,30	23,00
1959/60.....	540,00	522,27	17,73	5,00	22,73	21,45	17,00
1960/61.....	589,77	575,62	14,15	—	14,15	15,73	1,00
1961/62.....	646,22	641,77	4,45	—	4,45	1,15	17,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av postverket upptagits ett belopp av 13 miljoner kronor.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 beträffande inkomsterna under budgetåret 1962/63 och 1963/64 på riksstatstiteln postverket anfört följande:

»De beräknade inkomsterna har sammanförts i nedanstående tabell, vari för jämförelse upptagits inkomsterna jämväl för budgetåret 1961/62.

Inkomsttitel	Verkliga inkomster budgetåret 1961/62	Beräknade inkomster budgetåren	
		1962/63	1963/64
Frankoteckensuppbörd	359 574 833	434 000 000	453 000 000
Inkomster för befordran av tjänsteförsändelser	62 726 997	77 800 000	79 000 000
Inkomster av tidningsrörelsen	47 859 834	42 900 000	56 000 000
Ersättning för postgirot rörelsen	111 410 994	122 600 000	131 700 000
Ersättning från postsparbanken	36 537 533	38 800 000	40 500 000
Övriga inkomster av inrikes rörelsen och eo uppbörd	3 846 356	3 150 000	3 250 000
Ersättning för			
bestyret med skatteuppbörden	12 412 478	13 050 000	14 250 000
försäljning av statsstämplar	685 000	720 000	750 000
centralupphandlingen av papper m. m.			
för övriga statsmyndigheter	2 011 264	2 200 000	2 300 000
utbetalning av folkpensioner	4 819 438	5 350 000	6 200 000
utbetalning av barnbidrag	2 806 417	3 000 000	3 150 000
försäljning av radiolicenser	242 729	—	—
röstmottagning	554 611	1 400 000	—
försäljning av obligationer	118 590	10 000	100 000

Postverkets adressregister	687 990	750 000	800 000
Inkomst av utrikes rörelsen	— 77 826	100 000	100 000
Summa inkomster	646 217 238	745 830 000	791 100 000
Driftkostnader	641 771 296	730 675 000	776 945 000
Överskott	4 445 942	15 155 000	14 155 000
Avrundat	—	15 000 000	14 000 000

Beträffande de beräknade inkomsterna må anföras följande.

Under budgetåret 1961/62 uppgick frankoteckensuppbörden till 359 574 833 kronor mot 339 514 278 kronor budgetåret 1960/61. Ökningen uppgick alltså till 20 060 555 kronor eller till ca 5,9 procent. För tiden juli—oktober 1962 har frankoteckensuppbörden vid postanstalterna, bortsett från portohöjningen fr. o. m. den 1 juli 1962, ökat med ca 4,6 procent i förhållande till uppbörden för samma tid 1961. Till ökningen torde bl. a. den stegrade posttrafiken genom årets valrörelse ha bidragit.

Vid beräkningen av frankoteckensuppbörden för budgetåren 1962/63 och 1963/64 har styrelsen utgått från de porton, som f. n. gäller för olika försändelseslag samt de höjda porton för mass- och grupporsband, som kommer att gälla fr. o. m. den 1 januari 1963. Med hänsyn till att uppbörden såsom ovan sagts utvisat ökning såväl för det sistförflutna budgetåret som för den hittills förflutna delen av innevarande budgetår, har styrelsen ansett sig nu kunna beräkna frankoteckensuppbörden för innevarande budgetår till 434 miljoner kronor, vilket bortsett från portohöjningarna från den 1 juli innevarande år samt från den 1 januari 1963, torde motsvara en ökning med ca 2,0 % i förhållande till uppbörden för budgetåret 1961/62. Hänsyn har därvid tagits till viss minskning i poströrelsens tillväxt till följd av portohöjningarna. Efter vad nu kan bedömas anser styrelsen sig kunna räkna med en viss ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1963/64. Frankoteckensuppbörden för sistnämnda budgetår har därför uppskattats till 453 miljoner kronor, vilket bortsett från portohöjningen från den 1 januari 1963, motsvarar en ökning med ca 3,6 % i förhållande till den beräknade uppbörden för innevarande budgetår.

Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser utgår jämlikt § 2 tjänstebrevsförordningen med viss procent av frankoteckensuppbörden. Storleken av detta procenttal bestämmes beträffande samtliga tjänstebrevsberättigade myndigheter med undantag av televerket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket, försvarets fabriksverk samt riksbanken av generalpoststyrelsen och statskontoret gemensamt. Efter överenskommelse med statskontoret har generalpoststyrelsen bestämt, att ersättningen till postverket för tjänsteförsändelser i allmänhet fr. o. m. den 1 juli 1956 t. v. skall utgå med 12 % av postverkets frankoteckensuppbörd.

Såvitt nu kan bedömas synes ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, häri inbegripet jämväl ersättning för befordran av posten från de statliga kristidsorganen och de allmänna sjukkassorna även som för befordran av militärbrev samt för postverkets bestyr med delgivningsförsändelser, för innevarande budgetår kunna beräknas till sammanlagt 77,8 miljoner kronor samt för nästkommande budgetår till 79 miljoner kronor. Härvid har räknats med en engångsinkomst av 4,3 miljoner från de allmänna sjukkassorna under budgetåret 1962/63 på grund av befordran av försändelser i samband med införandet av ändrade bestämmelser i fråga om sjukpenningklassplaceringen.

Inkomsterna av tidningsrörelsen utgöres för närvarande dels av ersättning för befordran av postabonnerade tidningar, dels ock av avgifter för befordran av tidningar såsom utgivarkorsband och tidningsbilagor. För budgetåret 1961/62 uppgick inkomsterna till cirka 47,9 miljoner kronor. Inkomsterna för budgetåren 1962/63 och 1963/64 är, bl. a. med hänsyn till att nu gällande tidningsförordning enligt beslut av riksdagen skall upphöra att gälla med utgången av år 1962, svåra att beräkna. De torde kunna uppskattas till 42,9 resp. 56 miljoner kronor. Inkomstminskningen budgetåret 1962/63 i förhållande till föregående budgetår har samband med att sättet för tidningsabonnemang ändras fr. o. m. den 1 januari 1963.

Postverkets inkomster av postgiro- och rörelsen utgöres av ersättning för kostnaderna för giro- och rörelsens handläggning vid postanstalterna samt vid postbanken, inom styrelsen i övrigt och vid postdirektionerna. Från denna beräknade ersättning avgår av postverket uppburna portoinkomster avseende giro- och rörelsen. Det nettobelopp, som därvid framkommer, gottskrives postverket. Ersättningen för budgetåret 1962/63 beräknas nu till cirka 122,6 miljoner kronor eller 11,2 miljoner kronor mer än ersättningen under budgetåret 1961/62. Ökningen är huvudsakligen föranledd av ökade lönekostnader m. m. och allmän uppgång i rörelsen. För budgetåret 1963/64 har inkomsterna beräknats till 131,7 miljoner kronor.

Ersättningen från postsparbanken för budgetåret 1962/63 har på enahanda sätt nu beräknats till 38,8 miljoner kronor. För nästkommande budgetår beräknas ersättningen till 40,5 miljoner kronor.

Ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden har fr. o. m. uppbördsåret 1961/62 fastställts av Kungl. Maj:t i brev till generalpoststyrelsen den 2 december 1960. I anledning av bl. a. de ökade personalkostnaderna fr. o. m. den 1 januari 1962 och den 1 januari 1963 har styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 september 1962 hemställt om viss höjning av ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden under uppbördsåren 1962/63 och 1963/64. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens förslag beräknas ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden för innevarande budgetår till 13 050 000 kronor och för budgetåret 1963/64 till 14 250 000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts brev till riksförsäkringsverket den 6 juni 1962 resp. Kungl. Maj:ts brev till generalpoststyrelsen den 11 maj 1962 skall ersättningen till postverket för bestyret med utbetalning av folkpensioner resp. allmänna barnbidrag utgå med 45 öre för varje under år 1962 utbetalad folkpensionsanvisning resp. med 68 öre för varje under samma år utbetalad barnbidragsanvisning. På grund av de ökade personalkostnaderna har styrelsen genom skrivelser till Kungl. Maj:t den 16 augusti 1962 jämväl beträffande ersättningen för ovan nämnda bestyr hemställt om viss höjning för den på budgetåren 1962/63 och 1963/64 belöpande ersättningen, avseende under kalenderåren 1962 och 1963 utbetalade folkpensionsanvisningar och barnbidragsanvisningar. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens framställning beräknas ersättningen för bestyret med utbetalning av folkpensioner och allmänna barnbidrag för innevarande budgetår till 5 350 000 kronor resp. 3 000 000 kronor och för budgetåret 1963/64 till 6 200 000 kronor resp. 3 150 000 kronor.

Vid beräkningen av ersättningen för bestyret med röstmottagning har styrelsen beaktat följande synpunkter. Gottgörelsen till postfunktionärer för arbete på valdagen den 16 september 1962 har på grund av stegrade lönekostnader m. m. utgått med avsevärt högre belopp än tidigare. Även ersättningen för administration, för röstmottagning före valdagen och för försändelser till sammanräkningsmyndigheter uppskattas till betydligt högre be-

lopp än vid tidigare val. Härtill kommer den särskilda ersättning för postbefordran av röstkort, som anses böra tillkomma postverket i likhet med vad som var fallet vid andrakammarvalet år 1960. Ersättningen för här nämnt bestyr beräknas därför för budgetåret 1962/63 till 1 400 000 kronor, under det att ingen ersättning beräknas komma att inflyta under budgetåret 1963/64.

Inkomsterna å övriga inkomstitlar beräknas icke komma att undergå större förändringar vare sig under innevarande eller nästkommande budgetår i förhållande till inkomsterna för budgetåret 1961/62, varför någon närmare motivering rörande beräkningen av inkomsterna å dessa titlar icke ansetts erforderlig.

Vid beräkning av utgifterna har hänsyn även tagits till den beslutade höjningen med 3,5 % av statstjänstemännens löner fr. o. m. den 1 januari 1963 samt till höjningen av övriga personalkategoriernas löner från samma tidpunkt. Styrelsen räknar även med en viss fortlöpande nyanställning av personal men däremot icke med större förändringar i nuvarande prisnivå.

Beträffande kostnaderna för den fr. o. m. den 1 januari 1963 gällande riskförsäkringen vid dödsfall för tjänstemännen har i avsaknad av närmare bestämmelser någon beräkning icke ansetts kunna göras. Samma är förhållandet med den förändring av utgående löner m. m., som kan bli följden av ikraftträdandet av lagen om allmän försäkring.

Under nu angivna förutsättningar beräknas postverkets utgifter under budgetåret 1962/63 komma att uppgå till 730,7 miljoner kronor, vilket belopp med omkring 8,5 miljoner kronor överstiger det belopp, som upptagits i den av Kungl. Maj:t för nyssnämnda budgetår fastställda driftkostnadsstaten. Ökningen hänför sig i första hand till lönetitlarna och kostnader för anskaffning av inventarier.

För budgetåret 1963/64 har utgifterna beräknats till 776,9 miljoner kronor.

Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till, i avrundade tal, för budgetåret 1962/63 15 miljoner kronor och för budgetåret 1963/64 14 miljoner kronor.

Under återopande av det anförda får styrelsen föreslå, att inkomstöverskottet av postverkets rörelse i riksstaten för budgetåret 1963/64 enligt ovan angivna beräkningar upptages med ett till 14 miljoner kronor avrundat belopp.

Överskottsmedlen för budgetåret 1961/62, 4 445 942 kronor 28 öre, levererades den 28 augusti 1962. Överskottsmedel kommer i görligaste mån att levereras under det budgetår, till vilket medlen bokföringsmässigt bör hänföras.»

Generalpoststyrelsen har icke räknat med att några vinstmedel från postsparbanken eller postgironörelsen skall inlevereras under berörda budgetår.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av postverket under budgetåret 1962/63 till 15 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 15 000 000 kronor.

Televerket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för televerket för de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1957/58	907,26	810,66	96,60	75,00	65,00
1958/59	969,91	839,40	130,51	115,00	75,00
1959/60	1 055,59	914,95	140,64	130,00	95,00
1960/61	1 166,54	995,71	170,83	120,00	80,00
1961/62	1 289,22	1 125,95	163,27	130,00	115,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av televerket upptagits ett belopp av 130 miljoner kronor.

Med skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 har telestyrelsen avgivit förslag i fråga om beräkning av det överskott på televerkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1963/64. I sin skrivelse anför televerket följande:

»Televerkets redovisade inkomster, driftkostnader och överskott för de senaste fyra budgetåren samt motsvarande beräknade belopp för budgetåren 1962/63 och 1963/64 framgår av efterföljande tablå, i vilken driftkostnaderna för budgetåren 1962/63 och 1963/64 har beräknats på grundval av nu gällande pris- och lönenivå. Hänsyn har ej tagits till de med införande av grupplivförsäkring fr. o. m. 1963 förenade kostnaderna, vilka ej nu kunnat beräknas.

Budgetår	Inkomster		Driftkostnader		Överskott	
	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	i % av i medeltal disponerat kapital
Verkliga belopp						
1958/59	1 013,7	7,0	883,2	3,8	130,5	8,9
1959/60	1 104,3	8,9	963,7	9,1	140,6	9,2
1960/61	1 218,2	10,3	1 047,4	8,7	170,8	10,9
1961/62	1 333,7	9,5	1 170,4	11,7	163,3	10,3
Beräknade belopp						
1962/63	1 440,9	8,0	1 307,8	11,7	133,1	8,2
1963/64	1 540,4	6,9	1 421,0	8,7	119,4	7,0

För budgetåren 1962/63 och 1963/64 har styrelsen förutsatt i huvudsak samma konjunkturer i landet som under första halvåret 1962. Med hänsyn till det för närvarande högt uppdrivna bostadsbyggandet har styrelsen dock räknat med ett ökat antal nyteckningar av telefonabonnemang speciellt under budgetåret 1963/64 men har å andra sidan i betraktande av förutsedda skärpta exportsvårigheter ansett sig böra utgå ifrån en något avsaknande ökning av trafiken med utlandet. Vid inkomstberäkningarna för budgetåret 1963/64 har styrelsen vidare förutsatt, att den av styrelsen för detta budgetår begärda medelsförbrukningen på investeringsanslagen kommer att godkännas av statsmakterna.

För att få fram det verkliga nettoresultatet för statsverkets del av televerkets rörelse skall de i förestående tablå upptagna överskottsbeloppen minskas med riksgäldskontorets ränteutgifter för i televerkets anläggningar investerade lånemedel.

Budgetår	Televerkets överskott milj. kr.	Statens ränteutgifter milj. kr.	Nettovinst för statsverket milj. kr.
Verkliga belopp			
1958/59.....	130,5	62,7	67,8
1959/60.....	140,6	68,9	71,7
1960/61.....	170,8	74,5	96,3
1961/62.....	163,3	75,5	87,8
Beräknade belopp			
1962/63.....	133,1	81,3	51,8
1963/64.....	119,4	85,0	34,4

Ränteutgifterna har — på samma sätt som av Kungl. Maj:t föreskrivits för statens järnvägar — beräknats efter den fastställda normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, varvid för budgetåren 1962/63 och 1963/64 räknats med en räntefot av 5 % (mot 4,75 % under budgetåret 1961/62).

I fråga om de för budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknade inkomster-
na får telestyrelsen anföra följande.

Nettoökningen av antalet uppsatta telefonapparater uppgick under bud-
getåret 1960/61 till 133 000 och under budgetåret 1961/62 till 145 000. Sty-
relsen har för budgetåren 1962/63 och 1963/64 ansett sig kunna räkna med
en ökning av ca 150 000 resp. 160 000 apparater.

För budgetåret 1962/63 har driftkostnaderna nu blivit beräknade till
1 307,8 milj. kronor och för budgetåret 1963/64 till 1 421,0 milj. kronor.

I avsättningen till värdeminskningsskonto har, i likhet med vad som skett
för budgetåren 1954/55—1962/63, medräknats en extra avsättning motsva-
rande en del av den inkomstökning för televerket, som uppstått genom de
höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. För budgetåret 1963/64
har denna extra avsättning upptagits till 15 milj. kronor eller samma belopp
som medgivits för budgetåret 1962/63.»

Televerkets inkomster och utgifter för budgetåren 1959/60, 1960/61 och
1961/62 jämförda med beräknade inkomster och utgifter för budgetåren
1962/63 och 1963/64 framgår av följande sammanställning (miljoner kro-
nor):

Inkomster.	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63 Beräknat	1963/64 Beräknat
Telefoninkomster:					
Inträdesavgifter	40,5	45,3	49,0	51,0	54,4
Abonnemangs- och sam- talsavgifter	823,5	884,3	961,2	1 033,0	1 102,8
Telexinkomster	13,8	15,3	17,5	19,2	21,3
Telegrafinkomster	31,2	32,0	31,1	31,2	30,4
Ljudradioinkomster	81,0	83,0	89,2	89,1	90,7
Televisionsradioinkomster	61,0	101,6	135,6	161,2	179,2
Övriga radioinkomster ...	4,6	5,0	5,7	6,6	6,9
Anläggningsavgifter	28,4	28,8	20,6	25,2	26,5
Diverse inkomster	20,3	22,9	23,8	24,4	28,2
Summa inkomster	1 104,3	1 218,2	1 888,7	1 440,9	1 540,4
Ökning från närmast före- gående år av inkomster:					
absolut	90,6	113,9	115,5	107,2	99,5
i procent	8,9	10,3	9,5	8,0	6,9

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63 Beräknat	1963/64 Beräknat
Utgifter.					
Avlöningar, pensioner m. m.	321,2	331,6	349,0	376,9	388,4
Avsättning till vårdeminsk- ningskonto	248,3	273,7	287,7	305,0	326,0
Återbetalning av anslag till televisionsverksamhetens driftkostnader	9,8	—	—	—	—
Övriga utgifter	384,4	442,1	533,7	625,9	706,6
Summa utgifter	963,7	1 047,4	1 170,4	1 307,8	1 421,0
Ökning från närmast före- gående år av utgifter:					
absolut	80,5	83,7	123,0	137,4	113,2
i procent	9,1	8,7	11,7	11,7	8,7
Överskott	140,6	170,8	163,3	133,1	119,4

I förutnämnda skrivelse har telestyrelsen vidare anfört följande:

»Enligt beslut av 1957 och 1959 års riksdagar skall de överskott av radio-licensmedel, som uppstår på ljudradiorörelsen resp. på televisionsradiorörelsen sedan från inkomsterna dragits kostnaderna för programproduktion och programdistribution samt investeringar, redovisas såsom separata poster och icke inlevereras till statskontoret tillsammans med verkets andra överskottsmedel utan balanseras till följande budgetår. I anledning härav skall de inledningsvis angivna överskotten ändras på följande sätt för att få fram de belopp som skall inlevereras.

Budgetår	Överskott milj. kr.	Över- eller underskott ljudradio milj. kr.	television milj. kr.	Rest att inleverera milj. kr.
Verkliga belopp				
1958/59	130,5	10,2	—	120,3
1959/60	140,6	6,2	—	134,4
1960/61	170,8	8,8	23,4	138,6
1961/62	163,3	2,6	44,9	115,8
Beräknade belopp				
1962/63	133,1	— 10,4	35,7	107,8
1963/64	119,4	— 19,3	20,4	118,3

Leveranserna av överskottsmedel för de ifrågavarande tvenne budgetåren förutses komma att ungefärligen överensstämma med de beräknade beloppen.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna för televerket under budgetåret 1962/63 till 110 000 000 kronor samt föreslår, att inkomsttiteln i riksstaten för budgetåret 1963/64 uppföres med 120 000 000 kronor.

Statens vattenfallsverk

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till stats- verket	Beräknat i riksstaten
1957/58	451,41	291,12	160,29	140,73	120,00
1958/59	503,16	301,97	201,19	188,29	135,00
1959/60	573,38	441,73	131,65	176,20	160,00
1960/61	598,61	399,74	198,87	201,65	190,00
1961/62	652,85	390,52	262,33	238,87	225,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av statens vattenfallsverk upptagits ett belopp av 250 miljoner kronor.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 angående beräkning av inkomstöverskottet å statens vattenfallsverks rörelse för budgetåren 1962/63 och 1963/64 har vattenfallsstyrelsen anfört följande:

»Överskotten för budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknas till 250 000 000 kronor respektive 260 000 000 kronor enligt nedanstående uppställning.

Budgetåret 1962/63

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Kraftverk	682 500 000	434 000 000	248 500 000
Kanalverk	6 000 000	5 500 000	500 000
Fastighetsförvaltning	1 500 000	500 000	1 000 000
	690 000 000	440 000 000	250 000 000

Budgetåret 1963/64

Kraftverk	709 000 000	449 500 000	259 500 000
Kanalverk	6 000 000	5 500 000	500 000
	715 000 000	455 000 000	260 000 000

Överskottet för budgetåret 1962/63 överensstämmer med vad som upptagits i riksstaten.

Vattenfallsstyrelsens kraftavsättning har icke utvecklats på det sätt, som tidigare antagits, utan belastningen har stagnerat. Orsakerna härtill är framför allt de låga oljepriser, som för närvarande råder och som medfört ökad konkurrens från värmealstrad energi, samt att konjunkturerna försämrats för vissa industrier, som för sin produktion i hög grad använder elkraft, såsom cellulosaindustrin.

Delvis i anslutning till nämnda prisutveckling utreder vattenfallsstyrelsen för närvarande en sänkning av krafttaxorna och det är möjligt att en sådan genomföres redan vid årsskiftet 1962/63. Då emellertid beslut ännu icke fattats, kan någon tillförlitlig inkomstberäkning nu icke göras. Ovan redovisade inkomstbelopp är därför grundade på ovissa antaganden beträffande såväl taxenivån som konjunkturutvecklingen och dess inverkan på elkraftförsäljningen. Styrelsen räknar med att kunna lämna exaktare uppgifter under mars månad 1963.

För kanalverken har räknats med oförändrade inkomster.

Vattenfallsstyrelsen ämnar föreslå, att fastighetsförvaltningen från och med den 1 juli 1963 skall upphöra att vara en självständig rörelsegren, varför några inkomster under denna rubrik icke medtagits för budgetåret 1963/64.

Beloppen inlevererbara överskottsmedel kan sättas lika med de bokförda överskotten, d. v. s. 250 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 och 260 000 000 kronor för budgetåret 1963/64. Noggrannheten i kalkylen är icke större än att eftersläpningen mellan bokförda och i penningar tillgängliga överskott kan försummas.»

Riksrevisionsverket beräknar med utgångspunkt från oförändrade krafttaxor inkomsterna av statens vattenfallsverk till 250 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1963/64 upptages till 260 000 000 kronor.

Domänverket

De bokförda inkomsterna och utgifterna för domänverket samt överskotten för de senast förflutna fem kalenderåren jämte de i rikshuvudboken redovisade och de till statsverket inlevererade överskotten för motsvarande budgetår framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Räken- skapsår	In- komster	Drift- kost- nader	Över- skott	Bud- getår	Över- skott	Inleve- rerat till stats- verket	Beräk- nat i riks- staten
1957.....	455,98	419,55	36,43	1957/58....	68,51	34,45	50,00
1958.....	458,54	449,06	9,48	1958/59....	32,88	9,48	35,00
1959.....	411,05	388,13	22,92	1959/60....	82,12	22,92	1,00
1960.....	497,33	445,40	51,93	1960/61....	86,18	51,93	23,00
1961.....	544,37	499,82	44,55	1961/62....	21,43	44,55	40,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av domänverket upptagits ett belopp av 40 miljoner kronor.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 26 november 1962 har domänstyrelsen rörande beräkningen av ifrågavarande titel för budgetåren 1962/63 och 1963/64 yttrat följande:

»Domänverkets räkenskapsår är kalenderår. Med ledning av jägmästarnas budgetredovisningsrapporter för innevarande år och utfallet av höstens kronoskogsförsäljningar beräknar styrelsen överskottet för 1962 till 20 miljoner kronor.

Uppkommande överskottsmedel för 1962 kommer att inlevereras i den takt, som tillgången på rörelsemedel medgiver. Styrelsen räknar dock med att kunna inleverera överskottet under juni månad 1963.

Beräkningen av överskottet för domänverkets rörelse under 1963 innehåller av olika anledningar flera svårbestämbara faktorer. Sålunda existerar i skrivande stund icke någon avtalsuppgörelse mellan skogsbrukets arbetsmarknadsparter. Vidare härrör huvuddelen av domänverkets intäkter under 1963 från försäljning av produkter, för vilka prisuppgörelser för närvarande i stor utsträckning saknas. Leveranspriserna kommer att få uppgöras under intrycket av svaga konjunkturförhållanden för skogsindustriens produkter på världsmarknaden. Beträffande rotförsäljningarna under hösten 1963 är prognosen än mer oviss än vanligt. Styrelsen beräknar intäkterna för 1963 till 335 miljoner kronor.

Kostnadsstegringar kan förutses för virkesavkastningens tillgodogörande. Kostnaderna för sociala åtgärder främst pensionering av arbetare och tjänstemän kommer att stiga väsentligt. Vid planläggning av verksamheten för 1963 har styrelsen iakttagit stor återhållsamhet framförallt beträffande investeringar.

Styrelsen beräknar överskottet för 1963 till 20 miljoner kronor. Styrelsen redovisar den verkställda resultatberäkningen i närsluten bilaga.»

Domänstyrelsens ovannämnda bilaga lämnar följande uppgifter rörande domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster och utgifter (efter vissa salderingar) samt överskott för vart och ett av åren 1961—1963 (miljoner kronor).

	1961 Enligt bokslutet	1962 Beräknat	1963 Beräknat
Inkomster			
Skogsdomäner	351,0	355,7	326,5
Jordbruksdomäner	8,3	7,9	8,0
Räntor	0,8	0,6	0,5
Summa	360,1	364,2	335,0
Utgifter			
Administration	60,2	72,1	78,5
Skogsdomäner	208,5	227,0	193,7
Jordbruksdomäner	6,0	5,0	5,6
Räntor	0,3	0,2	0,2
Avsättning till förnyelsefonden	40,5	39,9	37,0
Summa	315,5	344,2	315,0
Överskott	44,6	20,0	20,0

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av domänverket under budgetåret 1962/63 till 20 000 000 kronor samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 20 000 000 kronor.

II. Riksbanksfonden

Ifrågavarande inkomstitel är i gällande riksstat uppförd med 50 miljoner kronor. I en från riksbanken till riksrevisionsverket den 11 oktober 1962 avlåten skrivelse har förevarande inkomstitel beräknats till 50 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna från riksbanksfonden för budgetåret 1962/63 till 50 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 50 000 000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond

Statens allmänna fastighetsfond omfattar tio delfonder, nämligen slottsbyggnadernas, fångvårdsstyrelsens, beskickningsfastigheternas, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets,

sjöfartsstyrelsens, medicinalstyrelsens och karolinska sjukhusets delfonder. Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter, varefter överskottet beräknas såsom skillnaden mellan de på delfondens stat upptagna inkomsterna och utgifterna för delfonden. Beträffande övriga delfonder utom slottsbyggnadernas delfond gäller däremot, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas så, att ett överskott erhålles motsvarande full förräntning av det å respektive delfonder disponerade statskapitalet. I olikhet mot övriga delfonder under fastighetsfonden avses slottsbyggnadernas delfond icke skola redovisa något överskott.

I skrivelse den 10 december 1962 har riksrevisionsverket avgivit utlåtande över de av de särskilda förvaltningsmyndigheterna avgivna förslagen till stater för de olika delfonderna av allmänna fastighetsfonden samt därvid framlagt förslag till stat för fonden för budgetåret 1963/64. I enlighet med detta förslag skulle överskottet på de särskilda delfonderna upptagas till de i efterföljande sammanställning angivna beloppen (kronor):

Slottsbyggnadernas delfond	1 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	2 915 000
Beskickningsfastigheternas delfond	1 755 000
Byggnadsstyrelsens delfond	14 617 000
Generaltullstyrelsens delfond	275 000
Uppsala universitets delfond	1 270 000
Lunds universitets delfond	1 195 000
Sjöfartsstyrelsens delfond	185 000
Medicinalstyrelsens delfond	10 565 000
Karolinska sjukhusets delfond	1 480 000
Summa	34 258 000

Riksrevisionsverket föreslår sålunda, att överskottet på statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1963/64 upptages till 34 258 000 kronor.

IV. Försvarets fonder

Försvarets fastighetsfond. Fonden består av två delfonder: kasernbyggnaders och befästningars delfonder, vilka förvaltas av fortifikationsförvaltningen: dock att vården av flygfält m. m. handhaves av flygförvaltningen. Såsom överskott för vardera delfonden skall för varje budgetår bokföras ett belopp motsvarande för budgetåret 1963/64 5 procent av den på respektive delfond vid budgetårets ingång redovisade kapitalbehållningen.

Riksrevisionsverket beräknar överskottet på försvarets fastighetsfond för budgetåret 1963/64 till 38 713 000 kronor.

Försvarets fabriksfond. I skrivelse till riksrevisionsverket den 13 oktober 1962 har försvarets fabriksstyrelse beräknat överskottet från försvarets

fabriksfond till 2 900 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt till 3 000 000 kronor för budgetåret 1963/64. Därav hänför sig för såväl budgetåret 1962/63 som budgetåret 1963/64 950 000 kronor till inkomster från armétygförvaltningens i fonden invärderade maskiner och byggnader. Fabriksstyrelsen har vid sina beräkningar utgått från att under innevarande budgetår investeringar kommer att göras inom ramen för beviljade anslag, varvid en viss nettoökning av kapitalbehållningen kommer att äga rum. Detta förklarar inkomstökningen för fabriksverket budgetåret 1963/64. Däremot har icke räknats med några större investeringar i den planerade sammanställningsverkstaden för ammunition.

Riksrevisionsverket upptager i enlighet med försvarets fabriksstyrelses beräkningar överskottet från försvarets fabriksfond under budgetåret 1962/63 till 2 900 000 kronor samt föreslår, att överskottet för budgetåret 1963/64 uppföres med 3 000 000 kronor.

V. Statens utlåningsfonder

I särskilda skrivelser har nedanstående myndigheter uppskattat inkomster-na från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1963/64 enligt följande.

Utrikesdepartementet	30 000 kronor	
Bostadsstyrelsen	311 891 400	»
Statskontoret.....	12 253 000	»
Generaltullstyrelsen	100	»
Lantbruksstyrelsen	1 900 000	»
Sjöfartsstyrelsen	500	»
Riksbanken	5 701 300	»
Riksgäldskontoret.....	100 000	»

Hithörande inkomster har sålunda av vederbörande fondförvaltande myndigheter uppskattats till sammanlagt 331 876 300 kronor.

Med ledning av de framlagda beräkningarna föreslår riksrevisionsverket, att överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1963/64 upptages till sammanlagt 334 217 000 kronor. Beträffande överskottens fördelning på de olika fonderna får riksrevisionsverket hänvisa till tabellbilagan (bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd

Enligt inhämtade upplysningar har bostadsstyrelsen, statskontoret, lantbruksstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat avkastningen av respektive delfonder för budgetåret 1963/64 till härefter angivna belopp (kronor):

Bostadsstyrelsens delfond.....	600 000
Statskontorets delfond	10 500 000
Lantbruksstyrelsens delfond	2 000
Riksbankens delfond	2 500 000
Riksgäldskontorets delfond	582 000

Riksrevisionsverket föreslår, att inkomsterna under fonden för låneunderstöd för budgetåret 1963/64 upptages till 14 202 000 kronor med den fördelning på delfonder, som angives i tabellbilagan (bilaga D).

VII. **Fonden för statens aktier**

På fonden för statens aktier var vid utgången av budgetåret 1961/62 bokförda av staten ägda aktier i följande aktiebolag, nämligen: Aktiebolaget Aerotransport, Aktiebolaget Transitotrafik, Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag (LKAB), Svenska tobaksaktiebolaget, Nya systemaktiebolaget, Sveriges kreditbank aktiebolag, Aktiebolaget Industri kredit, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Aktiebolaget Statens skogsindustrier, Svenska lagerhusaktiebolaget, Aktiebolaget Fjäråsand, Svenska penninglotteriet aktiebolag, Norrbottens järnverk aktiebolag, Aktiebolaget Svensk torvförädling, Svenska skifferoljeaktiebolaget, Aktiebolaget Tipstjänst, Aktiebolaget Ceaverken, Ruotivare gruvaktiebolag, Aktiebolaget Atomenergi, Aktiebolaget Statsgruvor, Aktiebolaget Oljetransit, Karlskronavarvet aktiebolag och Törefors aktiebolag.

Från och med det räkenskapsår för LKAB som började den 1 oktober 1957 innehar staten huvuddelen av aktierna i detta bolag.

Inkomsterna på titeln domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastningen på fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Svenska tobaksaktiebolaget, Sveriges kreditbank aktiebolag, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktiebolaget Tipstjänst. Från inkomsterna på fonden avgår avsättning av statens vinst för stöd till industriellt forsknings- och utvecklingsarbete, vilken avsättning för vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64 uppskattas till 25 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på titeln fonden för statens aktier till 105 000 000 kronor för budgetåret 1962/63 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med likaledes 105 000 000 kronor.

VIII. **Statens pensionsfonder**

I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1962 har riksförsäkringsverket beräknat inkomsten av folkpensioneringsfonden för budgetåret 1962/63 till 56 miljoner kronor och för budgetåret 1963/64 till 56,5 miljoner kronor.

I särskilda skrivelser till riksrevisionsverket har statskontoret, statens pensionsanstalt och riksgäldskontoret beräknat inkomsterna av övriga såsom kapitalfonder redovisade pensionsfonder för budgetåret 1963/64 till 7 363 000 kronor, 13 000 000 kronor respektive 35 000 kronor.

I anslutning till ovanstående beräkningar föreslår riksrevisionsverket, att inkomsterna från statens pensionsfonder för budgetåret 1963/64 beräknas till följande belopp, nämligen från folkpensioneringsfonden 57 000 000 kronor, från civila tjänstepensionsfonden 1 800 000 kronor, från militära tjänste-

pensionsfonden 180 000 kronor, från allmänna familjepensionsfonden 5 400 000 kronor, från statens pensionsanstalts pensionsfond 13 000 000 kronor samt från pensionsfonden för vissa riksdagens verk 35 000 kronor eller sammanlagt 77 415 000 kronor.

IX. Diverse kapitalfonder

Fonden för kreditgivning till utlandet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1962 har riksgäldskontoret beräknat avkastningen av denna fond till 25,42 miljoner kronor för budgetåret 1962/63 och till 23,36 miljoner kronor för budgetåret 1963/64.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten på förevarande inkomsttitel till 25 000 000 kronor för innevarande budgetår och föreslår, att titeln för budgetåret 1963/64 uppföres med 23 500 000 kronor.

Övriga diverse kapitalfonder. I skrivelse till riksrevisionsverket den 6 november 1962 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat överskottet på väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond till 13,6 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 12,3 miljoner kronor för budgetåret 1963/64. Styrelsen har beträffande beräkningarna anfört följande:

»Överskottet för budgetåret 1962/63 har i likhet med föregående budgetår beräknats på den genomsnittliga kapitalbehållningen under budgetåret, grundad på den vid budgetårets ingång och vid dess utgång å fonden redovisade kapitalbehållning. Överskottet har beräknats efter den för budgetåret 1962/63 gällande procentsatsen, vilken är 5 %.

För budgetåret 1962/63 grundar sig beräkningen av överskottet dels på det faktiska nettokapitalet vid budgetårets ingång, dels på de investeringar som redovisas för budgetåret 1962/63 i petita avseende budgetåret 1963/64, dels de ytterligare investeringar, som beräknas erforderliga för sysselsättningsarbeten avseende husbyggnader under budgetåret 1962/63 samt de avskrivningar, som beräknats i petita avseende budgetåret 1962/63. Det räntepliktiga kapitalet beräknas på dessa grunder till 236,4 miljoner kronor och överskottet till ca 11,8 miljoner kronor. För de på förrådsfonden redovisade oljelagringsanläggningarna har överskottet beräknats på det vid budgetårets ingång redovisade nettokapitalet. Detta överskott uppgår till 1,8 miljoner kronor.

Beräkningen av överskottet för budgetåret 1963/64 grundar sig dels på den beräknade kapitalbehållningen den 1.7.1963, dels på beräknade investeringar under budgetåret 1963/64 enligt petita avgiven i augusti 1962, dels beräknade investeringar för avslutande av 1962/63 års sysselsättningsarbeten samt beräknade avskrivningar enligt petita, avgiven i augusti 1962. Det räntepliktiga kapitalet beräknas på dessa grunder till 247,0 miljoner kronor och överskottet efter oförändrat 5 % till ca 12,3 miljoner kronor.

Genom beslut den 6.7.1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt dåvarande riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att i samråd med riksrevisionsverket bland annat utarbeta förslag till redovisningsbestämmelser och driftstat för inrättande av kapitalfond under riksnämndens förvaltning. Med anledning härav har styrelsen icke beräknat något överskott för dessa anläggningar för budgetåret 1963/64.»

Riksrevisionsverket förutsätter att från och med budgetåret 1963/64 en särskild av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap förvaltd kapitalfond, förslagsvis benämnd fonden för oljelagringsanläggningar, inrättas för redovisning av de oljelagringsanläggningar, som för närvarande redovisas av väg- och vattenbyggnadsverket. Fondens avkastning för budgetåret 1963/64 kan vid en normalräntesats av 5 procent beräknas till 1,8 miljon kronor.

I skrivelser från riksgäldskontoret, sjöfartsstyrelsen och lantbruksstyrelsen har lämnats de uppgifter beträffande avkastningen av övriga diverse kapitalfonder, som, tillsammans med uppgifter för ovan berörda fonder, framgår av följande sammanställning.

	1962/63 Kronor	1963/64 Kronor
Fonden för förlag till statsverket (riksgäldskontoret)....	5 000 000	5 000 000
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond (väg- och vattenbyggnadsstyrelsen)	13 600 000	12 300 000
Fonden för Södertälje kanalverk (sjöfartsstyrelsen)	—	—
Jordfonden (lantbruksstyrelsen)	850 000	900 000
Arrendeegnahmetsfonden (lantbruksstyrelsen)	50 000	45 000
Fonden för oljelagringsanläggningar (överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap)	—	1 800 000
Summa	19 500 000	20 045 000

Riksrevisionsverket förordar med stöd av förestående uppgifter, att inkomsttiteln övriga diverse kapitalfonder för budgetåret 1963/64 upptages till ett avrundat belopp av 20 000 000 kronor.

Sammanfattning

Riksrevisionsverkets förslag till beräkning av driftbudgetens inkomster under budgetåret 1963/64 och den nu företagna uppskattningen av inkomsterna under innevarande budgetår har utförts under antagande av ytterligare någon produktionsökning och fortsatt hög sysselsättningsnivå under 1963 och första halvåret 1964. Lönesummans ökning under 1963 har förutsatts komma att bli något mindre än under innevarande år. För år 1964 har schablonmässigt räknats med en stegring av 4 procent. Fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor samt bolagens taxerade inkomster har förutsatts komma att bli ungefär desamma vid 1963 och 1964 års taxeringar som vid 1962 års taxering.

Slutresultatet av riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsterna under innevarande och nästkommande budgetår framgår av de såsom bilaga C respektive bilaga D fogade specifikationerna samt av nedanstående sammanfattande tabell, i vilken även de redovisade inkomsterna under budgetåren 1960/61 och 1961/62 medtagits för jämförelse.

	Redovisade belopp Miljoner kronor		Beräknade belopp Miljoner kronor	
	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	7 670	8 277	8 600	8 200
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse....	346	343	373	354
Automobilskattemedel	1 265	1 227	1 575	1 665
Tullar och acciser	5 912	6 552	7 524	7 821
Uppbörd i statens verksamhet	229	245	268	276
Diverse inkomster	313	370	333	346
Statens affärsverksfonder	389	415	395	415
Övriga kapitalfonder	517	578	661	700
Summa	16 641	18 007	19 729	19 777

Som närmare berörts i samband med beräklandet av titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* (s. 18—32) framkommer titelns nettoinkomst som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter. Inkomsterna på titeln utgöres i första hand av preliminär skatt som till större delen i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. Den bristande anpassningen mellan de preliminära och de slutliga skatterna kommer till uttryck i kvarstående och överskjutande skatt, som tillföres respektive utbetalas från titeln. Över titeln passerar även andra skatter och avgifter, av vilka kommunalskatterna samt avgifter och bidrag till den allmänna sjukförsäkringen är de mest betydande.

Nettoinkomsten på titeln beräknas komma att öka med över 300 miljoner kronor från budgetåret 1961/62 till budgetåret 1962/63. En kraftig ökning i preliminärskatteuppbörden uppväges härvid delvis av ökade utbetalningar av kommunerna tillkommande skattemedel. Enligt nu föreliggande beräkning skulle för budgetåret 1962/63 netto 425 miljoner kronor reser-

veras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning av kommunalskattemedel.

För budgetåret 1963/64 förutses en uppgång i preliminärskatteinflödet på ca 1 000 miljoner kronor. Mot denna ökning står emellertid ökade utbetalningar främst av kommunalskattemedel och överskjutande skatt så att nettoinkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet beräknas komma att minska med 400 miljoner kronor under budgetåret 1963/64 jämfört med budgetåret 1962/63. Av tidigare på budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel beräknas netto 250 miljoner kronor komma att återföras under budgetåret 1963/64.

Övriga skatter å inkomst, förmögenhet och rörelse domineras av stämpelmedlen. Den uppgång som beräknas för intäkterna under denna rubrik för budgetåret 1962/63 beror på en tillfälligt hög uppbörd av arvsskatt.

I anslutning till de allmänna antagandena om den ekonomiska utvecklingen har riksrevisionsverket för flertalet andra inkomsttitlar räknat med en fortgående ökning av inkomsterna. *Automobilskattemedlen* beräknas öka med inemot 350 miljoner kronor under budgetåret 1962/63 och med 90 miljoner kronor under budgetåret 1963/64. Den förutsedda kraftiga ökningen under innevarande budgetår kan hänföras till såväl höjda skattesatser för bensin och brännolja som ett tillfälligt skattebortfall under föregående budgetår till följd av ändrat uppbördsförfarande. Fordonsskatten beräknas öka med ca 30 miljoner kronor under vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64.

Den förutsedda kraftiga stegringen för *tullar och acciser* mellan budgetåren 1961/62 och 1962/63 beror framförallt på ökning av allmän varuskatt. Denna, som under budgetåret 1961/62 gav 1 941 miljoner kronor, beräknas under budgetåret 1962/63 ge 2 700 miljoner kronor. Ökningen sammanhänger med höjningen av skattesatsen från 4 till 6 procent från och med 1962 samt ökad omsättning. För budgetåret 1963/64 beräknas allmän varuskatt komma att inflyta med 2 800 miljoner kronor. Beträffande övriga titlar under denna rubrik kan nämnas, att för tullmedel räknas med en uppgång med 35 miljoner kronor under såväl innevarande som nästkommande budgetår. Tobaksskatten beräknas öka med ca 35 miljoner kronor under vart och ett av budgetåren 1962/63 och 1963/64. För skatt å sprit förutses en ökning med ca 60 miljoner kronor under innevarande budgetår och en ytterligare uppgång med 50 miljoner kronor under nästkommande budgetår. Energiskatten beräknas för innevarande budgetår komma att öka med ca 70 miljoner kronor och ökningen för budgetåret 1963/64 uppskattas till 30 miljoner kronor.

Beträffande *affärsverken* beräknas televerkets inlevererade överskott till 110 miljoner kronor under budgetåret 1962/63 mot ett redovisat belopp av 130 miljoner kronor under budgetåret 1961/62. För budgetåret 1963/64 beräknas televerkets inlevererade överskott till 120 miljoner kronor. För vattenfallsverket förutses de inlevererade överskotten komma att uppgå till 250 miljoner kronor under innevarande och till 260 miljoner kronor under

nästkommande budgetår. För statens järnvägar är ingen inkomsttitel uppförd för innevarande budgetår och inte heller för budgetåret 1963/64 förutses något överskott.

Enligt nu föreliggande beräkningar skulle de *totala inkomsterna på driftbudgeten* under budgetåret 1962/63 komma att uppgå till 19 729 miljoner kronor, vilket överstiger i riksstaten upptaget belopp med 523 miljoner kronor. För budgetåret 1963/64 skulle inkomsterna komma att uppgå till 19 777 miljoner kronor, vilket skulle innebära en uppgång med 48 miljoner kronor i jämförelse med de nu beräknade inkomsterna för budgetåret 1962/63 och en uppgång med 571 miljoner kronor i jämförelse med gällande riksstat.

Vid handläggningen av detta ärende har närvarit byråcheferna Ehnbohm, Thorson och Säfström, varjämte byrådirektören Lindahl varit föredragande.

Stockholm den 14 december 1962.

Underdånigst

GÖSTA RENLUND

OLOF LINDAHL

Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1961/62

Miljoner kronor

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- mer- inkomst	Netto- brist
Allmänna budgeten				
<i>A. Egentliga statsinkomster:</i>				
I. Skatter	14 239,70	15 171,99	932,29	—
II. Uppbörd i statens verksamhet	226,65	237,04	10,39	—
III. Diverse inkomster	299,00	369,55	70,55	—
Säger för egentliga statsinkomster	14 765,35	15 778,58	1 013,23	—
<i>B. Inkomster av statens kapitalfonder:</i>				
I. Statens affärsverksfonder	397,00	414,57	17,57	—
II. Riksbanksfonden	50,00	50,00	—	—
III. Statens allmänna fastighetsfond	24,99	30,07	5,08	—
IV. Försvarets fonder	36,68	36,79	0,11	—
V. Statens utlåningsfonder	259,29	255,94	—	3,35
VI. Fonden för låneunderstöd	12,33	17,31	4,98	—
VII. Fonden för statens aktier	70,00	68,64	—	1,36
VIII. Statens pensionsfonder	74,83	75,20	0,37	—
IX. Diverse kapitalfonder	44,35	44,37	0,02	—
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	969,47	992,89	28,13	4,71
Säger för allmänna budgeten	15 734,82	16 771,47	1 036,65	—
Summa	15 734,82	16 771,47		
Specialbudgeterna				
1. Automobilskattemedel	1 346,00	1 233,15	—	112,85
2. Bidrag till bank- och fondinspektionen	0,54	0,60	0,06	—
3. Bidrag till sparbanksinspektionen	0,40	0,40	—	—
4. Bidrag till försäkringsinspektionen	1,30	1,23	—	0,07
Säger för specialbudgeterna	1 348,24	1 235,38	—	112,86
Underskott å automobilskattemedlens specialbudget att av- föras statens budgetutjämningsfond	—90,97	59,83		
Summa	1 257,27	1 295,21		
Sammanlagda driftbudgeten				
Inkomster	17 083,06	18 006,85	923,79	—
Tillsammans	17 083,06	18 006,85		

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- bespa- ring	Netto- merut- gift
Allmänna budgeten				
<i>A. Egentliga statsutgifter:</i>				
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	4,91	4,92	—	0,01
II. Justitiedepartementet	155,60	156,26	—	0,66
III. Utrikesdepartementet	110,35	106,04	4,31	—
IV. Försvarsdepartementet	3 165,70	3 088,49	77,21	—
V. Socialdepartementet	4 663,81	4 513,12	150,69	—
VI. Kommunikationsdepartementet	214,25	227,04	—	12,79
VII. Finansdepartementet	762,14	764,76	—	2,62
VIII. Ecklesiastikdepartementet	2 140,02	2 209,47	—	69,45
IX. Jordbruksdepartementet	501,10	498,59	2,51	—
X. Handelsdepartementet	332,26	332,80	—	0,54
XI. Inrikesdepartementet	927,72	884,40	43,32	—
XII. Civildepartementet	684,26	569,42	114,84	—
XIII. Oförutsedda utgifter	1,00	0,77	0,23	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	27,96	29,06	—	1,10
Säger för egentliga statsutgifter	13 691,08	13 385,14	305,94	305,94
<i>B. Utgifter för statens kapitalfonder:</i>				
I. Statens affärsverksfonder	50,00	50,00	—	—
II. Luftfartsfonden	18,30	15,12	3,18	—
III. Riksgäldsfonden	875,00	871,39	3,61	—
IV. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar..	392,58	358,06	34,52	—
V. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	41,46	41,46	—	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	1 377,34	1 336,03	41,31	41,31
Säger för allmänna budgeten	15 068,42	14 721,17	347,25	347,25
Ökning av reservationer	—	64,48	—	—
<i>Avräkning mot statens budgetutjämningsfond:</i>				
Avsättning till budgetutjämningsfonden av kommu- nalskattemedel	350,00	450,00	—	—
Överskott att tillföras budgetutjämningsfonden	316,40	1 535,82	—	—
Säger för avräkning mot statens budgetutjämningsfond	666,40	1 985,82	—	—
Summa	15 734,82	16 771,47	—	—
Specialbudgeterna				
1. Utgifter för vägvesandet m. m. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 255,03	1 269,13	—	14,10
2. Avsättning till bankinspektionens, fondinspektionens och jordbrukskassetillsynens fonder	0,54	0,60	—	0,06
3. Avsättning till sparbanksinspektionens fond	0,40	0,40	—	—
4. Avsättning till försäkringsinspektionens fond	1,30	1,23	0,07	—
Säger för specialbudgeterna	1 257,27	1 271,36	—	14,16
Ökning av reservationer (automobilskattemedel)	—	23,85	—	—
Summa	1 257,27	1 295,21	—	—
Sammanlagda driftbudgeten				
Utgifter	16 325,69	15 992,53	333,16	—
Ökning av reservationer	—	88,33	—	—
Avräkning mot statens budgetutjämningsfond	757,37	1 925,99	—	—
Tillsammans	17 083,06	18 006,85	—	—

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1957/58—1961/62

Tusental kronor

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
Egentliga statsinkomster					
<i>Skatter:</i>					
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 952 895,1	6 094 926,9	6 157 396,7	7 669 365,3	8 276 729,5
Kupongskatt	8 092,2	5 947,4	7 206,9	5 973,0	7 728,0
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	2 034,0	10 433,0	2 958,7	5 169,1	4 299,4
Fondskatt	13 937,4	13 859,2	13 565,4	13 376,5	—
Skogsvårdsavgifter	7 819,9	12 706,8	12 694,0	10 205,2	10 152,6
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1 530,8	1 602,0	1 693,0	1 913,9	2 083,4
Arvsskatt och gåvoskatt (Arvslöts-skatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt)	83 803,9	99 908,9	99 542,5	127 457,9	118 395,7
Lotterivinstskatt	58 441,9	77 541,9	80 094,3	79 275,6	81 754,6
Omsättnings- och expeditionsstämpelar m. m.	81 268,1	88 823,4	92 565,8	102 804,5	118 573,7
Säger för skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	6 209 823,3	6 400 749,5	6 467 717,3	8 015 541,0	8 619 716,9
<i>Automobilskattemedel:</i>					
Fordonsskatt	334 050,2	358 314,0	385 213,3	417 413,1	443 399,5
Bensinskatt	728 230,0	728 034,6	797 068,4	847 277,3	783 785,6
Säger för automobilskattemedel	1 062 280,2	1 086 348,6	1 182 281,7	1 264 690,4	1 227 185,1
<i>Tullar och acciser:</i>					
Tullmedel	651 905,3	654 302,2	810 853,8	825 991,9	856 353,3
Allmän varuskatt	—	—	366 939,0	1 507 304,0	1 941 413,7
Särskilda varuskatter (Varuskatt) ..	250 055,4	305 665,6	313 528,2	338 014,9	367 156,6
Omsättningsskatt å motorfordon ...	148 364,2	140 289,1	169 241,3	188 783,7	210 051,5
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	57 670,4	36 203,6	43 551,8	58 692,4	56 676,8
Skatt å kaffe	21 157,9	22 171,4	24 747,9	25 643,4	27 531,7
Tobaksskatt	744 483,9	841 785,9	882 047,1	908 781,6	964 452,5
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti-handelsbolag	13 652,9	13 123,4	15 094,1	20 022,4	20 191,3
Rusdrycksförsäljningsmedel av detalj-handelsbolag	29 657,3	24 289,1	24 808,1	29 608,2	33 165,1
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	1 114 651,0	1 121 748,9	1 136 186,0	1 161 198,3	1 218 472,8
Omsättningsskatt å vin	69 722,3	85 644,2	94 504,7	100 177,7	107 015,9
Skatt å malt- och läskedrycker	140 726,5	170 415,0	184 707,4	171 290,2	183 356,4
Statlig nöjesskatt	54 995,4	52 111,8	37 695,1	25 144,4	23 165,6
Energiskatt	262 575,7	470 678,3	525 737,3	551 195,4	543 270,7
Säger för tullar och acciser	3 559 618,2	3 938 428,5	4 629 641,8	5 911 848,5	6 552 273,9
<i>Säger för skatter</i>	10 831 721,7	11 425 528,6	12 279 640,8	15 192 079,9	16 399 175,9

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
<i>Uppbörd i statens verksamhet:</i>					
Vattendomstolsavgifter	501,9	408,4	228,4	549,6	3 675,8
Inkomster vid fångvården	2 688,9	2 558,3	3 011,4	5 151,1	3 727,9
Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	4 132,8	4 019,2	3 615,3	3 448,1	3 771,1
Bidrag till pensionsstyrelsen	223,1	225,8	227,2	293,1	—
Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	145,3	—	—	—	—
Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	255,9	242,9	285,5	354,6	358,1
Inkomster vid statens geotekniska institut	1 335,0	1 340,5	1 465,8	1 429,4	1 332,8
Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion	3 120,0	3 303,1	4 425,5	4 750,2	4 813,5
Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket	1 510,8	1 405,4	1 506,9	1 599,3	1 152,1
Avgifter för registrering av motorfordon	7 487,1	7 919,3	8 425,9	9 326,9	9 803,9
Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	3 770,7	4 251,5	4 630,1	5 596,1	6 286,7
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	70,4	71,6	87,4	90,7	85,1
Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	1 002,7	991,5	1 028,0	966,9	997,3
Inkomster vid matematikmaskinnämnden	—	—	1 070,2	1 622,8	1 783,4
Inkomst av myntning och justering ..	5 311,3	7 802,5	4 469,6	6 208,9	6 651,4
Kontrollstämpelmedel	952,9	1 034,8	1 110,7	1 241,5	1 427,6
Bidrag till bank- och fondinspektionen	496,0	502,9	537,5	569,5	598,3
Bidrag till sparbanksinspektionen ..	300,2	324,6	350,0	374,6	402,0
Bidrag för tillsyn över sparbankerna ..	27,0	0,2	—	—	—
Bidrag för revision av sparbankerna ..	224,0	304,5	404,2	407,2	406,7
Inkomster vid tandläkarhögskolorna ..	418,4	306,2	305,7	433,2	389,1
Avgifter för granskning av biografbilder	284,9	264,5	288,3	283,0	270,0
Inkomster vid lantbruksnämnderna ..	1 430,9	1 671,1	1 735,9	1 377,1	1 342,3
Inkomster vid statens jordbruksnämnd	408,5	330,7	343,9	331,5	337,6
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 603,1	1 715,4	1 969,3	2 034,7	2 570,4
Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	—	—	1 123,2	982,0	1 045,4
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	208,9	237,4	276,5	285,8	254,5
Inkomster vid statens maskinprovningar	—	206,7	181,9	271,4	293,6
Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	775,7	1 007,5	1 129,5	1 251,8	1 524,7
Inkomster vid veterinärhögskolan	613,0	657,4	586,3	699,3	725,0
Inkomster vid lantmåteriväsendet	10 477,7	12 569,3	12 812,7	16 173,9	16 312,5
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	1 804,8	2 068,2	2 492,7	2 810,5	3 320,8
Avgifter för statskontroll å krigsmaterielltillverkningen	37,8	39,3	39,7	47,2	49,0
Skeppsmätningssavgifter	477,9	503,6	475,9	517,2	549,2
Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	479,6	2 076,9	960,8	1 524,2	1 678,5
Inkomster vid statens provningsanstalt	2 223,0	2 418,0	2 629,9	2 928,4	2 916,4
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	4 270,6	4 434,8	4 647,2	5 334,0	6 983,1
Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	97,7	132,0	183,5	257,7	283,0
Fyr- och båkmedel	11 336,8	14 006,9	17 411,6	17 137,2	17 244,4

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
Lotspenningar	10 232,2	10 315,4	11 620,3	12 077,6	11 705,1
Försäljning av sjökort m. m.	466,0	545,7	618,6	703,9	709,9
Inkomster vid statens skeppsprovvningsanstalt	764,4	841,0	1 054,8	1 258,3	1 464,9
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	8 938,4	10 900,7	13 186,2	15 224,9	15 654,9
Avgifter för registrering i föreningsm. fl. register	441,0	430,1	446,6	403,8	381,8
Bidrag till försäkringsinspektionen	822,2	1 201,3	1 230,0	1 245,5	1 227,5
Inkomster av statens gruvegendom ..	5 150,2	7 224,5	3 167,8	2 584,4	3 462,0
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	415,0	465,9	474,5	636,6	573,0
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	3 385,3	3 383,2	7 450,2	4 433,7	4 746,5
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	503,5	608,3	682,5	655,9	755,1
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	351,9	377,9	392,7	365,3	376,1
Inkomster vid statens mentalsjukhus ..	32 455,0	36 970,3	48 959,1	48 332,2	48 585,8
Inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg ..	1,7	12,3	14,0	—	—
Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus ...	346,4	262,5	313,0	316,5	324,4
Inkomster vid karolinska sjukhuset ..	28 462,3	32 746,7	28 562,3	32 694,1	38 127,6
Inkomster vid serafimerlasarettet	8 467,5	9 424,0	8 913,9	9 298,0	11 777,2
<i>Säger för uppbörd i statens verksamhet</i>	171 703,3	197 062,7	213 560,6	228 891,3	245 235,0
<i>Diverse inkomster:</i>					
Bötesmedel	24 282,1	24 420,2	27 545,1	29 951,2	35 135,5
Totalisatormedel	26 705,9	32 734,2	46 546,1	51 771,1	55 815,9
Tipsmedel	95 847,9	93 658,5	91 254,5	85 702,9	96 432,8
Lotterimedel	114 745,7	114 182,2	112 990,4	111 290,7	113 749,2
Övriga diverse inkomster	31 641,7	23 143,2	42 446,6	34 350,2	68 409,6
<i>Säger för diverse inkomster</i>	293 223,3	288 138,3	320 782,7	313 066,1	369 543,0
<i>Säger för egentliga statsinkomster</i>	11296648,3	11 910 727,6	12 813 984,1	15 734 087,3	17 018 953,9
Inkomster av statens kapitalfonder					
<i>Statens affärsverksfonder:</i>					
Postverket	23 111,8	5 303,5	21 449,1	15 727,0	1 148,9
Televerket	75 000,0	115 000,0	130 000,0	120 000,0	130 000,0
Statens järnvägar	—	—	1 000,0	—	—
Statens vattenfallsverk	140 733,7	188 294,7	176 197,0	201 651,1	238 871,3
Domänverket	34 449,8	9 484,6	22 924,8	51 931,8	44 554,3
<i>Säger för statens affärsverksfonder</i>	273 295,3	318 082,8	351 570,9	389 309,9	414 574,5
<i>Riksbanksfonden</i>	15 000,0	15 000,0	50 000,0	50 000,0	50 000,0
<i>Statens allmänna fastighetsfond</i>	23 147,4	24 995,9	22 281,7	28 586,0	30 068,3
<i>Försvarets fonder:</i>					
Försvarets fastighetsfond	25 268,3	26 068,5	28 430,3	30 961,3	33 908,1
Försvarets fabriksfond	4 253,9	2 957,5	2 788,4	2 872,8	2 882,7
<i>Säger för försvarets fonder</i>	29 522,2	29 026,0	31 218,7	33 834,1	36 790,8
<i>Statens utlåningsfonder:</i>					
Utrikesförvaltningens lånefond	6,9	6,0	9,3	12,4	14,7
Värnpliktslånefonden	0,5	1,9	1,8	1,2	2,8

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
Statens bostadslånefond	3,2	1,6	0,9	0,4	0,1
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörbby	14,4	14,2	17,0	16,7	6,7
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	5 176,7	4 849,4	4 495,5	4 188,5	3 880,5
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	72,4	60,2	47,6	34,4	24,6
Lånefonden för främjande av bostads- byggande på landsbygden	598,5	534,3	469,3	404,5	344,4
Lånefonden för bostadsbyggande	97 568,6	139 887,2	162 941,5	187 291,4	231 887,2
Lånefonden för lantarbetsarbostäder ..	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0
Lånefonden för maskinanskaffning in- om byggnadsindustrin	495,9	527,9	512,7	533,8	603,4
Lånefonden för allmänna samlingslo- kaler	717,9	860,2	909,4	1 094,7	1 318,5
Statens bosättningslånefond	2 040,0	1 935,0	1 840,6	1 742,3	1 702,7
Vattenkraftslånefonden	274,5	283,4	277,0	269,4	261,0
Luftfartslånefonden	169,7	169,7	288,0	384,8	766,2
Tullverkets båtlånefond	0,5	0,5	0,4	0,3	0,1
Statens lånefond för universitetsstudier	151,2	198,5	274,0	362,5	432,1
Allmänna studielånefonden	286,4	366,1	479,1	575,4	635,8
Lånefonden för inventarier i student- bostäder	—	—	0,4	54,1	163,5
Statens lånefond för hästavelns be- främjande	0,2	0,4	—	—	—
Gödselvärdslånefonden	1,1	0,5	0,2	0,1	—
Statens kalkbrukslånefond	0,9	0,5	—	—	—
Jordbrukets lagerhusfond	570,9	702,2	654,8	607,7	561,3
Statens mejerilånefond	1,4	1,2	1,0	0,7	0,5
Jordbrukets maskinlånefond	1 022,7	1 027,9	992,9	965,9	994,7
Statens sekundärlånefond för jordbru- kare	145,7	143,0	126,2	111,8	103,8
Fonden för supplementär jordbruks- kredit	223,1	304,7	254,4	227,0	151,7
Kraftledningslånefonden	160,4	239,1	254,0	254,1	238,9
Elektrifieringslånefonden	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	3,0	1,6	1,6	2,4	0,5
Egnahemslånefonden	5 312,3	5 143,3	4 997,5	4 697,2	4 617,0
Arrendelånefonden	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Arbetarsmåbrukslånefonden	0,1	0,4	0,1	—	—
Västerbottens och Norrbottens nybyg- ges- och bostadsförbättringslånefond	0,1	0,1	0,1	—	—
Kronotorparnas inventariellånefond ...	—	—	—	—	—
Statens avdikningslånefond	1 688,4	1 704,4	1 792,7	1 879,3	1 849,2
Täckdikningslånefonden	26,7	19,0	13,5	9,0	5,0
Bevattningslånefonden	1,5	1,3	1,0	0,8	0,7
Fiskerilånefonden	226,7	273,9	307,5	357,6	394,3
Statens fiskredskapslånefond	—	—	—	—	—
Virkesmåtningslånefonden	—	—	—	—	—
Skogsväglånefonden	1,1	2,1	4,2	13,3	18,6
Statens skogslånefond	0,0	0,1	0,1	1,3	0,7
Lånefonden för insamling av skogsfrö	0,0	—	0,1	0,1	17,1
Hemslöjdslånefonden	88,3	80,4	57,8	—	—
Industrilånefonden	40,2	33,4	28,5	—	—
Statens hantverkslånefond	58,1	50,0	50,7	—	—
Fonden för hantverks- och småindustri- kredit	23,7	21,0	14,1	—	—
Statens lånefond för den mindre skepps- farten	834,6	440,1	590,8	894,2	1 109,8
Statens sekundärlånefond för rederi- näringen	51,2	59,7	86,8	66,7	49,5

	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
Sjöfartsverkets båtlånefond	224,7	267,6	313,8	4,1	2,1
Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.	540,1	633,8	1 273,9	—	—
Statens hantverks- och industrilåne- fond.....	—	—	—	2 742,8	3 777,2
<i>Säger för statens utlåningsfonder</i>	118 824,8	160 848,3	184 382,1	209 803,4	255 937,2
<i>Fonden för låneunderstöd</i>	24 233,7	12 894,9	14 214,8	15 528,5	17 316,2
<i>Fonden för statens aktier</i>	141 379,0	37 274,3	75 110,0	59 459,6	68 639,8
<i>Statens pensionsfonder:</i>					
Folkpensioneringsfonden	27 820,4	34 931,3	54 558,2	57 523,4	55 890,2
Civila tjänstepensionsfonden.....	1 396,5	1 467,3	1 532,0	1 735,7	1 761,9
Militära tjänstepensionsfonden	164,3	168,3	182,6	185,0	178,4
Allmänna familjepensionsfonden	3 931,7	4 240,0	4 513,8	5 137,5	5 291,8
Statens pensionsanstalts pensionsfond	8 866,5	9 258,8	9 890,5	11 532,5	12 040,8
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	26,2	27,6	29,5	34,1	34,8
<i>Säger för statens pensionsfonder</i>	42 205,8	50 093,3	70 706,8	76 148,2	75 197,9
<i>Diverse kapitalfonder</i>	54 777,0	45 604,8	43 580,6	43 967,9	44 369,0
<i>Säger för inkomster av statens kapitalfonder</i>	722 385,0	693 820,3	843 025,4	906 637,6	992 893,7
Summa	12019033,3	12 604 547,9	13 657 009,5	16 640 674,9	18006847,6

Bilaga C

Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1962/63

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	8 200 000 000	8 600 000 000
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	7 000 000	8 000 000
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	1 000 000	4 000 000
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	10 200 000
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	2 000 000	2 000 000
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	115 000 000	140 000 000
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	84 000 000	85 000 000
h) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	115 000 000	124 000 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	480 000 000	475 000 000
b) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000 000	1 100 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	900 000 000	890 000 000
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	2 700 000 000	2 700 000 000
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	380 000 000	395 000 000
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	205 000 000	220 000 000
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	50 000 000	35 000 000
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	28 000 000	28 000 000
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000 000	1 000 000 000
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	20 000 000
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	34 000 000	34 000 000
j) Skatt å sprit, <i>bevillning</i>	1 300 000 000	1 275 000 000
k) Skatt å vin, <i>bevillning</i>	120 000 000	112 000 000
l) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	185 000 000	180 000 000
m) Stallig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	22 000 000	25 000 000
n) Energiskatt, <i>bevillning</i>	600 000 000	610 000 000
Säger för skatter	17 558 200 000	18 072 200 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	500 000	1 000 000
2. Inkomster vid fångvården	4 000 000	4 100 000
3. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet ..	4 000 000	3 700 000
4. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmiss- brukare	350 000	300 000
5. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 300 000	1 300 000
6. Förräntningsavgifter vid statens bilinspektion, <i>all till- föras automobilskatteleden</i>	5 250 000	4 900 000
7. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, <i>all till- föras automobilskatteleden</i>	1 500 000	1 200 000
8. Avgifter för registrering av motorfordon	10 000 000	10 300 000
9. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologi- ska institut	7 500 000	7 500 000
10. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ..	90 000	110 000
11. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	1 000 000	1 000 000
12. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	6 000 000	2 100 000
13. Inkomst av myntning och justering	7 000 000	15 000 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 200 000	1 400 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	585 000	600 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	420 000	428 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	475 000	462 000
18. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 220 000	1 267 000
19. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000	430 000
20. Avgifter för granskning av biografbilder	300 000	270 000
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000	1 300 000
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000	440 000
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	2 400 000	2 800 000
24. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 100 000	950 000
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000	200 000
26. Inkomster vid statens maskinprovningar	230 000	300 000
27. Avgifter vid köttbesiktning	2 800 000	4 300 000
28. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt ...	1 300 000	1 500 000
29. Inkomster vid veterinärhögskolan	770 000	775 000
30. Inkomster vid lantmäteriväsendet	17 500 000	18 000 000
31. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	4 000 000	4 200 000
32. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	50 000	50 000
33. Skeppsmättningsavgifter	500 000	500 000
34. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 400 000	1 400 000
35. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 000 000	3 000 000
36. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	7 100 000	7 100 000
37. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor ...	265 000	285 000
38. Fyr- och båkmedel	18 000 000	18 000 000
39. Lotspenningar	12 000 000	12 000 000
40. Försäljning av sjökort m. m.	750 000	720 000
41. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 500 000	1 500 000
42. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter ...	16 500 000	16 500 000
43. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register ..	450 000	400 000
44. Inkomster av statens gruvegendom	3 400 000	3 400 000
45. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	800 000	700 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
46. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium..	4 200 000	4 500 000
47. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	750 000	810 000
48. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium....	370 000	450 000
49. Inkomster vid statens mentalsjukhus.....	49 000 000	49 000 000
50. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	310 000	325 000
51. Inkomster vid karolinska sjukhuset	42 000 000	43 000 000
52. Inkomster vid serafimerlasarettet.....	10 000 000	11 600 000
Säger för uppbörd i statens verksamhet	257 465 000	267 372 000
III. Diverse inkomster:		
1. Bötessedel	37 000 000	37 000 000
2. Totalisatormedel.....	55 000 000	60 000 000
3. Tipsmedel	100 000 000	100 000 000
4. Lotterimedel.....	115 000 000	116 000 000
5. Övriga diverse inkomster.....	20 000 000	20 000 000
Säger för diverse inkomster	327 000 000	333 000 000
Säger för egentliga statsinkomster	18 142 665 000	18 672 572 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, <i>bevilning</i>	13 000 000	15 000 000
2. Televerket	130 000 000	110 000 000
3. Statens vattenfallsverk	250 000 000	250 000 000
4. Domänverket	40 000 000	20 000 000
Säger för statens affärsverksfonder	433 000 000	395 000 000
II. Riksbanksfonden	50 000 000	50 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond	28 117 000	28 117 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	35 167 000	35 167 000
2. Försvarets fabriksfond	2 900 000	2 900 000
Säger för försvarets fonder	38 067 000	38 067 000
V. Statens utlåningsfonder	298 918 000	304 184 000
VI. Fonden för låneunderstöd	15 779 000	15 272 000
VII. Fonden för statens aktier	80 000 000	105 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	56 000 000
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	1 800 000
3. Militära tjänstepensionsfonden	200 000	180 000
4. Allmänna familjepensionsfonden.....	5 300 000	5 400 000
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	10 200 000	12 500 000
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	35 000	35 000
Säger för statens pensionsfonder	74 535 000	75 915 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	25 000 000	25 000 000
2. Övriga diverse kapitalfonder	20 000 000	19 500 000
Säger för diverse kapitalfonder	45 000 000	44 500 000
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	1 063 416 000	1 056 055 000
Tillsammans	19 206 081 000	19 728 627 000

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1963/64

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., bevillning	8 200 000 000	
b) Kupongskatt, bevillning	8 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, be- villning	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, bevillning	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, bevillning	2 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, bevillning	120 000 000	
g) Lotterivinstskatt, bevillning	87 000 000	
h) Omsättnings- och expeditionstämplar m. m., bevillning	126 000 000	8 554 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, bevillning	505 000 000	
b) Bensin- och brännoljeskatt, bevillning ..	1 160 000 000	1 665 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, bevillning	925 000 000	
b) Allmän varuskatt, bevillning	2 800 000 000	
c) Särskilda varuskatter, bevillning	415 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, bevillning	230 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., bevillning	37 000 000	
f) Skatt å kaffe, bevillning	29 000 000	
g) Tobaksskatt, bevillning	1 035 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag, bevillning	20 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag, bevillning	35 000 000	
j) Skatt å sprit, bevillning	1 325 000 000	
k) Skatt å vin, bevillning	120 000 000	
l) Skatt å malt- och läskedrycker, bevillning	185 000 000	
m) Statlig nöjesskatt, bevillning	25 000 000	
n) Energiskatt, bevillning	640 000 000	7 821 000 000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		18 040 200 000
1. Vattendomstolsavgifter	1 000 000	
2. Inkomster vid fångvården	4 500 000	
3. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet ..	3 800 000	
4. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000	
5. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 500 000	

	Kronor	Kronor
6. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	5 000 000	
7. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskattemedlen	1 300 000	
8. Avgifter för registrering av motorfordon	10 800 000	
9. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	8 000 000	
10. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ...	110 000	
11. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	1 000 000	
12. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	2 500 000	
13. Inkomst av myntning och justering	15 000 000	
14. Kontrollstämpelmedel	1 400 000	
15. Bidrag till bankinspektionen	1 050 000	
16. Bidrag för revision av sparbankerna	530 000	
17. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 670 000	
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000	
19. Avgifter för granskning av biograffilm	270 000	
20. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000	
21. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	450 000	
22. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	3 000 000	
23. Avgifter för växtskyddsinspektion m.m.	920 000	
24. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000	
25. Inkomster vid statens maskinprovningar	300 000	
26. Avgifter vid köttbesiktning	4 400 000	
27. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 600 000	
28. Inkomster vid veterinärhögskolan	840 000	
29. Inkomster vid lantmäteriväsendet	19 500 000	
30. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	4 200 000	
31. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen ..	55 000	
32. Skeppsmättningsavgifter	500 000	
33. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 100 000	
34. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 400 000	
35. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	9 400 000	
36. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	300 000	
37. Fyr- och båkmedel	18 000 000	
38. Lotspenningar	12 000 000	
39. Försäljning av sjökort m. m.	720 000	
40. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 500 000	
41. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	17 000 000	
42. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	400 000	
43. Inkomster av statens gruvegendom	3 900 000	
44. Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen	11 000	
45. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	700 000	
46. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	4 700 000	
47. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	830 000	
48. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	450 000	
49. Inkomster vid statens mentalsjukhus	49 000 000	
50. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	325 000	
51. Inkomster vid karolinska sjukhuset	46 000 000	
52. Inkomster vid serafimerlasarettet	8 700 000	275 961 000

	Kronor	Kronor
III. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	40 000 000	
2. Totalisatormedel	63 000 000	
3. Tipsmedel	105 000 000	
4. Lotterimedel	118 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	20 000 000	346 000 000
		18 662 161 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, bevilning	15 000 000	
2. Televerket	120 000 000	
3. Statens vattenfallsverk	260 000 000	
4. Domänverket	20 000 000	415 000 000
II. Riksbanksfonden		50 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 915 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 755 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	14 617 000	
5. Generaltullstyrelsens »	275 000	
6. Uppsala universitets »	1 270 000	
7. Lunds universitets »	1 195 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	185 000	
9. Medicinalstyrelsens »	10 565 000	
10. Karolinska sjukhusets »	1 480 000	34 258 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	38 713 000	
2. Försvarets fabriksfond	3 000 000	41 713 000
V. Statens utlåningsfonder:		
1. Utrikesförvaltningens lånefond	30 000	
2. Värnpliktslånefonden	1 000	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	2 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	3 300 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	11 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	250 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	310 000 000	
9. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	615 000	
10. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 600 000	
11. Statens bosättningslånefond	1 450 000	
12. Vattenkraftslånefonden	240 000	
13. Luftfartslånefonden	750 000	
14. Tullverkets bätllånefond	1 000	
15. Statens lånefond för universitetsstudier	510 000	

	Kronor	Kronor
16. Allmänna studielånefonden	700 000	
17. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	300 000	
18. Jordbrukets lagerhusfond	470 000	
19. Jordbrukets maskinlånefond	1 075 000	
20. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	70 000	
21. Fonden för supplementär jordbrukskredit.....	1 000	
22. Kraftledningslånefonden	210 000	
23. Elektrifieringslånefonden	1 000	
24. Egnahemslånefonden	4 000 000	
25. Arrendelånefonden	1 000	
26. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000	
27. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostads- förbättringslånefond	1 000	
28. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000	
29. Statens avdikningslånefond	1 900 000	
30. Täckdikningslånefonden	1 000	
31. Bevattningslånefonden	1 000	
32. Fiskerilånefonden	500 000	
33. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
34. Skogsväglånefonden	35 000	
35. Statens skogslånefond	1 000	
36. Lånefonden för insamling av skogsfrö.....	30 000	
37. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	1 400 000	
38. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	30 000	
39. Sjöfartsverkets båtlånefond.....	1 000	
40. Statens hantverks- och industrilånefond	4 725 000	334 217 000
VI. Fonden för låneunderslöd:		
1. Bostadsstyrelsens delfond	600 000	
2. Statskontorets »	10 500 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	2 000	
4. Riksbankens »	2 500 000	
5. Riksgäldskontorets »	600 000	14 202 000
VII. Fonden för statens aktier		105 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 400 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	13 000 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	35 000	77 415 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	23 500 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder.....	20 000 000	43 500 000
Summa		1 115 305 000
		19 777 486 000

PM

angående statsinkomsternas utveckling efter budgetåret 1963/64

I anslutning till beräkningen av statsverkets inkomster under budgetåret 1963/64 har riksrevisionsverket även verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1964/65—1966/67.

Utvecklingen av statsinkomsterna är i första hand beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen, för vilken på längre sikt givetvis endast schablonmässiga antaganden kan göras. Sambandet med den allmänna ekonomiska utvecklingen är särskilt utpräglat för titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Varje procents förändring i de sammanlagda till taxering uppgivna inkomsterna kan sålunda, vid en i stort oförändrad inkomststruktur, beräknas medföra en förändring i summa påford statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter med drygt 100 miljoner kronor per år. Vid ett schablonmässigt antagande om en 4-procentig ökning av skatteunderlaget vid 1965—1967 års taxeringar kan de påförda beloppen av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter beräknas uppgå till de belopp, som angives i följande tablå, i vilken även det enligt det föregående uppskattade beloppet vid 1963 och 1964 års taxeringar medtagits (miljoner kronor).

Taxeringsår				
1963	1964	1965	1966	1967
7 640	8 280	8 610	9 070	9 540
+ 640	+ 330	+ 460	+ 470	

Genom uppbördstekniska förhållanden kan betydande skillnader förekomma mellan de påförda skatterna och de kassamässiga inkomsterna på skatttiteln under budgetåret. I detta sammanhang kan främst nämnas eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som blir speciellt märkbar vid större förändringar av skatteunderlaget. En antagen stegring av skatteunderlaget under budgetåren 1964/65—1966/67 med 4 procent skulle innebära, att inkomsterna på titeln skulle uppgå till 8 500 miljoner kronor under budgetåret 1964/65. Budgetåret 1965/66 skulle de kassamässiga intäkterna på titeln uppgå till 9 200 miljoner kronor och under budgetåret 1966/67 till 9 800 miljoner kronor.

För under tullar och acciser redovisade inkomstitlar är sambandet med den löpande ekonomiska utvecklingen speciellt framträdande för allmän varuskatt, som utgår på den värdemässiga omsättningen. För övriga tullar och acciser liksom för automobilskattemedlen har skattesatserna i betydande utsträckning karaktären av styckeskatter och är relativt oberoende av förändringar i prisnivån. Vid givna skattesatser kan därför en prognos över intäkterna för ifrågakvarande inkomstitlar utföras med ledning av mindre preciserade antaganden om den allmänna ekonomiska utvecklingen än när det gäller titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Detsamma gäller

under förutsättning av bland annat oförändrade förräntningskrav också för flertalet kapitalfonder.

I nedanstående sammanställning, i vilken även de kända beloppen för budgetåret 1961/62 och de nu beräknade beloppen för budgetåren 1962/63 och 1963/64 medtagits, har de beräknade intäkterna under budgetåren 1964/65—1966/67 för andra titlar än titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. sammanställts (miljoner kronor).

	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	343	373	354	363	372	381
Automobilskattemedel	1 227	1 575	1 665	1 755	1 845	1 935
Tullar och acciser	6 552	7 524	7 821	8 105	8 386	8 667
Uppbörd i statens verksamhet . .	245	268	276	285	295	305
Diverse inkomster	370	333	346	359	372	385
Statens affärsverksfonder	415	395	415	485	535	585
Övriga kapitalfonder	578	661	700	730	762	794
Summa	9 730	11 129	11 577	12 082	12 567	13 052

Beräkningen bygger på antaganden om en fortsatt ökning av nationalprodukten och dess komponenter i ungefär samma takt som hittills genomsnittligt under efterkrigstiden vid i stort sett stabil prisnivå. För vissa titlar såsom allmän varuskatt, tullmedel och i viss mån även affärsverksfonderna kan genom det nära sambandet mellan intäkter och den löpande ekonomiska utvecklingen också tämligen små förändringar i utvecklingstakten för nationalprodukten och dess komponenter ge utslag i intäkterna. Helt allmänt bör dessutom understrykas, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen för de olika inkomstitlarna är baserad på det beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1962/63 och 1963/64. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes, måste givetvis beräkningarna för budgetåren 1964/65—1966/67 revideras.

Innehåll

Inledning

Driftbudgetens utfall budgetåren 1957/58—1961/62 s. 2. — Utfallet av statsregleringen budgetåret 1961/62 s. 3. — Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1962/63 s. 5. — Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1952—1961 s. 5. — Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1962—1964 s. 15.

A. Egentliga statsinkomster	18
I. Skatter	18
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	18
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	18
Kupongskatt	32
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	32
Skogsvårdsavgifter	33
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	33
Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expeditionsstämpelar m. m.	34
2. Automobilskattemedel	40
Fordonsskatt	40
Bensin- och brännoljeskatt	42
3. Tullar och acciser	45
Tullmedel	45
Allmän varuskatt	48
Särskilda varuskatter	50
Omsättningsskatt å motorfordon	52
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	54
Skatt å kaffe	56
Tobaksskatt	56
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	58
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	58
Skatt å sprit	59
Skatt å vin	60
Skatt å malt- och läskedrycker	61
Statlig nöjesskatt	62
Energiskatt	63
II. Uppbörd i statens verksamhet	68
III. Diverse inkomster	76
Bötesmedel	76
Totalisatormedel	76
Tipsmedel	77
Lotterimedel	78
Övriga diverse inkomster	78
B. Inkomster av statens kapitalfonder	80
I. Statens affärsverksfonder	80
Postverket	80
Televerket	83
Statens vattenfallsverk	86
Domänverket	88

<i>Bih. 1: Riksrevisionsverkets inkomstberäkning</i>	115
<i>II. Riksbanksfonden</i>	89
<i>III. Statens allmänna fastighetsfond</i>	89
<i>IV. Försvarets fonder</i>	90
<i>V. Statens utlåningsfonder</i>	91
<i>VI. Fonden för låneunderstöd</i>	91
<i>VII. Fonden för statens aktier</i>	92
<i>VIII. Statens pensionsfonder</i>	92
<i>IX. Diverse kapitalfonder</i>	93
Sammanfattning	95
<i>Bilaga A. Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1961/62</i>	98
<i>Bilaga B. Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1957/58—1961/62</i>	100
<i>Bilaga C. Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1962/63</i>	105
<i>Bilaga D. Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1963/64</i>	108
<i>Bilaga E. Promemoria angående statsinkomsternas utveckling efter budgetåret 1963/64</i>	112

**PRELIMINÄR
NATIONALBUDGET FÖR ÅR 1963**

Bihang 2

PRELIMINÄR NATIONALBUDGET FÖR ÅR 1963

I. Inledning

Den preliminära nationalbudgeten för 1963 har som vanligt utarbetats inom finansdepartementets ekonomiska avdelning på basis av material som erhållits från fackdepartement och olika statliga verk och institutioner.

Med hänsyn till att föreliggande nationalbudget framläggs endast några veckor efter publiceringen av konjunkturinstitutets decemberrapport har dess innehåll i vissa hänseenden kunnat begränsas. Av olika skäl innefattar emellertid denna nationalbudget — till skillnad från de närmast föregående — en förhållandevis utförlig internationell översikt. I sitt ämnesval skiljer sig denna från motsvarande avsnitt i konjunkturrapporten främst däruti att förhållandevis större utrymme ägnats den aktuella ekonomiska politiken inom de olika länder som särskilt behandlats i översikten.

Nationalbudgeten inleds såsom tidigare med en översikt över utvecklingen inom Sverige, vilken utmynnar i en preliminär försörjningsbalans för det närmast förflutna året. Detta kapitel — liksom avsevärda delar av de återblickande avsnitten av övriga kapitel — kan delvis betraktas som en komplettering av konjunkturrapporten med senare framkommet material. Försörjningsbalansen för det förflutna året har som vanligt sammanställts inom konjunkturinstitutet som ett led i arbetet på dess nationalräkenskaper. — Bland de följande avsnitten har även kapitel VIII, Investeringarna, liksom tidigare skett, i huvudsak utarbetats inom konjunkturinstitutet på basis av ett omfattande material i form av enkäter och annan planstatistik.

Den sammanfattande översikten ingår i denna nationalbudget som sista kapitel. De i de föregående avsnitten belysta utvecklingstendenserna sammanfattas där siffermässigt i en försörjningsbalans för 1963. Med hänsyn till den ofrånkomliga osäkerheten i bedömningen av bl. a. den internationella konjunkturutvecklingen samt utsikterna för näringslivets investeringar och i viss mån även den privata konsumtionen, har dessa faktorer ägnats förhållandevis stort utrymme i den åtföljande texten.

II. Sveriges ekonomi 1962

Preliminära uppgifter över försörjningsbalansen i fasta priser pekar på att den realekonomiska utvecklingen 1961—1962 i stort sett stämt överens med prognoserna i den reviderade nationalbudgeten för 1962. Ökningen för konsumtionen, särskilt den privata delen, synes dock ha varit något över-skattad, medan kapitalbildningen totalt sett ökat enligt förväntningarna. Även utrikeshandeln har fått den förutsedda omfattningen. Exportökningen har varit något kraftigare än importökningen samtidigt som en viss försäm-ring av bytesförhållandet med utlandet lett till att bytesbalansen i löpande priser ändock försämrats i någon liten utsträckning. Lagerinvesteringarna slutligen synes ha fallit tillbaka med knappt det i april antagna beloppet. För bruttonationalprodukten innebär dessa beräkningar en ökning med 3 1/2 procent i volym 1961—1962.

Som framgår av följande tablå föreligger dock en karakteristisk skillnad mellan prognoser och utfall för 1962, såtillvida som den offentliga sektorn inte spelat en fullt så dominerande roll för efterfrågeökningen 1961—1962 som antogs i den reviderade nationalbudgeten (procentuell volymförändring från föregående år):

	1958	1959	1960	1961	1962	1962 Enl. rev. nat. budget
Privata utgifter.....	+ 1	+ 4	+ 7	+ 5	+ 2	+ 2
Offentliga utgifter.....	+ 3,5	+ 8	- 0,5	+ 4,5	+ 5,5	+ 8
Export	- 1	+ 6	+ 12	+ 4	+ 7	+ 7
Import	+ 2	+ 5	+ 18	+ 0,5	+ 5	+ 6
Bruttonationalprodukt	+ 1	+ 5	+ 3,5	+ 6	+ 3,5	+ 3,5

Tablå illustrerar tydligt hur den successiva minskningen i ökningstakten för privata utgifter (privat konsumtion plus privat investering inklusive la-gerinvestering enligt tabell 1) sedan 1960 mötts av en motsatt utveckling för de offentliga utgifterna (statlig plus kommunal konsumtion och investering enligt tabell 1). Att avmattningen i den privata efterfrågan 1961—1962 ej blev större än enligt prognosen trots en svagare privat konsumtionsökning än väntat, får givetvis ses mot bakgrunden av de åtgärder som vidtagits senare under 1962 för att stimulera såväl bostadsbyggandet som industrins investe-ringar.

Liksom vid tidigare presentationer av konjunkturinstitutets preliminära försörjningsbalanssammansställningar, finns det även i år anledning uttala en allmän reservation för bristerna i det statistiska materialet. Beräkning-arna bygger som regel på preliminär statistik för de tre första kvartalen 1962

Tabell II: 1. Försörjningsbalans 1960—1962

Miljoner kronor

	Löpande priser			För- ändring 1961— 1962 i procent	Fasta (1954 Års) priser			För- ändring 1961— 1962 i procent
	1960	1961	1962		1960	1961	1962	
Privat konsumtion	37 847	40 666	43 950	+ 8	31 909	33 657	34 688	+ 3
Statlig konsumtion	3 556	3 925	4 429	+ 13	2 647	2 809	2 955	+ 5
Kommunal konsumtion ...	5 239	5 778	6 546	+ 13,5	3 867	4 070	4 274	+ 5
Privat bruttoinvestering ..	12 681	14 070	15 190	+ 8	10 132	10 825	11 107	+ 2,5
Statlig bruttoinvestering ..	5 001	5 301	5 779	+ 9	4 007	4 103	4 277	+ 4
Kommunal bruttoinveste- ring	3 877	4 231	4 798	+ 13,5	3 124	3 301	3 583	+ 8,5
Lagerökning	1 451	1 119	715	.	1 241	1 012	625	.
Export av varor, fob och nettot av tjänster	14 418	15 218	15 970	+ 5	13 588	14 119	15 091	+ 7
Minus: Import av varor, cif	15 006	15 151	16 075	+ 6	14 683	14 767	15 530	+ 5
Bruttonationalprodukt	69 064	75 157	81 302	+ 8	55 832	59 129	61 070	+ 3,5

plus prognosmaterial och planstatistik för fjärde kvartalet. Det definitiva utfallet av försörjningsbalansen för 1962, framför allt kanske i fråga om lagerutvecklingen, kan därför komma att avvika inte oväsentligt från siffrorna i tabell 1. Vidare bör erinras om att en rad missvisningar i försörjningsbalansstatistiken synes föreligga för åren 1959 och 1960 till följd av störningar i statistiken i samband med att omsättningsskatten infördes. Detta synes exempelvis ha medfört att bruttonationalproduktens ökningstal blivit för lågt för 1959—1960 och för högt för 1960—1961. Beträffande statistiska missvisningar i övrigt för dessa år hänvisas till diskussionerna härom i tidigare nationalbudgeter (bl. a. Preliminär nationalbudget för 1962, kapitel II).

Slutligen bör här påpekas att försörjningsbalansen för 1962 i tabell 1 på några punkter skiljer sig från den preliminära försörjningsbalans som presenterades i konjunkturinstitutets senaste rapport (Konjunkturläget, december 1962). Dels har en relativt kraftig nedjustering vidtagits i fråga om den privata investeringen 1962 dels har även importen 1962 nedjusterats med ett mindre belopp.

1. Inhemska bruttoutgifter

Följande tabell illustrerar hur konsumtionen de båda senaste åren ökat kraftigare än de totala investeringarna (procentuell volymförändring från föregående år):

	1958	1959	1960	1961	1962	1962 Enl. rev. nat. budget
Konsumtion	+ 3,5	+ 4	+ 2	+ 5,5	+ 3,5	+ 4
Fast investering	+ 5,5	+ 8	+ 2,5	+ 5,5	+ 4	+ 5
Total investering	- 2	+ 6,5	+ 12	+ 4	+ 2	+ 2,5

Utvecklingen 1961 och 1962 kontrasterar påtagligt och typiskt mot de båda första uppgångsåren i den nuvarande konjunkturcykeln, då investeringarna kraftigt översteg konsumtionen i stegringstakt. De stora variationerna i kapitalbildningen kan främst återföras på en för konjunkturförloppet karakteristisk lagerutveckling med först lageruttömning under den tidigaste uppgångsfasen 1959, därefter kraftig lageruppbyggnad under 1960, nära oförändrat hög lagerinvestering 1961 samt ansträngningar till normalisering av lagerhållningen 1962. Ser man till enbart de fasta investeringarna är utvecklingen mer jämn och ökningstalen är här nära nog regelmässigt större än för konsumtionen. Utvecklingen under 1962 faller härvidlag väl in i bilden. Av tablån framgår också hur relativt nära de ställda prognoserna synes ha infriats.

Bakom den relativt jämna expansionstakten för de fasta *bruttoinvesteringarna* under perioden 1958—1962 ligger, såsom framgår av följande tablå, en än mer påfallande jämn stegringstakt för de privata investeringarna medan de offentliga investeringarna visat en mer ojämn utveckling, vilken också är naturlig med hänsyn till deras roll som konjunkturregulator:

	1958	1959	1960	1961	1962	1962 Enl. rev. nat. budget
Privata.....	+ 7,5	+ 6	+ 6,5	+ 7	+ 2,5	+ 2
Offentliga	+ 3,5	+ 10,5	- 3	+ 4	+ 6	+ 10

Den höga investeringsaktiviteten inom den privata sektorn 1958—1961 kan i stor utsträckning återföras på den ihållande investeringsboomen inom industrin från 1958 (se tabell 2). Då denna tenderade att ebba ut vid början av 1962, tilläts den under 1961 tillbakahållna statliga investeringsverksamheten att öka samtidigt som de kommunala investeringarna lägligt kom in i ett expansionsskede. Ytterligare investeringsimpulser gavs längre in på 1962 genom ökat bostadsbyggande och frisläppande av investeringsfonderna för byggnader. Som framgår av tablån ovan och mer i detalj av tabell 2 kastades härvid utvecklingsmönstret för de fasta investeringarna om mellan 1961 och 1962. Samtidigt kan det ifrågasättas om inte påslaget på bostadsbyggandet och den stimulerade igångsättningen av industribyggen, som initialeffekt möjligen i någon mån har haft en fördröjande verkan på expansionen av de offentliga investeringarna 1962. Den faktiska ökningen av den totala byggnadsverksamheten 1961—1962 på 4 1/2 procent nådde ej fullt upp till prognossiffran från april 1962 på drygt 5 procent, samtidigt som det privata byggandet överträffade och det offentliga byggandet underskred prognostalen. För de kommunala investeringarnas del underskreds kommunernas egna planer med bredare marginal än vad man med ledning av tidigare erfarenheter skulle haft anledning räkna med. Ett undantag är skolbyggen, där emellertid särskilda åtgärder vidtogs under 1962 för att underlätta det kommunala byggandet. Det är därför inte helt otänkbart att ansträngningarna att åstadkomma en volym pågående byggen mot slutet av fjolåret av

Tabell II: 2. Bruttoinvesteringar 1960—1962

	Miljoner kronor i löpande priser			Förändring i procent i fasta (1954 års) priser		
	1960	1961	1962	1959—1960	1960—1961	1961—1962
<i>Inklusive underhåll:</i>						
Byggnader och anläggningar totalt ..	12 379	13 501	14 801	+ 1	+ 6	+ 4
därav: bostäder	4 400	4 801	5 343	— 2	+ 6	+ 5
jordbruk	544	571	605	— 6	+ 1	— 2
industri	1 500	1 839	1 957	+ 15	+ 19	+ 1
kraft- och belysningsverk ..	923	888	876	— 1	— 2	— 11
handel	670	772	927	+ 10	+ 12	+ 15
samfärdsel	929	985	1 022	— 1	+ 2	— 2
väg- och gatuarbeten	1 348	1 381	1 470	± 0	+ 1	+ 2
offentliga investeringar i övrigt	2 065	2 264	2 601	— 2	+ 4	+ 13
Maskiner och apparater totalt	9 180	10 102	10 967	+ 5	+ 6	+ 4
därav: industri	3 240	3 952	4 308	+ 7	+ 17	+ 3
samfärdsel	3 133	2 970	3 287	+ 12	— 9	+ 7
övrigt	2 807	3 180	3 372	— 4	+ 9	+ 2
Totala bruttoinvesteringar inklusive underhåll	21 559	23 603	25 768	+ 2	+ 6	+ 4
<i>Exklusive underhåll:</i>						
Byggnader och anläggningar totalt ..	9 076	9 939	10 871	+ 1	+ 6	+ 5
därav: bostäder	3 190	3 559	3 971	— 3	+ 8	+ 7
jordbruk	123	121	122	+ 1	— 4	— 4
industri	1 170	1 471	1 517	+ 18	+ 22	— 1
kraft- och belysningsverk ..	801	810	728	± 0	— 3	— 13
handel	670	772	926	+ 10	+ 12	+ 15
samfärdsel	518	516	501	± 0	— 3	— 8
väg- och gatuarbeten	882	879	952	— 2	— 2	+ 4
offentliga investeringar i övrigt	1 722	1 811	2 154	— 2	+ 2	+ 15
Maskiner och apparater totalt	6 227	6 772	7 327	+ 5	+ 5	+ 4
därav: industri	2 050	2 589	2 793	+ 5	+ 22	+ 3
samfärdsel	1 947	1 652	1 872	+ 16	— 17	+ 10
övrigt	2 230	2 531	2 662	— 5	+ 10	+ 1
Totala bruttoinvesteringar exklusive underhåll	15 303	16 711	18 198	+ 2	+ 6	+ 5

tillräcklig storlek för att trygga sysselsättningen under vintern har skjutit över en del offentliga investeringar till 1963. Ett indicium på att så kan ha varit fallet är också kommunernas investeringsplaner för 1963, vilka indikerar en ännu kraftigare uppgång för kommuninvesteringarna 1963 än 1962.

Den i försörjningsbalansen införda siffran för *lagerökningen* 1962 är, som tidigare nämnts, osäker. Svårigheterna att precisera lagerinvesteringen 1962 sammanhänger delvis med en omläggning och utbyggnad av lagerstatistiken. Fr. o. m. 1962 insamlas i statistiska centralbyråns kvartalsvisa investeringsenkäter för industrin även uppgifter om företagens lagerförändringar. För åren t. o. m. 1961 var förfarandet väsentligen annorlunda i det att företagen

Tabel II: 3. Lagerförändringar inom statistiskt belysta produktions- och distributionsområden 1960—1962

Miljoner kronor i genomsnittliga återanskaffningspriser för respektive år

	1960	1961	1962
Gruvor ¹	— 6	+ 25	± 0
Järn-, stål- och andra metallverk ¹	+ 207	+ 140	+ 100
Varv ¹	— 88	+ 42	— 75
Verkstadsindustri i övrigt ¹	+ 905	+ 535	+ 550
Jord- och stenindustri	+ 27	+ 8	+ 30
Träindustri	+ 167	+ 24	+ 100
Massa-, pappers- och grafisk industri	— 2	+ 245	+ 50
Livsmedelsindustri	+ 96	+ 44	— 140
Textil- och beklädnadsindustri	+ 34	— 32	± 0
Läder-, hår- och gummivaruindustri	+ 27	+ 8	± 0
Kemisk-teknisk industri	+ 65	+ 64	+ 10
Bränsle i industrin ² (inkl. el-, gas- o. vattenverk) ..	— 8	+ 11	— 10
Summa industri	+ 1 424	+ 1 114	+ 615
därav: råvaror och halvfabrikat inkl. bränsle	+ 702	+ 225	..
varor i arbete	+ 232	+ 333	..
färdigvaror	+ 490	+ 556	..
Handel ³	+ 167	+ 75	+ 120
Variation i kreaturskapital	— 40	+ 10	± 0
Variation i skogsuttag	— 100	— 80	— 20
Summa lagerförändringar	+ 1 451	+ 1 119	+ 715
Summa lagerförändringar i fasta (1954 års) priser ..	+ 1 241	+ 1 012	+ 625

¹ Inklusive bränslelagerförändringar. — ² Exklusive bränslelagerförändringen inom gruvföretag, järn-, stål- och andra metallverk samt verkstadsindustri. — ³ Omfattar lagren inom bilhandel (personbilar), bränslehandel, järngrosshandel, livsmedelshandel (inkl. förändringar av lagren av brödsäd hos jordbrukarna), lädergrosshandel och skohandel samt textilhandel.

i höstenkäterna ombads uppskatta lagerförändringen under hela det löpande året och i vårenkäterna ombads lämna uppgifter över lagerförändringen under hela det närmast gångna året.

Med ledning av de specialuppgifter rörande lagerförändringarna hos industrin under vart och ett av halvåren 1961, som insamlades i centralbyråns junienkät, kan man konstatera att stora säsongsvängningar i lagerhållningen förekommer, inte endast för råvaror och halvfabrikat samt färdigvaror utan även för gruppen varor i arbete. Nu föreliggande uppgifter över lagerutvecklingen inom industrin 1962 täcker de tre första kvartalen. Dessa visar att säsongfluktuationerna är kraftiga även på kvartalsnivå. Det finns därför anledning räkna med en säsongfaktor av betydande men givetvis obekant storlek även för fjärde kvartalet. I detta läge har det varit nödvändigt att främst bygga uppskattningarna av lagerutvecklingen under helåret 1962 på dels jämförelser mellan lagerutvecklingen under de båda första halvåren 1961 och 1962, dels på konjunkturbarometerdata och bedömningar från branschhåll. Resultaten sammanfattas i tabell 3. Totalt uppskattas industrins lagerinvesteringar ha sjunkit med ca 500 miljoner kronor i löpande priser 1961—1962, varvid nedgången beräknats falla tämligen jämnt på de tre typerna av lager: råvaror och halvfabrikat, varor i arbete samt färdigva-

Tabell II: 4. Privat konsumtion 1960—1962

	Löpande priser			Fasta (1954 års) priser	
	Miljoner kronor 1960	Förändring i procent		Förändring i procent	
		1960—1961	1—3 kv. 1961—1962	1960—1961	1—3 kv. 1961—1962
Livsmedel	11 102	+ 5	+ 7	+ 1,5	— 0,5
Övriga icke varaktiga varor	12 143	+ 7,5	+ 9	+ 8	+ 5,5
Varaktiga varor	4 938	+ 14	+ 6,5	+ 12	+ 1
Tjänster	9 664	+ 7	+ 5	+ 3,5	+ 1,5
Total privat konsumtion	37 847	+ 7,5	+ 7	+ 5,5	+ 2

ror. Enligt lagerkalkylerna i tabellen skulle minskningen i lagerinvesteringen främst falla på massaindustrin och livsmedelsindustrin medan verkstadsindustrins lagerinvesteringar skulle ha förblivit ungefär oförändrade och träindustrins större än under 1961. Bakom uppskattningen av lagerutvecklingen inom massaindustrin ligger ett antagande om att denna ej skulle lyckas att redan under sista kvartalet 1962 nedbringa de under 1961 kraftigt ökade färdigvarulagren. För verkstadsindustrins del motsvaras den i förhållande till 1961 oförändrade lagerinvesteringen 1962 av ungefär oförändrad lageruppbbyggnad även inom de tre delgrupperna av lager. Lagerökningen under 1961 för råvaror och halvfabrikat skulle därmed ha fortsatt även under 1962. Uppgången under 1961 föll på delgruppen halvfabrikat och av barometerstatistiken för verkstadsindustrin att döma, skulle detta ha gällt även för 1962, då de egentliga råvarulagren närmast synes ha minskat en del. Den kraftiga nedgången i livsmedelsindustrins lager 1962, vilken huvudsakligen hänför sig till färdigvarusidan, kan synas något förbryllande med tanke på dels att produktionen inom livsmedelsindustrin expanderat mycket kraftigt mellan 1961 och 1962, dels att den privata konsumtionen av livsmedel inte förefaller ha ändrats mycket 1961—1962. Möjligen kan förklaringen till en del ligga i att livsmedelshandelns lager stigit inte obetydligt 1962. Lager rörelserna inom handeln i övrigt synes ha varit obetydliga under fjolåret bortsett från en relativt kraftig uppgång i bilhandelns lager.

Den *privata konsumtionen* beräknas ha ökat med 3 procent i fasta och med 8 procent i löpande priser 1961—1962. Konsumtionskalkylen innefattar en prognos för utvecklingen under andra halvåret 1962 på grundval av ett visserligen empiriskt härlett men mycket instabilt samband mellan den halvårsvisa utvecklingen av hushållens disponibla inkomster och konsumtionsutgifter. Den faktiska, preliminärt kända konsumtionen under tredje kvartalet har dock kunnat utnyttjas som stöd vid prognosen. Ökningen för hushållens disponibla inkomster med nominellt 9 1/2 procent 1961—1962 implicerar en relativt stor ökning av hushållssparandet mellan de båda åren. Konsumtionsutvecklingen mellan de tre första kvartalen 1961 och 1962 framgår av tabell 4. Av tabellen att döma har livsmedelskonsumtionen volymmässigt stagnerat 1961—1962. Uppgången i konsumentpriserna mellan helåren 1961 och 1962 på

Tabell II: 5. Bytesbalansen 1960—1962

Miljoner kronor

	Löpande priser			För- ändring 1961— 1962 i procent	Fasta (1954 års) priser			För- ändring 1961— 1962 i procent
	1960	1961	1962		1960	1961	1962	
Export av varor, fob ...	13 273	14 198	15 070	+ 6	12 677	13 407	14 450	+ 8
Import av varor, cif	- 15 006	- 15 151	- 16 075	+ 6	- 14 683	- 14 767	- 15 530	+ 5
Handelsbalansens saldo ..	- 1 733	- 953	- 1 005	.	- 2 006	- 1 360	- 1 080	.
Nettoinseglings ¹	1 170	1 190	1 230	+ 3,5	966	921	997	+ 8,5
Utländska fartygs utgifter i Sverige	175	190	170	- 10,5	141	151	129	- 14,5
Övriga tjänster m. m., netto	- 200	- 360	- 500	.	- 196	- 360	- 485	.
Bytesbalansens saldo	- 588	+ 67	- 105	.	- 1 095	- 648	- 439	.

¹ Bruttoinseglings i utländsk sjöfart med avdrag för kostnader i utlandet.

5 procent kan främst återföras på ökade livsmedelspriser (+ 8 procent) och uppgången här tycks ha verkat påtagligt återhållande på förbrukningen av livsmedel. Däremot synes konsumtionen av övriga icke varaktiga varor ha stigit relativt kraftigt, medan utvecklingen inom gruppen varaktiga varor varit splittrad med kraftigt ökade bilinköp och tillbakagång för bl. a. hemustrukturering av olika slag. Ser man till den halvårsvisa säsongrensade utvecklingen av konsumtionsvolymen under åren 1961 och 1962, visar det sig att konsumtionen närmast var stagnerande från första till andra halvåret 1961 och därefter steg svagt till första halvåret 1962 för att sedan åter (enligt prognosen) öka kraftigare från första till andra halvåret 1962.

2. Bytesbalansen

Liksom mellan 1960 och 1961 resulterade varu- och tjänsteutbytet med utlandet 1961—1962 i tillskott till efterfrågan för den svenska ekonomin. Som framgår av tabell 5 minskade underskottet i bytesbalansen i fasta (1954 års) priser med ca 400 miljoner kronor 1960—1961 och med ytterligare ca 200 miljoner 1961—1962. Expansionseffekten härvidlag förefaller i viss utsträckning kunna återföras på att dels en rad inhemska industrier vunnit ökad andel av den svenska marknaden på importens bekostnad (bl. a. järn- och stålindustrin och bilindustrin), dels också på att efterfrågetrycket i den svenska ekonomin det senaste året troligen varit lägre än i flera av våra viktigaste avnämrländer, varigenom särskilt exporten av verkstadsprodukter kunnat expandera kraftigt. Exporten av varor beräknas preliminärt ha stigit med 8 procent i volym 1961—1962 efter en ökning med ca 5 procent året före, medan importen av varor enligt de preliminära siffrorna ökat med 5 procent 1961—1962 respektive 1 procent 1960—1961. Till skillnad mot 1960—1961 ledde den fortsatt gynnsamma reala utvecklingen 1961—1962 ej

till att bytesbalansen i löpande priser fortsatte att förbättras. Genomsnittspriserna 1962 för exporten låg nämligen ca 1 1/2 procent lägre än 1961 till följd av kraftiga prisfall på en rad stora stapelvaror, medan prisnivån för importen tvärtom steg med 1 procent. Genom främst försämringen av bytesförhållandet med ett par tre procent mellan 1961 och 1962 svängde bytesbalansen om från ett överskott på knappt 100 miljoner kronor 1961 till ett underskott på drygt 100 miljoner kronor 1962.

III. Det internationella läget

1. Sammanfattande bedömning

En fortsatt men tämligen mild avmattning i framstegstakten präglade den ekonomiska bilden i Västeuropa under 1962. Utplaningen av produktionskurvan hade begynt redan 1961, då tillväxttakten i allmänhet var lägre än föregående år. I Förenta staterna startade under våren 1961 återhämtningen från den fjärde efterkrigsrecessionen; en uppbromsning har emellertid skett långt innan nivån för fullt kapacitetsutnyttjande och full selsättning uppnåtts. Med bortseende från variationer från land till land kan ett antal »minsta gemensamma nämnare» utskiljas. Industrins investeringar, vilka under 1961 avlöste exporten som främsta stimulerande del av totalefterfrågan, har under 1962 stått tillbaka för den privata konsumtionen, offentliga utgifter och ökat bostadsbyggande. Avsaktningen i industrins investeringsökning sammanhänger bl. a. med att kapacitetsöverskott uppstått eller fördjupats på i första hand vissa råvaror och halvfabrikat (järnmalm, järn och stål, skogsindustriprodukter, aluminium etc.) men också på en rad färdigvaror såsom i fråga om vissa konsumtionskapitalvaror och fartyg. Dessa har bidragit till uppkomsten av en köparens marknad samt reducerat behovet av lagerhållning och tidiga beställningar. Därmed har i synnerhet på dessa områden möjligheten att övervältra kostnadsstegringar starkt avtagit; vinstmarginalerna och i vissa fall även vinstsummorna har minskat något, vilket givetvis inte lämnat självfinansieringsförmågan obörörd. Det är ej osannolikt att företagen här står inför en klimatiförändring som kommer att stå sig någon tid.

Ett flertal omständigheter, vilka något närmare belyses i det följande, gör det rimligt att räkna med en fortsatt ekonomisk expansion i Västeuropa under 1963. Den allmänna bedömningen ansluter sig alltså nära till den som redovisats i konjunkturinstitutets nyligen utkomna kvartalsrapport.¹ Även för Förenta staternas del synes de expansiva krafterna väga tyngst. *Visserligen* skulle såväl i Västeuropa som Nordamerika industrins fasta investeringar enligt enkäter samt order- och produktionsstatistik komma att antingen öka mindre 1963 än under 1962 eller minska. Detta berör nästan samtliga länder, också de som under de senaste åren registrerat den kraftigaste tillväxten, dvs. Västtyskland, Italien och Frankrike. *Men* minskningen av industrins investeringsefterfrågan, absolut eller i form av lägre ökningstakt, kommer enligt tillgängligt informationsmaterial (budgetförslag, prognoser m. m.) på många håll att kompenseras av starkare växt i de offentliga utgifterna — främst för investeringar — och ökat bostadsbyggande. Så är t. ex. fallet i Storbritannien och Nederländerna; i Västtyskland och Nor-

¹ Konjunkturläget december 1962.

Tabell III: 1. Industriproduktionen, säsongrensad, 1961—1962

Index: 1960 = 100

	1961				1962		
	I	II	III	IV	I	II	III
Belgien.....	98	108	106	108	109	109	112
Finland.....	108	108	111	112	114	114	114
Frankrike.....	108	109	110	114	116	117	119
Italien.....	105	108	109	117	119	119	116 ¹
Nederländerna ..	104	102	99	103	106	105	104
Norge.....	104	105	109	111	109	111	113
Storbritannien ..	100	102	101	99	99	102	103
<i>Sverige.....</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>107</i>	<i>106</i>	<i>106</i>	<i>107</i>
Västtyskland ...	106	106	104	107	108	111	110
Österrike.....	103	103	103	106	107	105	107
Europ. OECD...	104	105	105	106	108	110	110
Förenta staterna	95	100	103	105	106	108	110
Kanada.....	99	102	105	107	108	111	112

¹ Omfattande strejker.

Källa: OECD och Finlands bank.

ge är åtminstone de offentliga utgiftsplanerna klart expansiva. Vid sidan av dessa efterfrågeområden kommer med all sannolikhet den privata konsumtionen att kvarstå som främsta påskjutande kraft. Under inverkan av stimulerande ekonomisk politik respektive tillskott till befolkningen beräknas hushållens utgiftsvolym i Storbritannien och Frankrike öka starkare än 1962, medan i övriga länder — eventuellt med undantag för Benelux, Danmark och Finland — ökningstakten väntas bli i det närmaste lika hög som 1962. Näringslivets lagerinvesteringar undandrar sig i regel en tillförlitlig bedömning, men åtminstone i Förenta staterna och Storbritannien förefaller det som om dessa skulle övergå till att bli en expansionsfaktor.

Konjunkturinstitutet har med ledning av bl. a. nationella prognoser uppskattat att export- och importvolymerna för de europeiska OECD-länderna kommer att stiga med 5 à 6 procent. Här rör det sig främst om förutsedd fortsatt uppgång i den västeuropeiska intrahandeln. Möjligheterna till ökad export till området utanför Västeuropa, vilket ju är en viktig marknad för den svenska kapitalvaruindustrin, förbättras i den mån den amerikanska ekonomin i enlighet med administrationens planer erhåller en betydande injektion genom skattesänkning. Skulle så ske, kan en betydande positiv effekt påräknas dels direkt genom stigande export till Förenta staterna, dels indirekt via ökad importkapacitet hos de råvaruproducerande länderna. Den senare har länge förblivit låg — vilket hämmat genomförandet av deras utvecklingsprogram — då kapitaltillförseln genom bistandsverksamheten i allmänhet varit otillräcklig för att motväga såväl verkan av den ofördelaktiga utvecklingen i deras bytesförhållande som den stigande amorterings- och förrätningsbördan. En förbättring i dessa länders importkapacitet vore av speciell betydelse för Storbritannien.

Tabell III: 2. Bruttonationalprodukt och efterfrågekomponenter i Västeuropa 1961—1963

Volymförändringar. Procentuell ökning från närmast föregående år

	Bruttonationalprodukt	Import	Export	Privat konsumtion	Offentlig konsumtion	Fasta bruttoinvesteringar	Lagerökning ³
<i>Europeiska OECD</i>							
1961.....	4,5	5,5	5,5	5	5,5	9	3,6—3,8
1962 ¹	3,5—4	6,5—7	4,5—5	4	5—5,5	4,5—5	3,2—3,5
1963 ²	3,5—4	5,5—6	5—5,5	4	5,5—6	3—3,5	2,8—3,8
<i>EEC</i>							
1961.....	5,5	8,5	6	6	5,5	9,5	2,5
1962 ¹	4,5	8,5—9	5,5	5	6	5,5—6	ca 2,4
1963 ²	4—4,5	6—6,5	5—5,5	4,5—5	6—6,5	4—4,5	ca 2,25

¹ Uppskattning. ² Prognos. ³ Miljarder dollar i 1954 års priser.

Källa: Konjunkturinstitutet (sammanställning av uppgifter från OECD och EEC, nationell statistik, nationella prognoser och planer samt konjunkturinstitutets egna uppskattningar och prognoser).

Med hänsyn till den starka inriktning på ökade offentliga investeringar och ökat bostadsbyggande under fortsatt tillväxt av personliga inkomster och privat konsumtion som merendels är förhärskande förefaller det inte sannolikt att de tendenser till uppbromsning och tillbakagång i fråga om företagsinvesteringarna, främst industriinvesteringar, som gjort sig gällande skall få så genomgripande återverkningar på sysselsättning och inkomstbildning att den internationella ekonomiska expansionen kommer att avbrytas under 1963. Helt torde man dock inte kunna bortse från möjligheten av att det inträder en mera markant avsaktning än den som framträder i de officiellt sanktionerade prognoserna. En sammanvägning av dessa för de västeuropieska länderna som helhet pekar på en ökning av nationalprodukten med 3 1/2 å 4 procent från 1962 till 1963 vilket kan jämföras med ca 4 procent 1961—1962 och 4 1/2 procent 1960—1961 (tabell 2).

Den höjda ambitionsgraden i flertalet länders ekonomiska politik utgör en positiv faktor vid bedömningen av utsikterna för den närmaste framtiden. En påtaglig nyorientering i expansionistisk riktning synes nu präglade Storbritannien och Förenta staterna, vilka under efterkrigstiden visat en låg och oregelbunden ekonomisk tillväxt i förhållande till såväl övriga OECD-länder som till egna utvecklingsmöjligheter. Den amerikanska regeringens avsikt att lägga fram förslag om en betydande generell skattesänkning, när redan vid oförändrade skattesatser ett underskott på ca 8 miljarder dollar förutses, är betecknande härvidlag. Den tendens mot bättre jämvikt i de internationella betalningarna som framkom 1962 har vidare haft en gynnsam inverkan på de olika ländernas möjligheter att bedriva en fortsatt expansiv politik. Å ena sidan har räntesatserna i viss mån harmoniserats, vilket medfört att det kortfristiga kapitalet rört sig i mind-

Tabell III: 3. Konsumentpriserna 1961—1962

Index: 1960 = 100

	1961				1962		
	I	II	III	IV	I	II	III
Belgien	100	101	101	101	101	103	103
Danmark	101	103	105	106	108	110	111
Finland	102	102	102	103	104	106	107
Frankrike	102	101	103	105	107	107	108
Italien	101	102	102	103	105	106	107
Nederländerna ..	101	101	102	102	103	103	105
Norge	101	102	103	105	106	107	109
Schweiz	101	101	102	104	105	106	107
Storbritannien ..	101	103	104	105	106	108	108
<i>Sverige</i>	<i>102</i>	<i>102</i>	<i>102</i>	<i>103</i>	<i>106</i>	<i>107</i>	<i>108</i>
Västtyskland	101	102	103	103	105	107	106
Österrike	102	104	104	105	106	110	109
Förenta staterna	101	101	101	101	101	102	102
Kanada	100	100	100	100	100	101	102

Källa: OECD och Finlands bank.

re utsträckning än tidigare. Å andra sidan har lönekostnadsstegringarna i allmänhet varit starkast i länder med tidigare stora överskott i betalningsbalansen, som t. ex. Västtyskland och Italien, — liksom även i Frankrike — vilket haft gynnsam effekt på i synnerhet Förenta staternas och Storbritanniens konkurrenskraft. Desutom har den internationella beredskapen mot betalningskriser stärkts genom det vidgade ekonomisk-politiska samarbetet. Betydelsen härav är speciellt stor för de länder, vilkas valuta utgör internationellt betalningsmedel, dvs. Förenta staterna och Storbritannien. Det mera balanserade internationella betalningsläget torde också ha ökat möjligheterna för länder med begränsade valutaressurser att genom kapitalimport lösa sina betalningsproblem på sådant sätt att en medveten expansionspolitik kan vidmakthållas även vid avmattningstendenser i den internationella konjunkturen.

Den skärpta internationella konkurrensen har ökat behovet av stabilitet i kostnadshänseende och i ett stort antal länder har följaktligen den ekonomiska politiken i växande utsträckning uppmärksammat inkomstbildningen och produktivitetsutvecklingen. Förutom direkta ingripanden i form av löne- eller prisstopp vid akuta krissituationer (Storbritannien, Norge, Österrike) har försök till lösningar av institutionell natur införts eller allvarligt övervägts i ett flertal västeuropeiska industriländer. Det ökade intresset för dylika åtgärder har som regel stått nära i samband med en alltmera avvisande inställning gentemot en mera generellt restriktiv politik såsom medel att framtvinga en stabil kostnadsutveckling.

I det följande diskuteras den ekonomiska utvecklingen, den bedrivna politiken och de aktuella framtidsutsikterna för ett antal länder.